

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutoksia henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettuun lakiin ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin, Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annettuun lakiin, arpajaislakiin sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annettuun lakiin.

Poliisiasiain tietojärjestelmää koskevaan pykälään ehdotetaan lisättäväksi uutena kohtana oikeus tallettaa rikolliseen toimintaan liittyviä poliisimiesten havainnoimia tietoja tai poliisille ilmoitettuja havaintotietoja. Samassa yhteydessä pykälän muita kohtia esitetään täsmennettäväksi käyttötarkoituksen ja tietosisällön osalta. Tietojärjestelmän tietoryhmistä ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomina vapautensa menettäneiden tiedot sekä rikosilmoitushakemistotiedot.

Kuuntelulla saatuja ylimääräisiä tietoja koskevaa pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälä kattaisi myös poliisilaisissa tarkoitetuilla salaisilla tiedonhankintakeinoilla saadun ylimääräisen tiedon tallettamisen tiettyjen rikosten osalta.

Poliisin oikeutta saada teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja eräistä rekistereistä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan tiedot luovuttavan tahon tiedon luovutus-oikeutta. Ehdotettava pykälä kattaisi siten myös majoitus- ja ravitsemistoimintaan liittyvät matkustajatiedot, rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen henkilörekistereiden tiedot, vesikulkuneuvo-

rekisterin tiedot, virka-apuun liittyvät tiedot virka-apua pyytäneeltä viranomaiselta sekä puolustusvoimien asevelvollisrekisterin tiedot. Pykälän muita kohtia esitetään täsmennettäväksi käyttötarkoituksen ja tietosisällön osalta. Lisäksi ehdotetaan nykyistä kattavampien palautetietojen saamista poliisille syyttäjien ja tuomioistuinten ratkaisusta.

Tietojen poistamista koskevia säännöksiä selkeytettäisiin vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä. Poliisin tietojärjestelmien tiedot säilytettäisiin tietojen käyttötarpeen vaatimusten mukaisesti ottaen huomioon rekisteröidyn, muun asianosaisen ja poliisin henkilöstöön kuuluvan oikeusturvan vaatimukset.

Henkilötietojen käsittelyä kansainvälisessä poliisiyhteistyössä koskevien säännösten rakenne ehdotetaan uudistettavaksi kokonaisuudessaan. Säännökset muutettaisiin kansainvälisten säädösten edellyttämällä tavalla. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi myös uudet säännökset ulkomailta saatavien tietojen käsittelystä. Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annettua lakia täsmennettäisiin vastaamaan tässä esityksessä ehdotettuja muutoksia.

Ehdotetuilla laeilla pantaisiin kansallisesti täytäntöön sisäasiainministeriön hallinnonalalla rikosasioissa tehtävässä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta tehdyn neuvos-

ton puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset.

Henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin tehtäisiin poliisitoimen ehdotuksia vastaavat tekniset ja sisällölliset muutokset. Lisäksi tehtäisiin eräitä Rajavartiolaitoksen toiminnan kannalta keskeisiä muutoksia. Arpajaislakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös arpajaisten valvontatiedostojen säilyttämisestä. Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös rahanpesun selvittelykeskuksen oikeudesta saada verotustietoja. Lisäksi ehdotetaan lisättäväksi säännös tiedonsaanti-

oikeuden nojalla tehtyjen tiedustelujen salassapidosta.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian siitä, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Ehdotettuun henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettuun lakiin ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksesta annettuun lakiin sisältyisi siirtymäsäännös, jonka mukaan tietojärjestelmät ja siihen liittyvät tietojenkäsittelyt olisi saatettava laissa edellytettyyn kuntoon neljän vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	3
YLEISPERUSTELUT	5
1 JOHDANTO	5
2 NYKYTILA	5
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	5
Poliisin tietojärjestelmät	5
Tehdyt lainsäädäntömuutokset	5
2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö	6
Yleistä	6
Ruotsi	6
Tanska	7
Norja	7
2.3 Nykytilan arviointi	8
Yleistä	8
Poliisiasiain tietojärjestelmä	8
Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saadut ylimääräiset tiedot	8
Poliisin tiedonsaantioikeus	9
Tietojen poisto poliisin henkilörekistereistä	9
Kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvät säännökset	10
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	10
3.1 Tavoitteet	10
3.2 Toteuttamisvaihtoehdot	11
3.3 Keskeiset ehdotukset	11
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	12
4.1 Taloudelliset vaikutukset	12
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	12
4.3 Vaikutukset kansalaisiin	13
5 ASIAN VALMISTELU	13
5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto	13
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen	13
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ	13
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	14
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	14
1.1 Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa	14
2 luku Poliisin tietojärjestelmät	14
3 luku Henkilötietojen käsittelyn erityissäännöksiä	21
4 luku Tietojen käyttäminen ja luovuttaminen	26
5 luku Tietojen poistaminen ja arkistointi	32
6 luku Kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvän henkilötietojen käsittelyn erityissäännöksiä	36
6 a luku Schengenin tietojärjestelmä	38
6 b luku Kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvän henkilötietojen käsittelyn muita erityissäännöksiä	39
7 luku Rekisteröidyn oikeudet	40

1.2	Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa	41
	4 a luku Kansainväliseen yhteistyöhön liittyviä säännöksiä	49
	4 b luku Rekisteröidyn oikeudet	52
1.3	Laki Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta	52
1.4	Arpajaislaki	52
1.5	Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä	53
2	TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	55
3	VOIMAANTULO	55
4	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	55
	LAKIEHDOTUKSET	57
	1. Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta	57
	2. Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta	74
	3. Laki Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta	85
	4. Laki arpajaislain muuttamisesta	86
	5. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain muuttamisesta	87
	LIITE	89
	RINNAKKAISTEKSTIT	89
	1. Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta	89
	2. Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta	134
	3. Laki Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta	158
	4. Laki arpajaislain muuttamisesta	160
	5. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain muuttamisesta	161

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Poliisin henkilörekisteritoimintaa sääntelevä laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa (761/2003, jäljempänä poliisin henkilötietolaki) tuli voimaan 1 päivänä lokakuuta 2003. Lakia valmisteltaessa oli ennakoitavissa, että lain käytännön soveltamiseen liittyvät ongelmatilanteet, julkishallinnon jatkuva uudistuminen, kansainvälinen kehitys tietojenvaihdon alalla sekä yksityisyyden suojaamiseen liittyvät lisääntyneet vaatimukset edellyttäisivät lain uudelleen tarkastelua. Tämän vuoksi sisäasiainministeriö asetti työryhmän, jonka tehtävänä oli tarkistaa henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettua lakia ottaen huomioon kansallisessa soveltamisessa ilmitulleet epäkohdat, lain voimaantulon jälkeen tapahtuneet lainsäädäntömuutokset sekä kansainvälinen kehitys.

Työryhmän esitykseen perustuva hallituksen esitys laeiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta (HE 98/2010 vp) annettiin eduskunnalle kesäkuussa 2010. Hallituksen esitys raukesi eduskunnan lopetettua työs-kentelynsä eduskuntavaalien vuoksi keväällä 2011.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Poliisin tietojärjestelmät

Poliisin henkilötietolaisissa säädetään poliisin valtakunnallisista henkilötietojärjestelmistä. Näitä ovat poliisiasian tietojärjestelmä, hallintoasiain tietojärjestelmä, epäiltyjen tietojärjestelmä, Suojelupoliisin toiminnallinen tietojärjestelmä, Schengen-tietojärjestelmä ja Europol-tietojärjestelmä. Lisäksi poliisissa käytetään myös muita poliisin omia ja yhteistyöviranomaisten tietojärjestelmiä.

Poliisin tietojärjestelmien rekisterinpitäjänä toimii Poliisihallitus. Suojelupoliisi on Suo-

jelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän rekisterinpitäjä.

Poliisin valtakunnalliset tietojärjestelmät jakautuvat operatiivisiin tietojärjestelmiin ja hallinnollisiin tietojärjestelmiin. Operatiivisilla tietojärjestelmillä tuetaan suoraan poliisitoiminnan valtakunnallisia avainprosesseja. Hallinnollisilla tietojärjestelmillä hoidetaan muun muassa talous- ja henkilöstöhallintoon liittyviä tehtäviä. Poliisin tietojärjestelmät ovat jatkuvassa kehittämisprosessissa, jota ohjataan poliisin tietohallintostrategioilla. Kaikki poliisin käyttämät perusjärjestelmät ovat mukana poliisin tietojärjestelmien kokonaisuudistuksessa, jolla tarkoitetaan poliisiasian tietojärjestelmän, epäiltyjen tietojärjestelmän ja hallintoasiain tietojärjestelmän uudistamista. Niin sanottu VITJA-hanke tuottaa sekä poliisin että muiden turvallisuus- ja oikeusviranomaisten toimintatapoja yhtenäistävän ja tehostavan tietojärjestelmäkokonaisuuden. VITJA-hanke uudistaa ja yhdistää poliisin operatiiviset järjestelmät käyttäjän näkökulmasta yhtenäiseksi tietoturvalleiseksi järjestelmäkokonaisuudeksi.

Poliisin kenttäjärjestelmää on uudistettu siten, että siitä on pääsy mobiilikäyttöliittymän avulla poliisin kenttätyössään tarvitsemiin tietojärjestelmiin. Poliisin kenttäjohtojärjestelmä on integroitu osaksi hätäkeskustietojärjestelmää.

Tehdyt lainsäädäntömuutokset

Poliisin henkilötietolakia on viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana uudistettu kokonaisuudessaan kolme kertaa. Viimeisin lain kokonaisuudistus tuli voimaan lokakuun alussa vuonna 2003. Lakia on tarkistettu ja muutettu lukuisia kertoja sen voimaantulon jälkeen. Merkittävimmät tarkistukset ja muutokset ovat seuraavat.

Poliisilain muuttamisesta annetun lain (525/2005) yhteydessä lisättiin poliisin henkilötietolakiin poliisiasian tietojärjestelmää koskevaan pykälään tietolähdetoimintaa koskeva kohta sekä muutettiin tutkinta- ja virka-apua koskevaa arkistosäännöstä. Epäiltyjen tietojärjestelmää koskevaa säännöstä täs-

mennettiin, ja poliisin muita henkilörekistereitä koskevaan säännökseen lisättiin tilapäistä rikosanalyysirekisteriä koskeva säännös. Samassa yhteydessä myös tietojen poistosäännöksiä täsmennettiin.

Metsähallituksen erävalvontaa koskevan lainsäädännön (1158/2005) antamisen yhteydessä muutettiin poliisin henkilötietolakia siten, että metsähallituksen erätarkastajat saivat oikeuden suorakäyttöisesti tallettaa tietoja poliisiasiain tietojärjestelmään. Samassa yhteydessä poliisin henkilötietolain tietojen luovuttamista muille viranomaisille koskevaan pykälään lisättiin oikeus luovuttaa tietoja poliisin rekistereistä haastemiehille ja metsähallituksen erätarkastajille.

Rahankeräystä koskevan lainsäädännön (255/2006) antamisen yhteydessä lisättiin poliisin henkilötietolain hallintoasiain tietojärjestelmää koskevaan pykälään kohta rahankeräysten valvontatietojen tallettamisesta. Samassa yhteydessä annettiin Etelä-Suomen lääninhallitukselle oikeus sekä tallettaa että saada tietoja hallintoasiain tietojärjestelmästä.

Myös kesäkuussa 2006 voimaan tullut passilaki (671/2006) ja siinä säädetty oikeus tallettaa biometrisiä tunnisteita hallintoasiain tietojärjestelmään aiheutti tarvetta tehdä muutoksia poliisin henkilötietolakiin.

Poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (841/2006) säätämisen yhteydessä lisättiin poliisiasiain tietojärjestelmään oma kohta tapaamiskieltojen tallettamisesta järjestelmään.

Niin sanotun Prömin sopimuksen voimaansaattamista koskevan lainsäädännön (277/2007) antamisen yhteydessä lisättiin poliisin henkilötietolakiin sopimukseen liittyvien tietojen käsittelyä koskevat säännökset.

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaisten ja EU:n lainsäädäntö

Yleistä

Koska suurin osa tässä ehdotuksessa esitetyistä muutoksista johtuu pääasiallisesti henkilötietojen käsittelyä yhdenmukaistavien Suomea sitovien kansainvälisten säännösten muutostarpeista, ei ole katsottu tarpeelliseksi tehdä kansainvälistä vertailua muilta osin

kuin ehdotetun, uuden poliisiasiain tietojärjestelmään sisältyvän havaintotietojen talletusoikeuden osalta.

Ruotsi

Ruotsissa poliisin henkilörekistereistä on säädetty poliisin tietolaissa (Polisdatlagen, 1998:622). Lain soveltamisalaan kuuluvat poliisin toiminnassa saadut tiedot, kun kyseessä on rikosten ja järjestyshäiriöiden esittäminen ja valvonta, tiedustelun harjoittaminen tai yleisen syytteen alaisten rikosten tutkinta. Lain mukaan tiedustelutietoja voivat olla Ruotsin turvallisuuspoliisin (Säpo) toiminnassaan saamat tiedot mutta myös muiden poliisiviranomaisten toiminnassaan saamat tiedot. Jälkimmäisiä tietoja saadaan tallettaa, kun tiedot on kerätty rikoksen ehkäisemiseksi, torjumiseksi tai paljastamiseksi. Henkilöistä saadut arkaluonteiset tiedot (esimerkiksi rotu tai etninen alkuperä) saadaan tallettaa vain, milloin siihen on erityistä syytä.

Muita kuin Säpon saamia tietoja saadaan käyttää, kun poliisiviranomainen tai Rikspolisstyrelse on aloittanut rikosten tutkinnan ja on syytä epäillä, että harjoitetaan tai ollaan harjoittamassa vakavaa rikosta (määritelty rikokseksi, josta seuraa vankeutta vähintään kaksi vuotta).

Rikostietojärjestelmään saadaan tallettaa tiedot yksittäisestä henkilöstä yllä mainituilla perusteilla. Järjestelmään saadaan tallentaa tiedot myös ajoneuvosta tai tavaroista, vaikka tiedot liittyisivät yksittäiseen henkilöön, jota ei vielä epäillä rikoksesta. Tietojen tallentamisen yhteydessä tulee mainita, että henkilöä ei epäillä rikoksesta.

Rekisteri saa sisältää ainoastaan tietoja siitä, miten rekisteröidyt tiedot on hankittu lausunnon lähteen luotettavuudesta, tunnistenumeron, asianumeron, tietoja erityisistä pysyvistä, fyysisistä tuntomerkeistä sekä tietoja olosuhteista ja tapahtumista, minkä vuoksi on ollut syytä epäillä, että rikolliseen toimintaan on ryhdytty tai ollaan ryhtymässä. Rekisterissä saa olla lisäksi tietoja esineistä, rikostenkuvavälineistä ja kulkuneuvoista ja viittaus siihen erityiseen tutkintaan tai rekisteriin, jossa tietoja epäilyistä käsitellään tai rekisteriin, jota ylläpitää poliisi-, vero- tai tullivi-

ranomainen ja jossa tietoja rekisteröidystä ilmenee.

Rekisterin tarkoitus on olla tietojen talle- tusalusta päätettäessä, käynnistetäänkö rikol- liseksi katsottavasta toiminnasta tutkinta. Rekisterin tarkoitus on myös helpottaa selaisten yleisten tietojen, jotka liittyvät tiedus- telutoimintaan, saatavuutta. Tietojen säily- tysaika rekisterissä on vuosi.

Rekisterin ylläpidosta vastaa Rikspolissty- relse tai poliisiviranomainen. Rekisterinpitäjä on vastuussa henkilötietojen käsittelystä.

Tanska

Tanskassa henkilötietojen käsittelystä on säädetty henkilötietolaissa. Sen mukaan Tanskassa on käytössä tietokanta (Politiets Efterforskningsstøtte Database, PED), joka on sisäinen työkalu poliisin tehtävien hoita- miseksi. Tietokanta koostuu henkilöosasta ja tapahtumaosasta. Henkilöosaan saa, kun se on tarpeellista poliisin tehtävien hoitamisek- si, viedä tarpeellisia tietoja henkilöistä, joita epäillään tai jotka ovat tuomittuja rikoksen tekemisestä tai siitä, että ovat aikeissa ryhtyä rangaistavaksi säädettyyn tekoon. Tietokan- taan saa tallettaa tietoja myös tiedottajista, poliisin peitetoimintaa harjoittavista poliisi- miehistä tai henkilöistä, jotka ovat mukana todistajansuojeluohjelmassa. Tietoja voidaan tallettaa myös niistä henkilöistä, jotka per- hesuhteiden tai muutoin vastaavalla tavalla liittyvät edellä mainittuihin henkilöihin.

Tietojärjestelmään talletettavien tietojen tu- lee liittyä poliisin tehtäviin, joista on säädetty laissa poliisin toiminnasta (poliisilaki 2 §). Poliisin tehtäviä ovat muun muassa rikosten ennaltaehkäisy, yleisen järjestyksen ja turval- lisuuden ylläpitäminen, rikosten ja häiriöiden torjunta, rikosten selvittäminen, virka-avun antaminen sekä yksityisille että muille viran- omaisille ja suorittaa muita tehtäviä, joista on säädetty laissa tai jotka luonnollisesti liittyvät poliisin toimintaan.

Tanskalta saaduista tiedoista ei ole selvitet- tävissä, missä määräjassa tiedot tietokannas- ta tulee poistaa.

Lain mukaan asianmukainen ministeri, po- liisiasioissa oikeusministeri, voi antaa tarvit-

taessa tarkempia määräyksiä tiettyä tapahtu- ma koskevien henkilötietojen käsittelystä.

Tanskassa on tällä hetkellä valmisteilla säädös, jossa tarkennettaisiin säännöksiä henkilötietojen käsittelyä koskevista tavoit- teista, sisällöstä, käsittelystä, päivittämisestä ja poistamisesta. Säädöksessä säädettäisiin myös rekisteröidyn tietojensaantipoikkeuk- sista ja tietojen edelleen luovuttamisesta yk- sityisille, viranomaisille tai tutkimuskäyttöön sekä tietojen turvaluokittelusta. Säädestä valmistellaan oikeusministeriössä ja sen joh- dosta Rigspolitiet valmistelee omaa sisäistä määräystänsä vastaavista asioista. Valmisteilla oleva säädös perustuu jo voimassaoleviin oi- keudellisiin linjauksiin käytössä olevasta tie- tokannasta.

Norja

Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa on Norjassa säädetty useassa eri laissa. Straffregistreringsloven nimisessä laissa on säädetty poliisin tehtävissä saatujen henkilö- tietojen käsittelystä. Lain mukaan tiedot, jot- ka poliisi on saanut tutkinnassa tai rikosta selvittäessään, saadaan tallettaa poliisin re- kisteriin.

Lain nojalla annetun asetuksen mukaan po- liisi voi tallettaa tietoja, jotka on saatu rikos- ten estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittä- miseksi.

Näiden lisäksi on olemassa poliisin hallin- nollinen määräys, jossa on säädetty ainoas- taan siitä, että poliisi voi tallettaa tietoja pai- kallisiin tai valtakunnallisiin rekistereihin. Määräyksessä ei ole myöskään tarkemmin selvitetty, mitä tietoja rekisteriin voidaan tal- lettaa.

Norjalta saadun selvityksen mukaan kysei- set säädökset on säädetty 1970-luvulla, jol- loin rekisterit olivat manuaalisia. Selvityksen mukaan oikeusministeriössä on käynnistetty työ vuonna 2000 lainsäädännön uudistami- seksi. Työ vaatii kuitenkin Norjan poliisin ylimmän johdon mukaan merkittäviä muu- toksia, jotta lainsäädäntö saadaan ajan tasal- le.

2.3 Nykytilan arviointi

Yleistä

Poliisin henkilötietolakiin on tehty lukuisia muutoksia eri lainsäädäntöhankkeiden yhteydessä. Tämän lainsäädäntöhankkeen tarkoituksena on toimintaympäristön muutoksen aiheuttamien välttämättömien uudistustarpeiden toteuttaminen.

Poliisiasiain tietojärjestelmä

Poliisiasiain tietojärjestelmään saadaan tallettaa rikoksesta epäillyn tai esitutkinnan, poliisitutkinnan, poliisin toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista täydellinen nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta, ulkomaalaisen henkilön matkustusasiakirjan tiedot sekä henkilöä koskevat, hänen omaan turvallisuuteensa tai poliisin työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot.

Voimassa oleva säännös ei sääntele muiden kuin rikoksesta epäillyn tai esitutkinnassa, poliisitutkinnan, poliisin toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön tietojen tallettamista. Näistä henkilöistä tulisi voida tallettaa henkilöllisyyttä koskevista tiedoista samat tiedot kuin rikoksesta epäillyn tai esitutkinnan, poliisitutkinnan, poliisin toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevasta henkilöstä.

Poliisiasiain tietojärjestelmään ei myöskään ole saanut tallettaa poliisin toiminnan kannalta tärkeitä tietoja henkilön kuolleeksi julistamisesta, henkilön kansallisuudesta ja henkilön vanhempien nimistä. Myös ulkomaalaisen henkilön tunnistamiseksi Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmän ulkomaalaiselle antamaa asiakasnumeroa sekä muita ulkomaalaisen henkilön yksilöimiseen liittyviä tietoja ei ole saanut tallettaa tietojärjestelmään.

Etsintäkuulutustietojen tallettamisesta poliisiasiain tietojärjestelmään koskevassa säännöksessä todetaan, että tietojärjestelmään voidaan tallettaa henkilöiden tavoittamiseksi,

valvomiseksi, tarkkailemiseksi ja suojaamiseksi etsintäkuulutetuista, liiketoiminta-, lähestymis- tai matkustuskieltoon määräytyistä, ehdonalaisessa vapaudessa olevista, lähestymiskiellolla suojattavista taikka tarkkailtavista henkilöistä toimenpiteen syy, pyydetty toimenpiteet, kuuluttava viranomainen, kuulutuksen vanhentuminen ja muut kuulutusten valvonnassa tarvittavat tiedot. Säännös ei ole mahdollistanut tallettaa tietoja kansalliseen maahantulokieltoon määräytyistä henkilöistä eikä myöskään tietoja valvotussa koevapaudessa olevista, taikka metsästys- tai eläintenpitokiellossa olevista henkilöistä tai valvontarangaistuksen saaneista henkilöistä.

Tiedonvälitykseen liittyvien tietojen tallettusoikeus on ollut mahdollista vain poliisiyksiköiden välillä tapahtuneesta tiedonvaihdosta. Tästä syystä poliisin yleistä Internet-sivustoa ei ole voitu käyttää yleisöviuhjeiden saamiseen esimerkiksi varastetuiksi ilmoitetuista ajoneuvoista.

Toisin kuin hätäkeskustoiminnasta annetussa laissa (692/2010), henkilön omaan turvallisuuteen tai poliisin työturvallisuuteen liittyviä poliisiasiain tietojärjestelmään talletettavia tietoja ei ole voimassa olevassa laissa yksilöity.

Poliisimiesten havainnoimia tai poliisille ilmoitettuja tietoja sellaisista tapahtumista tai henkilöistä, joiden voidaan olosuhteiden taikka henkilön esittämien uhkausten tai henkilön muun käyttäytymisen vuoksi perustellusti arvioida liittyvän rikolliseen toimintaan ei ole ollut oikeutta tallettaa mihinkään poliisin valtakunnalliseen rekisteriin. Tietoja on talletettu hajanaisesti yksikkökohtaisiin rekistereihin tai poliisin muihin sähköisiin viestintävälineisiin. Internet-sivustojen valvonnassa esiin tulleiden tietojen tallettamista ja analysointia varten on jouduttu perustamaan tilapäinen valtakunnallinen internet-valvontatietojärjestelmä. Nykyinen tilanne on ongelmallinen henkilö tietojen käsittelyn ohjauksen ja laillisuusvalvonnan kannalta.

Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saadut ylimääräiset tiedot

Voimassa olevassa poliisin henkilötietolaissa on säädetty vain teknisellä kuuntelulla saadun ylimääräisen tiedon käytöstä. Pakko-

keinolain (450/1987) 5 a luvun 13 § mahdollistaa telekuuntelulla ja teknisellä kuuntelulla saadun ylimääräisen tiedon säilyttämisen. Muilla poliisilain 3 luvun 28 §:ssä mainituilla tiedonhankintakeinoilla saatujen tietojen käytöstä ei ole säädetty erikseen. Erityisesti järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjuntaan liittyvässä tiedonhankinnassa saadaan salaisilla tiedonhankintakeinoilla myös muuhun kuin kyseiseen rikokseen liittyvää tietoa.

Poliisin tiedonsaantioikeus

Poliisin tiedonsaantioikeutta muiden viranomaisten pitämistä henkilörekistereistä koskevat säännökset eivät ole kaikilta osin ajan tasalla. Lainsäädännön muutokset ja viranomaisten välinen yhteistyö edellyttävät tarkistuksia poliisin tiedonsaantioikeutta koskevaan sääntelyyn.

Tietojen poisto poliisin henkilörekistereistä

Poliisiasiain tietojärjestelmän tietojen poistosäännökset ovat monimutkaisia, vaikeasti toteutettavia ja ne sisältävät ristiriitaisuuksia. Tietoryhmien poistosäännökset eivät kaikilta osin vastaa nykyistä toimintaympäristöä. Tiettyjen tietoryhmien osalta tietoja joudutaan ylläpitämään kahdessa eri paikassa, mikä ei ole toiminnallisesti tarkoituksenmukaista.

Anastettujen ajoneuvojen ja muun omaisuuden etsintäkuulutusten pisin mahdollinen säilytysaika on 10 vuotta, vaikka poistohetkellä anastetut ajoneuvot ovat vielä käyttökelpoisia, antiikki- ja taide-esineet edelleen arvokkaita sekä ampuma-aseet täysin käyttökelpoisia ja vaarallisia. Lisäksi omistajan omistusoikeus tavaraan on edelleen voimassa riippumatta rikoksen syyteoikeuden vanhenemisesta tai rikoksen selviämisestä. Anastettu esine saattaa liittyä selvittämättömään törkeään rikokseen todisteena. Lakiin sisältyvä määräys tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuuden tutkimisesta kolmen vuoden välein on käytännössä mahdotonta, koska se edellyttäisi ilmoituksen uudelleen avaamista, tutkinnanjohtajan määräämistä, asiakirjoihin perehtymistä, päätöksen tekoa ja kirjaamista.

Tutkinnan ja virka-avun tietojen poistaminen vuoden kuluessa rikoksen syyteoikeuden vanhentumisen jälkeen on aiheuttanut ongelmia. Esimerkiksi rangaistusmääräyksellä hoidettavan asian lainmukaiset käsittelyajat ovat sellaiset, että poliisille saattaa päätyä lisätutkintaan rikos, jonka tiedot on jo poliisin tietojärjestelmästä poistettu. Asiakirjat on tällöin kaivettava esiin syyttäjän arkistosta, syötettävä uudelleen poliisin järjestelmään ja käsiteltävä siellä. Vapausrangaistusta kärsivä henkilö saattaa vapautua vankilasta samaan aikaan kuin hänen tekemiensä rikosten tiedot poistetaan rekisteristä, jolloin hänen mahdollisesti syyllistyessä uuteen rikossarjaan poliisilla ei ole enää tietoa edellisestä samankaltaisesti tehdystä rikossarjasta. Tiedot rikoksista, joissa on edelleen kateissa ajoneuvoja tai muuta omaisuutta, tulee poistaa järjestelmästä vanhenemisajan jälkeen. Tavaran löytyessä on vaikeata selvittää, mihin asiaan tavara liittyy ja miten sen kanssa tulee menetellä. Kadonneita henkilöitä ja tuntemattomia vainajia koskevat ilmoitus- ja tutkintatiedot tulee poistaa viiden vuoden kuluttua ilmoituksesta, vaikka henkilö on edelleen kadoksissa tai vainaja tunnistamatta. Uusien seikkojen ilmetessä tutkinta on aloitettava tunnistettavien tietoihin sisältyvien etsintäkuulutusten pohjalta etsimällä asian edelliset tiedot arkistosta.

Tunnistettavien tietojen poistaminen vuoden kuluessa henkilön löytymisen tai vainajan tunnistamisen jälkeen aiheuttaa hankaluuksia erityisesti, jos henkilö on tavattu ulkomailla tai vainaja on ulkomaalainen. Näissä tapauksissa virka-apumenettelyt hidastavat asian käsittelyä niin, että sen loppuun saattaminen kestää vielä tunnistamisen jälkeen pitkään.

Suuri osa rekisteröityjen tietojen oikaisuvaatimuksista kohdistuu tuntomerkitietoihin Tuntomerkitietojen osalta DNA-tunnisteiden ja muiden henkilötuntomerkkien erilaiset ja monimutkaiset poistosäännöt vaikeuttavat rekisterin tietojen ylläpitämistä.

Alle 15-vuotiaana rikokseen epäiltynä rekisteröidyn tietojen poistamista koskeva säännös on vaikeaselkoinen ja sen noudattaminen edellyttää manuaalisesti tehtävää työtä.

Kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvät säännökset

Voimassaolevan lain kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvät säännökset on koettu paikoin vaikeaselkoisiksi, mihin on osin vaikuttanut moninaisten säännösten kokoaminen yhteen lukuun asiakohtaisen jaottelun sijaan. Nopeasti uudistuva ja täydentyvä kansainvälinen säännöstö edellyttää toistuvasti yksittäisiä tarkennuksia lakiin, minkä vuoksi kansainvälisten säännösten kokonaisuus on muodostunut hajanaiseksi ja jäsentymättömäksi. Laki ei myöskään sisällä kaikilta osin viime vuosien kansainvälistä kehitystä.

Voimassaolevan lain eräissä säännöksissä, erityisesti Euroopan poliisivirastoa ja Schengenin tietojärjestelmää koskevissa säännöksissä on joitakin epätarkkuuksia, jotka voivat perusteettomasti aiheuttaa tulkinnanvaraisuutta. Voimassaolevasta laista puuttuvat myös täsmälliset säännökset siitä, miten ulkomailta saatuja tietoja voidaan käyttää. Vastaavat säännökset ovat kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetussa laissa, mutta ne eivät sovellu oikeusapumenettelyä edeltävään vaiheeseen.

Kansainvälisten ja Euroopan unionin säädösten osalta aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin 91/477/ETY muuttamisesta toukokuun 21 päivänä 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/51/EY, neuvoston Eurodac-asetus (EY) N:o 2725/2000, tietojen ja tiedustelutietojen vaihtoa koskeva neuvoston puitepäättös 2006/960/YO, lainvalvontaviranomaisten pääsyä Euroopan unionin viisumitietojärjestelmään koskeva neuvoston päätös 2008/633/YOS sekä niin sanottu kolmannen pilarin tietosuojapuitepäättös (2008/977/YOS, jäljempänä tietosuojapuitepäättös) edellyttävät tarkistuksia lakiin.

Tietosuojapuitepäätöksen soveltamisala kattaa ainoastaan rajat ylittävän henkilötietojen vaihdon. Puitepäätöksen mukaan jäsenvaltioiden tulisi kuitenkin varmistaa, että kansallisen tietojenkäsittelyn tietosuojan taso vastaa puitepäätöksessä edellytettyä tietosuojan tasoa. Samoin hallintovaliokunta katsoi tietosuojapuitepäätöksen käsittelyn yhteydessä, että puitepäätöksen määräyksiä oli-

si perusteltua soveltaa myös kansalliseen tietojen käsittelyyn (HaVL 54/2006 vp). Kansalliseen ja kansainväliseen tietojenvaihtoon sovellettavien tietosuojasäännösten yhdenmukaisuuden varmistamiseksi on tarpeen varmistaa kaikkien poliisin henkilötietolain säännösten yhdenmukaisuus puitepäätöksen kanssa. On kuitenkin huomattava, että poliisin henkilötietolain soveltamisala on laajempi kuin tietosuojapuitepäätöksen, joka kattaa ainoastaan poliisi- ja oikeudellisen yhteistyön rikosasioissa. Tämän vuoksi puitepäätöksellä ei ole vaikutusta esimerkiksi yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämistä tai hallinnollisia tehtäviä koskeviin poliisin henkilötietolain säännöksiin. Hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä on katsottu, että tietosuojapuitepäätöksen 4, 8, 10—15 artiklat edellyttävät muutoksia poliisin henkilötietolakiin. Muilta osin poliisin henkilötietolain katsotaan täyttävän tietosuojapuitepäätöksen vaatimukset.

Euroopan unionin neuvosto hyväksyi huh-tikuussa 2009 Europol-yleissopimuksen korvaavan neuvoston päätöksen (2009/371/YOS). Päätöstä on alettu soveltaa 1 päivänä tammikuuta 2010 alkaen. Päätöksen voimaansaattamiseksi on annettu Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn neuvoston päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanolaki (563/2011). Poliisin henkilötietolaista ehdotetaan poistettavaksi tämän vuoksi Europolia koskevat tiedonvaihtosäännökset.

Niin sanottu Prümin sopimus sekä sen täytäntöönpanosopimus sisällytettiin Euroopan unionin oikeusjärjestykseen neuvoston päätöksillä 2008/615/YOS ja 2008/616/YOS. Laki yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin ja rajat ylittävän rikollisuuden torjumiseksi tehdyn neuvoston päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta (1207/2011) tuli voimaan 15 päivänä joulukuuta 2011.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Ehdotuksen tavoitteena on tarkistaa henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annet-

tua lakia ottaen huomioon kansallisessa soveltamisessa ilmitulleet epäkohdat, lain voimaantulon jälkeen tapahtuneet lainsäädäntömuutokset sekä kansainvälinen kehitys.

Tavoitteena on ottaa huomioon myös julkishallinnon jatkuvaan uudistumiseen liittyvä viranomaisen yhteistyön parantaminen täsmentämällä tietojenvaihtosäännöksiä.

3.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettuun lakiin on tehty lukuisia muutoksia eri lainsäädäntöhankkeiden yhteydessä. Voimassa olevan lain kokonaisuudistus edellyttäisi laajempaa viranomaisten välistä tietojenvaihdon tietojen luovuttamista ja tietojen vastaanottamista koskevaa tarkastelua ja sääntelytekniikan arviointia, jota tässä yhteydessä ei ole ollut mahdollista toteuttaa. Tämän vuoksi on päädytty muuttamaan voimassa olevaa lakia, vaikka se on osin johtanut tietojen saanti- ja luovutus oikeuden kaksinkertaiseen sääntelyyn.

Euroopan komissio antoi 25 päivänä tammikuuta 2012 ehdotuksen henkilötietojen suojaa koskevaksi uudeksi EU:n lainsäädäntökehikseksi. Ehdotus sisältää ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelystä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta COM (2012) 11 final (jäljempänä yleinen tietosuoja-asetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yksilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten henkilötietojen käsittelystä rikosten torjumiseksi, tutkimiseksi, selvittämiseksi tai niistä syyttämiseksi tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanemiseksi ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta COM 2012 10.

Asetuksella kumottaisiin EY:n henkilötiedodirektiivi 95/46/EY ja direktiivillä neuvoston puitepäättös 2008/977/YOS rikosasioissa tehtävässä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojamisesta.

Valtioneuvosto käynnistää henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain kokonaisuudistuksen heti kun on tiedossa yleisen tietosuoja-asetuksen ja direktiivin asettamat vaatimukset kansalliselle lainsäädän-

nölle. Samassa yhteydessä tarkistetaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain säännökset.

3.3 Keskeiset ehdotukset

Poliisiasiain tietojärjestelmää koskevaan pykälään ehdotetaan lisättäväksi uutena kohtana oikeus tallettaa järjestelmään rikolliseen toimintaan liittyviä poliisimiesten havainnoimia tietoja tai poliisille ilmoitettuja havaintotietoja. Samassa yhteydessä myös pykälän muita kohtia esitetään täsmennettäväksi käyttötarkoituksen ja tietosisällön osalta.

Kuuntelulla saatuja tietoja koskevaa pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälässä säädettäisiin teknisellä kuuntelulla saatujen ylimääräisten tietojen lisäksi myös poliisilain 3 luvussa tarkoitetuilla muilla salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen tallettamisoikeudesta.

Poliisin oikeutta saada teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja eräistä rekistereistä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan tiedot luovuttavan tahon tiedon luovutus oikeutta. Ehdotettava pykälä kattaisi siten myös majoitus- ja ravitsemistoimintaan liittyvät matkustajatiedot, rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen henkilörekistereiden tiedot, vesikulkuneuvorekisterin tiedot, virka-apuun liittyvät tiedot virka-apua pyytäneeltä viranomaiselta sekä puolustusvoimien asevelvollisrekisterin tiedot. Pykälän muita kohtia esitetään täsmennettäväksi käyttötarkoituksen ja tietosisällön osalta.

Tietojen poistamista koskevia säännöksiä selkeytettäisiin vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä. Poliisin tietojärjestelmien tiedot säilytettäisiin tietojen käyttötarpeen vaatimusten mukaisesti ottaen huomioon rekisteröidyn, muun asianosaisen ja poliisin henkilöstöön kuuluvan oikeusturvan vaatimukset. Lievimpien rikosten, lähestymiskieltojen ja liiketoimintakieltojen sekä poliisilain mukaisten säilöönottojen, muun muassa päihtyneenä säilöön otettujen osalta tietojen säilytysaika olisi viisi vuotta, ja törkeämpien rikosten osalta säilytysaika riippuisi teon rangaistusasteikosta.

Henkilötietojen käsittelyä kansainvälisessä poliisiyhteistyössä koskevien säännösten rakenne ehdotetaan uudistettavaksi kokonai-

suudessaan. Säännökset muutettaisiin kansainvälisten säädösten edellyttämällä tavalla. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi myös uudet säännökset ulkomailta saatavien tietojen käsittelystä. Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annettua lakia täsmennettäisiin vastaamaan tässä esityksessä ehdotettuja muutoksia.

Ehdotetuilla laeilla henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaissa annetun lain muuttamisesta pantaisiin kansallisesti täytäntöön sisäasiainministeriön hallinnonalalla rikosasioissa tehtävässä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset.

Säännökset tietojen käsittelystä Euroopan poliisiviraston kanssa ehdotetaan poistettavaksi, koska niistä säädetään erikseen Euroopan poliisiviraston perustamisesta annetun neuvoston päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annetussa laissa (563/2011).

Henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin tehtäisiin poliisitoimen ehdotuksia vastaavat tekniset ja sisällölliset muutokset. Lisäksi tehtäisiin eräitä Rajavartiolaitoksen toiminnan kannalta keskeisiä muutoksia. Rajavartiolaitoksen keräämät ja käsittelemät työturvallisuustiedot talletettaisiin jatkossa keskitetysti poliisiasian tietojärjestelmään, johon tässä esityksessä ehdotetaan luotavaksi uusi turvallisuustietoja koskeva tietoluokka. Rajavartiolaitoksen sisäisen linjauksen mukaisesti tämä on jo nykyisin noudatettava käytäntö. Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston (Frontex) perustamisesta annetun neuvoston asetuksen muutoksen johdosta lakiin lisättäisiin säännös Rajavartiolaitoksen oikeudesta luovuttaa virastolle henkilörekisteriensä tietoja siten, kuin asetuksessa säädetään. Lisäksi Rajavartiolaitos voisi luovuttaa henkilörekistereistä tietoja asetuksessa tarkoitettuun Frontexin koordinoimaan operaatioon ja kokeilu-

hankkeisiin Suomessa osallistuvalla jäsenvaltion virkamiehelle.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia poliisin toimintaan. Poliisiasian tietojärjestelmää ollaan uudistamassa. Ehdotettujen poistosäännösten muutokset eivät ole enää tarkoituksenmukaista toteuttaa suurten kustannusten vuoksi vanhassa järjestelmässä. Tästä syystä lakiin ehdotetaan otettavaksi siirtymäsäännös, jonka mukaan ehdotuksessa esitetty tietojenkäsittely olisi toteutettava neljän vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Esityksellä ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia Rajavartiolaitoksen toimintaan. Pääosin Rajavartiolaitoksen henkilörekistereitä koskevat uudet säännökset olisivat toteutettavissa suuremmista kustannuksista. Rajavartiolaitos osallistuu omalta osaltaan poliisin tietojärjestelmäympäristön muutosprosessiin, minkä vuoksi myös henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin sisältyisi siirtymäsäännös tietojenkäsittelyn saattamisesta lain edellyttämälle tasolle neljän vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esitys tehostaisi viranomaisten välistä tiedonvaihtoa, koska säännöksissä säädettäisiin täsmällisemmin poliisin oikeudesta saada tietoja ja toisaalta luovuttaa tietojärjestelmiensä tietoja muille viranomaisille. Säännöksissä otettaisiin myös huomioon kansallisessa ja Euroopan unionin lainsäädännössä tapahtuneet muutokset.

Ehdotetuilla tietojärjestelmien tietojen poistamista koskevilla säännöksillä olisi merkittäviä vaikutuksia poliisin resurssien suuntaamiseen. Tällä hetkellä toiminnallisesta tietoja talletetaan useaan tietoryhmään, mikä aiheuttaa tarpeetonta kaksinkertaista työtä.

Esitykseen sisältyvä oikeus tallettaa havaintotietoja vaikuttaisi poliisin toiminnan suuntaamiseen ja rikosten ennalta estämiseen ja niiden selvittämiseen. Poliisitoiminnan

kannalta on tärkeää saada käytössä olevat järjestelmät palvelemaan tiedon tuottamista ja analysointia systemaattisesti. Ehdotettu säännös havaintotietojen tallentamisesta mahdollistaisi pysyvän valtakunnallisen havaintotietojen tallentamisen ja käytön tukemaan poliisin operatiivisia tehtäviä. Samalla tietojen suojaaminen helpottuisi tallennusaloitusten keskittymisen myötä.

Henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin ehdotettavat muutokset parantaisivat vastaavasti Rajavartiolaitoksen toimintaedellytyksiä. Henkilötietojen luovutusta koskeva dokumentointivelvollisuus edellyttäisi uusien toimintatapojen omaksumista Rajavartiolaitoksen sisällä. Ehdotuksen voidaan kuitenkin arvioida selkeyttävän Rajavartiolaitoksen sisäisiä toimintamalleja sekä helpottavan tietojenkäsittelyä koskevaa jälkikäteistä laillisuusvalvontaa.

4.3 Vaikutukset kansalaisiin

Ehdotetut säännökset parantaisivat henkilötietojen ja yksityisyyden suojan toteutumista poliisin valtakunnallisissa tietojärjestelmissä. Kansalaisten oikeusturvan kannalta on olennaista, että henkilötietojen käsittelyä koskeva lainsäädäntö on ajantasainen.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitys on valmisteltu virkatyönä sisäasiainministeriön poliisiosastolla. Henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain muutosehdotukset on valmisteltu virkatyön sisäasiainministeriön rajavartiolaitososastolla. Valmistelu perustuu edelliselle eduskunnalle annettuun, mutta rauenneeseen hallituksen esitykseen (HE 98/2010 vp). Valmistelussa on pyritty ottamaan huomioon eri asiantuntijatahojen perustuslakivaliokunnalle antamat lausunnot rauenneen esityksen käsittelyssä. Esitykseen on lausuntojen perusteella tehty sisällöllisiä korjauksia, täsmennetty perusteluja sekä tehty sen luettavaa parantavia teknisiä ja rakenteellisia muutoksia.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Esityksestä pyydettiin lausunnot sisäasiainministeriön rajavartio-, maahanmuutto- ja pelastusosastolta, oikeusministeriöltä, ulkoasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, puolustusministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, Poliisihallitukselta ja sen alaiselta hallinnolta, tullihallitukselta, tietosuojavaltuutetulta, oikeusrekisterikeskukselta, rikosseuraamuslaitokselta, Pääesikunnalta, valtakunnansyyttävivirastolta, väestörekisterikeskukselta, hätäkeskuslaitokselta, Maahanmuuttovirastolta, Viestintävirastolta, patentti- ja rekisterihallitukselta, Metsähallitukselta, Tiehallinnolta, Suomen Kuntaliitolta, PUSH ry:ltä ja Suomen poliisijärjestöjen liitolta. Esityksestä saatiin 25 lausuntoa.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunta on hyväksynyt 1 päivänä tammikuuta 2014 voimaantulevan poliisilain (872/2011). Samanaikaisesti tulee voimaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muutos (874/2011), jossa muutetaan poliisin henkilötietolain viittaussäännöksiä poliisilakiin. Tämän esityksen viittaussäännöksissä viitataan voimassaolevaan poliisilakiin. Myös viittaukset esitutkintalakiin sekä pakkokeinolakiin kohdistuvat voimassaoleviin säännöksiin. Eduskunta on hyväksynyt myös mainittuja lakeja koskevat lait (805/2011) ja (806/2011), jotka tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014. Esityksen voimaantuloajankohdasta riippuen tulee eduskuntakäsittelyn aikana mahdollisesti huomioida viittaussäännösten oikeellisuus.

Oikeusministeriössä on tätä esitystä valmisteltaessa valmisteilla muutos henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annettuun lakiin (422/2002). Mainitussa muutosesityksessä on tietojen luovuttamista koskeva muutosehdotus, jolla on vaikutusta poliisin henkilötietolain poliisin tietojensaantioikeutta koskevaan vastaavaan

säännökseen. Säännösten vastaavuus tulisi eduskuntakäsittelyssä huomioida. esitysten mahdollisessa samanaikaisessa

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa

2 luku Poliisin tietojärjestelmät

2 §. Poliisiasiain tietojärjestelmä. Poliisiasiain tietojärjestelmää koskevaa pykälää on muutettu lukuisia kertoja lain voimaantulon jälkeen. Pykälään tehtyjen muutosten vuoksi pykälän luettavuus ja loogisuus ovat kärsineet. Tästä syystä pykälä ehdotetaan kirjoitettavaksi kokonaan uudelleen.

Pykälän 2 momentissa säädetään poliisiasiain tietojärjestelmään talletettavista henkilöllisyyttä koskevista tiedoista. Säännöksessä todetaan, että tietojärjestelmään saadaan tallettaa rikoksesta epäillyn tai esitutkinnan, poliisitutkinnan, poliisin toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista täydellinen nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta, ulkomaalaisen henkilön matkustusasiakirjan tiedot sekä henkilöä koskevat, hänen omaan turvallisuuteensa tai poliisin työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot.

Voimassa olevan säännöksen 2 §:n 3 momentin 10 kohdan a kohdassa säädetään lisäksi ilmoittajina, todistajina ja asianomistajina esiintyvistä tai muutoin ilmoitukseen liittyvistä henkilöistä. Talletettavien tietojen sisällöstä ei kuitenkaan säädetä mitään, vaikka näistä henkilöistä tulisi voida tallettaa henkilöllisyyttä koskevista tiedoista samat tiedot kuin rikoksesta epäillyn tai esitutkinnan, poliisitutkinnan, poliisin toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevasta henkilöstä. Tällaisia tarpeellisia tietoja ovat esimerkiksi tieto kansalaisuudesta ja syntymävaltiosta. Henkilön asema saattaa myös muuttua tut-

kinnan aikana, jonka vuoksi tietoja joudutaan voimassa olevan sääntelyn nojalla täydentämään jälkikäteen.

Pykälän 2 momentin määrittelyä esitetäänkin täsmennettäväksi siten, että ilmoittajana, todistajana tai asianomistajana esiintyvän tai muutoin asiaan liittyvän henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista voitaisiin tallettaa vastaavat tiedot kuin rikoksesta epäillystä tai esitutkinnan, poliisitutkinnan, poliisin toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyydestä.

Poliisiasiain tietojärjestelmään saataisiin tallettaa tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot. Pykälän 2 momentti sisältäisi esimerkkiluettelon tiedoista, jotka olisivat käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia. Pykälän 2 momentin luetteloon henkilötiedoista, jotka saataisiin tallettaa tietojärjestelmään, esitetään lisättäväksi tieto henkilön kansalaisuudettomuudesta, kansallisuudesta, kotivaltiosta ja kuolleeksi julistamisesta. Henkilön kuolleeksi julistamisella on poliisin tehtävien kannalta eri merkitys kuin henkilön kuolemalla, esimerkiksi kadonneiden henkilöiden etsintäkuuluttamisen ja tietojen säilyttämisen kannalta.

Pykälän 2 momentin luettelon täydellinen nimi-määritys esitetään muutettavaksi muotoon nimet. Suomen kansalaisen virallisena nimenä voidaan pitää väestörekisteriin merkittyä sukunimeä ja etunimiä. Väestötietojärjestelmään on lisäksi talletettu henkilön entiset etu- ja sukunimet nimenmuutospäivämäärineen. Vaikka nimilainsäädäntö ei tunne puhuttelunimen käsitettä, puhuttelunimi voidaan tallettaa väestötietojärjestelmään henkilön itsensä ilmoittamana ja myös viranomaisten oletetaan käyttävän sitä virallisen etunimen asemesta. Oletuksena on, että henkilön puhuttelunimi on ensimmäinen virallisista etunimistä, mutta puhuttelunimi voidaan merkitä rekisteriin, kun henkilö käyttää muuta kuin ensimmäistä etunimeään puhuttelunimenä. Puhuttelunimi voi olla myös kak-

siosaisen etunimen osa tai poiketa kirjoitusasultaan virallisesta etunimestä. Puhuttelunimi voi myös poiketa kokonaan virallisesta etunimestä ja tällainen yleisesti käytetty etunimi voidaan ottaa henkilön nimeksi muun muassa vaalien ehdokaslistaan. Monet henkilöt tunnetaan niin sanotulla taiteilijanimellään. Taiteilijanimiä ei merkitä väestötietojärjestelmään, mutta niille on säädetty suoja siten, ettei toinen henkilö voi ottaa yleisesti tunnettua taiteilijanimeä nimekseen tai toiminimekseen. Ulkomaalaisten henkilöiden virallista nimeä ei aina voida määritellä. Yleensä pyritään käyttämään passiini merkittyä nimeä, mutta senkin kirjoitusasu saattaa vaihdella muun muassa translitteroinnista riippuen, eivätkä käsitteet etu- ja sukunimi ole yhdenmukaisia kaikissa valtioissa. Turvapaikanhakijoilla ei usein ole esittää matkustusasiakirjoja lainkaan, joten viranomaiset joutuvat kirjaamaan henkilöiden esittämiä useitakin poikkeavia nimiä ja niiden kirjoitusasuja. Koska poliisitoiminnassa on tärkeää tavoittaa henkilöt erilaisissa tilanteissa, on tärkeää, että kaikki henkilön käyttämät nimivaihtoehdot, niin sanotut aliaistiedot, ovat poliisin tiedossa ja käytettävissä ja ne voidaan merkitä rekisteriin, kun ne tulevat esiin asiapapereista tai henkilön itsensä ilmoittamana.

Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi tieto viranomaisen antamasta asiakasnumerosta. Esimerkiksi ulkomaalaisen henkilön tunnistamiseksi Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmä antaa rekisteriin talletetuille ulkomaalaisille henkilöille asiakasnumeron, jolla Suomen viranomaiset yksilöivät kyseisen henkilön. Myös Liikenteen turvallisuusvirasto antaa ajokieltoon määrätyille tunnistetietona asiakasnumeron. Tämä ajokieltoon määrätyn yksilöivä tunnistetieto on käytössä kaikissa niissä viranomaisissa, joiden käsiteltäväksi ajokieltoasia tulee. Ehdotetun momentin mukaan poliisiasian tietojärjestelmään saataisiin tallettaa myös tämä ajokieltoon määrätyn henkilön yksilöivä tunniste. Lähtulevaisuudessa on mahdollista, että muutkin viranomaiset, esimerkiksi verohallinto, ottaa käyttöön yksilöivän asiakastunnisteen, jonka tallettaminen olisi ehdotetun lisäyksen nojalla mahdollista. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi oikeus tallettaa tietojärjestelmään myös maahantuloon ja rajanylittämiseen liit-

tyvät muut tarpeelliset tiedot, kuten tiedot esimerkiksi lähtömaasta tai läpikulkumaista.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi niin, että momentista poistetaisiin viimeinen lause, jossa määritellään tallettettaviksi henkilötiedoiksi henkilöä koskevat, hänen omaan turvallisuuteensa tai poliisin työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot. Säännöksen tämän kohdan tiedot ehdotetaan siirrettäväksi 2 pykälän 3 momentin 8 kohdaksi, jossa säädettäisiin niistä turvallisuustiedoista, jotka saataisiin tallettaa tietojärjestelmään.

Lain 2 §:n 3 momentin kohdat järjestettäisiin uudelleen siten, että 1 kohdassa säädettäisiin esitutkinnan tai poliisitutkinnan ilmoituksesta ja tapahtumaan liittyvistä toimenpiteistä, 2—5 kohdassa ilmoitukseen liittyvistä erillisistä tietoryhmistä, 6 ja 7 kohdassa rikoksesta epäillyn henkilön ominaisuuksia koskevista tietoryhmistä ja 7—11 kohdassa sellaisista poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjä tehtäviä varten talletettavista tiedoista, jotka eivät liity yksittäiseen esitutkinta- tai poliisitutkintatehtävään.

Lain 2 §:n 3 momentin 1 kohdassa säädettäisiin tutkinnan ja virka-avun tiedoista, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 3 momentin 10 kohdassa. Momentin 1 kohtaan ehdotetaan tehtäväksi tarpeelliset täsmennykset, jotka johtuvat ehdotettavan 2 §:n 3 momentin 5 kohdan rikosilmoitushakemistotietoryhmän poistamisesta tarpeettomana.

Momentin 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi a kohta tapahtuman tunnistamistietojen määrittämiseksi ja d kohta, johon sisältyisivät rikosten tekotapojen luokitteluksi tekijän, tapauksen tai teon luokittelua kuvaavat tiedot sekä rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan tarvittavat tiedot.

Poliisi on viime vuosina ottanut käyttöönsä uusia tutkintamenetelmiä ja -teknologioita, joiden käytöstä on säädetty erikseen. Myös näihin menetelmiin liittyvä tietojen talletus, sen jälkeen, kun on todettu rikos tai muu poliisitutkintaa vaativa tapahtuma, siirtyy tutkinnan ja virka-avun tietojen piiriin. Näin olen esimerkiksi päätökset kaikkien pakkokeinojen käytöstä, näiden päätösten valvonta ja pakkokeinojen tuloksena syntyvä tieto, automaattisessa liikenteenvalvonnassa talletetut rikoksia koskevat tallenteet ja niiden käsitte-

ly, valvontakameroiden kuvaaman aineiston käsittely sen jälkeen, kun on todettu esitutkinnan käynnistävä tapahtuma, rattijuoppousrikosten tutkinnassa käytettävät mittaukset ja teknisen rikostutkinnan erilaisten menetelmien tulokset kuuluvat 1 kohdan alle.

Lain 2 §:n 3 momentin 2 kohdassa säädettäisiin henkilökuulutustiedoista, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 3 momentin 1 kohdassa. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusina kohtina oikeus tallettaa voimassa olevassa 2 §:n 3 momentin 4 a kohdassa tarkoitetut tapaamiskielto tiedot, rikoslain 17 luvun 23 §:ssä tarkoitetut eläintenpitokiellot ja rikoslain 48 a luvun 6 §:ssä tarkoitetut metsästyskielto tiedot sekä tiedot valvotussa koevapaudessa olevista henkilöistä ja valvontarangaistusta suorittavista henkilöistä. Kohtaan ehdotettujen muutosten vuoksi myös kohdan nimiä ehdotetaan muutettavaksi henkilökuulutustiedoiksi.

Pykälän 3 momentin 2 kohdan luetteloon tallettaviin tietoihin ehdotetaan lisättäväksi tiedot kansalliseen maahantulokieltoon määrittäistä henkilöistä. Koko Schengenin aluetta koskevat maahantulokiellot talletettaisiin edelleen Schengenin tietojärjestelmään. Vain Suomea koskevat kuulutukset vietäisiin kansalliseen järjestelmään.

Etsintäkuulutettujen tavoittamisen edistämiseksi ja oikean henkilön tunnistamiseksi kuulutuksiin ehdotetaan lisättäväksi valokuva, sormenjäljet ja muuttumattomat fyysiset erityistuntemerkit sekä tiedot henkilöllisyyttä väärinkäyttäneen ja henkilöllisyyden väärinkäytön kohteeksi joutuneen henkilön oikeasta henkilöllisyydestä sekä tieto siitä, onko kuuluttava henkilö aseistettu, väkivaltainen tai karannut. Schengenin tietojärjestelmään voidaan henkilön pyynnöstä viedä kuulutus, jossa todetaan henkilöllisyyden väärinkäytön tapahtuneen ja sama menettely esitetään mahdollistettavaksi poliisiasian tietojärjestelmän henkilökuulutustietoihin.

Valokuvan automaattinen liittäminen myös kotimaisiin etsintäkuulutuksiin tulee mahdolliseksi lähitulevaisuudessa, mikä osaltaan parantaa etsintäkuulutusten vaikuttavuutta. Yleensä valokuva, sormenjäljet ja erityiset tuntemerkit saadaan tämän pykälän ehdotettavan 7 kohdassa säädetyistä tuntemerkitiedoista, mutta valokuva voitaisiin liittää myös

hallintoasiain tietojärjestelmän kuvastiedoista, jos se 16 §:n mukaan olisi sallittua.

Lähestymiskiellolla suojattavan henkilön valokuvan tai henkilöllisyyden väärinkäytön kohteeksi joutuneen henkilön valokuvan, sormenjälkien tai erityisten tuntemerkkien mukaan liittäminen voisi tapahtua vain asianomaisen henkilön nimenomaisella suostumuksella.

Lain 2 §:n 3 momentin 3 kohdassa säädettäisiin tunnistettavien tiedoista, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 3 momentin 8 kohdassa. Säännöstä esitetään täsmennettäväksi siten, että kadonneiksi ilmoitettujen henkilöiden löytämiseksi ja tunnistamattomina löytyneiden vainajien tunnistamiseksi tarpeellisiksi tiedoiksi luetaan valokuvat, sormenjäljet, hammaskaaviot, DNA-tunnisteet sekä tiedot proteeseista ja lääketieteellisistä jälkiä jättäneistä toimenpiteistä sekä ilmoituksen tunnistetiedot. Kohdan nojalla olisi mahdollista tallettaa myös kadonneiksi ilmoitettujen henkilöiden löytämiseksi ja tunnistamattomina löytyneiden vainajien tunnistamiseksi tarpeellisia lähisukulaisten tietoja. Kadonnut henkilö voidaan tunnistaa usein vuosikymmentenkin päästä lähisukulaisten DNA-tunnisteista laskennallisen sukulaisuusindeksin avulla, jos sukulaisen DNA-tunnisteet on talletettu tietokantaan. Kadonneen henkilön ainoat omaiset ovat usein jo kuolleet, kun kadonnut löydetään. Lähisukulaisten tietojen tallettaminen olisi mahdollista ainoastaan asianomaisen henkilön suostumuksella.

Lain 2 §:n 3 momentin 4 kohdassa säädettäisiin etsittävien ajoneuvojen tiedoista, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 3 momentin 2 kohdassa. Poliisi on kehittämässä osana poliisin kenttäjohtojärjestelmää rekisterikilpien automaattiseen tunnistamiseen soveltuvaa järjestelmää, jossa liikenteessä tai pysäköityinä olevien ajoneuvojen rekisterikilpiä tunnistetaan niin sanotun konenäön avulla. Tunnistettuja rekisteritunnuksia verrataan anastettujen ajoneuvojen rekisterikilpien tietoihin, ajoneuvoliikennerekisteristä saataviin katsastamattomien, vakuuttamattomien, liikennekäyttöpoistettujen, lopullisesti poistettujen ajoneuvojen rekisteritunnusten tietoihin sekä niiden ajoneuvojen tietoihin, joista ajoneuvovero on maksamatta. Samaan ta-

paan voidaan tunnistaa esimerkiksi ajo-oikeudettomien tai ajokiellossa olevien henkilöiden omistamia tai hallitsemia ajoneuvoja sekä rattijuopumukseen syylistyneiden henkilöiden omistamia tai hallitsemia ajoneuvoja.

Lain 2 §:n 3 momentin 5 kohdassa säädettäisiin omaisuustiedoista, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 3 momentin 3 kohdassa. Kohtaan ehdotetaan lisättäväksi 2 §:n 3 momentin johdonmukaisuuden vuoksi maininta tuntemattoman vainajan omaisuuden kuuluttamistiedoista sekä ilmoituksen tunnistetiedoista.

Voimassa olevan 2 §:n 3 momentin 4 kohta ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana, koska pidätettyjen tiedot sisältyvät käytännössä tutkinnan- ja virka-avun tietoihin, joista säädettäisiin ehdotettavan 2 §:n 3 momentin b kohdassa.

Voimassa olevan 2 §:n 3 momentin 5 kohta ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana, koska tietojen siirtäminen koottua hakua varten erilliseen rikosilmoitushakemisto tietoryhmään ei ole toiminnallisesti järkevää ja aiheuttaa tarpeen ylläpitää samoja tietoja kahdessa eri paikassa. Tiedot ovat jo tällä hetkellä osana tutkinnan ja virka-avun tietoryhmää. Tästä syystä ehdotetun 2 §:n 3 momentin 1 kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että tutkinnan ja virka-avun tietoryhmän käyttötarkoitukseen lisätään tietojen hakeminen. Lisäksi mainitun momentin 1 a kohtaan sisällytetään tarpeelliset osat poistettavan kohdan tiedoista.

Lain 2 §:n 3 momentin 6 kohdassa säädettäisiin tallettavista turvallisuustiedoista. Säännöksessä ehdotetaan tietojärjestelmään voitavan tallettaa poliisin toiminnan kohteena olevan henkilön oman turvallisuuden tai viranomaisen työturvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot, kuten tieto kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta; henkilötiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta taikka henkilön terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta taikka häneen kohdistettuja hoitotoimenpiteitä tai niihin verrattavia toimia.

Henkilöä koskevat, hänen omaan turvallisuuteensa tai poliisin työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot siirrettäisiin omaksi kohdak-

seen 2 §:n 2 momentin henkilöllisyyttä koskevista tiedoista ja sen määrittely yhdenmuikaistettaisiin soveltuvin osin hätäkeskustoinnasta annetun lain 17 §:n 1 momentin 6 kohdan kanssa. Työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot täsmennettäisiin koskemaan poliisin lisäksi muita viranomaisia, joiden työturvallisuuden varmistamiseksi tiedot saattaisivat olla välttämättömiä.

Rekisteriin talletettaisiin sellaiset henkilön omalle turvallisuudelle ja toimintayksiköiden työturvallisuudelle välttämättömät tiedot, joiden etsintä eri viranomaisten rekistereistä on hankalaa tai epävarmaa ja joiden tulee olla kaikille hälytysviranomaisille yhteisiä. Henkilön vaarallisuus voi ilmetä aggressiivisuutena tai käsittää vaarallisen tarttuvan taudin. Muu kohteen vaarallisuus voisi tarkoittaa esimerkiksi onnettomuudessa räjähdysvaaralliseksi muuttuvaa teknistä laitteistoa tai sortumavaaraa.

Yksilöidyn henkilön terveydentilaa koskeva tieto voitaisiin henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettuna arkaluonteisena tietona tallettaa vain kun tieto on poliisi- tai hälytystehtävän suorittamiseksi välttämätön. Työturvallisuusriskillä tarkoitetaan vaarallista tai helposti tarttuvaa sairautta. Henkilön omaa turvallisuutta taas palvelevat tiedot sairauksista, joiden oireet muistuttavat esimerkiksi humalatilaa tai sairaudet, jotka edellyttävät säännöllistä tai kohtauksissa vaadittavaa lääkitystä. Poliisilla ei olisi oikeutta pyytää terveydentilatietoja esimerkiksi lääkintäviranomaisilta, vaan tiedot kirjattaisiin, kun ne tulevat esiin henkilön itsensä kertomana tai poliisitehtävän yhteydessä. Varoitustietojen vaihdosta hätäkeskustietojärjestelmän vastaavien tietojen kanssa säädettäisiin lain 19 §:ssä.

Lain 2 §:n 3 momentin 7 kohdassa säädettäisiin tuntomerkitiedoista. Voimassa oleva 2 §:n 3 momentin 9 kohta ei mahdollista rikokseen liittyvän tuntemattoman tekijän tuntomerkitietojen tallettamista. Tämän vuoksi säännöksessä lueteltuihin tuntomerkitietoihin esitetään lisättäväksi rikokseen liittyvät tuntemattoman tekijän pakkokeinolain 6 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettut henkilö-tuntomerkit. Näitä ovat sormen-, käden- ja jalanjäljet, käsiala- ja ääninäyte, valokuva sekä tuntomerkitiedot. Lisäksi voitaisiin tal-

lettaa pakkokeinolain 6 luvun 5 §:ssä säädetty DNA-tunnisteet. Säännös mahdollistaisi esimerkiksi valvontakamerakuvien sekä uhkausoittojen tallettamisen. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi myös oikeus tallettaa tietojärjestelmään rikoksen tunnistetiedot, rekisteröinnin perusteena oleva rikosnimike sekä muita rekisteröintiä koskevia tietoja. Säännöksen termi henkilön videokuvat esitetään korvattavaksi ilmaisulla henkilöä koskevat tekniset kuva- ja äänitallenteet.

Tuntemattoman tekijän jättämät tuntomerkit eivät jäisi tuntomerkkirekisteriin henkilöllisyyden selvittyä, vaan ne poistettaisiin poliisin henkilötietolain 22 §:n mukaisesti.

Voimassa olevan lain 2 §:n 3 momentin 11 kohta ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana. Arkistotietojen sisältö on rakennettu perustumaan nykykäytäntöön, eli paperiseen arkistointiin. Poliisin tietojärjestelmäudistuksen myötä tavoitteena on siirtyä sähköiseen arkistointiin, jossa asiakirjojen hakeminen on mahdollista suoraan sähköisen arkistoinnin järjestelmästä. Erillinen henkilötietosovellus tietojen hakua varten jää tällöin tarpeettomaksi ja toiminnasta tulee puhtaasti arkistoon siirrettyyn asiakirjojen käsittelyä, johon sovelletaan arkistolakia (831/1994). Poliisin toiminnassa tarvittavien arkistoon siirrettyjen asiakirjojen näkyvyyden toimintamalli voidaan tällöin rakentaa ilman erillistä tietoryhmää.

Lain 2 §:n 3 momentin 8 kohdassa säädettäisiin tiedotustiedoista, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 2 §:n 3 momentin 6 kohdassa. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että aiempaa oikeutta tallettaa tiedot laajennettaisiin siten, että talletusoikeus kattaisi poliisiyksiköiden lisäksi myös muut tutkintaa suorittavat viranomaiset sekä yleisön. Kohdan nojalla poliisiasiaintietojärjestelmään olisi mahdollista tallettaa tietoja yleisön tai tutkintaa suorittavien viranomaisten tietoon saattamiseksi, yleisövihjeiden saamiseksi ja valvonnan suuntaamiseksi. Kohta olisi tarpeen sähköisten tiedotuskanavien rakentamiseksi ja poliisin tallettamien tietojen siirtämisen omaa tiedotusta varten olevaan järjestelmäänsä, josta tietoja voitaisiin luovuttaa yleisölle ehdotettavan 19 a §:n nojalla. Koska tiedotustietojen vastaanottaminen ja luovuttaminen tapahtuisi sähköisen käyttöyhteyden avulla, tulisi tietojen talletusoikeudestakin säätää nimenomaan poliisin henkilötietolaissa eikä esimerkiksi poliisilaissa. Kohta olisi tarpeen sähköisten tiedotuskanavien rakentamiseksi ja poliisin tallettamien tietojen siirtämisen omaa tiedotusta varten olevaan järjestelmään, josta tietoja voitaisiin luovuttaa yleisölle ehdotettavan 19 a §:n nojalla. Kohdan tietojen määrittelmä muutettaisiin sanomanvälitystiedoista tiedotustiedoiksi. Tiedotustietojen luovuttamisesta säädettäisiin 19 a §:ssä.

Lain 2 §:n 3 momentin 9 kohdassa säädettäisiin tietolähdetiedoista. Kohtaan esitetään lisättäväksi viittaus poliisilain 36 a §:ään, jonka 1 momentissa säädetään poliisin oikeudesta käyttää poliisihallinnon ulkopuolista henkilöä tietolähteenä mainitun lain 1 §:ssä säädetyn tehtävänsä hoitamisessa.

Lain 2 §:n 3 momentin 10 kohdassa säädettäisiin tapaamiskieltotiedoista, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 3 momentin 4 a kohdassa. Tiedot voitaisiin tallettaa tapaamiskiellon sisällöstä, perusteesta ja voimassaoloajasta. Kohdan nojalla olisi mahdollista tallettaa tieto myös tapaamiskiellolla suojattavasta henkilöstä.

Lain 2 §:n 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 11 kohta. Kohdassa säädettäisiin havaintotiedoista. Havaintotiedot voisivat sisältää poliisimiesten havaitsemia tai poliisille ilmoitettuja tietoja sellaisista tapahtumista tai henkilöistä, joiden voidaan olosuhteiden taikka henkilön esittämien uhkausten tai henkilön muun käyttäytymisen vuoksi perustellusti arvioida liittyvän rikolliseen toimintaan.

Tällä hetkellä poliisilla ei ole ollut oikeutta tallentaa pysyviin valtakunnallisiin tietojärjestelmiinsä tällaisia havaintotietoja. Tietoja on talletettu poliisin henkilötietolain 6 §:n nojalla hajanaisesti, jos ollenkaan, ja hyvin erilaisin käytännöin joko poliisin yksikkökohtaisiin rekistereihin, poliisin sähköisiin viestintävälineisiin kuten poliisin operatiivisen intranetin sivustoille, poliisin kenttäjärjestelmän tapahtumalokiin tai poliisimiesten muille käytössä oleville tallennusvälineille.

Uusi kohta korvaisi voimassa olevan lain 6 §:ssä tarkoitettuja havaintotietoja sisältävät yksikkökohtaiset rekisterit valtakunnallisella pysyvällä rekisterillä, jonka sisältämille tie-

doille säädettäisiin lyhyt kuuden kuukauden talletusaika. Yksikkökohtaisten rekisterien tietojen säilytysajasta säädettäisiin lain 26 §:n 1 momentin 2 kohdassa. Lain 4 §:ssä säädetään epäiltyjen tietojärjestelmästä. Jos havaintotieto ylittää epäiltyjen tietojärjestelmän tallettamiskynnyksen, tieto talletetaan 4 §:n nojalla epäiltyjen tietojärjestelmään. Nykyinen tilanne, jossa tietoja tallennetaan hajanaisesti yksikkökohtaisiin tilapäisiin rekistereihin ja poliisiin sähköisiin viestintävälineisiin on ongelmallista myös henkilötietojen käsittelyn ohjauksen ja laillisuusvalvonnan näkökulmasta. Ehdotuksen mukainen havaintotietojen lyhyt talletusaika, laillisuusvalvonta sekä rekisterinpitäjän mahdollisuus tarkastaa tietojen tallentamiselle asetettujen erityisten edellytysten täyttyminen parantaisi rekisteröidyn oikeusturvaa. Samalla myös tietojen suojaaminen helpottuisi tallennusaloitusten keskittymisen myötä.

Kyse olisi tiedoista, joita poliisi saa havainnoissaan toimintaympäristöään. Tällä hetkellä nämä havaintotiedot eivät ole koko poliisiorganisaation tehokkaassa käytössä, koska ne ovat ainoastaan yksittäisten poliisien muistissa, muistiinpanoina tai satunnaisilla tallennusaloitustoilla. Tästä kärsii niin rikosten ennalta estäminen, paljastaminen ja selvittäminen kuin myös yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminenkin.

Käytännössä kyse olisi esimerkiksi seuraavankaltaisista havaintotiedoista: Poliisiin sähköisesti saama nimetön vihjetieto hampun hajusta kerrostalon rappukäytävässä yhdistettynä vilkkaaseen liikenteeseen tietyn asunnon oven takana, pankkiautomaattien lähistöllä oleskelee useita henkilöitä, jotka vaikuttavat yrittävän nähdä automaattilla asioivien tunnuslukuja, ulkopuolisen henkilön ilmoitus siitä, että parkkipaikalla myydään epämääräisissä olosuhteissa tavaraa autosta, jonka rekisterinumeroa ei saada talteen eikä sitä heti tavoiteta, mutta sen tuntoimerkit saadaan talteen. Poliisi saa myös ilmoituksia epäilyttävästä toiminnasta, kuten lapsien kuvaamisesta sekä lasten pyytämisestä tuntemattomien ajoneuvojen kyytiin.

Edellä kuvatut teot eivät ole lainvastaisia, mutta yhdessä muiden tekijöiden kanssa ne saattava viitata rikolliseen toimintaan. Tällaiset tiedot säilyvät muistinvaraisesti vain hy-

vin lyhyen ajan. Käytännön poliisitoiminnassa havaintotiedoilla on kuitenkin usein yksittäisen tilanteen ulkopuolelle ajallisesti ja paikallisesti ulottuvaa merkitystä. Järjestelmään talletettuina ja sitä kautta muidenkin poliisien tiedossa ne sen sijaan vaikuttavat poliisin toiminnan suuntaamiseen ja rikosten ennalta estämiseen ja niiden selvittämiseen. Havaintotietoja voitaisiin hyödyntää muun muassa valtakunnallisten rikossarjojen ennalta estämisessä ja tutkinnassa. Poliisin on tällä hetkellä esimerkiksi vaikea puuttua niin sanottuun hit and run -tyyliseen rikollisuuteen, jossa rikollisryhmä tulee Suomeen tekemään nopean rikossarjan, jonka jälkeen poistuu maasta. Rikollisuus on liikkuvaa ja nopeaa. Havaintotietojen tallettaminen mahdollistaisi esimerkiksi maahantuloon käytetyn ajoneuvon rikospaikalla havaitun ajoneuvon yhdistämisen toisiinsa.

Internet-sivustojen valvonnassa esiin tulleiden tietojen tallentamista ja analysointia varten poliisi perusti tilapäinen valtakunnallinen järjestelmän (internet-valvontatietojärjestelmä). Järjestelmän tarkoituksena on kerätä ja analysoida tietoja, jotka on hankittu julkisilta internet-sivuilta ja keskustelupalstoilta. Tiedot sisältävät tyypillisesti viittauksia oppilaitoksiin kohdistuvista uhkauksista ja vihjeistä sekä tietoja väkivaltaan tai ihmisvihaan liittyvistä viesteistä, erityisesti jos niihin liittyy viittauksia ampumaseksiin tai räjähdysaineisiin.

Internet-valvontatietojärjestelmä toimi poliisin nettivinkki-järjestelmän edeltäjänä. Tilapäinen nettivinkki-järjestelmä otettiin käyttöön keväällä 2010. Saapuneista vihjeistä välitetään poliisiyksiköille jatkotoimenpiteistä varten sellaiset, joiden osalta on harkittava, kuuluuko asia poliisiviranomaiselle hoidettavaksi, ja onko asiassa syytä epäillä rikosta. Tietoja analysoimalla pyritään paljastamaan, estämään ja selvittämään rikoksia ja rikoksia koskevia suunnitelmia, tunnistamaan niiden tekijät sekä kohdistamaan heihin mahdollisia rikosten estämistä tukevia lupavalvontatoimenpiteitä. Useat jatkokäsittelyyn siirretyistä tapauksista ovat liittyneet huumausainerikollisuuteen. Mukana on ollut myös esimerkiksi oppilaitoksiin liittyviä uhkauksia.

Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto hyväksyi lokakuussa 2008 päätelmät 14071/08 ENFO-

POL 187 CRIMORG 162, joissa neuvosto kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään tarvittaviin toimiin sellaisen kansallisen järjestelmän ja keskuspiesteen perustamiseksi, johon on tarkoitus keskittää kansalliset ilmoitukset Internetissä havaituista henkilön mahdolliseen rikokseen viittaavasta toiminnasta. Havaintotietojen tallentaminen poliisiasiain tietojärjestelmään olisi päätelmien mukaista.

3 §. Hallintoasiain tietojärjestelmä. Hallintoasiain tietojärjestelmään saataisiin tallettaa tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot. Pykälän 2 momentti sisältäisi esimerkkiluettelon tiedoista, jotka olisivat käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia. Pykälän 2 momentin luetteloon henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista esitetään tehtäväksi vastaavat muutokset kuin 2 §:n 2 momenttiin.

Ampuma-aselain 45 c §:n mukaan luvanhakija on velvollinen suorittamaan hänen henkilökohtaista sopivuuttaan selvittävän soveltuvuustestin. Lainkohdan mukaan soveltuvuustestin suorittamisvelvollisuudesta voidaan säätää poikkeuksia valtioneuvoston asetuksella tapauksissa, joissa testin suorittaminen ei olisi tarpeen siksi, että luvanhakija on lyhyen ajan kuluessa aiemmin suorittanut testin tai hänen henkilökohtainen soveltuvuutensa on muulla tavoin tullut luotettavasti selvitettyksi. Testin aiempi suorittaminen saattaa vaikuttaa sen tuloksen luotettavuuteen. Testin tulos säilyttäisiin ampumaselain 45 c §:n mukaan siihen asti, kunnes hakemusta koskeva päätös on lainvoimainen. Testin tulosta ei rekisteröidä. Poliisin henkilötietolain 3 §:n 3 momentin 1 kohdassa mainittuun luetteloon ehdotetaan lisättäväksi tiedot aseluvan soveltuvuustestin suorittamisajankohdasta. Testin suorittamispäivämäärä olisi tarpeen rekisteröidä sen arvioimiseksi, onko henkilöön sovellettava testistä vapauttamista koskevaa poikkeusta.

Lain 3 §:n 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi 9 kohta, jossa säädettäisiin mahdollisuudesta tallettaa hallintoasiain tietojärjestelmään tietoja arpajaislaissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi ilmoituksista, lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, tilityksistä sekä ilmoitusten tekijöistä, luvan hakijoista ja saajista, arpajaisten käytännön toimeenpanijoista ja näiden vastuuhenkilöis-

tä, tarkastustoimenpiteistä sekä kieltoihin ja uhkasakkomenettelyyn liittyvistä toimenpiteistä. Tiedoston pitäminen mahdollistaisi lupa- ja valvontaviranomaisten tehtävien hoitamisen tehokkaasti. Tiedostosta olisi saatavissa tiedot muun muassa hakijan aiemmista toimeenpannuista arpajaisista.

4 §. Epäiltyjen tietojärjestelmä. Epäiltyjen tietojärjestelmään saataisiin tallettaa tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot. Pykälän 2 momentti sisältäisi esimerkkiluettelon tiedoista, jotka olisivat käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia. Pykälän 3 momentin luetteloon henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista esitetään tehtäväksi vastaavat muutokset kuin 2 §:n 2 momenttiin ja 3 §:n 2 momenttiin. Pykälän 3 momentissa mainittuun luetteloon ehdotetaan lisättäväksi oikeus tallettaa henkilöä koskevat ääni- ja kuvatallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot. Poliisin ja rekisteröitävän oikeusturvan kannalta on välttämätöntä, että poliisi pystyy varmistamaan rekisteröitävän henkilöllisyyden luotettavasti. Esimerkiksi henkilön kuva on usein luotettavampi tunnistetieto kuin henkilön käyttämä nimi. Henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvia tunnistetietoja tarvitaan henkilön luotettavaan tunnistamiseen, ja ne voivat myös olla joskus ainoita henkilön yksilöimis- ja tunnistetietoja.

Suomen poliisin ulkomaille lähettämät yhdyshenkilöt toimivat tällä hetkellä virkasuhteessa ulkoasiainministeriössä. Tästä syystä yhdyshenkilöillä ei ole ollut epäiltyjen tietojärjestelmän käyttöoikeutta, mikä on vaikeuttanut heidän ulkomailla hoitamaansa tehtävää. Poliisilla on tällä hetkellä viisi yhdyshenkilöä. Nämä henkilöt toimivat ulkomailla kansallisen rikostutkinnan tukena vakavimmissa kansainvälisissä rikosasioissa. Tästä syystä lain 4 §:n 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että poliisin ulkomaille lähettämille yhdyshenkilöille voitaisiin antaa epäiltyjen tietojärjestelmän käyttöoikeus.

5 §. Suojelupoliisin toiminnallinen tietojärjestelmä. Pykälässä säädetään suojelupoliisin toiminnallisesta tietojärjestelmästä. Suojelupoliisin toiminnalliseen tietojärjestelmään saataisiin tallettaa tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot. Py-

kälän 3 momentti sisältäisi esimerkkiluettelon tiedoista, jotka olisivat käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia. Pykälän 3 momentin luetteloon henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista esitetään tehtäväksi vastaavat muutokset kuin 2 §:n 2 momenttiin, 3 §:n 2 momenttiin ja 4 §:n 2 momenttiin. Pykälän 3 momentissa mainittuun luetteloon ehdotetaan lisättäväksi henkilöä koskevat ääni- ja kuvatalenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot.

6 §. Poliisin muut henkilörekisterit. Pykälän 1 momentin ja 2 momentin 1 kohdan viittaukset 30 §:ään ehdotetaan poistettavaksi, koska mainittu pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Viittaus 31 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi 33 §:ään uuden pykälänumeroinnin vuoksi. Pykälän 2 momentin 2 kohdan tarkoittaman tilapäisen rekisterin käyttötarkoitusta ehdotetaan laajennettavan siten, että se kattaa myös tullilaitoksen ja rajavartiolaitoksen suoraikäyttöisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten luovutetut lain 14 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohdassa mainitut tiedot. Lisäksi henkilörekisteri voitaisiin perustaa yksittäisen rikoksen estämisen, paljastamisen tai selvittämisen lisäksi rikosten muodostaman rikoskokonaisuuden estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi.

7 §. Rekisterinpitäjä. Pykälän viittaus 30 §:ään ehdotetaan poistettavaksi, koska mainittu pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Viittaus 31 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi 33 §:ään uuden pykälänumeroinnin vuoksi.

8 §. Henkilörekisterin perustaminen. Pykälän 2 momentin viittaus 30 §:ään ehdotetaan poistettavaksi, koska mainittu pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Viittaus 31 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi 33 §:ään uuden pykälänumeroinnin vuoksi.

3 luku **Henkilötietojen käsittelyn erityissäännöksiä**

10 §. Arkaluonteisten tietojen käsittely. Henkilötietolain 11 §:n mukaan arkaluonteisten henkilötietojen käsittely on kielletty. Mainitun lain 12 §:n mukaan arkaluonteisten tietojen käsittelykielto ei estä muun muassa tietojen käsittelyä, josta on säädetty laissa tai

joka johtuu välittömästi rekisterinpitäjälle laissa säädetystä tehtävästä. Henkilötietolain 11 §:n 1, 2, ja 4—6 kohdissa tarkoitettuja arkaluonteisia tietoja voidaan kerätä ja tallettaa poliisin henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä voimassa olevan lain mukaan vain, jos se on poliisin yksittäisen tehtävän suorittamiseksi välttämätöntä. Suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän rekisterinpitäjä on Suojelupoliisi. Tästä syystä on tarpeen ehdottaa täsmennettäväksi 10 §:n 2 momenttia. Suojelupoliisi voisi ehdotettavan 2 momentin nojalla ennalta estävässä tarkoituksessa kerätä ja tallettaa toiminnalliseen tietojärjestelmäänsä henkilötietolain 11 §:n 1, 2 ja 4—6 kohdissa tarkoitettuja arkaluonteisia tietoja ja muutoin käsitellä silloin, kun se on välttämätöntä Suojelupoliisin laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi. Suojelupoliisin tehtävänä on poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 10 §:n mukaan torjua sellaisia hankkeita ja rikoksia, jotka voivat vaarantaa valtio- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtakunnan sisäistä tai ulkoista turvallisuutta sekä suorittaa tällaisten rikosten tutkintaa. Sen tulee myös ylläpitää ja kehittää yleistä valmiutta valtakunnan turvallisuutta vaarantavan toiminnan estämiseksi. Tässä tarkoituksessa Suojelupoliisi seuraa muun muassa valtion turvallisuuteen liittyviä hankkeita ja ilmiöitä, ei pelkästään poliisin yleiseen toimialaan kuuluvia yksittäisiä tapahtumia ja rikoksia. Suojelupoliisin tehtävien luonteen ja niiden hoitamisen kannalta erittäin merkityksellisiä tietoja saattavat olla tiedot henkilön yhteiskunnallisesta, poliittisesta tai jopa uskonnollisesta vakaumuksesta. Myös etninen alkuperä voi olla esimerkiksi terrorismin torjuntaan liittyvissä asioissa välttämätön tieto. Pykälän 3 momentin viittaus 31 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi 33 §:ään uuden pykälänumeroinnin vuoksi.

11 §. Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen käsittely. Voimassa olevassa 11 pykälässä säädetään kuuntelulla saatujen tietojen käytöstä. Säännöksen 1 momentin mukaan poliisilaisissa tarkoitettulla teknisellä kuuntelulla saatua tietoa ei saa tallettaa henkilörekisteriin, jos tieto koskee muuta rikosta kuin sitä, jonka estämiseksi tai keskeyttämiseksi kuuntelua suoritetaan. Tiedon saa tallettaa henkilörekisteriin

kuitenkin, jos tieto koskee sellaista rikosta, jonka estämiseksi tai keskeyttämiseksi kuuntelua voitaisiin suorittaa.

Pakkokeinolain (450/1987) 5 a luvun 13 § mahdollistaa telekuuntelulla ja teknisellä kuuntelulla saadun ylimääräisen tiedon säilyttämisen, jos tieto koskee sellaista rikosta, jonka tutkinnassa saadaan käyttää telekuuntelua tai teknistä kuuntelua, taikka tietoa tarvitaan rikoslain 15 luvun 10 §:ssä tarkoitetun rikoksen estämiseen. Muilla poliisilain 3 luvun 28 §:ssä mainituilla tiedonhankintakeinoilla saatujen tietojen käytöstä ei ole säädetty erikseen. Erityisesti järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjuntaan liittyvässä tiedonhankinnassa saadaan muuhun rikokseen liittyvää tietoa. Koska tietojen tallettaminen näissä tilanteissa on sääntelemätöntä, ehdotetaan pykälän 1 momenttia muutettavaksi siten, että teknisellä kuuntelulla saadun tiedon lisäksi edellä 2, 4 tai 5 §:ssä tarkoitettuihin poliisin tietojärjestelmiin sekä 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun tilapäiseen henkilörekisteriin saataisiin tallettaa poliisilain 3 luvussa tarkoitetuilla salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatu ylimääräinen tieto, jos tieto koskee sellaista rikosta, jonka estämisessä tai paljastamisessa olisi saatu käyttää sitä tiedonhankintakeinoa, jolla tieto on saatu taikka jos tieto on tarpeen rikoslain 15 luvun 10 §:ssä tarkoitetun rikoksen estämiseksi. Pykälän otsikko muutettaisiin muotoon Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen käsittely. Salaisilla tiedonhankintakeinoilla tarkoitettaisiin tiedonhankintakeinoja, joita voidaan käyttää kohteelta salassa. Poliisilain 3 luvun 28 §:ssä tarkoitettuja salaisia tiedonhankintakeinoja ovat tekninen valvonta, tarkkailu, tekninen tarkkailu, peitet toiminta, valeosto, televalvonta, telekuuntelu ja tietolähdetoiminta.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että momentissa viitattaisiin pakkokeinolain 5 a luvussa tarkoitetuilla salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatuihin ylimääräisiin tietoihin. Pakkokeinolain 5 a luvun 13 §:n mukaan tieto saadaan säilyttää ja tallettaa poliisin henkilötietolaissa tarkoitettuihin rekistereihin, jos tieto koskee sellaista rikosta, jonka tutkinnassa saadaan käyttää telekuuntelua tai teknistä kuuntelua taikka

ta tietoa tarvitaan rikoslain 15 luvun 10 §:ssä tarkoitetun rikoksen estämiseen.

12 §. *Yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittely.* Pykälässä säädetään yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittelystä. Pykälän 1 momentin viittaus 30 §:ään ehdotetaan poistettavaksi, koska mainittu pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Viittaus 31 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi 33 §:ään uuden pykälänumeroinnin vuoksi. Lisäksi pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus lain 2 §:n 3 momentin 11 kohtaan, jossa säädetään havaintotiedoista.

Yksittäiseen tehtävään liittymättömillä tiedoilla tarkoitettaisiin poliisin virkatehtävien suorittamisen yhteydessä saatuja tietoja. Kyse on ylimääräisistä tiedoista, jotka poliisi saa muiden tehtävien yhteydessä ja joita ei erikseen pyritä hankkimaan. Säännöksessä tarkoitetuilla tiedoilla ei tarkoitettaisi poliisilain salaisin tiedonhankintakeinoin hankittuja ylimääräisiä tietoja.

Tietojen tallettaminen olisi mahdollista poliisiasian tietojärjestelmän havaintotietoina, epäiltyjen tietojärjestelmään, Suojelupoliisin toiminnalliseen tietojärjestelmään sekä Schengenin tietojärjestelmän kansalliseen järjestelmään niillä edellytyksillä kuin näitä järjestelmiä koskevissa asianomaisissa pykälissä on säädetty.

13 §. *Poliisin oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä.* Säännöksen otsikko ehdotetaan muutettavaksi muotoon Poliisin oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä.

Pykälän 1 momentissa säädetään poliisin oikeuksista saada tehtäviensä suorittamiseksi ja henkilörekisteriensä ylläpitämiseksi tarpeellisia tietoja muualla laissa säädettyjen oikeuksien lisäksi. Poliisin tiedonsaantioikeudesta on säännöksiä muun muassa poliisilaissa, rikosrekisterilaissa, holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999), kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetussa laissa (453/2002), konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annetussa laissa (137/2004), liiketoimintakiellosta annetussa laissa (1059/1985), maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetussa laissa (493/1999), maistraattien eräistä henkilörekistereistä an-

netussa laissa (57/2005), pelastuslaissa (379/2011), poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa (1251/1995), tullilaissa (1466/1994), ulkomaalaisrekisteristä annetussa laissa (1270/1997), ulosottokaarissa (705/2007) sekä yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993).

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan myös lisättäväksi voimassaolevan lain 13 §:n 2 momentissa oleva täsmennys poliisin oikeudesta saada 13 §:ssä mainitut tiedot salassapitosääntösten estämättä. Pykälän 2 momentin termi konekielinen ehdotetaan korvattavaksi termillä tietojoukko. Tietojoukolla tarkoitetaan voimassa olevaa sääntelyä vastaavasti tiettyyn hakuun liittyvää usean yksittäisen tiedon muodostamaa kokonaisuutta. Tietojoukko olisi esimerkiksi tietojärjestelmästä ohjelmallisesti poimittu tietokokonaisuus, jossa haku on tapahtunut automaattisesti ennalta määriteltujen poimintaehtojen mukaisesti.

Pykälän 2 momentin 1 kohdassa säädetään poliisin oikeudesta saada tietoja Liikenteen turvallisuusvirastolta tieliikenteen tietojärjestelmästä. Kohtaa esitetään täsmennettäväksi siten, että siinä säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoa ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitettua ajoneuvoliikennerekisteristä sen pykälien 15—17 tarkoittamiin tehtäviin.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoja vankeinhoitoviranomaisilta, josta voimassa olevassa laissa on säädetty 2 momentin 3 kohdassa. Kohtaa 2 esitetään muutettavaksi vastaamaan vankeinhoitoviranomaisten hallintomuutosta, jonka mukaan Rikosseuraamuslaitos vastaa tietojärjestelmästä.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoja liikenne- ja viestintäministeriön ylläpitämästä liikenneluparekisteristä liikennevalvontaa, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä ulkomaalaislain (301/2004) 179 §:ssä tarkoitettua liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä varten.

Pykälän 1 momentin 4 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoja majoitus- ja ravitsemistoimintaa koskevan lain 6 §:n 1 momentissa (308/2006) tarkoitettuja

matkustajatietoja majoitustoiminnan harjoittajilta yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä rikosten estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi ja poliisille laissa säädetyn muun tehtävän suorittamiseksi.

Pykälän 1 momentin 5 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoja oikeushallinnon tietojärjestelmästä, josta voimassa olevassa laissa säädetään 2 momentin 3 kohdassa.

Pykälän 1 momentin 6 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada patentti- ja rekisterihallituksen pitämästä kaupparekisteristä tarpeellisia tietoja elinkeinonharjoittajia koskevista ilmoituksista ja tiedonannoista rikosten estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten, joista voimassa olevassa laissa säädetään 2 momentin 4 kohdassa.

Pykälän 1 momenttiin esitetään lisättäväksi uusi 7 kohta, jossa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen henkilörekistereistä tietoja niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaaviin poliisin tehtäviin sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen tämän lain 16 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa.

Pykälän 1 momentin 8 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoja ulkoasiainministeriön tietojärjestelmästä, josta voimassa olevassa laissa säädetään 2 momentin 6 kohdassa. Kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että siinä säädettäisiin poliisin oikeudesta saada ulkoasiainministeriön tietojärjestelmästä tarpeellisia tietoja Suomessa lähettävävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen ja muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista, näiden perheenjäsenistä ja yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä poliisille ulkomaalaislaissa säädetyn tehtävän suorittamista varten.

Pykälän 1 momentin 9 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoja Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmästä, josta voimassa olevassa laissa on säädetty 2 momentin 7 kohdassa. Kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että siinä säädettäisiin poliisin oikeudesta saada Maahanmuuttovi-

raston tietojärjestelmistä tarpeellisia tietoja matkustusasiakirjaa, viisumia, oleskelua, kansainvälistä suojelua, maasta poistamista, maahantulokieltoa ja kansalaisuutta koskevasta asiasta esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä poliisille ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten.

Pykälän 1 momenttiin esitetään lisättäväksi uusi 10 kohta, jossa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa (976/2006) tarkoitettu vesikulkuneuvorekisteristä veneitä ja niiden omistajia ja haltijoita koskevia tarpeellisia tietoja poliisilain 1 §:ssä säädettyjen poliisin tehtävien hoitamiseksi, eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa (485/2004) tarkoitettua tehtävää sekä ulkomaalaislain (301/2004) 179 §:ssä tarkoitettua liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määrittämistä varten.

Pykälän 1 momentin 11 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada teleyritykseltä pakkokeinolain 5 a luvun 3 ja 3 a §:ssä, poliisilain 31 c §:n 1 momentissa ja sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 35 ja 36 §:ssä säädettyjä tietoja, joista voimassa olevassa laissa säädetään 2 momentin 5 kohdassa. Kohtaan ehdotetaan lisättäväksi viittaus myös poliisilain 36 §:n 2 momenttiin, jossa säädetään poliisin oikeudesta saada tietoja telediittimistä, jota ei mainita julkisessa luettelossa tai telediittimien, sähköpostiosoitteen, muun teleosoitteen taikka telepäätelaitteen yksilöivät tiedot teleyritykseltä ja yhteisötilaajalta.

Pykälän 12 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada virka-apua pyytäneeltä viranomaiselta tarpeellisia tietoja virka-avun antamiseksi.

Pykälän 1 momentin 13 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoja väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmästä, josta voimassa olevassa laissa säädetään 2 momentin 8 kohdassa. Kohta ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että siinä säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoa väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennuspalveluista annetun lain (661/2009) 13—17 §:ssä säädettyistä väestötietojärjestelmän tiedoista.

Asevelvollisuuslain (1438/2007) 97 a §:ssä säädetään tietojen luovuttamisesta ampuma-asetlain mukaisiin lupiin liittyvissä erityistapauksissa. Pykälän 1 momentin mukaan sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, asevelvollisrekisteristä voidaan salassapitovelvollisuuden estämättä antaa välttämättömiä tietoja ampuma-asetlain mukaisen luvan hakijoista ja haltijoista sekä hyväksynnän saajaksi haettavasta ja hyväksynnän saaneesta. Vastaava tietojensaantioikeus on säädetty poliisilain 35 §:n 3 momentissa. Poliisilain 35 §:n 3 momentin mukaan poliisilla on oikeus salassapitovelvollisuuden estämättä saada ampuma-asetlain mukaisen luvan hakijan ja haltijan sekä hyväksynnän saajaksi haettavan ja hyväksynnän saaneen henkilön henkilökohdaisen sopivuuden arviointia varten välttämättömiä tietoja asevelvollisen palveluksesta ja palveluskelpoisuudesta sekä henkilön päihteiden käyttöön ja väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyvistä seikoista.

Poliisin henkilötietolain 13 §:n pykälän 1 momenttiin esitetään lisättäväksi uusi 14 kohta, jossa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada puolustusvoimien asevelvollisrekisteristä asevelvollisuuslain 97 a §:ssä tarkoitettuja ampuma-asetlain (1/1998) mukaisen luvan hakijan ja haltijan sekä hyväksynnän saajaksi haettavan ja hyväksynnän saaneen henkilön henkilökohtaisen sopivuuden arviointia varten välttämättömiä tietoja asevelvollisen palveluksesta ja palveluskelpoisuudesta. Ase-lupien valvonnan kannalta olisi välttämätöntä, että poliisilla olisi tekninen käyttöyhteys asevelvollisrekisteriin.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 15 kohta, jossa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoja panostajalain (219/2000) 3 §:ssä tarkoitettu panostajarekisteristä poliisin suorittamaa valvonta- ja hälytystoimintaa varten. Panostajarekisterin pitäjänä toimii sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön alainen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto. Kyseisessä rekisterissä on tiedot Suomessa voimassaolevista panostajaluvuista. Panostajarekisteri on julkinen rekisteri. Tiedonsaantioikeus korostuu erityisesti poliisin hälytystoiminnassa ja uhka-arvioiden laadinnassa sekä räjäytystyömaiden- ja kuljetusten valvonnassa. Tämän vuoksi tietojen tulisi olla saatavilla tek-

nisen käyttöyhteyden avulla vuorokaudenajasta riippumatta eli myös virka-ajan ulkopuolella.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin poliisin oikeudesta saada pykälän 1 momentissa tarkoitetut tiedot maksutta, ellei laissa toisin säädetä.

Voimassa oleva pykälän 3 momentti ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana, koska asiasta säädetään henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin poliisille velvollisuus antaa pyynnöstä asianomaisille rekisterinpitäjille tietoja 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Säännöksellä toteutettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 15 artiklan määräys, jonka mukaan tietojen vastaanottajan olisi annettava sille toimivaltaiselle viranomaiselle, joka on siirtänyt henkilötiedot tai asettanut ne saataville, pyynnöstä tietoja saatujen tietojen käsittelystä. Tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava kaikki kohtuulliset toimet huolehtiakseen siitä, että henkilötietoja, jotka ovat virheellisiä tai puutteellisia tai jotka eivät ole enää ajantasaisia, ei siirretä tai aseteta saataville. Tätä varten toimivaltaisten viranomaisten on varmennettava mahdollisuuksien mukaan henkilötietojen laatu ennen niiden siirtämistä tai saataville asettamista. Momentti sisältäisi tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdan mukaisen velvollisuuden tarkistaa pyytämättä luovutettujen henkilötietojen osalta, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu. Poliisi vastaa rekisterinpitäjänä poliisin henkilörekistereiden tietojen oikeellisuudesta myös käyttäessään pykälässä tarkoitettua tietojensaantioikeuttaan.

14 §. *Muiden viranomaisten tietojen luovuttaminen poliisille suoraikäyttöisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten.* Pykälän otsikossa sekä 1 momentissa oleva termi konekielinen ehdotetaan korvattavaksi termillä tietojoukko.

Pykälän 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että vankeinhoitoviranomaisille laissa säädetty oikeus luovuttaa henkilötuntemerkkitietoja muutetaan oikeudeksi luovuttaa tuntemerkkitietoja. Lisäksi 1 momentin 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi

oikeusrekisterikeskuksen oikeus luovuttaa lähestymiskieltoja ja liiketoimintakieltoja koskevia tietoja.

Pykälän 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että voimassaolevan lain kohdan tullilaitoksen ulkomaalaisia koskevat tiedot, henkilöllisyyttä koskevat tiedot ja henkilötuntemerkkitiedot korvattaisiin ulkomaalaisten tunnistamistiedoilla. Pykälän 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan täsmennettävän siten, että kohdasta poistettaisiin maininta tullilaitoksen toimivaltaan kuuluvista rikosten ennalta estämistä ja selvittämistä koskevista tarpeellisista tiedoista. Täsmennys mahdollistaisi tietojen tallettamisen myös sellaisten rikosten osalta, jotka eivät kuulu tullilaitoksen toimivaltaan, mutta jotka tulliviranomainen havaitsee suorittaessaan toimivaltuuksiin kuuluvia tehtäviään.

Pykälän 1 momentin 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että tiedot passi- ja viisumipäätöksistä sekä oleskelulupa- ja työlupapäätöksistä korvattaisiin passilaissa (671/2006) ulkoasiainministeriölle ja Suomen edustustoille säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarvittavilla tiedoilla. Momenttiin lisättäisiin ulkoasiainministeriölle oikeus tallettaa tiedot Suomessa lähettäjävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen ja muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista sekä näiden perheenjäsenistä ja yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä;

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 6 kohta, jossa säädettäisiin hätäkeskusviranomaisten oikeudesta luovuttaa hätäkeskustietojärjestelmään tallettamansa henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 kohta. Sen mukaan Maahanmuuttovirasto voisi suoraikäyttöisesti tai ulkomaalaisrekisteristä tietojoukkona tallettaa poliisiasian tietojärjestelmään etsintäkuulutustietoihin kansallisia maahantulokieltoja sekä tutkinnan ja virka-apun tietoihin ulkomaalaislaissa poliisin tehtäväksi säädettyjä käännytys-, karkotuspäätöksiin liittyviä toimenpidepyyntöjä ja muita virka-apupyntöjä.

Pykälän 2 momentilla saatettaisiin voimaan tietosuojapuitepäätöksen 15 artiklan määräys, jonka mukaan poliisin olisi annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tietoja 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava kaikki kohtuulliset toimet huolehtiakseen siitä, että henkilötietoja, jotka ovat virheellisiä tai puutteellisia tai jotka eivät ole enää ajantasaisia, ei siirretä tai aseteta saataville. Tätä varten toimivaltaisten viranomaisten on varmennettava mahdollisuuksien mukaan henkilötietojen laatu ennen niiden siirtämistä tai saataville asettamista. Momentti sisältäisi tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdan mukaisen velvollisuuden tarkistaa pyytämättä luovutettujen henkilötietojen osalta, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu. Poliisi vastaa rekisterinpitäjänä poliisin henkilörekistereiden tietojen oikeellisuudesta. Suorakäyttöisesti talletettujen tietojen osalta vastuu henkilötietojen käyttötarkoituksen arvioinnista kuuluisi kuitenkin lähtökohtaisesti tiedot tallettaneelle viranomaiselle, jolla on parhaat tosiasialliset mahdollisuudet arvioida tiedon tallettamisen edellytykset.

4 luku **Tietojen käyttäminen ja luovuttaminen**

16 §. *Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen.* Pykälän 1 momentin 2 kohdan sanamuotoa mukautettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan johdosta. Artiklan mukaan henkilötietoja saa käsitellä niiden alkuperäistä käyttötarkoitusta laajemmin ainoastaan muiden rikosten torjumiseksi, niistä syyttämiseksi tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöön panemiseksi, muiden hallinnollisten tai oikeudellisten menettelyjen toteuttamiseksi, jotka liittyvät suoraan rikosten torjuntaan, niistä syyttämiseen tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoon sekä yleistä turvallisuutta koskevan välittömän ja vakavan uhkan estämiseksi. Koska artiklassa ei mainita nimenomaisesti henkeä ja terveyttä koskevaa vaaraa tai huomattavia omaisuusvahinkoja, vastaavat maininnat korvattaisiin 1 momentissa viittauksella yleiseen

turvallisuuteen. Henkeä ja terveyttä koskevan vaaran voidaan katsoa useimmiten sisältyvän yleisen turvallisuuden vaarantumiseen. Samoin tietojen käyttäminen omaisuusvahinkojen torjumiseksi olisi edelleen mahdollista, mikäli yleinen turvallisuus on vaarassa. Asia olisi arvioitava nykyisen käytännön mukaisesti tapauskohtaisesti (HE 39/1994 vp).

Voimassa olevan lain 16 §:ssä on säädetty poliisin henkilörekisterin tietojen käyttämisestä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen. Edellä mainittu tietosuojapäätöksen 11 artikla ei salli tietojen käyttöä yleisesti alkuperäistä käyttötarkoitusta ”vastaaviin” tarkoituksiin. Tästä syystä pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan puitepäätöstä.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että poliisirekistereissä olevia tietoja voitaisiin käyttää poliisin oman tutkimustoiminnan lisäksi laillisuusvalvonta-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa. Tietoja ehdotetaan käytettäväksi myös muussa kuin poliisin omassa koulutustoiminnassa, koska poliisin rekistereitä käyttävät myös yhteistyöviranomaiset.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi rajoitus käyttää muitakin kuin epäiltyjen tietojärjestelmässä olevia tietoja muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen. Ehdotetun säännöksen mukaan poliisi ei saisi käyttää keräämistarkoituksen vastaisesti myöskään 2 §:n 3 momentin 11 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja, suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoja tai 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu tilapäisen rekisterin tietoja päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta.

Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan ehdotettavan 16 a §:n muutosta siten, että passin sormenjälkitietojen lisäksi momentissa mainittaisiin 3 §:n 3 momentin 7 kohdassa tarkoitettujen ulkomaalaisen tunnistamistietoihin kuuluvien sormenjälkitiedot. Tietojen käyttämisestä säädettäisiin 16 a §:ssä.

16 a §. *Passin sormenjälkitietojen ja ulkomaalaislain perusteella otettujen sormenjälkitietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen.* Voimassa olevan lain 16 a §:ssä on säädetty pas-

sin sormenjälkitietojen käyttämisestä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen. Edellä mainittu tietosuojapäätöksen 11 artikla ei salli tietojen käyttöä yleisesti alkuperäistä käyttötarkoitusta ”vastaaviin” tarkoituksiin. Tästä syystä pykälän otsikkoa on muutettu vastaamaan puitepäätöstä. Lisäksi otsikkoon ehdotetaan lisättäväksi viittaus ulkomaalaislain nojalla otettuihin sormenjälkitietoihin.

Perustuslakivaliokunta on edellyttänyt lausunnossaan (PeVL 47/2010 vp) ulkomaalaislain 131 §:n nojalla otettavien sormenjälkitietojen käyttämisen rajoittamista vain niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen. Tällainen tarkoitus voi valiokunnan mielestä sinänsä liittyä myös tarkasti määriteltujen rikosten estämiseen ja selvittämiseen, mutta ainoastaan siinä laajuudessa kuin tällä toiminnalla on yhteys alkuperäiseen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen. Valiokunnan mukaan tämän lisäksi on mahdollista muiden käyttötarkoitusten osalta viitata poliisin henkilötietolain 16 a §:ään. Valiokunta huomautti lisäksi, ettei tehtävän muutoksen myötä mainittujen sormenjälkitietojen käyttämiseen sovelleta enää lain 16 §:n säännöksiä. Perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta ulkomaalaislakia on muutettu 1 päivänä tammikuuta 2012 voimaantulleella lailla (631/2011). Perustuslakivaliokunnan edellyttämät muutokset ehdotetaan tehtäväksi poliisin henkilötietolain 16 a §:ään. Ehdotettavan muutoksen johdosta sormenjälkitietojen käyttämiseen ei enää sovellettaisi poliisin henkilötietolain 16 §:n säännöksiä, kuten perustuslakivaliokunta on lausunnossaan esittänyt. Sääntely olisi yhdenmukaista passin sekä muukalaispassin ja pakolaisen matkustusasiakirjan sormenjälkitietojen osalta. Kyseisiä sormenjälkitietoja saisi käyttää vain, jos se olisi välttämätöntä luonnononnettomuuden, suuronnettomuuden tai muun katastrofin taikka rikoksen kohteeksi joutuneen tai muuten tunnistamattomaksi jääneen uhrin tunnistamiseksi.

Lisäksi esitetään teknisluonteisena korjauksena poistettavaksi pykälän 2 momentista sana ”rekisteröidyltä”, koska poliisilla ei 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa käytännössä ole varmaa tietoa siitä, onko henkilöllä passirekisteriin merkityt sormenjälkitiedot.

17 §. *Tietojen luovuttaminen toiselle poliisiyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen.* Pykälän 2 momentin 2 kohdan sanamuotoa mukautettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan johdosta vastaavin perustein, kuin 16 §:n yhteydessä on esitetty. Pykälän 4 momentin termi konekielinen ehdotetaan korvattavaksi termillä tietojoukko.

Voimassa olevan lain 17 §:ssä on säädetty poliisin henkilörekisterin tietojen luovuttamisesta toiselle poliisiyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen. Edellä mainittu tietosuojapäätöksen 11 artikla ei salli tietojen käyttöä yleisesti alkuperäistä käyttötarkoitusta ”vastaaviin” tarkoituksiin. Tästä syystä pykälän otsikkoa on muutettu vastaamaan puitepäätöstä.

18 §. *Tietojen luovuttaminen toiselle poliisiyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen.* Pykälän 1 momentin 2 kohdan sanamuotoa mukautettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan johdosta vastaavin perustein, kuin 16 §:n yhteydessä on esitetty. Pykälän 4 momentin termi konekielinen ehdotetaan korvattavaksi termillä tietojoukko.

Voimassa olevan lain 18 §:ssä on säädetty poliisin henkilörekisterin tietojen luovuttamisesta toiselle poliisiyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen. Edellä mainittu tietosuojapäätöksen 11 artikla ei salli tietojen käyttöä yleisesti alkuperäistä käyttötarkoitusta ”vastaaviin” tarkoituksiin. Tästä syystä pykälän otsikkoa on muutettu vastaamaan puitepäätöstä.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi, että tietoja voidaan luovuttaa käytettäväksi myös laillisuusvalvontatoiminnassa. Säännös vastaisi siten sisällöltään 16 §:n 2 momenttia.

19 §. *Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille.* Pykälän 1 momentin viittaus 30 §:ään ehdotetaan poistettavaksi, koska pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Samoin 1 momentin viittaus 31 §:ään ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana, koska tietojen luovuttamisesta kansallisesta Schengenin tietojärjestelmästä säädettäisiin uudessa 6 a luvussa. Termi konekielinen ehdotetaan korvattavaksi termillä tietojoukko.

Pykälän 1 momentin 1—13 kohdat ehdotetaan muutettavaksi.

Pykälän 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona liikenteen turvallisuusvirastolle ajoneuvoliikennekisteristä annetun lain (541/2003) 11 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisia tietoja sekä luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi ilmailulain (1242/2005) 48 §:n mukaisia tietoja.

Pykälään lisättäisiin uusi informatiivinen 2 kohta, jossa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona hätäkeskuslaitokselle hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 19 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitun lain 19 §:n 2 momentissa säädetään.

Pykälän 1 momenttiin 3 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen pelastusviranomaisille pelastuslain (379/2011) 32 §:ssä tarkoitettua pelastustoimintaa varten.

Pykälän 1 momentin 4 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja rajavartiolaitokselle tietoja sen arvioimiseksi, onko henkilö sopiva palvelemaan rajavartiolaitoksessa sekä tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, rikosten estämistä, paljastamista, esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten, muihin rajavartiolaitoksen tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu sekä muuhun tarkoitukseen 16 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa. Kohdassa täsmennetään voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 3 kohtaa.

Pykälän 1 momentin 5 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja pääesikunnalle poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa tarkoitettuja turvallisuus- ja valvontatehtäviä sekä rikostutkintaa varten, turvallisuusselvityksistä annetussa laissa (177/2002) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten ja kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa (588/2004) tarkoitettujen yhteisö- ja henkilöturvallisuusselvitysten tekemistä varten, asevelvollisrekisterinpitäjälle asevelvollisuuslain (1438/2007) 96 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä varten ja ampumaselain 67 §:ssä tarkoitettua luvan peruuttamisesta sekä lain 8 luvussa tarkoitetuista turvaamistoimenpiteistä sen arvioimiseksi, onko henkilö sopiva palvelemaan puolustusvoimissa. Säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi niin, että se vastaa asevelvollisuuslaissa säädettyä tiedonsaantioikeutta. Lisäksi poliisi saisi luovuttaa pääesikunnalle ampumaselain mukaisia tietoja luvan peruuttamisesta sekä tietoja turvaamistoimenpiteistä puolustusvoimien palveluksessa olevien henkilöiden osalta. Poliisin olisi tarkoituksenmukaista voida antaa pääesikunnalle tietoja silloin, kun ne kohdistuvat sotilaaseen taikka puolustusvoimien palveluksessa olevaan virkamieheen tai työntekijään. Tarkoituksena olisi estää tilanteet, joissa henkilö, jolta poliisi on esimerkiksi peruuttanut hallussapitoluvan ja ottanut aseensa haltuun, voisi kuitenkin käyttää aseita puolustusvoimissa. Säännöksellä varmistettaisiin se, että tieto henkilön soveltumattomuudesta pitämään asetta hallussa tulisi poliisilta pääesikunnalle.

Pykälän 1 momentin 6 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä varten.

Pykälän 1 momentin 7 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja tullilaitokselle tullival-

vontaa, tullirikosten estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten, muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen 16 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa sekä haasteen ja muun tiedoksiannon suorittamista varten. Kohtaan ehdotetaan lisättäväksi maininta tietojen luovuttamisesta tullilaitokselle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen 16 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa. Säännös olisi yhdenmukainen rajavartiolaitosta koskevan momentin 4 kohdan kanssa. Tullilain 47 § 3 momentin nojalla tullimies voi haastamiseen oikeutetun viranomaisen pyynnöstä suorittaa haastamisen myös muussa kuin tullirikosasiassa. Säännöksen on katsottu oikeuttavan tullimiehen antamaan tiedoksi haasteita ja esimerkiksi poliisin kirjoittamia rangaistusvaatimuksia. Jotta mainittu tiedoksiantotehtävä voidaan asianmukaisesti hoitaa, ehdotetaan 1 momentin 7 kohtaan otettavaksi tietojen luovuttamiseen oikeuttavaksi perusteeksi myös haasteen ja muun tiedonannon suorittaminen.

Pykälän 1 momentin 8 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja työviranomaisille työntekijän oleskeluluvan tai elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan antamista tai työnteon valvontaa koskevan asian käsittelyä varten.

Pykälän 1 momentin 9 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja ulkoministeriölle ja Suomen edustustolle näiden toimivaltaan kuuluvan passia tai muuta matkustusasiakirjaa, viisumia, työntekijän oleskelulupaa tai muuta oleskelulupaa koskevan asian käsittelemistä varten. Vastaava säännös on voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 7 kohdassa.

Pykälän 1 momentin 10 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään ulkomaalaisvirastolle. Vastaava

säännös on voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 8 kohdassa.

Ampuma-aselain 113 §:n mukaan poliisin on pidettävä ampuma-aseista, aseiden osista, patruunoista ja erityisen vaarallisista ammuksista lupahallinto- ja valvontatehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tiedostoja. Tiedostot ovat salassa pidettäviä. Tietojen luovuttamiseen sovelletaan poliisin henkilötietolakia. Poliisin henkilötietolain 19 §:n 1 momentin 11 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja tuomioistuimille ampuma-aseisiin, aseiden osiin, patruunoihin tai erityisen vaarallisiin ammuksiin liittyvien asioiden käsittelyä varten. Vastaava säännös on voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 5 kohdassa.

Pykälän 1 momentin 12 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja tuomioistuimille ja Oikeusrekisterikeskukselle etsintäkuulutusten seuraamista varten, Rikosseuraamuslaitokselle henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetussa laissa (422/2002) tarkoitettua yhdyskuntaseuraamuksen tuomitsemisen edellytyksistä tuomioistuimille annettavaa lausuntoa, yhdyskuntaseuraamuksen täytäntöönpanoa, tuomittuja koskevien etsintäkuulutusten ja lähestymiskiellojen seuraamista, tutkintavankien ja vankien sijoittamista, tutkintavankeusaikaisen tai vankeusaikaisen rikollisuuden estämistä, seuraamuksen täytäntöönpanoon liittyvien lupa-asioiden käsittelyä ja lupaehtojen noudattamisen valvontaa varten sekä oikeushallintoviranomaisille ja sotilasviranomaisille näiden omien etsintäkuulutusten seuraamista varten. Vastaava säännös on voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 6 kohdassa. Vankeuslain (767/2005) 1 luvun 2 §:ssä säädetään vankeuden täytäntöönpanon yhdeksi tavoitteeksi estää rikosten tekeminen rangaistusaikana. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi poliisin henkilötietolain 19 §:n 1 momentin 12 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi poliisille oikeus luovuttaa Rikosseuraamuslaitokselle tietoja vankeusaikaisen rikollisuuden estämiseksi.

Kyseeeseen tulisi tällöin mahdollisuus tarkistaa esimerkiksi henkilön rikoskumppanit ja heidän mahdollinen vankilassaolo. Tällä saattaa olla vaikutusta vankeusrangaistusta suorittavien henkilöiden sijoitteluun eri vankiloihin.

Pykälän 1 momentin 13 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona ulosottomiehelle ulosottoakareen 3 luvun 67 §:ssä säädettyjä tietoja ulosottoasioiden täytäntöönpanoa ja ulosotto selvityksen laatimista varten sekä poliisiasiaintietojärjestelmän henkilötiedot, vapautensa menettäneiden tiedot ja turvallisuustiedot ulosottoasioiden täytäntöönpanoa varten. Henkilötiedoista selviävät henkilön mahdolliset epäviralliset oleskeluosoitteet, pidätettyjen tiedoista henkilön säilyttäminen poliisin säilytystiloissa ja työturvallisuustiedoista kotikäyntejä varten tarpeelliset varotiedot.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 14 kohta. Kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja syyttäjille syyttäjälaitoksesta annetun lain (439/2011) 25 §:ssä säädettyssä laajuudessa. Vastaava säännös on voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 9 kohdassa.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 15 kohta. Kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja poliisilain 1 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virkamiehelle, jolla on poliisilain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet tai joka toimii ulkomailla Suomen sijoittamana poliisin yhdyshenkilönä. Ulkomailla työskentelevät poliisin yhdyshenkilöt ovat tällä hetkellä ulkoasiainministeriön virkasuhteessa. Tämän vuoksi on tarpeen täsmentää tietojen luovuttaminen koskemaan myös näitä poliisin ulkomailla työskenteleviä yhdyshenkilöitä. Tietojen luovuttamisesta olisi voimassa, mitä 17 §:n 1—3 momentissa ja 18 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 16 kohta. Kohdassa säädettäisiin

poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja haastamieslain (505/1986) 1 ja 6 §:ssä mainitulle virkamiehelle muutorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin haastamista varten sekä haastemiehille haasteen toimittamista varten tarpeelliset poliisiasiaintietojärjestelmän henkilötiedot, työturvallisuustiedot ja pidätettyjen tiedot. Henkilötiedoista selviävät henkilön mahdolliset epäviralliset oleskeluosoitteet, pidätettyjen tiedoista henkilön oleskelu poliisin säilytystiloissa ja työturvallisuustiedoista kotikäyntejä varten tarpeelliset varoitustiedot. Vastaava säännös on voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 11 kohdassa.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 17 kohta, joka vastaisi voimassaolevan lain 19 §:n 1 momentin 12 kohtaa. Kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja Metsähallituksen erätarkastajalle tämän toimivaltaan kuuluvaa erävalvontaa varten.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 18 kohta. Kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja tienpitäjinä toimiville kunnille ja Liikennevirastolle liikenneonnettomuustietoja liikenneturvallisuuden edistämistä varten.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 19 kohta. Kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja työsuojeluhallinnolle kuljettajien ajo- ja lepoaikojen valvontaa varten valvontadirektiivin (2006/22/EY) mukaiset tiedot. Poliisin ja työsuojeluviranomaisten tehtävänä on muun muassa valvoa autonkuljettajien ajo- ja lepoaikoja valvontadirektiivin mukaisesti. Työsuojeluviranomaisten ja poliisin välisen tehtäväjaon mukaisesti työsuojelupiirit suorittavat valvontaa yritysten toimiloissa ja poliisi maantiellä.

Pykälän 2 momenttia luettelon passin sormenjälkitietojen luovuttamisesta muutetaan

vastaamaan muuttunutta kohtien numerointia.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi oikeus antaa tekninen käyttöyhteys poliisilain 8 §:n mukaiset valtuudet omaavan virkamiehen lisäksi ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle poliisin yhdyshenkilölle. Suomen poliisin ulkomaille lähettämät yhdyshenkilöt toimivat tällä hetkellä virkasuhteessa ulkoasiainministeriössä. Yhdyshenkilöiden tehtävien tarkoituksenmukainen hoitaminen edellyttää tietojen saamista poliisin rekistereistä.

Voimassaolevan pykälän 4 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska säännös sisältyy henkilötietolain 32 §:n 1 momenttiin.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin rajavartiolaitokselle ja tullilaitokselle luovutettavien tietojen osalta vastaava käyttörajoitus 2 §:n 3 momentin 11 kohdan havaintotietojen, 4 §:ssä tarkoitettujen epäiltyjen tietojärjestelmän tietojen sekä 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tilapäisen rekisterin tietojen osalta kuin poliisille on säädetty lain 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa. Näitä tietoja ei olisi mahdollista käyttää päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jonka mukaan luovutettaviin tietoihin olisi mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Säännöksellä toteutettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan määräys tietojen laadun varmistamisesta. Koska pykälä koskee tietojen luovuttamista teknisen käyttöyhteyden avulla, arvio olisi tehtävä jo tallettaessa tietoja poliisin rekisteriin.

19 a §. Tietojen luovuttaminen yleisölle. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa rekisteritietoja julkisuuteen. Ehdotetun säännöksen mukaan poliisi saisi luovuttaa yleisen tietoverkon välityksellä yleisön tietoon saattamiseksi ja yleisövihjeiden saamiseksi 2 §:n 3 momentin 8 kohdassa tarkoitettuja tietoja, joista olisi asian kiireellisyyden, vaaratilanteen, rikosten ennalta estämisen, omaisuuden omistajalleen palauttamisen tai

tutkinnallisten syiden vuoksi tarpeen erityisesti tiedottaa.

Ehdotettu säännös tehostaisi rikoksia koskevaa tiedotusta. Oikeus antaa tietoja esitutkinnasta julkisuuteen on esitutkinnasta ja pakkokeinoista annetun asetuksen 9 §:n mukaan tutkinnanjohtajalla ja hänen esimiehellään sekä esimiehen määräämällä muulla virkamiehellä. Tutkinnanjohtaja on voinut harkintansa mukaan tiedottaa rikosta koskevia asioita, jos se on ollut tarpeen yleisön varoitamiseksi, rikosten ennalta estämiseksi tai tutkinnallisista syistä. Tiedotus on tapahtunut lehdistötiedotteina, tiedotustilaisuuksina tai televisio-ohjelmina. Tiedot ovat usein löydettävissä Internetin hakukoneiden avulla. Tiedotusvälineet ovat olleet halukkaita julkaisemaan esimerkiksi anastettujen ajoneuvojen tai arvoesineiden luetteloita. Tällaisten tiedotusvälineiden kautta suodattuneiden, pitkäänkin haettavina säilyvien tietojen ongelmana on niiden ajantasaisuus. Esimerkiksi anastetun auton haltija voi saada autonsa takaisin, mutta yleisö tekee edelleen ilmoituksia poliisille auton liikkeistä. Tämä voi aiheuttaa hankaluuksia auton haltijalle. Tämän vuoksi ehdotetaan, että poliisi voisi julkaista nämä tutkinnanjohtajien päättämät tiedotteet omisissa Internet-hakemistoissaan, joista ne olisivat kaikkien luettavissa. Tiedot poistettaisiin niihin merkityn vanhenemisajan jälkeen, tai kun asia on selvinnyt tai omaisuus on saatu takaisin. Tiedot kopioitaisiin Internetiä varten erillisille palvelimille, mutta tietojen poistumisen ajantasaisuus varmistettaisiin automaattisella päivityksellä. Tällaisia hakemistosivuja olisivat esimerkiksi anastettuja ajoneuvoja koskevat tiedot, anastettua taidetta, antiikkia tai muuta arvo-omaisuutta koskevat tiedot, kadonneita henkilöitä ja tuntemattomia vainajia koskevat tiedot sekä sellaiset rikoksia koskevat tiedot, joista on syytä erityisesti tiedottaa.

Tietosuojapuitepäätöksen 14 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, että toisen jäsenvaltioiden toimivaltaiselta viranomaiselta saatuja tai sen saataville asettamia henkilötietoja saa siirtää yksityisille tahoille vain artiklan 1 kohdan a—c kohdissa tarkoitettujen edellytysten täyttyessä. Tämän vuoksi pykälässä esitetään säädettäväksi, että tietojen luovuttaminen olisi mahdollista ainoas-

taan, jos se on olennaisen tärkeää poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi, eikä tietojen luovuttaminen ole vastoin rekisteröidyn oikeutettua etua. Toiselta viranomaiselta saatuja tietoja saisi luovuttaa vain tiedot luovuttaneen viranomaisen suostumuksella.

19 b §. *Henkilörekisterien ja niihin talletettujen tietojen käsittelyn valvonta.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 19 b §. Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös henkilörekisterien ja niihin talletettujen tietojen käsittelyn valvonnasta. Säännöksellä varmistettaisiin poliisin henkilörekisterien ja niihin sisältyvien tietojen sallassapito ja muu suoja rajaamalla pääsy tietoihin vain niille, jotka tarvitsevat tietoja työtehtäviensä hoitamiseen.

Säännöksellä saatettaisiin kansallisesti voimaan tietosuojapuittepäätöksen 10 artikla, jossa edellytetään, että kaikki henkilötietojen siirrot on kirjattava tai dokumentoitava. Säännöksen mukaan poliisin olisi kirjattava tiedonvaihdon lainmukaisuuden ja tietoturvallisuuden varmistamiseksi suorittamansa henkilötietojen luovutus ja sen perusteet.

Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi erillinen tietojärjestelmien teknistä turvallisuustasoa koskeva säännös, jonka mukaan tietojärjestelmien tiedot varmistettaisiin esitämällä tietojen luvaton muuttaminen ja muu luvaton tai asiaton käsittely käyttöoikeushallinnan, käytön valvonnan sekä tietoverkkojen, tietojärjestelmien ja tietopalvelujen asianmukaisilla ja riittävillä turvallisuusjärjestelyillä ja muilla toimenpiteillä.

20 §. *Tietojen luovuttamisesta päättäminen.* Tietojen luovuttamisesta päättämisestä koskevaa säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekisterin tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona päättäisi rekisterinpitäjä tai rekisterinpitäjän tähän tehtävään määräämä poliisiyksikkö. Tietojen luovuttamista teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona on tarpeen delegoida esimerkiksi poliisiammattikorkeakoululle tiettyjen tutkimuslupien osalta.

5 luku **Tietojen poistaminen ja arkistointi**

22 §. *Tietojen poistaminen poliisiasiain tietojärjestelmästä.* Pykälän 1 momentin kohdat ehdotetaan numeroitavaksi samaan järjestykseen kuin 2 §:n 3 momentin vastaavia tietoryhmiä koskevat kohdat.

Lain 22 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin tutkinnan ja virka-avun tietojen poistamisesta poliisin tietojärjestelmästä, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 1 momentin 9 kohdassa.

Kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että ilmoituksen tunnistetiedot poistettaisiin ilmoitukseen liitetyn viimeisimmän tietoryhmän poistamisen jälkeen. Ilmoituksen tunnistetiedot liittävä yhtein eri tietoryhmiin talletetut tiedot, eikä niitä ei voi poistaa ilman että rekisteriin jää irrallisia hakukelvottomia tietoja.

Tietoryhmän muut tiedot poistettaisiin seuraavasti:

a) syyttäjälle syyteharkinnan suorittamista tai rangaistusmääräyksen antamista varten siirretyn rikosilmoituksen tiedot poistettaisiin viiden vuoden kuluttua rikosilmoituksen siirtämisestä syyttäjälle, kun rikoksesta voi seurata sakkoa, kymmenen vuoden kuluttua rikosilmoituksen siirtämisestä syyttäjälle, kun rikoksesta voi seurata enintään viiden vuoden vankeusrangaistus ja kahdenkymmenen vuoden kuluttua jutun siirtämisestä syyttäjälle, kun rikoksesta voi seurata yli 5 vuotta vankeutta. Tietoja ei kuitenkaan poistettaisi, jos rikoksen syyteoikeus ei vanhene. Näillä säilytysajoilla varmistettaisiin, että sakkorikosten tiedot säilyvät poliisin tietojärjestelmässä vähintään sen ajan kuin asian käsittely ja lainvoimaisen ratkaisun saaminen oikeuslaitoksessa kestää. Käytännössä esitetyt säilytysajat noudattaisivat rikosrekisterin vastavia säilytysaikoja, vaikka säilytysajat rikosrekisterissä pohjautuvat tuomittuihin rangaistuksiin;

b) muut rikosilmoitustiedot yhden vuoden kuluttua viimeisimmän epäillyn rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta, aikaisintaan kuitenkin viiden vuoden kuluttua ilmoituksen kirjaamisesta. Nämä niin sanotusti pimeäksi jäävät ilmoitukset säilyisivät rekisterissä asi-

anomistajan oikeusturvan vuoksi vähintään viisi vuotta.

c) muiden tapahtumien ilmoitustiedot viiden vuoden kuluttua ilmoituksen kirjaamisesta. Säilytysaika säilyisi ennallaan.

Lain 22 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin henkilökuulutustietojen poistamisesta, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 1 momentin 1 kohdassa. Kohdassa säädetään poistettavaksi kuulutustiedoista liiketoimintakieltoa koskevat tiedot viiden vuoden kuluttua liiketoimintakiellon päättymisestä, lähestymiskieltoa koskevat tiedot kahden vuoden kuluttua lähestymiskiellon päättymisestä ja muut kuulutustiedot kolmen vuoden kuluttua kuulutusten peruuttamisesta.

Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että lähestymiskieltoa tai tapaamiskieltoa koskevat tiedot poistettaisiin viiden vuoden kuluttua lähestymis- tai tapaamiskiellon määrittämisestä, valvottua koevapautta tai valvontarangaistusta koskevat tiedot viiden vuoden kuluttua valvotun koevapauden tai valvontarangaistuksen päättymisestä ja muut tiedot kolmen vuoden kuluttua kuulutuksen tai kiellon peruuttamisesta tai päättymisestä. Lähestymis-, tapaamis- ja liiketoimintakieltoja koskevat tiedot ovat tarpeen henkilön luotettavuutta arvioitaessa, joten niiden säilytysajaksi ehdotetaan viittä vuotta. Kohtaan ehdotetaan lisättäväksi uusia seuraamusmuotoja, valvottua koevapautta ja valvontarangaistusta koskevat poistosäännökset.

Lain 22 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädettäisiin tunnistettavien tietojen poistamisesta, joista voimassa olevassa laissa säädetään 1 momentin 8 kohdassa. Kohdassa säädetään tunnistettavien tietojen poistamisesta yhden vuoden kuluttua henkilön löytämisestä tai tuntemattoman vainajan tunnistamisesta. Tietojen säilytysaika ehdotetaan pidennettäväksi. Monimutkaisissa tapauksissa ja erityisesti, jos henkilö on tavattu ulkomailla tai vainaja on ulkomaalainen, virka-apumenettelyt hidastavat prosessia niin, että asioiden loppuun saattaminen kestää vielä tunnistamisen jälkeen pitkään. Kohdassa säädettäisiin tunnistettavien tiedot poistettavan viiden vuoden kuluttua henkilön löytämisestä tai tuntemattoman vainajan tunnistamisesta.

Lain 22 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädettäisiin etsittävien ajoneuvojen tietojen pois-

tamisesta siten, että tiedot olisi poistettava kun ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn tai asianomistajan oikeuksien vuoksi eivät ole tarpeen. Voimassa olevassa laissa näiden tietojen poistamisesta säädetään 1 momentin 2 kohdassa.

Lain 22 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädettäisiin omaisuustietojen poistamisesta, joista voimassa olevassa laissa säädetään 1 momentin 3 kohdassa. Kohdassa säädetään omaisuustiedot poistettavaksi yhden vuoden kuluttua omaisuuden palauttamisesta omistajalleen tai haltijalleen taikka huutokauppaamisesta tai hävittämisestä, viimeistään kuitenkin kymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä. Kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että omaisuustiedot poistettaisiin, kun ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn taikka asianomistajan oikeuksien vuoksi eivät ole tarpeen. Pääsääntöisesti tutkinnanjohtaja harkitsisi ajoneuvon kunnan, iän, arvon tai antiikkiarvon ja rikosnimikkeen perusteella, kuinka kauan etsintäkuulutus on tarpeen pitää voimassa. Vanhoja huonokuntoisia ajoneuvoja koskevien kuulutusten säilytysaika olisi yleensä sama kuin rikoksen syyteoikeuden vanhenemisaika. Omistusoikeus ajoneuvoon säilyy omistajalla, vaikka rikos vanhenee tai joku saa anastetun omaisuuden hallintaansa esimerkiksi vilpittömässä mielessä ostamalla. Tämän vuoksi etsintäkuulutus on syytä pitää voimassa niin kauan kuin ajoneuvolla on arvoa. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus voitaisiin arvioida myös tietoryhmäkohtaisesti siten, että erillisellä päätöksellä voitaisiin poistaa esimerkiksi tiettyjä arvokkaita omaisuusryhmiä koskevat tiedot, ilman tarvetta käydä tietoja yksitellen läpi. Peruutetut kuulutukset poistettaisiin vastaavien tutkinta- ja virka-aputietojen poistamisen yhteydessä.

Pidätettyjen ja poliisilain 2 luvun 2 §:n nojalla kiinniotetun tiedot sisältyvät tutkinnan- ja virka-apun tietoihin, joiden tallettamisesta säädettäisiin ehdotettavan 2 §:n 3 momentin b kohdassa. Koska vapautensa menettäneiden tietoryhmä ehdotetaan poistettavaksi poliisi-asiaain tietojärjestelmästä, vastaavasti ehdotetaan voimassa olevan 22 §:n 1 momentin 4 kohta kumottavaksi tarpeettomana.

Voimassa olevan lain 22 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetään rikosilmoitushakemisto-

tietojen poistamisesta. Koska voimassa olevan 2 §:n 3 momentin rikosilmoitushakemistotietoja koskeva 5 kohta ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana, vastaavasti ehdotetaan tietoryhmää koskevat poistosäännökset poistettavaksi tarpeettomina.

Pykälän 1 momenttiin esitetään lisättäväksi uusi 6 kohta. Kohdassa säädettäisiin turvallisuustiedot poistettavan viimeistään yhden vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta. Henkilöön liitetyt turvallisuustiedot koskevat sellaista käyttäytymistä tai sairauksia, jotka eivät yleensä menetä merkitystään ajan kuluessa. Ajoneuvoja, osoitteita tai muita vastaavia tietoja koskevat varoitusmerkinnät poistetaan, kun on todettu, etteivät ne enää ole tarpeen.

Lain 22 §:n 1 momentin 7 kohdassa säädettäisiin tuntomerkitietojen poistamisesta, joista voimassa olevassa laissa säädetään 1 momentin 7 kohdassa ja 2—4 momenteissa. Kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että tuntomerkitiedot poistettaisiin viimeistään kymmenen vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta. Jos kuitenkin henkilön ainoa rekisteröinti on tapahtunut sellaisen epäilyn perusteella, joka on kumoutunut, tiedot poistetaan yhden vuoden kuluttua:

a) siitä, kun on päätetty, että esitutkinta lopetetaan esitutkintalain 4 §:n 3 momentin, 9 §:n 2 momentin tai 43 §:n 2 momentin perusteella tai ettei esitutkintaa toimiteta tai se päätetään esitutkintalain 3 §:n perusteella;

b) siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon syyttäjän päätöksestä esitutkinnan rajoittamisesta tai syyttämättä jättämisestä taikka syyttäjän tekemästä muusta päätöksestä asian käsittelyn lopettamisesta;

c) siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon tuomioistuimen lainvoimaisesta ratkaisusta, jonka mukaan rekisteröityä vastaan nostettu syyte on hylätty tai nostettu syyte syyteoikeuden vanhentumisen vuoksi hylätty.

Kohdan nojalla tuntomerkitiedot poistettaisiin esimerkiksi silloin, kun esitutkinta on lopetettu esitutkintalain 4 §:n 3 momentin, 9 §:n 2 momentin tai 43 §:n 2 momentin perusteella tai ettei esitutkintaa toimiteta tai se päätetään esitutkintalain 3 §:n perusteella.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 kohta. Kohdassa säädettäisiin tiedotustietojen poistamisesta kahden vuoden

kuluttua tiedon julkaisemisesta, paitsi omaisuutta, etsittäviä ajo-neuvoja ja tunnistettavia henkilöitä koskevat tiedot samanaikaisesti niitä koskevien kuulutusten poistamisen kanssa. Tällöin kadonnutta omaisuutta koskevat tiedot voisivat olla yleisön haettavissa niin kauan kuin esine on poliisietsinnässä. Samoin kadonneen henkilön tai tuntemattoman vainajan tiedot säilyisivät, kunnes etsintä on peruutettu.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 9 kohta. Kohdassa säädettäisiin tietolähdetietojen poistamisesta, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 1 momentin 9 a kohdassa. Kohdassa säädetään tietolähdetietojen poistamisesta kymmenen vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä. Säilytysaika määräytyy tietolähteen ja poliisin oikeusturvatarpeiden mukaisesti.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 10 kohta. Kohdassa säädettäisiin tapaamiskieltotietojen poistamisesta, joista voimassa olevassa laissa on säädetty 1 momentin 4 a kohdassa.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 11 kohta, jossa säädettäisiin poliisilain 3 luvun tiedonhankintakeinoilla saatujen 11 §:ssä tarkoitettujen ylimääräisten tietojen poistamisesta. Tiedot poistettaisiin viiden vuoden kuluttua, kun asia on lainvoimaisesti ratkaistu tai jätetty sillensä. Ehdotettu sääntely vastaisi pakkokeinolain 5 a luvun 13 §:ssä tarkoitettua ylimääräisen tiedon poistamista koskevia säännöksiä.

Pykälään 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 12 kohta, jonka mukaan havaintotiedot poistettaisiin kuuden kuukauden kuluttua merkinnän tallettamisesta. Kohdassa tarkoitettuja tietoja ehdotetaan säilytettäväksi vain sen ajan, kun tehdään arviota siitä, onko niiden syytä epäillä liittyvän rikolliseen toimintaan.

Pykälän 3 momentissa säädetään alle 18-vuotiaan tuntomerkitietojen poistamisesta. Säännöksen mukaan alle 15-vuotiaasta rikoksesta epäillystä henkilöstä tehdyt merkinnät poistetaan tietojärjestelmästä yhden vuoden kuluttua siitä, kun rekisteröity on täyttänyt 18 vuotta. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että tiedot poistettaisiin välittömästi henkilön täytettyä 18 vuotta. Momentin rakenne ehdotetaan muutettavaksi niiltä osin,

kuin tietoja ei poistettaisi henkilön täytettyä 18 vuotta. Sisältö vastaisi voimassa olevan 3 momentin 1—3 kohtia.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan rikokseen liittyvän tunnistamattomien jälkien poistamista vuoden kuluttua rikoksen syyteoikeyden vanhentumisesta. Nykyisin näiden tietojen poistamisesta ei ole säädetty.

Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi maininta tietojen tarpeellisuuden tarkistamisesta kolmen vuoden kuluttua edellisen tarpeellisuuden tarkistamisesta. Tarpeellisuuden arviointi koskisi tutkinnan ja virkaavun tietoja, tunnistettavien tietoja, etsittävien ajoneuvojen tietoja, omaisuustietoja sekä turvallisuustietoja. Lisäksi ehdotetaan, että tietojen uudelleen tarkistamisesta tehtäisiin merkintä tietojärjestelmään. Tarkistamisvelvollisuudella varmistettaisiin, ettei tietojärjestelmissä ole tarpeettomia tietoja. Momentin tietojen edelleen säilyttäminen ilmoituksen liittyvän tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn vuoksi ehdotetaan sisällytettäväksi tarvittavin osin asianomaisiin kohtiin, jotka koskevat tutkinnan ja virkaavun tietoja, etsittävien ajoneuvojen tietoja ja omaisuustietoja. Mainitusta 5 momentista ehdotetaan poistettavaksi turvallisuustiedot, joista säädetäisiin ehdotettavan 1 momentin 6 kohdassa. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus voitaisiin arvioida myös tietoryhmäkohtaisesti siten, että erillisellä päätöksellä voitaisiin poistaa esimerkiksi tiettyjä ryhmiä koskevat tiedot, ilman tarvetta käydä tietoja yksitellen läpi.

Voimassa olevan lain 2 §:n 3 momentin 11 kohta koskee poliisiasiain tietojärjestelmään talletettavia tutkinnan ja virkaavun arkistotietoja. Kohta on ehdotettu poistettavaksi edellä 2 §:ssä mainituilla perusteilla. Vastavasti tutkinnan ja virkaavun arkistotietoja koskevat poistosäännökset käyvät muutoksen vuoksi tarpeettomiksi. Tämän vuoksi 22 §:n 6 momentti ehdotetaan kumottavaksi.

23 §. Tietojen poistaminen hallintoasiain tietojärjestelmästä. Aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin 91/477/ETY muuttamisesta toukokuun 21 päivänä 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/51/EY 1 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava 31 päivänä

joulukuuta 2014 mennessä, että ne pitävät yllä keskitettyä tai hajautettua tietokoneistettua tietojen arkistointijärjestelmää, jonka avulla toimivaltaisilla viranomaisilla on pääsy tietojen arkistointijärjestelmiin ja jossa kustakin tämän direktiivin soveltamisalan piiriin kuuluvasta ampuma-aseesta mainitaan tarpeelliset tiedot. Tähän arkistointijärjestelmään tallennetaan ja siinä säilytetään vähintään 20 vuoden ajan kunkin ampuma-aseen tyyppi, merkki, kaliiperi ja valmistusnumero sekä toimittajan ja hankkijan tai hallussapitäjän nimet ja osoitteet.

Poliisin henkilötietolain 23 §:n 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että aselupa-tiedoista päätöstä koskevat tiedot poistettaisiin kahdenkymmenen vuoden kuluttua päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä. Lupatiedot poistettaisiin kahdenkymmenen vuoden kuluttua luvan voimassaoloajan päättymisestä, este- tai huomautustiedot ja muut talletetut tiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä. Kohtaan lisättäisiin maininta asetietojen poistamisesta kahdenkymmenen vuoden kuluttua siitä kun ase muutetaan pysyvästi toimintakyvyttömäksi, romutetaan tai viedään pysyvästi maasta. Muutoksella varmistettaisiin, että tietojen säilyttämistä koskeva aika täyttyisi kaikissa tapauksissa direktiivissä tietojen säilytysajalle asetetut vaatimukset.

Pykälän 1 momentin 2 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi arpajaisten valvontatiedot. Päätöstä koskevat tiedot olisi poistettava kymmenen vuoden kuluttua päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä sekä muut talletetut tiedot kymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä. Kohdassa on jo säädetty vastaavasti rahankeräysten valvontatietojen poistamisesta.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu ulkoasiainhallinnon viranomaiset -käsite ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan passilaisa omaksuttua nimitystä ulkoasiainministeriö ja Suomen edustustot.

Pykälän 1 momentin 4 kohtaan ehdotetaan tehtäväksi täsmentävä sanamuutos. Täsmennyksellä selvennettäisiin sitä, että ainoastaan turvallisuusselvityksessä hankitut tiedot poistetaan tietyssä ajassa. Henkilöä koskevaa vii-

tietoa ei tarvitsisi poistaa aina pysyvästi, vaan viitetieto voitaisiin palauttaa järjestelmään uutta turvallisuus selvitystä laadittaessa. Tällä tavalla taattaisiin tiedon eheys arkistossa, koska samasta henkilöstä ei tulisi useita viitekortteja.

25 §. *Tietojen poistaminen Suojelupoliisin toiminnallisesta tietojärjestelmästä.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi täsmäntävä sanamuutos, jolla selvennettäisiin, että ainoastaan turvallisuus selvityksessä hankitut tiedot poistetaan tietyssä ajassa. Henkilöä koskevaa viitetietoa ei tarvitsisi poistaa aina pysyvästi, vaan viitetieto voitaisiin palauttaa järjestelmään uutta turvallisuus selvitystä laadittaessa. Tällä tavalla taattaisiin tiedon eheys ja käytettävyys arkistossa sekä vältettäisiin sekaannukset, koska samasta henkilöstä ei tulisi useita viitekortteja.

27 §. *Virheelliseksi todettu tieto.* Voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaan virheelliseksi todettu tieto on merkittävä virheelliseksi ja tiedon saa säilyttää, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai poliisin henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tietosuojapuitepäätöksen mukaan tiedon oikeellisuuden periaatetta on sovellettava ottaen huomioon asianomaisen käsittelyn luonne ja tarkoitus. Esimerkiksi erityisesti oikeudenkäyntimenettelyssä tiedot perustuvat yksilöiden subjektiiviseen havaintoon eivätkä joissakin tapauksessa ole lainkaan todennettavissa. Näin ollen oikeellisuuden vaatimus ei voi koskea lausunnon oikeellisuutta, vaan ainoastaan sitä tosiseikkaa, että tietty lausunto on annettu. Tietosuojapuitepäätöksen 4 artikla koskee tietojen oikaisemista, poistamista ja suojaamista. Artiklan 1 kohdan mukaan henkilötiedot on oikaistava, jos ne ovat virheellisiä, ja mahdollisuuksien mukaan ja tarvittaessa niitä on täydennettävä tai ne on päivitettävä. Tietosuojapuitepäätöksen 4 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään tietojen poistamisesta. Artiklan 2 kohdan mukaan henkilötiedot on poistettava tai anonymisoitava, kun ne eivät enää ole tarpeen niitä tarkoituksia varten, joihin ne on lainmukaisesti kerätty tai joita varten niitä on lainmukaisesti käsitelty edelleen. Tietosuojapuitepäätöksen 4 artiklan 3 kohdan mukaan henkilötietoja ei saa poistaa, jos on perusteltua syytä uskoa, että niiden poistaminen haittaisi rekisteröidyn oi-

keutettuja etuja, vaan ne on suojattava. Suojaamisella tarkoitetaan puitepäätöksessä tallennettujen henkilötietojen merkitsemistä tarkoituksin rajoittaa niiden myöhempiä käsittelyä. Oikeutettujen etujen suojaamisen tarve ulottuisi rekisteröidyn ohella myös muuhun asianosaiseen ja poliisin henkilökuntaan. Suojattuja tietoja saa käsitellä ainoastaan siinä tarkoituksessa, joka esti niiden poistamisen. Vastaavaa velvollisuutta suojata tiedot ei sisälly kansalliseen lainsäädäntöön siltä osin kuin on kysymys henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa. Henkilötietolain 29 §:n 1 momentin mukaan rekisterinpitäjän on ilman aiheutonta viivytystä omaloitteisesti tai rekisteröidyn vaatimuksesta oikaistava, poistettava tai täydennettävä rekisterissä oleva, käsittelyn kannalta virheellinen, tarpeeton, puutteellinen tai vanhentunut henkilötieto. Poliisin henkilötietolain 27 § sisältää erityissäännöksen poliisin henkilörekistereiden sisältyvistä virheelliseksi todetuista tiedoista. Puitepäätöksen vuoksi pykälän sanamuoto ehdotetaan muutettavaksi siten, että virheellisen tiedon säilyttäminen olisi mahdollista silloin, jos se rekisteröidyn, muun asianosaisen tai poliisin henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi olisi tarpeen. Tällaista tietoa saataisiin käyttää vain mainitussa oikeuksien turvaamisen tarkoituksessa. Lisäksi pykälän 2 momentin viittaus 31 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi 33 §:ään uuden pykälänumeroinnin vuoksi.

6 luku

Kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvän henkilötietojen käsittelyn erityissäännöksiä

29 §. *Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella ja Euroopan talousalueella.* Voimassa oleva 29 § sisältää kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyviä määrittelyjä. Määrittelyt ehdotetaan sisällytettäväksi tarpeellisilta osin uusiin ehdotettaviin 6 a ja 6 b lukuun, joissa säädettäisiin Schengenin tietojärjestelmästä ja kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvän henkilötietojen käsittelyn muista erityissäännöksistä. Lain 29 §:ään ehdotetaan muutettavaksi vas-

taamaan voimassa olevan lain 37 §:ää eräin täsmennyksin.

Pykälän 1 momentin mukaisiksi viranomaisiksi olisi voimassa olevan sääntelyn mukaisesti edelleen katsottava paitsi Euroopan unionin jäsenvaltioiden tai Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden poliisi- ja muut viranomaiset myös näiden valtioiden yhdessä muodostamat elimet. Näihin kuuluvat esimerkiksi vakavan rikollisuuden torjunnan tehostamiseksi perustettu Eurojust-yksikkö, Euroopan petostorjuntavirasto sekä Euroopan unionin tilannekeskus.

Pykälän 2 ja 3 momentin 2 kohdan sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan johdosta vastaavin perustein, kuin 16 §:n yhteydessä on esitetty. Pykälän 3 momentin 4 kohta ehdotetaan muutettavaksi siten, että säännös kattaisi muiden kohtien tapaan kaikki 1 momentissa mainitut viranomaiset. Kohdasta ehdotetaan poistettavaksi tämän vuoksi viittaus poliisin suorittamaan yksittäiseen tehtävään. Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan yhdistettäväksi voimassa olevan 37 §:n 4 ja 5 momentit. Säännökseen ehdotetaan tehtäväksi lain 16 §:n 3 momenttia vastaavat täsmennykset kiellosta käyttää eräitä poliisiasiaintietojärjestelmän tietoja lupaharkinnassa. Pykälän 5 momentissa olisi voimassa olevan 6 momentin säännös passin sormenjälkitietojen luovuttamisesta siten kuin lain 16 a §:ssä säädetään.

Pykälän 6 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan edellyttämä säännös tietojen laadun varmistamisesta. Säännöksen mukaan luovutettaviin tietoihin olisi myös mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta.

Pykälän 7 momentti vastaisi voimassa olevaa 7 momenttia, mutta termi konekielinen korvattaisiin termillä tietojoukko. Momentista ehdotetaan poistettavaksi tietoja pyytävän velvollisuus esittää selvitys tietojen suojauksesta, koska säännös sisältyy henkilötietolain 32 §:n 2 momenttiin.

Euroopan poliisivirastoa koskevat lain 30, 33, 35, 38, 45 §:n 1 momentin 2 kohta ja 46 § ehdotetaan kumottavaksi, koska niistä säädetään Euroopan poliisiviraston perustamisesta

tehdyn neuvoston päätöksen (2009/371/YOS) eräiden säännösten täytäntöönpanosta annettavassa laissa (563/2011). Schengenin tietojärjestelmän teknisen tuen yksikön ylläpitämään tiedostoon viittaava lain 32 § kumottaisiin tarpeettomana, sillä asiasta säädetään Schengenin yleissopimuksessa (SopS 23/2001).

30 §. Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 30 §. Pykälä vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevan lain 40 §:ää. Pykälän 1,3 ja 4 momentti vastaisivat eräin teknisin täsmennyksin voimassa olevan 40 §:n 1, 3 ja 4 momenttia.

Tietosuojapuitepäätöksen 13 artiklan mukaan tietoja saa siirtää kolmansien valtioiden toimivaltaisille viranomaisille tai kansainvälisille elimille vain, jos se on tarpeen rikosten torjumiseksi, tutkimiseksi, selvittämiseksi tai niistä syyttämiseksi tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanemiseksi. Pykälän 1 momentin nojalla tietoja ei olisi siten mahdollista luovuttaa esimerkiksi poliisilain 1 § 1 momentissa tarkoitettua yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämistä varten.

Pykälän 2 momentin 2 kohdan sanamuotoa mukautettaisiin voimassa olevaan 40 §:ään nähden tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan johdosta. Perusteet ovat vastaavat, kuin mitä 16 §:n yhteydessä on esitetty tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklaan liittyen.

Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös tietojen luovuttamisesta takaisinottosopimuksissa määritellyille toimivaltaisille viranomaisille. Säännös on tarpeen, sillä sopimuksen mukaiset toimivaltaiset viranomaiset voivat tietyissä tapauksissa olla myös muita kuin pykälän 2 momentissa mainittuja viranomaisia, esimerkiksi maahanmuuttoviranomaisia.

Tietosuojapuitepäätöksen 13 artiklassa säädetään edellytyksistä, joiden täytyy täytyä, jos toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen siirtämiä tai saataville asettamia henkilötietoja siirretään Euroopan unionin ulkopuolisten valtioiden toimivaltaisille viranomaisille tai kansainvälisille toimielimille.

Vastaavaa säännöstä ei ole poliisin henkilötietolaissa, mutta henkilötietojen siirtämiseen

Euroopan unionin ulkopuolelle sovelletaan henkilötietolain 5 luvun säännöksiä sekä Suomea sitova kansainvälisiä sopimuksia.

31 §. *Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittely.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 31 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain (4/1994, jäljempänä rikosoikeusapulaki) 27 §:n 2 momenttia vastaava säännös, jonka mukaan toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittelyssä olisi noudatettava, mitä tietojen luovuttajan asettamissa ehdoissa on määrätty salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta, tietojen käytön rajoituksista, tietojen edelleen luovutuksesta tai luovutetun aineiston palauttamisesta. Ehdoilla tarkoitettaisiin joko nimenomaisesti mainittuja ehtoja tai tiedonvaihdon osapuolten vakiintuneita käytäntöjä. Säännös on tarpeellinen, sillä useissa kansainvälisissä sopimuksissa ja Euroopan unionin säädöksissä edellytetään tietojen luovuttajan asettamien käyttöehtojen noudattamista. Tällainen velvoite sisältyy muun muassa tietosuojapuitepäätöksen 12 artiklaan. Samoin yksittäiset valtiot saattavat edellyttää Suomelta tiettyjen ehtojen noudattamista luovuttamiensa tietojen osalta.

Voimassaolevassa lainsäädännössä tällaiset tilanteet on otettu huomioon ainoastaan oikeusavun osalta, mikä on käytännössä koettu ongelmalliseksi. Toisin kuin rikosoikeusapulaissa, säännöksessä ei velvoitettaisi noudattamaan tietojen luovuttajan asettamia ehtoja aineiston hävittämisestä, vaan tältä osin sovellettaisiin voimassa olevia tietojen säilyttämisaikaa koskevia säännöksiä. Mainittu raja on tarpeellinen erityisesti tiedonvaihdon laillisuuden varmistamiseksi sellaisissa tilanteissa, joissa ulkomailta saatujen tietojen johdosta on myös Suomesta luovutettu tietoja ulkomaille.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poliisin oikeudesta käsitellä sille luovutettuja tietoja muuhun tarkoitukseen kuin mihin tiedot on luovutettu, ellei luovutettujen tietojen käytölle olisi asetettu 1 momentissa tarkoitettuja rajoituksia. Edellytykset vastaisivat tietosuojapuitepäätöksen 11 ja 13 artiklan mukaisia edellytyksiä, jotka ehdotetaan otettavaksi huomioon myös tämän lain kansallista tietojen käsittelyä koskevissa säännöksissä. Pykä-

län 2 momentin 1—3 kohdat olisivat vastaatvat kuin lain 16, 17, 18, 29 ja 30 §:ssä. Momentin 4 kohta puolestaan vastaisi täsmällisemmin tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan sanamuotoa.

Pykälän 3 momenttiin otettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 13 artiklan edellyttämällä tavalla tiukempi säännös Euroopan unionin jäsenvaltiolta saatujen tietojen luovuttamisesta Euroopan unionin ulkopuolisille valtioille tai kansainvälisille elimille. Tällaisissa tilanteissa tiedot saisi lähtökohtaisesti luovuttaa vain tiedot alun perin luovuttaneen jäsenvaltion suostumuksella, paitsi jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä Suomen tai toisen valtion yleistä turvallisuutta taikka Suomen olennaisia etuja koskevan välittömän ja vakavan uhkan estämiseksi eikä suostumusta voida saada ajoissa. Tiedot saataisiin luovuttaa ainoastaan, jos asianomainen valtio tai kansainvälinen elin varmistaa riittävän tietosuojan tason Tiedot luovuttaneelle jäsenvaltiolle olisi myös ilmoitettava viipymättä tietojen edelleen luovuttamisesta.

Pykälän 4 momenttiin otettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 15 artiklan edellyttämä säännös, jonka mukaan poliisin olisi pyynnöstä annettava tiedot luovuttaneelle valtiolle tai kansainväliselle elimelle tietoja sille luovutettujen tietojen käsittelystä. Vastaavaa säännöstä ehdotetaan myös lain 13 §:n 3 momenttiin.

6 a luku Schengenin tietojärjestelmä

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 a luku, johon koottaisiin säännökset Schengenin tietojärjestelmästä

32 §. *Määritelmät.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 32 §, joka sisältäisi voimassa olevan 29 §:n määritelmät Schengenin yleis-sopimuksesta, Schengen-valtiosta ja Schengenin tietojärjestelmästä. Toimivaltaisten Schengen-viranomaisten luettelo muutettaisiin vastaamaan Suomen Euroopan unionin neuvostolle tekemää ilmoitusta. Mainituista viranomaisista yleisillä syyttäjillä ja Liikenteen turvallisuusvirastolla ei ole toistaiseksi pääsyä Schengenin tietojärjestelmään, koska kyseiset viranomaiset eivät ole vielä hakenneet tietojärjestelmän käyttöoikeutta. Käyttöoikeuden toteuttaminen on kuitenkin tekni-

sesti mahdollista, kun kyseiset viranomaiset haluavat ottaa järjestelyn käyttöön. Sisäasiainministeriö on 26 päivänä elokuuta 2009 tekemällään päätöksellä myöntänyt käyttöoikeuden pääesikunnan tutkintaosastolle Schengen tietojärjestelmän kansalliseen osaan. Tämän vuoksi puolustusvoimat ehdotetaan lisättäväksi toimivaltaisten viranomaisten luetteloon. Käytännössä toimivaltaisen Schengen-viranomaisen tehtäviä puolustusvoimissa hoitaisi pääesikunnan tutkintaosasto. Pykälään lisättäisiin myös uusi määritelmä, jonka mukaan Sirene-toimistolla tarkoitettaisiin Keskusrikospoliisia.

33 §. Schengenin tietojärjestelmän kansallinen järjestelmä. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 33 §. Pykälä vastaisi pääosin sisältönsä voimassa olevan lain 31 §:ää. Pykälän mukaan kansallisen järjestelmän osia voisivat olla Schengenin tietojärjestelmän kansallinen osa sekä Sirene-asiainkäsittelyjärjestelmä, jonka välityksellä Sirene-toimisto luovuttaa tietoja Schengenin yleissopimuksen mukaisesti ja johon Sirene-toimisto tallettaa tietojenvaihtoon liittyvät lisätiedot ja tiedot tietojenvaihtoon liittyvistä toimenpiteistä.

34 §. Toimivaltaisten Schengen-viranomaisten oikeus saada tietoja Schengenin tietojärjestelmästä. Pykälän otsikkoa ja 1 momenttia muutettaisiin siten, että niissä viitattaisiin selkeyden vuoksi poliisin sijasta toimivaltaisiin Schengen-viranomaisiin.

35 §. Tietojen luovuttaminen Schengenin tietojärjestelmän kansallisesta järjestelmästä. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 35 §, joka vastaisi voimassa olevan lain 36 §:ää. Pykälän 1 momentin viittaus 31 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi 33 §:ään uuden pykälänumeroinnin vuoksi. Samalla 1 momentin rakennetta yksinkertaistettaisiin. Pykälän 2 momentin säännös tietojen luovuttamisesta salassapitosäännösten estämättä siirrettäisiin selkeyden vuoksi 1 momenttiin ja termi konekielinen korvattaisiin termillä tietojoukko.

36 §. Tietojen luovuttaminen Schengenvaltiolle ja Schengenin tietojärjestelmään. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 36 §. Pykälä vastaisi sisältönsä voimassa olevan lain 39 §:ää. Pykälän 1 momentissa viitattaisiin 33 §:ssä olevien määritelmien muutosten johdosta poliisin sijasta toimivaltaisiin

Schengen-viranomaisiin. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Schengenin yleissopimuksen edellyttämällä tavalla, että lisätiedot olisi luovutettava Sirene-toimiston välityksellä. Pykälän 2 momentista poistettaisiin tarpeettomana voimassa olevan lain viittaus Keskusrikospoliisiin sekä korvattaisiin termi konekielinen termillä tietojoukko. Voimassa olevasta 39 §:stä poiketen tietojen luovuttamisesta salassapitosäännösten estämättä säädettäisiin selkeyden vuoksi 1 momentissa.

37 §. Tietojen poistaminen Schengenin tietojärjestelmän kansallisesta järjestelmästä. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 37 §, joka vastaisi voimassa olevaa 42 §:ää. Säännöksen mukaan Schengenin tietojärjestelmän kansallisen järjestelmän tiedot poistettaisiin Schengenin yleissopimuksen 112 ja 113 artiklan mukaisesti.

6 b luku **Kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvän henkilötietojen käsittelyn muita erityissäännöksiä**

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 b luku. Luku sisältäisi muita kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyviä erityissäännöksiä.

38 §. Europolin tietojärjestelmät. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 38 §, jossa olisi viittaussäännös Europolia koskevan päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annettuun lakiin.

39 §. Eurodac-järjestelmä. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 39 §. Pykälässä säädettäisiin poliisin oikeudesta tallettaa Eurodac-järjestelmään turvapaikanhakijoiden, ulkoraajan luvatta ylittäneiden henkilöiden ja laittonasti maassa oleskelevien henkilöiden sormenjäljet. Keskusrikospoliisi olisi Eurodac-järjestelmän kansallinen yksikkö ja kirjaisi tietojenvälityksen 19 b §:n mukaisesti. Poliisi vastaisi tietojärjestelmään talletetun tiedon oikeellisuudesta ja sen tallettamisen sekä käytön laillisuudesta omassa toiminnassaan.

40 §. Prümin sopimukseen perustuva tietojen käsittely. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 40 §. Voimassa olevan lain 29 §:n 9 kohta ja 41 a §:n 1 momentti yhdistettäisiin uudeksi 1 momentiksi. Pykälän 2—3 momentit vastaisivat sisältönsä voimassa olevan lain 41 a §:n 2—3 momentteja.

41 §. *Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisille.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 41 §. Pykälään otettaisiin informatiivinen viittaussäännös Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehtyyn neuvoston puitepäätökseen 2006/960/YOS. Säännöksen mukaan tietojen luovuttamiseen puitepäätöksen nojalla sovellettaisiin, mitä puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetussa laissa (26/2009) säädetään.

42 §. *Euroopan unionin viisumitietojärjestelmä.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 42 §. Pykälässä säädettäisiin poliisin oikeudesta saada tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä. Pykälän 1 momentin mukaan poliisilla olisi oikeus saada tietoja poliisille ulkomaalaislaissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi siten, kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta annetussa asetuksessa (767/2008/EY, jäljempänä VIS-asetus) säädetään.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin säännös poliisin oikeudesta saada teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja viisumitietojärjestelmästä myös siten kuin neuvoston päätöksessä 2008/633/YOS säädetään. Päätöksen mukaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisilla on oikeus tehdä hakuja viisumitietojärjestelmästä terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjuntaa, havaitsemista ja tutkintaa varten. Terrorismirikoksilla tarkoitetaan tekoja, jotka kansallisessa lainsäädännössä määritellään rikoksiksi ja ovat terrorismin torjumisesta 13 päivänä kesäkuuta 2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS 1—4 artiklassa mainittuja tai niitä vastaavia rikoksia. Vakavilla rikoksilla tarkoitetaan puolestaan rikoksia, jotka ovat puitepäätöksen 2002/584/YOS 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja tai niitä vastaavia rikoksia. Tältä osin 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi viittaukset niihin kansal-

lisiin säännöksiin, joilla mainitut puitepäätökset on pantu täytäntöön.

Neuvoston päätöksen 5 artiklassa on yksityiskohtaiset säännökset siitä, mitä tietoja lainvalvontaviranomaisilla on mahdollisuus saada viisumitietojärjestelmästä sekä edellytykset tietojen saamiselle. Tiedot on pyydetävä nimettyjen keskusyhteyspisteiden kautta. Poliisin keskusyhteyspisteiksi Suomessa ehdotetaan nimettäväksi Keskusrikospoliisi ja Suojelupoliisi. Käytännössä keskusyhteyspisteenä toimisi Keskusrikospoliisi rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (1286/2003) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rikosten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi. Suojelupoliisi olisi keskusyhteyspiste Keskusrikospoliisin ohella niissä tapauksissa, joissa ehkäistävänä tai selvittävänä olisi rikoslain 34 a luvussa tarkoitettu terrorismirikos.

7 luku Rekisteröidyn oikeudet

45 §. *Tarkastusoikeuden rajoittaminen.* Lain 45 § ehdotetaan muutettavaksi. Ehdotetun pykälän 1 momentin 1 ja 2 kohdat vastaisivat voimassa olevan lain 45 §:n 1 ja 3 kohtia. Voimassa olevan lain 45 §:n 1 momentin kohdat 2 ja 4 ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomina, koska tarkastusoikeuden rajoituksista Europol-tietojärjestelmän tietoihin ja kansallisen Schengen-tietojärjestelmän tietoihin säädetään erikseen. Pykälän 1 momentin 3 kohtaan ehdotetaan tarkastusoikeuden rajoittamista Schengenin tietojärjestelmän salaista tarkkailua ja erityistarkastuksia koskeviin tietoihin. Säännös perustuu Schengenin tietojärjestelmän säädöspohjaan, jonka mukaan tietoja ei luovuteta rekisteröidylle, mikäli se on välttämätöntä kuulutuksessa mainittu oikeudellisen toimenpiteen suorittamiseksi.

Pykälän 1 momentin 4 kohtaa ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että tarkastusoikeutta ei myöskään olisi rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan tarvittaviin tietoihin. Tietojenkäsittelytekniikan kehittyessä yhä suurempi osa tutkinnassa tarpeellisesta tiedosta kerätään, käsitellään ja talletetaan sähköisessä muodossa, esimerkiksi kuvina tai sähköisinä piirroksina, joista vain päätelmät

esitetään rikosilmoituksissa, tutkintapöytäkirjoissa ja muissa asiakirjoissa. Rekisteröidyn tarkastusoikeuden ulottaminen tähän osaan tietoja paljastaisi poliisin käyttämät tutkintamenetelmät. Lain 2 §:n 1 momentin 1 d kohdassa on kuvattu ne tiedot, joiden tarkastusoikeutta rajataan.

Pykälän 1 momentin 5 kohdaksi ehdotetaan tarkastusoikeuden rajoittamista salaisia pakkokeinoja koskeviin tietoihin. Poliisi on viime vuosina ottanut käyttöönsä uusia tutkintamenetelmiä ja -teknologioita, joiden käytöstä on säädetty erikseen poliisilain 30, 31—31 f sekä 36 ja 36 a §:ssä, pakkokeinolain 5 a luvussa sekä sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 36 §:ssä. Salaisten tiedonhankintamenetelmien käyttäminen merkitsee puuttumista kansalaisten perustuslailla turvattuun yksityisyyden, kotirauhan ja luottamuksellisen viestinnän suojaan. Näiden tiedonhankintamenetelmien erityisluonteeseen kuuluu, että niitä koskeva asian käsittely, päätöksenteko ja toteuttaminen tapahtuvat kohdehenkilön tietämättä tuomioistuimen päätöksellä ja kohdehenkilön informoimisesta on säädetty erikseen. Näihin menetelmien käytön valvomiseksi on toteutettu erillinen valvontamenettely, niin sanottu Salpa-järjestelmä, jonka avulla sisäasiainministeriö suorittaa laillisuusvalvontaa. Koska salaiset pakkokeinot toteutetaan kohdehenkilön tietämättä, hänelle ei voida luovuttaa tietoja myöskään henkilötietolain perusteella. Tietosuojavaltuutettu voi henkilön pyynnöstä tarkastaa tietojen laillisen käsittelyn ja henkilö saa vain sellaisia tietoja, joihin hänellä on asianosaisjulkisuuden nojalla oikeus.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 kohta, jonka mukaan tarkastusoikeutta ei olisi 2 §:n 3 momentin 11 kohdassa tarkoitettuihin havaintotietoihin.

46 §. Tarkastusoikeuden toteuttaminen Euroopan poliisiviraston tietoihin. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska asiasta säädetään Europolia koskevan päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annetussa laissa (563/2011).

47 §. Tarkastusoikeuden toteuttaminen Schengenin Schengenin tietojärjestelmän teknisen tuen yksikön ylläpitämien tiedoston tietoihin. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska tarkastusoikeudesta Schengenin tieto-

järjestelmän teknisen tuen yksikön ylläpitämien tiedoston tietoihin säädetään Schengenin yleissopimuksessa.

47 a §. Rajavartiolaitoksen poliisin tietojärjestelmiin suoraikäyttöisesti tallettamien tietojen tarkastaminen, poistaminen ja luovuttaminen. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Voimassaolevan 47 a §:n säännös rajavartiolaitoksen poliisin tietojärjestelmiin suoraikäyttöisesti tallettamien tietojen tarkastamisesta, poistamisesta ja luovuttamisesta on tarpeeton, koska rajavartiolaitos luovuttaa virka-apupyynnönä etsintäkuulutusluonteiset tietonsa poliisin henkilörekisteriin ja peruuttaa ne toimenpiteen tultua tarpeettomaksi. Poliisin rekisterinpitäjänä toimiva Poliisihallitus vastaa tiedon oikeasta käsittelystä poliisirekisterissä riippumatta siitä, minkä viranomaisen poliisille luovuttamasta tiedosta on kyse.

1.2 Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa

7 §. Tutkinta- ja virka-apurekisteri. Pykälän 2 momentissa säädetään tutkinta- ja virka-apurekisteriin tallettavista henkilöllisyyttä koskevista tiedoista. Voimassa olevan säännöksen mukaan rekisteriin saadaan tallettaa Rajavartiolaitoksen tutkittavasta rikoksesta epäillyn tai Rajavartiolaitoksen toimesta suoritettavan esitutinnan, rajavartiolaiton 27 §:ssä säädetyn muun tutkinnan, muun toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä koskevia tietoja. Voimassa olevan pykälän 3 momentin 5 kohdan a alakohdassa säädetään lisäksi ilmoittajina, todistajina ja asianomistajina esiintyvistä tai muutoin ilmoitukseen liittyvistä henkilöistä. Talletettavien tietojen sisällöstä ei kuitenkaan säädetä mitään.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ilmoittajana, todistajana tai asianomistajana esiintyvän tai muutoin asiaan liittyvän henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista voitaisiin tallettaa vastaavat tiedot kuin rikoksesta epäillystä tai esitutkinnan, rajavartiolaiton 27 §:ssä säädetyn muun tutkinnan, muun toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyydestä.

Henkilöllisyyttä koskevien tietojen luettelon määritte täydellinen nimi ehdotetaan muutettavaksi muotoon nimet, ja luetteloon ehdotetaan lisättäväksi tieto henkilön kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, sekä ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite. Rekisteriin voitaisiin tallettaa jatkossa myös maahantulon ja rajanylittämiseen liittyvät muut tarpeelliset tiedot, kuten tiedot esimerkiksi lähtömaasta tai läpikulkumaista. Ehdotetut muutokset vastaavat poliisin henkilötietolain 2 §:n 1 momenttiin ehdotettavia muutoksia.

Pykälän 2 momentista ehdotetaan lisäksi poistettavaksi säännös henkilöä koskevien, hänen omaan turvallisuuteensa tai Rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavien tietojen tallettamisesta rekisteriin. Tiedot talletettaisiin jatkossa kootusti poliisiasiaintietojärjestelmään, johon tämän esityksen mukaisesti tulisi uusi turvallisuustietoja koskeva tietoluokka. Voimassa olevat säännökset mahdollistavat turvallisuustietojen tallettamisen kaikkiin Rajavartiolaitoksen henkilörekistereihin. Rajavartiolaitoksen sisäisen linjauksen mukaisesti tiedot talletetaan kuitenkin jo nykyisin ensisijaisesti poliisiasiaintietojärjestelmään.

Pykälän 3 momentin luetteloon rekisteriin talletettavista tiedoista tehtäisiin poliisin henkilötietolakiin ehdotettavia muutoksia vastaavat sisällölliset ja luettelokohtien järjestystä koskevat muutokset. Voimassa olevan pykälän 3 momentissa olevat viittaukset poliisi-, esitutkinta- ja pakkokeinolakeihin on esitutkinta- ja pakkokeinolainsäädännön uudistamisen yhteydessä muutettu viittauksiksi uusiin lakeihin vuoden 2014 alusta alkaen. Tämän esityksen johdosta lailla 876/2011 vahvistetut viittausmuutokset kumoutuvat, mutta asia otetaan huomioon vireillä olevan rajavartiolaitainsäädännön kokonaisuudistuksen toisen vaiheen arvioinnin yhteydessä, johon sisältyvät säädösmuutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2014 alusta.

Voimassa olevan pykälän 3 momentin 2 kohta ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana, koska tietojen siirtäminen koottua hakua varten erilliseen rikosilmoitushakemistotietoryhmään ei ole toiminnallisesti järkevää ja aiheuttaa tarpeen ylläpitää samoja tietoja kahdessa eri paikassa. Tiedot ovat jo tällä

hetkellä osana tutkinnan ja virka-avun tietoryhmää. Tästä syystä pykälän 3 momentin 1 kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että tutkinnan ja virka-avun tietoryhmän käytötarkoitukseen lisätään tietojen hakeminen, ja mainitun momentin 1 a kohtaan sisällytetään tarpeelliset osat poistettavan kohdan tiedoista.

Tutkinnan- ja virka-avun tietoihin lisättäisiin uusi alakohta tapahtuman tunnistetietojen määrittämiseksi. Lisäksi voimassa olevan lain 8 §:n 3 momentin 4 kohdassa mainitut tekoapatiedot siirrettäisiin Rajavartiolaitoksen tutkinta- ja virka-apurekisteriin osaksi tutkinnan ja virka-avun tietoluokkaa.

Voimassa olevan pykälän 3 momentin 6 kohta ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana. Arkistotietojen sisältö on rakennettu perustumaan nykykäytäntöön, eli paperiseen arkistointiin. Poliisin tietojärjestelmäuudistuksen myötä, johon myös Rajavartiolaitos osallistuu omien henkilörekistereidensä osalta, tavoitteena on siirtyä sähköiseen arkistointiin, jossa asiakirjojen hakeminen on mahdollista suoraan sähköisen arkistoinnin järjestelmästä. Erillinen henkilötietosovellus tietojen hakua varten jää tällöin tarpeettomaksi, ja toiminnasta tulee puhtaasti arkistoon siirrettyyn asiakirjojen käsittelyä, johon sovelletaan arkistolakia (831/1994). Rajavartiolaitoksen toiminnassa tarvittavien arkistoon siirrettyjen asiakirjojen näkyvyyden toimintamalli voidaan tällöin rakentaa ilman erillistä tietoryhmää.

Voimassa olevan pykälän termi sanomavälitustiedot muutettaisiin muotoon tiedotustiedot. Samalla tietojen talletusoikeutta laajennettaisiin siten, että tietoja voisi tallettaa kaikkien tutkintaa ja rajavalvontaa suorittavien viranomaisten valvonnan suuntaamiseksi. Viittaus Rajavartiolaitoksen tallettamiin tietoihin poistettaisiin, koska rekisteri voi sisältää myös poliisin ja tullilaitoksen tallettamia tietoja.

Vastaavasti kuin mitä poliisin osalta ehdotetaan poliisin henkilötietolain 2 §:n 3 momentin 11 kohtaan, Rajavartiolaitokselle esitetään oikeutta tallettaa havaintotietoja tutkinta- ja virka-apurekisteriin. Havaintotiedoilla tarkoitettaisiin rajavartiomiesten havaitsemia tai Rajavartiolaitokselle ilmoitettuja tietoja sellaisista tapahtumista tai henki-

löistä, joiden voidaan olosuhteiden taikka henkilön esittämien uhkausten tai henkilön muun käyttäytymisen vuoksi perustellusti arvioida liittyvän rikolliseen toimintaan.

Rajavartiolaitoksella on voimassa olevan 9 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla oikeus tallettaa maa- ja merirajan valvontatietoja lupa- ja valvonta-asioiden rekisteriin. Valvontatiedot koskevat Rajavartiolaitoksen rajoilla suoritettavaksi säädetyn valvontatehtävän hoitamista. Tutkinta- ja virka-apurekisteriin tallettavat havaintotiedot liittyisivät Rajavartiolaitoksen rikostorjuntatehtäviin, joita voi olla myös muualla kuin raja-alueilla. Tietojen tallettamisoikeus olisi myös hieman valvonta-tietojen tallettamisoikeutta suppeampi. Ehdotetun säännöksen tarkempien perustelujen osalta viitataan poliisin henkilötietolain perusteluihin.

8 §. Poliisiasian tietojärjestelmän käyttäminen rajavartiolaitoksen tehtävissä. Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin vastaavat muutokset kuin 7 §:n 2 momenttiin. Momentin säännös henkilön omaan turvallisuuteen tai Rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavista tiedoista siirrettäisiin pykälän 3 momenttiin omaksi kohdaksi, jossa määriteltäisiin laajemminkin ne turvallisuustiedot, jotka saataisiin tallettaa tietojärjestelmään.

Voimassa olevan pykälän 3 momentissa olevat viittaukset poliisi-, ja pakkokeinolaikoihin on esitutkinta- ja pakkokeinolainsäädännön uudistamisen yhteydessä muutettu viittauksiksi uusiin lakeihin vuoden 2014 alusta alkaen. Tämän esityksen johdosta lailla 876/2011 vahvistetut viittausmuutokset kumoutuvat, mutta asia otetaan huomioon viireillä olevan rajavartiolainsäädännön kokonaisuudistuksen toisen vaiheen arvioinnin yhteydessä, johon sisältyvät säädösmuutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2014 alusta.

Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin poliisin henkilötietolakiin ehdotettavia muutoksia vastaavat muutokset henkilökuulutustietojen, etsittävien ajoneuvojen tietojen, tunnistettavien tietojen ja tuntomerkkietojen osalta. Muutosten perustelut on esitetty poliisin henkilötietolain 2 §:n perustelujen yhteydessä. Voimassa olevan 3 momentin 3 kohta ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana, koska pidätettyjen tiedot sisältyvät käytännössä tut-

kinnan- ja virka-avun tietoihin, joista säädetäisiin ehdotettavan 7 §:n 3 momentin 1 kohdan b alakohdassa. Lisäksi voimassa olevan 3 momentin 4 kohdan tekotapatiedot siirrettäisiin edellä 7 §:n yhteydessä esitetyllä tavalla tutkinta- ja virka-apurekisteriin.

9 §. Lupa- ja valvonta-asioiden rekisteri. Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin pääosin vastaavat muutokset kuin 7 §:n 2 momenttiin. Rekisteriin saataisiin jatkossa tallettaa uusina tietoina kaikki henkilön käytössä olevat nimet, tieto kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite sekä muut maahantuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot. Pykälästä poistettaisiin maininta henkilön omaan turvallisuuteen tai Rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavista tiedoista, koska kyseiset tiedot talletettaisiin jatkossa keskitetysti poliisiasian tietojärjestelmään.

10 §. Poliisin hallintoasiain tietojärjestelmän käyttäminen rajavartiolaitoksen tehtävissä. Pykälän 2 momentin luetteloon poliisin hallintoasiain tietojärjestelmään tallettavista henkilöllisyyttä koskevista tiedoista tehtäisiin vastaavat muutokset kuin poliisin henkilötietolain 3 §:n 2 momenttiin. Momentista poistettaisiin maininta henkilön omaan turvallisuuteen tai Rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavista tiedoista, koska kyseiset tiedot talletettaisiin jatkossa keskitetysti poliisiasian tietojärjestelmään.

Pykälän 3 momentin aselupatietoja koskevaan 1 kohtaan lisättäisiin poliisin henkilötietolakiin vastaavasti tiedot soveltuvuustestin suorittamisajankohdasta. Lisäksi momentin 2 kohtaan korjattaisiin viittaus uuteen passilakiin.

11 §. Rikoksista epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteri. Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin pääosin vastaavat muutokset kuin 7 §:n 2 momenttiin. Rekisteriin saataisiin jatkossa tallettaa uutena tietona kaikki henkilön käytössä olevat nimet, henkilöä koskevat ääni- ja kuvatallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot, tieto kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, vanhempien nimet ja osoite sekä muut maahantuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot. Pykälästä poistettaisiin maininta henkilön omaan

turvallisuuteen tai Rajavartiolaitoksen työ-
turvallisuuteen vaikuttavista tiedoista, koska
kyseiset tiedot talletettaisiin jatkossa keskitety-
sti poliisiasiain tietojärjestelmään.

12 §. Turvallisuustietorekisteri. Pykälän 2
momenttiin tehtäisiin vastaavat muutokset
kuin 11 §:n 2 momenttiin. Rekisteriin saatai-
siin jatkossa tallettaa uutena tietona kaikki
henkilön käytössä olevat nimet, tieto kuol-
leeksi julistamisesta, viranomaisen antama
asiakasnumero, sekä vanhempien nimet ja
osoite. Pykälästä poistettaisiin maininta hen-
kilön omaan turvallisuuteen tai Rajavartiolai-
toksen työturvallisuuteen vaikuttavista tie-
doista, koska kyseiset tiedot talletettaisiin
jatkossa keskitetysti poliisiasiain tietojärjes-
telmään.

**13 §. Turvallisuustietorekisterin käyttöoi-
keus.** Pykälän 2 momentin viittaus Rajavar-
tiolaitoksen esikuntaan korvattaisiin selkey-
den vuoksi viittauksella rekisterinpitäjään.
Pykälän 2 momentin viittaus Merenkulkulai-
tokseen muutettaisiin liikennehallinnon vi-
rastouudistushankkeen johdosta viittaukseksi
Liikenteen turvallisuusvirastoon.

**15 §. Yksittäiseen tehtävään liittymättömi-
en tietojen käsittely.** Pykälään lisättäisiin
säännös, jonka mukaan Rajavartiolaitoksen
yksittäisessä tehtävässä saatuja henkilötieto-
ja, jotka eivät liity kyseiseen tehtävään, mutta
ovat tarpeen tulevaisuudessa todennäköisesti
syntyvässä muussa tehtävässä, saisi tallettaa
myös tutkinta- ja virka-apurekisteriin 7 §:n 3
momentin 4 kohdassa tarkoitettuna havainto-
tietona.

**22 §. Rajavartiolaitoksen oikeus saada tie-
toja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmis-
tä.** Pykälän 1 momentin 1—3 kohdat uudis-
tettaisiin poliisin henkilötietolakiin ehdotetun
muutoksen kanssa yhdenmukaiseksi. Kohtien
säännökset yhdistettäisiin uudeksi 1 momen-
tiksi. Rajavartiolaitoksella olisi sen lisäksi,
mitä muualla laissa säädetään oikeus saada
tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteri-
ensä ylläpitämistä varten salassapitosäännös-
ten estämättä tarpeellisia tietoja ajoneuvoliik-
kennerekisteristä annetussa laissa (541/2003)
tarkoitettua ajoneuvoliikennerekisteristä lain
15—17 §:n mukaisesti.

Pykälän 1 momentin 2 kohtaan lisättäisiin
uusi säännös Rajavartiolaitoksen oikeudesta
saada tietoja panostajalain (219/2000) 3 §:ssä

tarkoitettua panostajarekisteristä tietoja val-
vonta- ja hälytystehtäviä sekä rikosten estä-
mistä, selvittämistä ja paljastamista varten.
Panostajarekisterin pitäjänä toimii sosiaali- ja
terveysministeriön alainen Länsi- ja Sisä-
Suomen aluehallintovirasto. Kyseisessä re-
kisterissä on tiedot Suomessa voimassaole-
vista panostajaluvista. Panostajarekisteri on
julkinen rekisteri. Tiedonsaantioikeus koros-
tuu erityisesti Rajavartiolaitoksen suoritta-
missa hälytysluontoisissa tehtävissä ja uhka-
arvioiden laadinnassa sekä räjäytyskuljetus-
ten valvonnassa. Tämän vuoksi tietojen tulisi
olla saatavilla teknisen käyttöyhteyden avulla
vuorokaudenajasta riippumatta eli myös vir-
ka-ajan ulkopuolella.

Pykälän 1 momentin 10 kohdan sanamuotoa
ehdotetaan täsmennettäväksi vastaamaan
majoitus- ja ravitsemustoiminnasta annettua
lakia (308/2006).

Voimassa olevan pykälän 1 momentin 14
kohdassa säädetään Rajavartiolaitoksen oi-
keudesta saada tietoja poliisin henkilörekiste-
reistä henkilön sopivuuden arvioimiseksi Ra-
javartiolaitoksessa palvelemiseen. Säännös
ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana,
koska henkilöstön palkkaukseen liittyvien
luotettavuusselvitysten hankkimisesta sääde-
tään turvallisuusselvityksistä annetussa laissa
(177/2002).

Pykälän 1 momentin 14 kohtaan lisättäisiin
maininta Rajavartiolaitoksen oikeudesta saa-
da tietoja myös tullilaitoksen henkilörekiste-
reistä. Lisäys ei toisi asiallista muutosta voi-
massa olevaan sääntelyyn, vaan selkeyttäisi
tullilain 26 §:n mukaista tiedonsaantioikeutta
Rajavartiolaitosta koskevassa lainsäädännös-
sä. Tietojen käyttötarkoituksena mainittaisiin
esitutkinnan ja muun tutkinnan ohella sel-
vyyden vuoksi myös rikosten estäminen ja
paljastaminen. Samoin kohtaan lisättäisiin
poliisin henkilötietolain 13 §:n 1 momentin 7
kohtaa vastaavasti Rajavartiolaitokselle oi-
keus saada tietoja muuhunkin kuin tietojen
keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan
tarkoitukseen lain 25 §:n 1 mukaisissa tapa-
uksissa. Säännöksellä mahdollistettaisiin tie-
tojen käyttäminen esimerkiksi vakavan vaar-
an torjumiseksi tai törkeän rikoksen estämi-
seksi. Tarpeellisia tietoja voisivat olla esi-
merkiksi poliisin ja tullilaitoksen hallinnolli-
sissa rekistereissä olevat tiedot.

Pykälän 1 momentin 15 ja 16 kohdat, joissa viitataan rikosrekisterilaissa ja sakon täytäntöönpanolaissa säädettyyn, kumottaisiin tarpeettomina.

Pykälän 1 momentin ulkoasiainministeriötä koskevaan 17 kohtaan ja Maahanmuuttovirastoa koskevaan 18 kohtaan tehtäisiin vastaavat täsmennykset kuin poliisin henkilötietolain asianomaisiin säännöksiin.

Pykälän 1 momentin 21 kohdan viittaus väestötietolakiin korvattaisiin viittauksella väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annettuun lakiin (661/2009).

Pykälän 2 momentin viittausluettelo poistettaisiin tarpeettomana, sillä pykälän 1 momenttiin sisältyy viittaus muualla laissa oleviin säännöksiin. Rajavartiolaitoksen tiedonsaantioikeudesta on säännöksiä muun muassa rikosrekisterilaissa, holhoustoimesta annetussa laissa, kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetussa laissa, konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annetussa laissa, liiketoimintakiellosta annetussa laissa, maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetussa laissa, maistraattien eräistä henkilörekistereistä annetussa laissa, pelastuslaissa, poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa, ulosottokaarissa, ulkomaalaisrekisteristä annetussa laissa, yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa ja lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetussa laissa.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin poliisin henkilötietolakiin sisältyvää ehdotusta vastaava säännös Rajavartiolaitoksen velvollisuudesta antaa pyynnöstä asianomaisille rekisterinpitäjille tietoja 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Säännöksellä toteutettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 15 artiklan määräys, jonka mukaan tietojen vastaanottajan olisi annettava sille toimivaltaiselle viranomaiselle, joka on siirtänyt henkilötiedot tai asettanut ne saataville, pyynnöstä tietoja saatujen tietojen käsittelystä.

Tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava kaikki kohtuulliset toimet huolehtiakseen siitä, että henkilötietoja, jotka ovat virheellisiä tai puutteellisia tai jotka eivät ole enää ajantasaisia, ei siirretä tai aseteta

saataville. Tätä varten toimivaltaisten viranomaisten on varmennettava mahdollisuuksien mukaan henkilötietojen laatu ennen niiden siirtämistä tai saataville asettamista. Momentti sisältäisi tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdan mukaisen velvollisuuden tarkistaa pyytämättä luovutettujen henkilötietojen osalta, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu. Rajavartiolaitos vastaa rekisterinpitäjänä henkilörekistereidensä tietojen oikeellisuudesta myös käyttäessään pykälässä tarkoitettua tietojensaantioikeuttaan.

23 §. Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitokselle suoraikäyttöisesti tallettamalla. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi selkeämpään muotoon. Pykälässä oleva termi konekielinen ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana, koska pykälässä säädetty oikeus tallettaa tietoja suoraikäyttöisesti Rajavartiolaitoksen henkilörekistereihin tarkoittaa nimenomaisesti tietojen sähköistä tallettamista.

Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jolla saatettaisiin voimaan tietosuojapuitepäätöksen 15 artiklan määräys, jonka mukaan Rajavartiolaitoksen olisi annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tietoja 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä.

Tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava kaikki kohtuulliset toimet huolehtiakseen siitä, että henkilötietoja, jotka ovat virheellisiä tai puutteellisia tai jotka eivät ole enää ajantasaisia, ei siirretä tai aseteta saataville. Tätä varten toimivaltaisten viranomaisten on varmennettava mahdollisuuksien mukaan henkilötietojen laatu ennen niiden siirtämistä tai saataville asettamista. Pykälän 2 momentti sisältäisi myös tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdan mukaisen velvollisuuden tarkistaa pyytämättä luovutettujen henkilötietojen osalta, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu. Rajavartiolaitos vastaa rekisterinpitäjänä Rajavartiolaitoksen henkilörekistereiden tietojen oikeellisuudesta. Suoraikäyttöisesti talletettujen tietojen osalta vastuu henkilötietojen käyttötarkoituksen arvioinnista kuuluisi kuitenkin lähtökohtaisesti tiedot tallettaneelle viranomaiselle, jolla on parhaat tosiasialliset mahdollisuudet arvioida tiedon tallettamisen edellytykset.

24 §. *Tietojen käyttäminen tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen.* Pykälän otsikkoa täsmennettäisiin tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan johdosta. Pykälässä säädettäisiin siitä, miten tietoja voidaan käyttää niiden alkuperäiseen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen.

25 §. *Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen.* Pykälän otsikkoa sekä 1 momentin 2 kohdan sanamuotoa mukautettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan johdosta. Artiklan mukaan henkilötietoja saa käsitellä niiden alkuperäistä käyttötarkoitusta laajemmin ainoastaan muiden rikosten torjumiseksi, niistä syyttämiseksi tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöön panemiseksi, muiden hallinnollisten tai oikeudellisten menettelyjen toteuttamiseksi, jotka liittyvät suoraan rikosten torjuntaan, niistä syyttämiseen tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoon sekä yleistä turvallisuutta koskevan välittömän ja vakavan uhkan estämiseksi.

Koska artiklassa ei mainita nimenomaisesti henkeä ja terveyttä koskevaa vaaraa tai huomattavia omaisuusvahinkoja, vastaavat maininnat korvattaisiin 1 momentissa viittauksella yleiseen turvallisuuteen. Henkeä ja terveyttä koskevan vaaran voidaan katsoa useimmiten sisältyvän yleisen turvallisuuden vaarantumiseen. Samoin tietojen käyttäminen omaisuusvahinkojen torjumiseksi olisi edelleen mahdollista, mikäli yleinen turvallisuus on vaarassa. Asia olisi arvioitava nykyisen käytännön mukaisesti tapauskohtaisesti (HE 39/1994 vp). Vastaava mukautus tehtäisiin myös lain 26, 27, 38 ja 39 §:ään sekä uuteen 39 e §:ään sekä poliisin henkilötietolain asanomaisiin pykäliin.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Rajavartiolaitoksen henkilörekistereissä olevia tietoja voitaisiin käyttää hyväksi laajemminkin kuin Rajavartiolaitoksen omassa tutkimus- ja suunnittelutoiminnassa. Käytännössä tällainen tarve olisi erityisesti muiden lainvalvontaviranomaisten kanssa tehtävässä yhteistyössä. Lisäksi tietoja ehdotetaan käytettäväksi myös muussa kuin Rajavartiolaitoksen sisäisessä koulutus-toiminnassa, koska muitakin viranomaisia koulutetaan Rajavartiolaitoksen rekisterien käyttöön. Oikeutta käyttää henkilörekisterin

tietoja laillisuusvalvonnassa selkeytettäisiin lisäämällä momenttiin asiasta nimenomainen säännös. Vastaavia muutoksia ehdotetaan myös poliisin henkilötietolakiin.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin kieltö käyttää lupaharkinnassa myös tutkinta- ja virka-apurekisteriin talletettavia Rajavartiolaitoksen havaintotietoja.

26 §. *Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitoksen toiselle hallintoyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen.* Pykälän 3 momentissa oleva säännös tietojen luovuttamisesta salassapitosäännösten estämättä siirrettäisiin selkeyden vuoksi 1 ja 3 momentin alkuun. Pykälän otsikkoa ja 2 momentin 2 kohdan sanamuotoa mukautettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan johdosta vastaavin perustein, kuin 25 §:n yhteydessä on esitetty. Lisäksi säännös tietojen luovuttamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla siirrettäisiin selvyden vuoksi omaksi momentikseen ja samalla termi konekielinen korvattaisiin termillä tietojoukko.

Voimassa olevan pykälän viittaukset poliisilakiin on esituttu- ja pakkokeinolainsäädännön uudistamisen yhteydessä muutettu viittauksiksi uuteen poliisilakiin vuoden 2014 alusta alkaen. Tämän esityksen johdosta lailla 876/2011 vahvistetut viittausmuutokset kumoutuvat, mutta asia otetaan huomioon viireillä olevan rajavartiolaitoinsäädännön kokonaisuudistuksen toisen vaiheen arvioinnin yhteydessä, johon sisältyvät säädösmuutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2014 alusta.

27 §. *Tietojen luovuttaminen toiselle hallintoyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen.* Pykälään tehtäisiin vastaavat tekniset sekä tietosuojapuitepäätöksen edellyttämät mukautukset kuin 26 §:ään. Lisäksi pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin 25 §:n 2 momenttiin.

28 §. *Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille.* Rajavartiolaitokselta tietoja saavien viranomaisten luetteloon tehtäisiin tarvittavien osin vastaavat päivitykset kuin poliisin henkilötietolain 19 §:ään ja luettelokohtien järjestys muutettaisiin vastaamaan poliisin henkilötietolakiin ehdotettavaa järjestystä. Monilta osin pykälän sisältö säilyisi asiallisesti ennallaan.

Pykälän viittaukset Ajoneuvohallintokeskukseen, Merenkululaitokseen ja ilmailuviranomaisiin muutettaisiin liikennehallinnon virastouudistushankkeen johdosta viittauksiksi Liikenteen turvallisuusvirastoon, ja kaikki mainitut säännökset koottaisiin yhteen kohtaan. Samoin viittaus meriliikenteen valvontaa suorittavaan merenkuluviranomaiseen muutettaisiin viittaukseksi Liikennevirastoon.

Säännöstä tietojen luovuttamisesta poliisille täsmennettäisiin poliisin henkilötietolain 13 §:ään ehdotettavan säännöksen johdosta. Tietoja voitaisiin luovuttaa poliisille poliisin tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen lain 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa. Lain 25 §:n 1 momentin säännökset vastaavat poliisin henkilötietolain 16 §:n 1 momentin säännöksiä.

Säännöstä tietojen luovuttamisesta tullilaitokselle selkeytettäisiin ja pykälän 1 momentin 9 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi maininta tietojen luovuttamisesta myös muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen lain 25 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa. Säännös olisi yhdenmukainen poliisia koskevan sääntelyn kanssa.

Muiden muutosten perustelut on esitetty poliisin henkilötietolain 19 §:n perustelujen yhteydessä.

Uutena luetteloon lisättäisiin poliisin henkilötietolakeja vastaavasti oikeus luovuttaa tietoja Metsähallituksen erätarkastajalle hänen toimivaltaansa kuuluvassa erävalvonnassa sekä Liikenteen turvallisuusvirastolle luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi ilmailulain 48 §:n mukaiset tiedot.

Luetteloon lisättäisiin uutena kohtana myös Rajavartiolaitoksen oikeus luovuttaa tietoja vähemmistövaltuutetulle etnisen syrjinnän ehkäisyn, hyvien etnisten suhteiden edistämisen, etnisten vähemmistöjen, ulkomaalaisten aseman ja oikeuksien turvaamisen sekä etnisen syrjimättömyyden periaatteen valvontaa ja ihmiskauppaan liittyvää raportointia varten.

Lisäksi ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan tietoja voitaisiin luovuttaa myös ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle Ra-

javartiolaitoksen ja poliisin yhdyshenkilölle siten kuin 26 §:n 1—3 momentissa ja 27 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Suomen poliisin ulkomaille lähettämät yhdyshenkilöt toimivat tällä hetkellä virkasuhteessa ulkoasiainministeriöön. Yhdyshenkilöiden tehtävien tarkoituksenmukainen hoitaminen edellyttää tietojen saamista Rajavartiolaitoksen rekistereistä. Rajavartiolaitoksen ulkomaille sijoitetut yhdyshenkilöt ovat pääsääntöisesti Rajavartiolaitoksen palveluksessa, mutta esimerkiksi Euroopan unionissa toimivat yhdyshenkilöt ovat virkasuhteessa ulkoasiainministeriöön.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan muutosta, jonka mukaan rekisterinpitäjä voisi salassapitosäännösten estämättä antaa rikoksesta epäiltyjen Rajavartiolaitoksen rekisteriin ja turvallisuustietorekisteriin teknisen käyttöyhteyden myös ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle rajavartiolaitoksen ja poliisin yhdyshenkilölle. Tietojen luovuttamisesta olisi voimassa, mitä 25 §:n 1—3 momentissa ja 26 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Pykälän voimassa olevaan 3 momenttiin sisältyvä säännös tietojen suojauksesta annettavasta selvityksestä poistettaisiin tarpeettomana, koska vastaava säännös sisältyy henkilötietolain 32 §:n 2 momenttiin. Uuteen 3 momenttiin otettaisiin säännös, jonka mukaan aiemmin pykälässä säädetystä poliisin ja tullilaitoksen tiedonsaantioikeudesta huolimatta tutkinta- ja virka-apurekisteriin tallettuvia havaintotietoja sekä rikoksista epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisterin tietoja ei saisi käyttää 25 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettussa lupaharkinnassa.

Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jossa olisi tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan edellyttämä säännös tietojen laadun varmistamisesta. Säännöksen mukaan luovutettavien tietojen laatu olisi varmennettava ja luovutettaviin tietoihin olisi mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenisi, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta olisi ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle. Koska pykälässä koskee tietojen luovuttamista teknisen käyttöyhteyden avul-

la, arvio olisi tehtävä jo talletettaessa tietoja Rajavartiolaitoksen rekisteriin.

28 a §. *Henkilörekisterien ja niihin talletettujen tietojen käsittelyn valvonta.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 28 a §, joka vastaisi asiasisällöltään poliisin henkilötietolakiin ehdotettavaa uutta 19 b §:ää. Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös henkilörekisterien ja niihin talletettujen tietojen käsittelyn valvonnasta. Säännöksellä varmistettaisiin Rajavartiolaitoksen henkilörekisterien ja niihin sisältyvien tietojen salassapito ja muu suoja ensinnäkin rajaamalla pääsy tietoihin vain niille, jotka tarvitsevat tietoja työtehtäviensä hoitamiseen.

Säännöksellä saatettaisiin kansallisesti voimaan tietosuojapuitepäätöksen 10 artikla, jossa edellytetään, että kaikki henkilötietojen siirrot on kirjattava tai dokumentoitava. Säännöksen mukaan Rajavartiolaitoksen olisi kirjattava tiedonvaihdon lainmukaisuuden ja tietoturvallisuuden varmistamiseksi suorittamansa henkilötietojen luovutus ja sen perusteet.

Säännös ei rajoittaisi sitä, millä tavoin tiedonvälitys kirjattaisiin. Käytännössä säännöksen tarkoittamat tiedot voisivat olla esimerkiksi useammassa sähköisessä tietokannassa. Olennaista olisi se, että tietosuojavaikutetulla olisi mahdollisuus tarvittaessa tarkastaa tiedonvälityksen lainmukaisuus ja saada selvitys niistä perusteista, joiden nojalla tietoja on luovutettu ulkomaille. Pykälään ei otettaisi säännöstä tiedon luovutusta koskevien merkintöjen poistamisesta, vaan niihin sovellettaisiin muualla laissa säädettyjä säilytysaikoja arkistosäännökset mukaan lukien.

Lisäksi säännökseen ehdotetaan otettavaksi erillinen tietojärjestelmien teknistä turvallisuustasoa koskeva säännös, jonka mukaan tietojärjestelmien tiedot varmistettaisiin estämällä tietojen luvaton muuttaminen ja muu luvaton tai asiaton käsittely käyttöoikeushallinnan, käytön valvonnan sekä tietoverkkojen, tietojärjestelmien ja tietopalvelujen asianmukaisilla ja riittäväillä turvallisuusjärjestelyillä ja muilla toimenpiteillä.

29 §. *Tietojen luovuttamisesta päättäminen.* Tietojen luovuttamisesta päättämisestä koskevaa 1 momentin säännöstä täsmennettäisiin siten, että oikeudesta luovuttaa Raja-

vartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona päättäisi rekisterinpitäjä.

Rekisterinpitäjän oikeudesta delegoida tietojen luovuttamisoikeus muulle hallintoyksikölle ehdotetaan luovuttavaksi tarpeettomana, koska pykälän 1 momentti koskisi tietojen luovuttamista vain teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona. Rajavartiolaitoksen henkilörekisterissä olevan yksittäisen tiedon luovuttamisesta säädetään rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) 17 §:ssä.

31 §. *Tietojen poistaminen tutkinta- ja virka-apurekisteristä sekä poliisiasian tietojärjestelmästä.* Pykälän 1 momentin sanamuotoa mukautettaisiin poliisin henkilötietolain 2 §:ään sekä Rajavartiolaitoksen henkilötietolain 7 ja 8 §:ään ehdotettavien muutosten johdosta.

36 §. *Virheelliseksi todettu tieto.* Voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaan virheelliseksi todettu tieto on merkittävä virheelliseksi ja tiedon saa säilyttää, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai poliisin henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tietosuojapuitepäätöksen mukaan tiedon oikeellisuuden periaatetta on sovellettava ottaen huomioon asianomaisen käsittelyn luonne ja tarkoitus. Esimerkiksi erityisesti oikeudenkäyntimenettelyssä tiedot perustuvat yksilöiden subjektiiviseen havaintoon eivätkä joissakin tapauksessa ole lainkaan todennettavissa. Näin ollen oikeellisuuden vaatimus ei voi koskea lausunnon oikeellisuutta, vaan ainoastaan sitä tosiseikkaa, että tietty lausunto on annettu.

Tietosuojapuitepäätöksen 4 artikla koskee tietojen oikaistamista, poistamista ja suojaamista. Artiklan 1 kohdan mukaan henkilötiedot on oikaistava, jos ne ovat virheellisiä, ja mahdollisuuksien mukaan ja tarvittaessa niitä on täydennettävä tai ne on päivitettävä. Tietosuojapuitepäätöksen 4 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään tietojen poistamisesta. Artiklan 2 kohdan mukaan henkilötiedot on poistettava tai anonymisoitava, kun ne eivät enää ole tarpeen niitä tarkoituksia varten, joihin ne on lainmukaisesti kerätty tai joita varten niitä on lainmukaisesti käsitelty edelleen.

Tietosuojapuitepäätöksen 4 artiklan 3 kohdan mukaan henkilötietoja ei saa poistaa, jos

on perusteltua syytä uskoa, että niiden poistaminen haittaisi rekisteröidyn oikeutettuja etuja, vaan ne on suojattava. Suojaamisella tarkoitetaan puitepäätöksessä tallennettujen henkilötietojen merkitsemistä tarkoituksin rajoittaa niiden myöhempää käsittelyä. Oikeutettujen etujen suojaamisen tarve ulottuisi rekisteröidyn ohella myös muuhun asianosaiseen ja poliisin henkilökuntaan. Suojattuja tietoja saa käsitellä ainoastaan siinä tarkoituksessa, joka esti niiden poistamisen. Vastaavaa sääntelyä ei sisälly kansalliseen lainsäädäntöön siltä osin kuin on kysymys henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa.

Henkilötietolain 29 §:n 1 momentin mukaan rekisterinpitäjän on ilman aiheutonta viivytystä oma-aloitteisesti tai rekisteröidyn vaatimuksesta oikaistava, poistettava tai täydennettävä rekisterissä oleva, käsittelyn tarkoituksen kannalta virheellinen, tarpeeton, puutteellinen tai vanhentunut henkilötieto. Rajavartiolaitoksen henkilötietolain 36 § sisältää erityissäännöksen Rajavartiolaitoksen henkilörekistereihin sisältyvistä virheellisiksi todetuista tiedoista. Puitepäätöksen vuoksi pykälän sanamuoto ehdotetaan muutettavaksi siten, että virheellinen tiedon säilyttäminen olisi mahdollista silloin, jos se rekisteröidyn, muun asianosaisten tai rajavartiolaitoksen henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi olisi tarpeen. Tällaista tietoa saataisiin käyttää vain mainitussa oikeuksien turvaamisen tarkoituksessa.

4 a luku **Kansainväliseen yhteistyöhön liittyviä säännöksiä**

Voimassa olevan lain 4 luvun otsikkona on tietojen poistaminen ja arkistointi. Luku sisältää kuitenkin säännöksiä myös kansainvälisestä tiedonvaihdesta sekä rekisteröidyn oikeuksista, minkä vuoksi luku ehdotetaan jaettavaksi kahteen erilliseen lukuun. Ensimmäinen luku sisältäisi voimassa olevan lain 30—37 §, jotka sääntelevät tietojen poistamista ja arkistointia. Uusi 4 a luku käsittelisi kansainväliseen yhteistyöhön liittyviä säännöksiä, ja siihen sisältyisivät voimassa olevan lain 38, 39 § ja 39 a § sekä tässä esityksessä ehdotetut uudet 39 b—39 d §. Uudessa 4 b luvussa säädettäisiin rekisteröidyn oike-

uksista, ja siihen sisältyisivät voimassa olevan lain 40—42 §.

38 §. *Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella ja Euroopan talousalueella.* Pykälän otsikkoon ja 1 momenttiin ehdotetaan teknisluontoisia mukautuksia, jolloin ne vastaisivat poliisin henkilötietolakiin ehdotettua uutta 29 §:ää.

Pykälän 2 momentin 2 kohdan ja 3 momentin 2 kohdan sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan johdosta vastaavin perustein, kuin 25 §:n yhteydessä on esitetty.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin selkeyden vuoksi maininta tietojen luovuttamisesta sallassapitosäännösten estämättä. Lisäksi 3 momentin 4 kohdassa ei viitattaisi voimassa olevan sääntelyn mukaisesti Rajavartiolaitoksen suorittamaan yksittäiseen tehtävään, vaan säännös kattaisi muiden kohtien tapan kaikki 1 momentissa mainitut viranomaiset.

Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin 25 §:ää vastaavasti kielto käyttää myös tutkinta- ja virka-apurekisteriin talletettuja havaintotietoja lupaharkinnassa.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, johon otettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan edellyttämä säännös tietojen laadun varmistamisesta. Säännöksen mukaan luovutettaviin tietoihin olisi myös mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 momentti, jonka mukaan pykälässä tarkoitettut tiedot saataisiin luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona. Säännös vastaa poliisin henkilötietolain asianomaisia säännöksiä. Lisäys on tarpeellinen lisääntyneen kansainvälisen yhteistyön vuoksi.

Voimassa olevan pykälän viittaukset poliisilakiin on esitutkinta- ja pakkokeinolainsäädännön uudistamisen yhteydessä muutettu viittauksiksi uuteen poliisilakiin vuoden 2014 alusta alkaen. Tämän esityksen johdosta lailla 876/2011 vahvistetut viittausmuutokset kumoutuvat, mutta asia otetaan huomioon viireillä olevan rajavartiolaitoslainsäädännön kokonaisuudistuksen toisen vaiheen arvioinnin yhteydessä, johon sisältyvät säädösmuutokset

on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2014 alusta.

39 §. *Tietojen muu luovuttaminen ulkomaille.* Pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan paremmin pykälän sisältöä. Pykälän 1 momentin johdantokappaleeseen lisättäisiin mahdollisuus luovuttaa tietoja myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai joukkotietona. Lisäys on tarpeellinen lisääntyneen kansainvälisen yhteistyön vuoksi.

Tietosuojapuitepäätöksen 13 artiklan mukaan tietoja saa siirtää kolmansien valtioiden toimivaltaisille viranomaisille tai kansainvälisille elimille vain, jos se on tarpeen rikosten torjumiseksi, tutkimiseksi, selvittämiseksi tai niistä syyttämiseksi tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanemiseksi. Pykälän 1 momentin 2 kohdan sanamuotoa muutettaisiin vastaamaan tätä edellytystä.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan säännös tietojen luovuttamisesta keskusrikospoliisin kautta Euroopan poliisivirastolle ehdotetaan poistettavaksi, koska tietojen käsittelystä Euroopan poliisiviraston kanssa säädetään Europolia koskevan päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annetussa laissa (563/2011).

Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston (jäljempänä Frontex) perustamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 2007/2004 muutettiin syksyllä 2011 siten, että virastolle annettiin oikeus käsitellä lyhytaikaisesti myös henkilötietoja (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1168/2011). Pykälän 1 momentin 3 kohtaan ehdotetaan siten lisättäväksi uusi säännös Rajavartiolaitoksen henkilörekisterien tietojen luovuttamisesta Frontexille

Lisäksi 1 momentin 3 kohtaan ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan Rajavartiolaitoksen henkilörekisterien tietoja voitaisiin luovuttaa myös mainitussa asetuksessa tarkoitettuun Frontexin koordinoimaan operaatioon ja kokeiluhankkeeseen Suomessa osallistuvalla jäsenvaltion virkamiehelle. Rajavartiolaitain 35 a §:ssä säädetään tällaisiin operaatioihin ja kokeiluhankkeisiin osallistuvien virkamiesten toimivaltuuksista ja oikeudesta voimakeinojen käyttämiseen. Koska vieraillevalla virkamiehellä on rajavartiolaissa rajavartiomiehelle säädetty toimivalta suorittaa Schen-

genin rajasäännösten mukaisia tehtäviä sekä rajavartiolain 35 §:n 1 momentissa säädetty oikeus voimakeinojen käyttämiseen toimivaltaisen suomalaisen virkamiehen läsnä ollessa, on perusteltua, että myös tiedonsaantioikeudet ovat yhtenäiset.

Teknisen käyttöyhteyden antamisesta henkilörekisteriin päätettäisiin tapauskohtaisesti operaation tai kokeiluhankkeen luonne huomioon ottaen. Hallinnon sisäisellä määräyksellä tai ohjeistuksella voitaisiin myös määrittellä, mitä tietoja luovutettaisiin eri statuksilla operaatioissa toimiville henkilöille. Rekisterien käyttömahdollisuudesta tulee ilmoittaa Frontexille etukäteen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 863/2007 6 artiklan 8 kohdan mukaisesti.

Pykälän 1 momentin 4 kohtaa muutettaisiin, koska laittomasti maahan saapuneiden ja maassa oleskelevien henkilöiden takaisnottamisesta tehdyissä sopimuksissa tarkoitettut viranomaiset voivat olla myös sellaisia, jotka eivät vastaa rajavalvonnasta tai rajatarkastuksista. Tämä on tilanne esimerkiksi Venäjän kanssa tehdyssä sopimuksessa.

Pykälän 2 momentin 2 kohdan sanamuotoa mukautettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan johdosta vastaavin perustein, kuin 25 §:n yhteydessä on esitetty. Lisäksi pykälän 3 momenttiin lisättäisiin selvyuden vuoksi maininta tietojen saamisesta salassapitosäännösten estämättä.

39 b §. *Euroopan unionin viisumitietojärjestelmä.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 39 b §, joka vastaisi sisällöltään poliisin henkilötietolakiin ehdotettavaa uutta 45 §:ää. Pykälässä säädetäisiin Rajavartiolaitoksen oikeudesta saada tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä. Pykälän 1 momentin mukaan Rajavartiolaitoksella olisi oikeus saada tietoja sille laissa tai suoraan velvoittavassa Euroopan unionin säädöksessä säädetyn tehtävän suorittamiseksi siten, kuin VIS-asetuksessa säädetään

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin säännös Rajavartiolaitoksen oikeudesta saada teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja viisumitietojärjestelmästä myös siten kuin neuvoston päätöksessä 2008/633/YOS säädetään. Päätöksen mukaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisilla on oikeus

tehdä hakuja viisumitietojärjestelmästä terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjuntaa, havaitsemista ja tutkintaa varten. Koska terrorismirikosten tutkinta ei kuulu Rajavartiolaitokselle, 2 momentissa viitattaisiin ainoastaan päätöksessä tarkoitettuihin vakaviin rikoksiin siltä osin, kuin niiden esittäminen ja selvittäminen kuuluu Rajavartiolaitoksen toimivaltaan. Vakavilla rikoksilla tarkoitetaan päätöksen mukaan rikoksia, jotka ovat puitepäätöksen 2002/584/YOS 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja tai niitä vastaavia rikoksia. Puitepäätös on pantu kansallisesti täytäntöön rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annettulla lailla (1286/2003), johon myös 2 momentissa viitattaisiin.

Neuvoston päätöksen 5 artiklassa on yksityiskohtaiset säännökset siitä, mitä tietoja lainvalvontaviranomaisilla on mahdollisuus saada viisumitietojärjestelmästä sekä edellytykset tietojen saamiselle. Tiedot on pyydetävä nimettyjen keskusyhteyspisteiden kautta. Rajavartiolaitoksen keskusyhteyspisteeksi Suomessa ehdotetaan nimettäväksi Rajavartiolaitoksen esikunta, jossa yhteyspisteenä toimisi raja- ja meriosaston tilanne- ja riskianalyyttikeskus.

39 c §. *Eräät kansainväliset tietojärjestelmät.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 39 c §. Pykälän 1 momentissa viitattaisiin poliisin henkilötietolain säännöksiin Schengenin tietojärjestelmän ja Schengenin kansallisen tietojärjestelmän osalta.

Pykälän 2 momentissa olisi viittaussäännös Europolia koskevan päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annettuun lakiin (563/2011), jossa säädetään tietojen käsittelystä Euroopan poliisiviraston kanssa.

39 d §. *Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittely.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 39 d §, joka vastaisi sisällöltään poliisin henkilötietolakiin ehdotettavaa uutta 31 §:ää. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain (4/1994, jäljempänä rikosoikeusapulaki) 27 §:n 2 momenttia vastaava säännös, jonka mukaan toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittelyssä olisi noudatettava, mitä tietojen luovuttajan aset-

tamissa ehdoissa on määrätty salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta, tietojen käytön rajoituksista, tietojen edelleen luovutuksesta tai luovutetun aineiston palauttamisesta. Ehdoilla tarkoitettaisiin joko nimenomaisesti mainittuja ehtoja tai tiedonvaihdon osapuolten vakiintuneita käytäntöjä. Säännös on tarpeellinen, sillä useissa kansainvälisissä sopimuksissa ja Euroopan unionin säädöksissä edellytetään tietojen luovuttajan asettamien käyttöehtojen noudattamista. Tällainen velvoite sisältyy muun muassa tietosuojapuitepäätöksen 12 artiklaan. Samoin yksittäiset valtiot saattavat edellyttää Suomelta tiettyjen ehtojen noudattamista luovuttamiensa tietojen osalta.

Voimassaolevassa lainsäädännössä tällaiset tilanteet on otettu huomioon ainoastaan oikeusavun osalta, mikä on käytännössä koettu ongelmalliseksi. Toisin kuin rikosoikeusapulaisissa, säännöksessä ei velvoitettaisi noudattamaan tietojen luovuttajan asettamia ehtoja aineiston hävittämisestä, vaan tältä osin sovellettaisiin voimassa olevia tietojen säilyttämisäikää koskevia säännöksiä. Mainittu rajaus on tarpeellinen erityisesti tiedonvaihdon laillisuuden varmistamiseksi sellaisissa tilanteissa, joissa ulkomailta saatujen tietojen johdosta on myös Suomesta luovutettu tietoja ulkomaille.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Rajavartiolaitoksen oikeudesta käsitellä sille luovutettuja tietoja muuhun tarkoitukseen kuin mihin tiedot on luovutettu, ellei luovutettujen tietojen käytölle olisi asetettu 1 momentissa tarkoitettuja rajoituksia. Edellytykset vastaisivat tietosuojapuitepäätöksen 11 ja 13 artiklan mukaisia edellytyksiä, jotka ehdotetaan otettavaksi huomioon myös lain kansallista tietojen käsittelyä koskevissa säännöksissä. Pykälän 2 momentin 1—3 kohdat olisivat vastaavat kuin lain 25, 26, 27, 38 ja 39 §:ssä. Momentin 4 kohta puolestaan vastaisi täsmällisemmin tietosuojapuitepäätöksen 11 artiklan sanamuotoa.

Pykälän 3 momenttiin otettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 13 artiklan edellyttämällä tavalla tiukempi säännös Euroopan unionin jäsenvaltiolta saatujen tietojen luovuttamisesta Euroopan unionin ulkopuolisille valtioille tai kansainvälisille elimille. Tällaisissa tilanteissa tiedot saisi lähtökohtaisesti luovuttaa vain tiedot alun perin luovuttaneen

jäsenvaltion suostumuksella, paitsi jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä Suomen tai toisen valtion yleistä turvallisuutta taikka Suomen olennaisia etuja koskevan välittömän ja vakavan uhkan estämiseksi eikä suostumusta voida saada ajoissa. Tiedot saatettiin luovuttaa ainoastaan, jos asianomainen valtio tai kansainvälinen elin varmistaa riittävän tietosuojan tason. Tiedot luovuttaneelle jäsenvaltiolle olisi myös ilmoitettava viipymättä tietojen edelleen luovuttamisesta.

Pykälän 4 momenttiin otettaisiin tietosuojapuitepäätöksen 15 artiklan edellyttämä säännös, jonka mukaan Rajavartiolaitoksen olisi pyynnöstä annettava tiedot luovuttaneelle valtiolle tai kansainväliselle elimelle tietoja sille luovutettujen tietojen käsittelystä. Lisäksi momentti sisältäisi tietosuojapuitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdan mukaisen säännöksen pyytämättä luovutettujen henkilötietojen käsittelystä. Vastaavaa säännöstä ehdotetaan myös lain 22 §:ään.

4 b luku Rekisteröidyn oikeudet

41 §. Tarkastusoikeus. Pykälän otsikko ehdotetaan selkeyden vuoksi muutettavaksi. Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevaa 1 momenttia. Pykälän 2 momenttiin otettaisiin voimassa olevan 42 §:n 1 momentin säännös henkilöllisyyden todistamisesta tarkastusoikeutta käytettäessä.

42 §. Tarkastusoikeuden rajoittaminen. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi sen sisältöä paremmin kuvaavaan muotoon. Pykälän 1 momentin säännös henkilöllisyyden todistamisesta tarkastusoikeutta käytettäessä siirrettäisiin selkeyden vuoksi 41 §:n 2 momenttiin. Voimassa olevan pykälän 2 ja 3 momentit siirtyisivät täten sisällöltään muuttumattomina pykälän 1 ja 2 momentiksi.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 3 kohta, jonka mukaan tarkastusoikeutta ei olisi tutkinta- ja virka-apurekisteriin tallettaisiin havaintotietoihin.

Pykälän 1 momentin 4 kohtaa ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että tarkastusoikeutta ei myöskään olisi rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan tarvittaviin tietoihin. Tietojenkäsittelytekniikan kehittyessä yhä suurempi osa tutkinnassa tarpeellisesta tiedosta kerätään, käsitellään ja talletetaan sähkö-

isissä muodossa, esimerkiksi kuvina tai sähköisinä piirroksina, joista vain päätelmät esitetään rikosilmoituksissa, tutkintapöytäkirjoissa ja muissa asiakirjoissa. Rekisteröidyn tarkastusoikeuden ulottaminen tähän osaan tietoja paljastaisi Rajavartiolaitoksen käyttämät tutkintamenetelmät. Lain 7 §:n 3 momentin 1 d kohdassa on kuvattu ne tiedot, joiden tarkastusoikeutta rajattaisiin.

43 §. Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitokselle teknisen käyttöyhteyden avulla. Pykälässä oleva termi konekielinen ehdotetaan korvattavaksi termillä tietojoukko. Lisäksi säännös tietojen suojauksesta annettavasta selvityksestä poistettaisiin tarpeettomana, koska vastaava säännös sisältyy henkilötietolain 32 §:n 2 momenttiin.

Ehdotettuun lakiin sisältyisi siirtymäsäännös, jonka mukaan tietojärjestelmät ja siihen liittyvät tietojenkäsittelyt olisi saatettava laissa edellytettyyn kuntoon neljän vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

1.3 Laki Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta

5 §. Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen pyynnöstä. Pykälän 3 momentista poistettaisiin viittaus poliisin henkilötietolaista kumottavaksi ehdotettavaan 47 a §:ään.

6 §. Oma-aloitteinen tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen. Pykälän 3 momentista poistettaisiin viittaus poliisin henkilötietolaista kumottavaksi ehdotettavaan 47 a §:ään.

1.4 Arpajaislaki

42 a §. Arpajaisten valvontatiedosto. Pykälässä säädettäisiin arpajaisten valvontatiedostosta. Pykälä vastaisi sisällöltään pääosin rahankeräyslain 27 §:ää. Arpajaisten toimeenpanon valvonta tehostuisi, kun käytössä olisi valtakunnallinen tiedosto, jonka tietoja lupaja valvontaviranomaiset voisivat hyödyntää lupaharkintaa tehdessään sekä valvontaa kohdentaessaan ja suorittaessaan. Tarkoituk-

sena on luoda lupahakemusten valtakunnallinen käsittely- ja rekisteröintijärjestelmä, joka auttaisi lupaviranomaisia tekemään lupapäätöksiä tehokkaasti ja yhdenmukaisesti ja jonka avulla voitaisiin seurata ja valvoa luvan hakijoita, lupia ja lupaehtojen noudattamista, sekä ohjata ja valvoa lupaviranomaisten toimintaa ajantasaisen ja kattavan tiedon sekä raportoinnin ja tilastoinnin keinoin. Järjestelmä tulisi mahdollistamaan myös sähköisen asioinnin palvelujen liittämisen sekä tiedon tuottamisen ja julkaisun kansalaisten tarpeisiin.

Pykälän mukaan poliisi pitäisi rekisteriä ilmoituksista, lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, tilityksistä, ilmoitusten tekijöistä, luvan hakijoista ja saajista, arpaajaisten käytännön toimeenpanijoista, tarkastustoimenpiteistä sekä kieltoihin ja uhkasakkomenettelyyn liittyvistä toimenpiteistä. Luvilla tarkoitetaan tässä kaikkia arpajaislaissa säädettyjä lupia kuten tavara-arpajais- ja bingo-lupia. Ilmoituksilla tarkoitetaan arpajaislain 31 §:n mukaisia arvauskilpailujen toimeenpanosta tehtäviä ilmoituksia. Luvan hakijoista ja saajista, ilmoitusten tekijöistä sekä arpaajaisten käytännön toimeenpanijoista voitaisiin tiedostoon rekisteröidä muun muassa tiedot niiden vastuuhenkilöistä. Tarkastustoimenpiteet olisivat lupa- ja valvontaviranomaisten suorittamia toimenpiteitä, jotka liittyvät esimerkiksi lupien tilitysten tarkempaan jälkikäiteisvalvontaan. Uhkasakkomenettelyyn liittyvät toimenpiteet liittyisivät hallituksen esityksessä 96/2008 ehdotettuun, arpajaislain 62 c §:n tarkoittamaan uhkasakon asettamiseen sekä maksettavaksi tuomitsemiseen tai hakemuksen tekemiseen markkinatuomioistuimelle. Myös kieltoihin liittyvät toimenpiteet liittyisivät kyseisessä hallituksen esityksessä ehdotettuihin, arpajaislain 62 a ja 62 b §:n tarkoittamiin kieltoihin, joita sisäasiainministeriö voisi asettaa.

Ehdotetussa arpajaislain 42 a §:n 2 momentissa viitattaisiin lisäksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettuun lakiin, jossa säädettäisiin tarkemmin arpaajaisten valvontatiedostosta.

1.5 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä

Voimassaolevaa lakia rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä sovelletaan lain 2 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaisesti arpajaislain (1047/2001) 12 §:n 1 momentissa tarkoitettuun rahapeliyhteisöön sekä elinkeinonharjoittajaan ja yhteisöön, joka välittää rahapeleihin liittyviä osallistumisilmoituksia ja -maksuja. Arpajaislakia on muutettu tammikuun 1 päivänä 2012 voimaan tulleella lailla 575/2011. Arpajaislain muutoksella rahapelijärjestelmä uudistettiin siten, että muodollisesta toimilupajärjestelmästä siirryttiin lakisääteisten yksinoikeuksien järjestelmään. Yksinoikeudesta rahapeliä toimeenpanemiseen säädetään voimassaolevan arpajaislain 11 §:ssä. Pykälässä on todettu aiemmin toimiluvan omanneet rahapeliyhteisöt suoraan nimeltä. Yksinoikeus rahapeliä toimeenpanemiseen on pykälän mukaan Veikkaus Oy:llä, Raha-automaattiyhdistyksellä ja Fintoto Oy:llä. Rahanpesulain 2 §:n 1 momentin 14 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että kohdassa viitattaisiin arpajaislain 1 momentin sijasta arpajaislain 11 §:ään. Muutos on tarpeen, jotta rahanpesulakia sovelletaan rahapelitoimintaan samassa laajuudessa kuin ennen arpajaislain 1 päivänä tammikuuta 2012 voimaan tulleita muutoksia. Tästä syystä ehdotettu muutos olisi tarkoitettu tulla voimaan mahdollisimman pian.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 23 pykälän mukaan ilmoitus epäilyttävästä liiketoimesta tulee tehdä pääsääntöisesti sähköisesti. Erityisestä syystä ilmoitus voidaan tehdä myös muulla tavalla.

Lain 23 §:n 6 momentin momentissa todetaan, että valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ilmoituksen tarkemmasta sisällöstä.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunnan välttämättömänä edellytyksenä on tietojenkäsittelyn automatisointi. Vastaanotettujen ilmoitusten osalta tämä edellyttää, että tiedot vastaanotetaan paitsi sähköisesti, myös määrämuotoisina.

Lain 23 §:n 6 momenttia ehdotetaankin muutettavaksi siten, että ilmoitusten tietosi-

sällön lisäksi asetuksessa voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä myös ilmoituksen rakenteesta.

Rahanpesulain 37 §:n 1 momentin mukaisesti rahanpesun selvittelykeskuksella on oikeus saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä sekä ilmoitusvelvollisilta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä ja selvittämisessä tarvittavat tiedot ja asiakirjat maksutta sen estämättä, mitä liike- ja ammattisalaisuutta tai yksilön, yhteisön tai säätiön taloudellisia olosuhteita tai taloudellista asemaa koskevien tietojen salassapidosta säädetään.

Pykälän 1 momentti ei mahdollista verohallinnon muiden kuin taloudellisia olosuhteita tai taloudellista asemaa koskevien tietojen luovuttamisen. Verotustiedot käsittävät kuitenkin muitakin kuin taloudellisia olosuhteita tai taloudellista asemaa koskevia tietoja. Näillä tiedoilla voi olla ratkaiseva merkitys rahanpesua ja terrorismin rahoitusta selvittäessä.

Selvittelykeskus pyytää eri viranomaisilta lisätietoja sen selvittämiseksi, onko epäilyttävää liiketoimea koskevan ilmoituksen kohteena olevan luonnollisen tai oikeushenkilön olosuhteet sellaiset, että liiketoimen kohteena olevat varat voisivat olla laillista alkuperää. Lisätietoja pyydetään muun muassa ulosotto- ja veroviranomaisilta. Erityisesti veroviranomaisten hallussa olevien tietojen pohjalta voidaan arvioida henkilön tulot, varallisuus sekä liiketoimien laajuus. Näiden avulla voidaan alustavasti arvioida, onko henkilöllä mahdollisuus hallita liiketoimen kohteena olevaa omaisuutta laillisesti.

Ilmoitukset epäilyttävistä liiketoimista ovat merkittävästi kasvaneet viimeisten viiden vuoden aikana, vuonna 2010 selvittelykeskus vastaanotti epäilyttäviä liiketoimia koskevia ilmoituksia noin 25 000 kappaletta. Lisätietoja eri viranomaisilta pyydetään vastaisuudessa yhä enenevässä määrin. Tähän asti eri viranomaisilta saadut lisätiedot on syötetty käsin rahanpesurekisteriin, mikä on kohtuuttomasti työllistänyt rahanpesun selvittelykeskuksen henkilöstöä. Rahanpesun selvittelykeskus ottaa vuoden 2012 alussa käyttöön uuden rahanpesurekisterin, jonka kehittämisessä lähtökohtana on ollut minimoida manuaalinen työ.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 29 §:n 3 momentin mukaan viranomaisen voi avata toiselle viranomaiselle teknisen käyttöyhteyden henkilörekisterinsä sellaisiin tietoihin, jotka toisen viranomaisen on laissa erikseen säädetyn velvollisuuden mukaan otettava päätöksenteossaan huomioon. Jos henkilötiedot on säädetty salassa pidettäväksi, käyttöyhteyden avulla saa hakea tietoja vain henkilöistä, jotka ovat antaneet siihen suostumuksensa, jollei salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta erikseen nimenomaisesti säädetä toisin.

Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muuttavaksi siten, että tietoja saisi luovuttaa selvittelykeskukselle myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona. Tekninen käyttöyhteyden toteuttaminen tai tietojen luovuttaminen tietojoukkona on tärkeää ensinnäkin tiedon kulun nopeuden takia. Sekä rahanpesun että terrorismin rahoituksen estämisessä ja selvittämisessä tiedon saannin nopeus on usein ratkaisevan tärkeässä asemassa. Sen lisäksi teknisen käyttöyhteyden avulla voidaan säästää merkittävästi henkilöresursseja niin tietoja pyytävällä ja käytävällä kuin tietoja luovuttavalla taholla. Lisäksi teknisen käyttöyhteyden avulla varmistetaan tiedon virheettömyys.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 momentti, jossa säädettäisiin kielto ilmaista kyselyn kohteena olevalle tämän pykälän mukaisesta tehdystä selvityspyynnöstä. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisessä ja selvittämisessä, kuten muussakin rikostorjunnassa ja tutkinnassa on tärkeää, että epäilty ei saa liian varhaisessa vaiheessa tietoa häneen kohdistuvasta tutkinnasta, koska se voi merkittävästi haitata rikostutkintaa ja rikosshyödyn takaisinsaamista.

Lain 23 §:n mukaan epäilytilanteessa hankittuja tietoja tulee säilyttää erillään asiakasrekistereistä eikä asiakkaalla ole tarkastusoikeutta näihin tietoihin. Tällöin on loogista, ettei asiakkaalla olisi myöskään tarkastusoikeutta tehtyihin tiedusteluihin, koska tiedon paljastuminen asiakkaalle tätä kautta vaikeuttaisi rikostutkintaa.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan xx.20.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian siitä, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Ehdotettuun lakiin henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa ja lakiin henkilötietojen käsittelyssä rajavartiolaitoksessa sisältyisi siirtymäsäännös, jonka mukaan tietojärjestelmät ja siihen liittyvät tietojenkäsittelyt olisi saatettava laissa edellytettyyn kuntoon neljän vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Ehdotettava laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa (lakiehdotus numero 1) ja laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa (lakiehdotus numero 2) ovat merkityksellisiä perustuslain 10 §:n 1 momentin ja 12 §:n 2 momentin kannalta.

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja rauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta on säädettävä lainkohdan mukaan tarkemmin lailla. Niiltä osin kuin ehdotetuissa laeissa ei toisin säädettäisi, sovellettaisiin henkilötietolakia yleislakina. Henkilötietolaista poikkeavaa erityissääntelyä tarvitaan, koska ehdotetut säädökset sisältäisivät poikkeuksia henkilötietolaissa säädetyistä henkilötietojen käsittelystä.

Ehdotuksessa esitetään monilta osin täsmennettäväksi rekisteriin talletettavia tietoja koskevia säännöksiä niiden käyttötarkoituksen ja tietosisällön osalta. Sääntely olisi lain tasolla entistä kattavampaa, mitä voidaan pitää myönteisenä yksityisyyden suojan kannalta.

Perustuslain 10 §:n 1 momentin tarkoitettua yksityisyyden suojan kannalta merkityksellisiä ehdotuksia ovat oikeus tallettaa havaintotietoja sekä salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatuja ylimääräisiä tietoja.

Poliisiasiain tietojärjestelmään talletettavat havaintotiedot

Ehdotuksessa esitetään, että poliisiasiain tietojärjestelmään voitaisiin tallettaa poliisi- miesten havainnoimia tai poliisille ilmoitettuja tietoja sellaisista tapahtumista tai henkilöistä, joiden voidaan olosuhteiden taikka henkilön esittämien uhkausten tai henkilön muun käyttäytymisen vuoksi perustellusti arvioida liittyvän rikolliseen toimintaan. Samoin rajavartiolaitoksen tutkinta- ja virkaapurekisteriin ehdotetaan tallettavaksi rajavartiomiesten havaitsemia vastaavia tietoja.

Ehdotetulla sääntelyllä puututaan perustuslain 10 §:ssä turvattuun henkilötietojen ja yksityisyyden suojaan. Perustuslakivaliokunta on käytännössä pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina ainakin rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia mukaan luettuna tietojen luovutettavuus sekä tietojen säilytysaikaa henkilörekisterissä ja rekisteröidyn oikeusturvaa (PeVL 25/1998 vp). Näiden seikkojen sääntely lain tasolla tulee lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista. Lailla säätämisen vaikutus ulottuu valiokunnan mukaan myös mahdollisuuteen luovuttaa henkilötietoja teknisen käyttöyhteyden avulla (esimerkiksi PeVL 12/2002 ja PeVL 14/2008 vp).

Poliisille tai rajavartiolaitokselle ilmoitetut taikka poliisimiehen tai rajavartiomiehen havainnoimat tiedot tulisi olosuhteiden tai henkilöiden käyttäytymisen vuoksi perustellusti arvioida liittyvän rikolliseen toimintaan. Tiedot ehdotetaan poistettavaksi viimeistään 6 kuukauden kuluttua niiden tallettamisesta järjestelmään.

Nykyinen tilanne, jossa tietoja talletetaan hajanaisesti yksikkökohtaisiin rekistereihin on ongelmallinen henkilötietojen käsittelyn ohjauksen ja laillisuusvalvonnan kannalta. Rajavartiolaitoksessa ehdotuksen mukaisia havaintotietoja ei ole toistaiseksi talletettu. Ehdotettu havaintotietojen tallettaminen valtakunnalliseen rekisteriin parantaa rekisteröidyn oikeusturvaa sekä helpottaa tietojen suojaamista.

Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen tallentaminen

Tiedot saataisiin ehdotuksen mukaan tallettaa vain siinä tapauksessa, että talletettava tieto koskee rikosta, jonka estämiseksi tai paljastamiseksi kyseistä tiedonhankintaa voitaisiin suorittaa taikka jos tieto on tarpeen rikoslain 15 luvun 10 §:ssä tarkoitetun rikoksen estämiseksi. Lisäksi tiedot saataisiin säi-

lyttää vain ehdotetun lain 22 §:n 1 momentin 11 kohdan mukaisesti.

Edellä mainituilla perusteilla on katsottava, että ehdotetut lait voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Hallitus pitää kuitenkin suotavana, että esityksestä pyydetäisiin eduskuntakäsittelyn yhteydessä perustuslakivaliokunnan lausunto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 761/2003 19 §:n 4 momentti, 22 §:n 6 momentti, 29—33, 35—42, 46—47, 47 a §, sellaisina kuin niistä ovat 29—33, 35—42, 46—47 laissa 761/2003 ja 47 a § laissa 594/2005,

muutetaan 2 §:n 2 ja 3 momentti, 3 §:n 2 ja 3 momentti 4 §:n 3 ja 4 momentti, 5 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 7 §, 8 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 ja 3 momentti, 11—14 §, 16 ja 16 a §, 17 §:n 2 ja 4 momentti, 18—19, 20 §:n 1 momentti, 22 §:n 1—5 momentti, 23 §:n 1 momentti, 25, 27, 45 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 ja 22 § osaksi laeissa 529/2005 ja 851/2006, 3 §:n 3 momentti laissa 457/2009, 4 ja 6 § osaksi laissa 529/2005, 7 ja 8 § laissa 1424/2009, 13 § osaksi laeissa 523/2004, 981/2007 ja 1424/2009 ja 14 § laeissa 594/2005, 256/2006 ja 538/2006 sekä laissa 1424/2009, 16, 37 ja 40 § osaksi laissa 457/2009, 16 a § laissa 457/2009, 19 § osaksi laeissa 529/2005 ja 594/2005, laissa 256/2006 sekä laeissa 538/2006, 981/2007, 457/2009 ja 1424/2009, 23 § osaksi laissa 672/2006 ja laissa 457/2009, sekä

lisätään lakiin uusi 19 a ja 19 b §, 29—31, uusi 6 a luku, 32 § ja sen edelle uusi luvun otsikko, 33, 35—37, uusi 6 b luku, 38—42 seuraavasti:

2 §

Poliisiasiain tietojärjestelmä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa rikoksesta epäillyn tai esitutinnan, poliisitutinnan, poliisin toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan, ilmoittajan, todistajan tai asianomistajana esiintyvän tai muutoin asiaan liittyvän henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, matkustus-

asiakirjan tiedot sekä muut maahantuloon ja rajanylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot.

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) tutkinta- ja virka-aputehtävien suorittamiseksi, kirjaamiseksi ja tietojen hakemiseksi esitutkintalaissa (449/1987) tarkoitetussa esitutkinnassa, poliisilaisissa tarkoitetussa poliisitutkinnassa, poliisin toimenpiteiden yhteydessä tai virka-aputehtävässä taikka pakkokeinolain (450/1987) soveltamisen yhteydessä saatuja tietoja (*tutinnan- ja virka-avun tiedot*) seuraavasti:

a) rikosilmoituksen tai muuta tapahtumaa koskevan ilmoituksen numero, tapahtumaaika ja -paikka, ilmoitusaika, rikos- ja muut nimikkeet, törkeimmän rikoksen syyteoikeuden vanhentumisaika, tutkiva yksikkö, tutkijat, tutkinnan tila, poliisin asian päättämiseksi tekemät päätökset, tieto syyttäjän ratkai-

susta sekä tuomioistuinten ratkaisuksista ja niiden lainvoimaisuudesta;

b) tiedot pakkokeinoista, poliisin toimenpiteistä sekä esitutinnan ja poliisitutinnan vaiheista;

c) muista poliisin tehtävään, toimenpiteeseen ja tapahtumaan liittyvistä tarpeellisista kuvauksista, olosuhteista ja yksilöinneistä;

d) rikosten tekotapojen luokitteluun ja analysoimiseksi tekijän, tapauksen tai teon luokittelua kuvaavia tietoja sekä rikosten sartoittamiseen ja tekniseen tutkintaan tarvittavia tietoja;

2) henkilöiden tavoittamiseksi, valvomiseksi, tarkkailemiseksi ja suojaamiseksi etsintäkuulutetuista, liiketoiminta-, tapaamis-, lähestymis-, matkustus-, eläintenpito- tai metsästyskieltoon määrätystä, kansalliseen maahantulokieltoon määrätystä, valvottua koevapautta tai valvontarangaistusta suorittavista, ehdonalaissa vapaudessa olevista, lähestymiskiellolla suojattavista taikka tarkkailtavista henkilöistä valokuva, sormenjäljet, muuttumattomat fyysiset erityistuntemerkit sekä tieto siitä, onko kuulutettava henkilö aseistettu, väkivaltainen tai karannut, ilmoituksen tunnistetiedot, toimenpiteen syy, pyydetty toimenpiteet, kuuluttava viranomaisnainen, kuulutuksen vanhentumisajankohta, henkilön vaarallisuus ja muut kuulutusten valvonnassa tarvittavat tiedot sekä tiedot henkilöllisyyttä väärinkäyttäneen ja henkilöllisyyden väärinkäytön kohteeksi joutuneen henkilön oikeasta henkilöllisyydestä (*henkilökuulutustiedot*);

3) kadonneiksi ilmoitettujen henkilöiden löytämiseksi ja tunnistamattomina löytyneiden vainajien tunnistamiseksi tarpeellisia tietoja, mukaan lukien valokuvat, sormenjäljet, hammaskaaviot, DNA-tunnisteet sekä tiedot proteeseista ja lääketieteellisistä jälkiä jättäneistä toimenpiteistä sekä ilmoituksen tunnistetiedot. (*tunnistettavien tiedot*);

4) anastetuista tai muusta syystä etsittävästä ajoneuvoista ja rekisterikilvistä yksilöintitietoja omaisuuden löytämiseksi ja omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi ilmoituksen tunnistetiedot sekä moottoriajoneuvoilla liikkuvista etsittävästä tai tarkkailtavista henkilöistä henkilöiden tavoittamiseksi tarpeellisia tietoja (*etsittävien ajoneuvojen tiedot*);

5) rikoksella menetetyistä, poliisin haltuun otetusta taikka kadonneesta, kadonneella henkilöllä tai tunnistamattomana löytyneenä vainajalla olleesta omaisuudesta yksilöintitietoja omaisuuden löytämiseksi ja omaisuuden omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi, katoamistapauksen selvittämiseksi tarpeellisia tietoja sekä ilmoituksen tunnistetiedot (*omaisuustiedot*);

6) henkilön oman turvallisuuden tai viranomaisen työturvallisuuden kannalta välttämättömät tiedot, kuten tieto kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta sekä tiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta taikka henkilön terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta taikka häneen kohdistettuja hoitotoimenpiteitä tai niihin verrattavia toimia taikka tiedot sosiaalihuollon toimenpiteistä (*turvallisuustiedot*);

7) rikoksesta epäiltyjen henkilöiden tunnistamiseksi, rikoksen selvittämiseksi ja rikosentekijöiden rekisteröimiseksi rikoksesta epäillyistä tai tuomituista henkilöistä sekä rikokseen liittyvän tuntemattoman tekijän pakkokeinoin 6 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettujen henkilötuntemerkit ja mainitun luvun 5 §:ssä tarkoitettujen DNA-tunnisteet, henkilöä koskevat tekniset kuva- ja äänitallenteet ja henkilön jalkineenjäljet, epäilyn kohteena olevaan rikokseen liittyviä tietoja sekä rekisteröintiä ja henkilön luokitusta koskevia tietoja (*tuntemerkitiedot*);

8) yleisön tietoon saattamiseksi ja yleisöviuhjeiden saamiseksi tai tutkintaa suorittavien viranomaisten valvonnan suuntaamiseksi poliisin tallettamia tietoja, joista on asian kiireellisyyden, vaaratilanteen, rikosten ennalta estämisen, omaisuuden omistajalleen palauttamisen tai tutkinnallisten syiden vuoksi tarpeen erityisesti tiedottaa (*tiedotustiedot*);

9) tiedot rikoksen estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi tietolähteenä käytettyä poliisilain 36 a §:ssä tarkoitettua henkilöä sekä tietolähteen käytöstä ja valvonnasta (*tietolähtetiedot*);

10) säilytystilan järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi yksilöintitiedot henkilöistä, joille on annettu poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (841/2006) 7 luvun 5 §:ssä tarkoitettu tapaa-

miskielto, sekä tiedot tapaamiskiellon sisälöstä, perusteesta ja voimassaoloajasta (*tapaamiskielletiedot*);

11) poliisimiesten havaitsemia tai poliisille ilmoitettuja tietoja sellaisista tapahtumista tai henkilöistä, joiden voidaan olosuhteiden taikka henkilön esittämien uhkausten tai henkilön muun käyttäytymisen vuoksi perustellusti arvioida liittyvän rikolliseen toimintaan (*havaintotiedot*).

3 §

Hallintoasiain tietojärjestelmä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja kansallisuus, matkustusasiakirjan tiedot sekä muut maahantuloon ja rajanylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot.

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 3 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) ampuma-aselaissa (1/1998) säädettyjen poliisin tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot mainitussa laissa tarkoitettua hakemuksesta, luvasta, poliisin toimenpiteestä, päätöksestä, esteestä, huomautuksesta, ilmoituksesta, tarkastuksesta sekä soveltuvuustestin suorittamisajankohdasta (*aselupatiedot*);

9) arpajaislaissa (1047/2001) säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot ilmoituksista, lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, tilityksistä, ilmoitusten tekijöistä sekä luvan hakijoista ja saajista, arpajaisten käytännön toimeenpanijoista ja näiden vastuuhenkilöistä, tarkastustoimenpiteistä sekä kieltoihin ja uhkasakkomenettelyyn liittyvistä toimenpiteistä (*arpajaislupatiedot*).

4 §

Epäiltyjen tietojärjestelmä

Henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista saadaan tallettaa tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, henkilöä koskevat ääni- ja kuvatallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, matkustusasiakirjan tiedot sekä muut maahantuloon ja rajanylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot.

Epäiltyjen tietojärjestelmää saavat käyttäen teknisen käyttöyhteyden avulla vain rikostiedustelu-, rikosanalyysi- ja tarkkailutehtäviin määrätyt poliisin henkilöstöön kuuluvat sekä poliisin ulkomaille lähettämät yhdyshenkilöt.

5 §

Suojelupoliisin toiminnallinen tietojärjestelmä

Henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista saadaan tallettaa tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansallisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, henkilöä koskevat ääni- ja kuvatallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, matkustusasiakirjan tiedot sekä muut maahantuloon ja rajanylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot.

6 §

Poliisin muut henkilökisterit

Edellä 2—4 ja 33 §:ssä tarkoitettujen pysyvien automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävien valtakunnallisten tietojärjestelmien lisäksi poliisin valtakunnallisessa käytössä voi olla tilapäisiä tai manuaalisesti ylläpidettäviä henkilökistereitä.

Yhden tai useamman poliisiyksikön käyttöön voidaan perustaa myös:

1) muu poliisin henkilökisteri kuin 2—5 tai 33 §:ssä tarkoitettu tietojärjestelmä;

2) sellaisen rikoksen tai sellaisten rikosten muodostaman rikoskokonaisuuden, josta saattaa seurata vankeutta estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi tarpeellista rikosanalyysia varten tilapäinen rekisteri, jossa saa yhdistää, tallettaa ja muuten käsitellä 2—4 §:ssä tarkoitettujen tietojärjestelmien tietoja, poliisin yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja rikostiedustelu-, tarkkailuja havaintotietoja sekä 14 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja.

7 §

Rekisterinpitäjä

Edellä 2—4 §:ssä ja 6 §:n 1 momentissa sekä 33 §:ssä tarkoitettun henkilökisterin rekisterinpitäjä on Poliisihallitus, 5 §:ssä tarkoitettun henkilökisterin rekisterinpitäjä on suojelupoliisi ja 6 §:n 2 momentissa tarkoitettun henkilökisterin rekisterinpitäjä on toiminnasta vastaava poliisiyksikkö.

8 §

Henkilökisterin perustaminen

Muiden kuin 2—5 ja 33 §:ssä tarkoitettujen henkilökisterien perustamisesta on tehtävä kirjallinen päätös. Edellä 6 §:ssä tarkoitettujen valtakunnallisessa käytössä olevien tilapäisten ja manuaalisesti ylläpidettävien henkilökisterien perustamista koskevasta päätöksestä ja sen olennaisesta muuttamisesta on ilmoitettava viimeistään kuukautta ennen re-

kisterin perustamista tai muuttamista tietosuoja-valtuutetulle. Perustamispäätöksessä on mainittava henkilökisterin käyttötarkoitus.

10 §

Arkaluonteisten tietojen käsittely

Henkilötietolain 11 §:n 1, 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa kerätä ja tallettaa poliisin henkilökisteriin ja muutoin käsitellä ainoastaan silloin, kun se on poliisin yksittäisen tehtävän suorittamiseksi välttämätöntä. Suojelupoliisin toiminnalliseen tietojärjestelmään näitä tietoja saa kerätä, tallettaa ja muutoin käsitellä silloin, kun se on suojelupoliisille laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi välttämätöntä. Mainitun pykälän 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa lisäksi kerätä ja tallettaa poliisin henkilökisteriin ja muutoin käsitellä silloin, kun se on rekisteröidyn oman turvallisuuden tai viranomaisen työturvallisuuden varmistamiseksi välttämätöntä.

Henkilötietolain 11 §:n 1, 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa kerätä ja tallettaa 33 §:ssä tarkoitettuun henkilökisteriin.

11 §

Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen käsittely

Poliisilain 3 luvussa tarkoitetuilla salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatu ylimääräinen tieto saadaan tallettaa 2 ja 4—5 §:ssä tarkoitettuihin tietojärjestelmiin tai 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun henkilökisteriin, jos tieto koskee sellaista rikosta, jonka estämisessä tai paljastamisessa olisi saatu käyttää sitä tiedonhankintakeinoa, jolla tieto on saatu, taikka jos tieto on tarpeen rikoslain (39/1889) 15 luvun 10 §:ssä tarkoitettun rikoksen estämiseksi.

Pakkokeinolain 5 a luvussa tarkoitetuilla tiedonhankintakeinoilla saadun ylimääräisen tiedon tallettamisesta henkilökisteriin säädetään pakkokeinolain 5 a luvun 13 §:ssä.

12 §

Yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittely

Poliisin yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja, poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, jotka eivät liity kyseiseen tai muuhun jo suoritettavana olevaan tehtävään, saa kerätä ja tallettaa vain 2 §:ssä tarkoitettuun henkilörekisteriin mainitun pykälän 3 momentin 11 kohdassa tarkoitettuna havaintotietona, 4, 5 ja 33 §:ssä tarkoitettuun henkilörekisteriin sekä tilapäiseksi tarkoitettuun 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun henkilörekisteriin mainituissa lainkohdissa säädetyn edellytyksin.

Tietoja tallettaessa niihin on liitettävä arvio tietojen antajan luotettavuudesta ja tietojen oikeellisuudesta, jos se on mahdollista.

13 §

Poliisin oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Poliisilla on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tarpeellisia tietoja rekistereistä siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, seuraavasti:

1) ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitettu ajoneuvoliikennerekisteristä sen 15—17 §:ssä mainittuihin tarkoituksiin;

2) rikosten estämiseksi, selvittämiseksi ja syyteharkintaan saattamiseksi tai henkilön luotettavuutta edellyttävän poliisin lupaa tai hyväksyntää varten henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain (422/2002) 16 §:n 1 momentissa säädettyistä Rikosseuraamuslaitoksen tietojärjestelmistä tuomitusta, vangista ja rangaistuslaitokseen otetusta henkilöstä;

3) liikenne- ja viestintäministeriön liikenneluparekisteristä, liikennevalvontaa, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä ulkomaalaislain (301/2004) 179 §:ssä tarkoitettua liikenteen-

harjoittajan seuraamusmaksun määräämistä varten;

4) majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuja matkustajatietoja majoitustoiminnan harjoittajilta yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä rikosten estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi ja poliisille laissa säädetyn muun tehtävän suorittamiseksi;

5) Sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002) tarkoitettu sakkorekisteristä sen 50 §:ssä mainittuihin tarkoituksiin rikokseen ja rikosoikeudelliseen seuraamukseen liittyviä tietoja sekä lupa-asoiden käsittelyä varten, rikosrekisterilaissa (770/1993) tarkoitettu rikosrekisteristä sen 4 ja 4 a §:ssä mainittuihin tarkoituksiin henkilöä koskevia tietoja ja oikeushallinnon viranomaisilta tietojen niiden etsintäkuuluttamista henkilöistä, oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (372/2010) tarkoitettu ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuksista ja niiden lainvoimaisuudesta sekä diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tietoja syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista, jos tällainen tieto on saatavissa;

6) patenti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteristä tiedot elinkeinonharjoittajia koskevista ilmoituksista ja tiedonannoista rikosten estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten;

7) rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen henkilörekistereistä poliisin tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu, sekä muuhun tarkoitukseen 16 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa;

8) ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä Suomessa lähettävävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen ja muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista, näiden perheenjäsenistä ja yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä esitutkintaa, muuta tutkintaa ja poliisille ulkomaalaislaissa säädetyn tehtävän suorittamista varten;

9) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä matkustusasiakirjaa, viisumia, oleskelua, kansainvälistä suojelua, maasta poistamista, maahantulokieltoa ja kansalaisuutta koskevasta asiasta esitutkintaa, muuta tutkintaa ja poliisille ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten;

10) vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa (976/2006) tarkoitetusta vesikulkuneuvorekisteristä sekä Ahvenanmaan huvivenerekisteristä veneitä ja niiden omistajia ja haltijoita koskevat tarpeelliset tiedot poliisilain (493/1995) 1 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamiseksi ja eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa (485/2004) tarkoitettua tehtävää sekä ulkomaalaislain (301/2004) 179 §:ssä tarkoitettua liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä varten;

11) teleyritykseltä pakkokeinolain 5 a luvun 3 ja 3 a §:ssä, poliisilain 31 c §:n 1 momentissa ja 36 §:n 2 momentissa sekä sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 35 ja 36 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

12) virka-apua pyytäneeltä viranomaiselta tarpeellisia tietoja virka-avun antamiseksi;

13) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennuspalveluista annetun lain (661/2009) 13—17 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

14) puolustusvoimien asevelvollisrekisteristä asevelvollisuuslain (1438/2007) 97 a §:ssä tarkoitettuja ampuma-aselain mukaisen luvan hakijan ja haltijan sekä hyväksynnän saajaksi haettavan ja hyväksynnän saaneen henkilön henkilökohtaisen sopivuuden arviointia varten välttämättömiä tietoja asevelvollisen palveluksesta ja palveluskelppoisuudesta;

15) panostajalain (219/2000) 3 §:ssä tarkoitettua panostajarekisteristä valvonta- ja hälytystehtäviä sekä rikosten estämistä, selvittämistä ja paljastamista varten.

Poliisilla on oikeus saada 1—2 momentissa tarkoitettut tiedot maksutta, ellei laissa toisin säädetä.

Poliisiin on pyynnöstä annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tietoja 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, poliisiin on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä

siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

14 §

Muiden viranomaisten tietojen luovuttaminen poliisille suorakäyttöisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten

Poliisin henkilörekistereihin voivat, siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, suorakäyttöisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten luovuttaa:

1) oikeushallinto-, kriminaalihuolto- ja vankeinhoitoviranomaiset sekä Oikeusrekisterikeskus etsintäkuuluttamiaan henkilöitä koskevia tietoja, vankeinhoitoviranomaiset tuntomerkitietoja vapautteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä sekä Oikeusrekisterikeskus lähetyksieltoja ja liiketoimintakieltoja koskevia tietoja;

2) tullilaitos ja sotilasviranomaiset etsintäkuuluttamiaan henkilöitä koskevia tietoja sekä tullilaitos ulkomaalaisten tunnistamistietoja ja rikosten ennalta estämiseksi ja selvittämiseksi tarpeellisia tietoja;

3) ulkoasiainministeriö ja Suomen edustustot passilaissa (671/2006) ulkoministeriölle ja Suomen edustustoille säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarvittavia tietoja, ulkoasiainministeriö Suomessa lähettävävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen, muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista ja näiden perheenjäsenistä ja yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä tarvittavia tietoja;

4) rajavartiolaitos 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaissa (578/2005) tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle, sekä 3 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaissa tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle;

5) Metsähallituksen erätarkastaja toimivaltansa kuuluvassa erävalvonnassa kirjattuja tarpeellisia toimenpidetietoja;

6) hätäkeskusviranomaiset hätäkeskustietojärjestelmään tallettamansa henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja;

7) Maahanmuuttovirasto kansallisia maahanmuuttolokieltoja sekä käännätyks- ja karkotuspäätöksiin ja virka-apuun liittyviä poliisitoimenpiteitä koskevia tietoja.

Poliisiin on pyynnöstä annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tieto 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, poliisiin on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

16 §

Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Poliisilla on oikeus, jollei jäljempänä toisin säädetä, käyttää poliisin henkilörekisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos tiedot ovat tarpeen:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suorittaessa sellaista poliisin yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;
- 5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta, jos luvan myöntämisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädettyluvanhakijan tai luvan haltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvan hakijan tai luvan haltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Poliisin henkilörekisterin tietoja saa käyttää myös laillisuusvalvonta-, tutkimus-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa. Lisäksi tietoja

saa käyttää koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Edellä 2 §:n 3 momentin 11 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja, 4 §:ssä tarkoitettua epäiltyjen tietojärjestelmän, 5 §:ssä tarkoitettua suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tai 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua tilapäisen rekisterin tietoja ei saa käyttää tämän pykälän 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Passin sormenjälkitietojen ja 3 §:n 3 momentin 7 kohdassa tarkoitettujen ulkomaalaisten tunnistamistietoihin kuuluvien sormenjälkitietojen käyttämisestä säädetään 16 a §:ssä.

16 a §

Passin sormenjälkitietojen ja ulkomaalaislain perusteella otettujen sormenjälkitietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Poliisi saa käyttää 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja ja 7 kohdassa tarkoitettuja ulkomaalaisten tunnistamistietoihin kuuluvia sormenjälkitietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen vain, jos se on välttämätöntä luonnononnettomuuden, suuronnettomuuden tai muun katastrofin taikka rikoksen kohteeksi joutuneen tai muuten tunnistamattomaksi jääneen uhrin tunnistamiseksi. Oikeus tiedon käyttöön on vain sillä, jonka työtehtävien hoitaminen tiedon käyttöä välttämättä edellyttää.

Poliisilla on 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa oikeus ottaa sormenjäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan, ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

17 §

Tietojen luovuttaminen toiselle poliisiyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Edellä 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat tarpeen:

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

Tiedot saadaan luovuttaa salassapitosäätöjen estämättä myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

18 §

Tietojen luovuttaminen toiselle poliisiyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Poliisiyksikkö saa luovuttaa toiselle poliisiyksikölle valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun poliisin henkilökirjaston tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos tiedot ovat tarpeen:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suorittaessa sellaista poliisin yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;

5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta, jos luvan myöntämisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Edellä 5 §:ssä tarkoitettujen suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoja ja

6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tilapäisen henkilökirjaston 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Poliisin henkilökirjaston tietoja saa luovuttaa salassapitosäätöjen estämättä käytettäväksi myös laillisuusvalvonta-, tutkimus-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa. Lisäksi tietoja saa käyttää koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Tiedot saadaan luovuttaa salassapitosäätöjen estämättä myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

19 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Poliisi saa luovuttaa henkilökirjastostaan salassapitosäätöjen estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen, seuraavasti:

1) Liikenteen turvallisuusvirastolle ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain 11 §:n 1 momentin 5 kohdassa sekä luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi ilmailulain (1194/2009) 48 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

2) Häätokeskuslaitokselle hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 19 §:ssä 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitun lain 19 §:n 2 momentissa säädetään sekä tämän lain 2 §:n 3 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja poliisiasian tietojärjestelmän työturvallisuustietoja hätäkeskustietojärjestelmään tallettavaksi;

3) pelastusviranomaisille pelastuslain (379/2011) 32 §:ssä tarkoitettua pelastustoimintaa varten;

4) rajavartiolaitokselle tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, rikosten estämistä, paljastamista, esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten, muihin rajavartiolaitoksen tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu sekä muuhun tar-

koitukseen 16 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

5) Pääesikunnalle poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa (1251/1995) tarkoitettuja turvallisuus- ja valvontatehtäviä sekä rikostutkintaa varten, turvallisuusselvityksistä annetussa laissa (177/2002) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten ja kansainvälisistä tietoturvaluusvelvoitteista annetussa laissa (588/2004) tarkoitettujen yhteisö- ja henkilöturvallisuusselvitysten tekemistä varten, asevelvollisrekisterinpitäjälle asevelvollisuuslain (1438/2007) 96 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä varten ja ampu- ma-aselain (1/1998) 67 §:ssä tarkoitettu- ta luvan peruuttamisesta sekä lain 8 luvussa tarkoitetuista turvaamistoimenpiteistä sen arvi- oimiseksi, onko henkilö sopiva palvelemaan puolustusvoimissa;

6) sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä var- ten;

7) tullilaitokselle tullivalvontaa, tullirikos- ten estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen 16 §:n 1 momen- tin mukaisissa tapauksissa sekä haasteen ja muun tiedoksiannon suorittamista varten;

8) työviranomaisille työntekijän oleskelu- luvan tai elinkeinonharjoittajan oleskelulu- van antamista tai työnteon valvontaa koske- van asian käsittelyä varten;

9) ulkoasiainministeriölle ja Suomen edus- tustolle näiden toimivaltaan kuuluvan passia tai muuta matkustusasiakirjaa, viisumia, työntekijän oleskelulupaa, elinkeinoharjoitta- jan oleskelulupaa tai muuta oleskelulupaa koskevan asian käsittelyä varten;

10) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellais- ten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään Maahanmuuttoviraston tehtäväksi;

11) tuomioistuimille ampuma-aseisiin, ase- en osiin, patruunoihin tai erityisen vaaral- lisiin ammuksiin liittyvien asioiden käsittelyä varten;

12) tuomioistuimille ja Oikeusrekisterikes- kukselle etsintäkuulutusten seuraamista var- ten, Rikosseuraamuslaitokselle henkilötieto- jen käsittelystä rangaistusten täytäntöön-

panossa annetussa laissa (422/2002) tarkoi- tettua yhdyskuntaseuraamuksen tuomitsemi- sen edellytyksistä tuomioistuimelle annetta- vaa lausuntoa, yhdyskuntaseuraamuksen täy- täntöönpanoa, tuomittuja koskevien etsintä- kuulutusten ja lähestymiskiellojen seuru- raamista, tutkintavankien ja vankien sijoitta- mista, tutkintavankeusaikaisen tai vankeusai- kaisen rikollisuuden estämistä, seuraamuksen täytäntöönpanoon liittyvien lupa-asioiden kä- sittelyä ja lupaehtojen noudattamisen valvon- taan varten sekä oikeushallintoviranomaisille ja sotilasviranomaisille näiden omien etsintä- kuulutusten seuraamista varten;

13) ulosottomiehelle ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 67 §:n mukaisesti ulosot- toselvitystä tai muuta ulosottoasiain täytän- töönpanoa varten;

14) syyttäjille syyttäjälaitoksesta annetun lain (439/2011) 25 §:ssä säädettyssä laajuus- dessa;

15) poliisilain 1 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virkamiehelle, jolla on maini- tun lain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisival- tuudet tai joka toimii ulkomailla Suomen si- joittamana poliisin yhdyshenkilön tehtävissä; tietojen luovuttamisesta on voimassa, mitä 17 §:n 1—3 momentissa ja 18 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään;

16) haastemieslain (505/1986) 1 ja 6 §:ssä mainitulle virkamiehelle muuntorangaistuk- sen määräämistä koskevaan oikeudenkäyn- tiin haastamista varten sekä haastemiehille haasteen toimittamista varten tarpeelliset poliisiasiainjärjestelmän henkilötiedot, työ- turvallisuustiedot ja pidätettyjen tiedot;

17) Metsähallituksen erätarkastajalle tämän toimivaltaan kuuluvaa erävalvontaa varten;

18) tienpitäjinä toimiville kunnille ja Li- ikennevirastolle liikenneonnettomuustietoja liikenneturvallisuuden edistämistä varten;

19) työsuojeluhallinnolle kuljettajien ajo- ja lepoaikojen valvontaa varten tieliikenteen sosiaalilainsäädännöstä annettujen neuvoston asetusten (ETY) N:o 3820/85 ja (ETY) N:o 3821/85 täytäntöönpanoa koskevasta vähim- mäisedellytyksistä ja neuvoston direktiivin 88/599/ETY kumoamisesta annetun Euroo- pan neuvoston ja parlamentin direktiivin (2006/22/EY) mukaiset tiedot;

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoi- tettu passin sormenjälkitietoja poliisi saa

luovuttaa salassapitosäännösten estämättä ainoastaan 1 momentin 4, 7, 9 ja 10 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille henkilöllisyyden varmistamiseksi ja asiakirjan aitouden toteamiseksi silloin, kun se on tarpeen henkilön maahantuloa, maassa oleskelua tai maasta lähtöä koskevien asioiden käsittelyä varten. Tietojen saamiseen oikeutetulla on oikeus ottaa rekisteröidyltä sormenjäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

Rekisterinpitäjä voi erityisestä syystä antaa salassapitosäännösten estämättä 4 §:ssä tarkoitettuun epäiltyjen tietojärjestelmään ja 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun rekisteriin teknisen käyttöyhteyden puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määräytyille virkamiehille sekä Rikosseuraamuslaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määräytyille virkamiehille, joilla on poliisilain 8 §:ssä säädetyt erityiset poliisivaltuudet tai ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle poliisin yhdys henkilölle.

Edellä 1 momentin 4 ja 7 kohdissa mainitusta huolimatta tämän lain 2 §:n 3 momentin 11 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja, 4 §:ssä tarkoitettua epäiltyjen tietojärjestelmän tietoja tai 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua tilapäisen rekisterin tietoja ei saa käyttää 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Luovutettavien tietojen laatu on varmennettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

19 a §

Tietojen luovuttaminen yleisölle

Poliisi saa luovuttaa yleisen tietoverkon välityksellä yleisön tietoon saattamiseksi ja yleisöviuhjeiden saamiseksi 2 §:n 3 momentin

8 kohdassa tarkoitettuja tietoja, jos se on olennaisen tärkeää poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädetyin tehtävien suorittamiseksi, eikä tietojen luovuttaminen ole vastoin rekisteröidyn oikeutettua etua. Toiselta viranomaiselta saatuja tietoja saa luovuttaa vain tiedot luovuttaneen viranomaisen suostumuksella.

19 b §

Henkilörekisterien ja niihin talletettujen tietojen käsittelyn valvonta

Tässä laissa tarkoitettuna henkilörekisterin ja siihen sisältyvien tietojen salassapito ja muu suoja varmistetaan:

1) antamalla pääsy tietoihin vain niille, jotka tarvitsevat tietoja työtehtäviensä hoitamiseksi;

2) huolehtimalla siitä, että henkilörekisteriin talletettujen tietojen käyttö, luovutus ja muu käsittely sekä luovutuksen perusteet kirjataan sähköiseen lokiin, tietojärjestelmään, asianhallintajärjestelmään, manuaaliseen diaariin tai asiakirjaan;

3) estämällä tietojen luvaton muuttaminen ja muu luvaton tai asiaton käsittely käyttöoikeushallinnan, käytön valvonnan sekä tietoverkkojen, tietojärjestelmien ja tietopalvelujen asianmukaisilla ja riittäväillä turvallisuusjärjestelyillä ja muilla toimenpiteillä.

20 §

Tietojen luovuttamisesta päättäminen

Oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekisterin tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona päättää rekisterinpitäjä tai rekisterinpitäjän tähän tehtävään määräämä muu poliisiyksikkö.

22 §

Tietojen poistaminen poliisiasiain tietojärjestelmästä

Poliisiasiain tietojärjestelmästä tiedot poistetaan seuraavasti:

1) tutkinnan ja virka-avun tiedoista poistetaan, jolleivät ne tutkinnallisen tai valvonnal-

lisen syyn, rekisteröidyn, muun asianosaisen tai poliisin henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi ole tarpeen:

a) syyttäjälle siirretyn rikosilmoituksen tiedot viiden vuoden kuluttua ilmoituksen siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmistä epäilyistä rikoksesta voi seurata sakkoa; kymmenen vuoden kuluttua tiedot rikosilmoituksen siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmistä epäilyistä rikoksesta voi seurata enintään viiden vuoden vankeusrangaistus; kahdenkymmenen vuoden kuluttua tiedot rikosilmoituksen siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmistä epäilyistä rikoksesta voi seurata yli 5 vuotta vankeutta; tietoja ei kuitenkaan poisteta, jos rikoksen syyteoikeus ei vanhene;

b) muiden rikosilmoitusten tiedot yhden vuoden kuluttua viimeisimmän epäillyn rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta, aikaisintaan kuitenkin viiden vuoden kuluttua ilmoituksen kirjaamisesta;

c) muiden ilmoitusten tiedot viiden vuoden kuluttua ilmoituksen kirjaamisesta;

2) henkilökuulutustiedoista poistetaan liiketoimintakieltoa koskevat tiedot viiden vuoden kuluttua liiketoimintakiellon päättymisestä, lähestymiskielloa tai tapaamiskielloa koskevat tiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua lähestymiskiellon tai tapaamiskiellon määräämisestä, valvottua koevapautta tai valvontarangaistusta koskevat tiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua valvotun koevapauden tai valvontarangaistuksen päättymisestä ja muut tiedot poistetaan kolmen vuoden kuluttua kuulutuksen tai kiellon peruuttamisesta tai päättymisestä;

3) tunnistettavien tiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua kadonneen henkilön löytämisestä tai tuntemattoman vainajan tunnistamisesta;

4) etsittävien ajoneuvojen tiedot poistetaan kun ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn taikka asianomistajan oikeuksien vuoksi eivät ole tarpeen;

5) omaisuustiedot poistetaan kun ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn taikka asianomistajan oikeuksien vuoksi eivät ole tarpeen;

6) turvallisuustiedot poistetaan viimeistään yhden vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta;

7) tuntomerkitiedot poistetaan viimeistään kymmenen vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta; tiedot poistetaan kuitenkin yhden vuoden kuluttua;

a) siitä, kun on päätetty, että esikunta lopetetaan esitutkintalain 4 §:n 3 momentin, 9 §:n 2 momentin tai 43 §:n 2 momentin perusteella tai ettei esitutkintaa toimiteta tai se päätetään esitutkintalain 3 §:n perusteella;

b) siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon syyttäjän päätöksestä esitutkinnan rajoittamisesta tai syyttämättä jättämisestä taikka syyttäjän tekemästä muusta päätöksestä asian käsittelyn lopettamisesta;

c) siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon tuomioistuimen lainvoimaisesta ratkaisusta, jonka mukaan rekisteröityä vastaan nostettu syyte on hylätty tai nostettu syyte syyteoikeuden vanhentumisen vuoksi hylätty;

8) tiedotustiedot poistetaan kahden vuoden kuluttua tiedon julkaisemisesta; omaisuutta, etsittäviä ajoneuvoja ja tunnistettavia henkilöitä koskevat tiedot kuitenkin viimeistään samanaikaisesti niitä koskevien kuulutusten poistamisen kanssa;

9) tietolähdetiedot poistetaan kymmenen vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä;

10) tapaamiskieltotiedot poistetaan kahden vuoden kuluttua kiellon päättymisestä;

11) edellä 11 §:ssä tarkoitettu ylimääräiset tiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua siitä, kun asia on lainvoimaisesti ratkaistu tai jätetty sillensä;

12) havaintotiedot poistetaan kuuden kuukauden kuluttua merkinnän tallettamisesta järjestelmään.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään tietojen poistamisesta, rekisteröidyn, joka oli rikoksen tekohetkellä alle 15-vuotias, tiedot poistetaan hänen täytettyään 18 vuotta, ellei hän 15 vuotta täytettyään ole syöllistynyt rikokseen. Tietoja ei kuitenkaan tällä perusteella poisteta, jos ilmoitukseen liittyy muita syälliseksi epäiltyjä, joiden tietoja ei vielä poisteta tai jokin merkinnöistä koskee rikollista tekoa, josta on seuraamukseksi säädetty ainoastaan vankeutta.

Tunnistamattomiksi jääneet rikokseen liittyvän tuntemattoman tekijän taltioidut jäljet

poistetaan vuoden kuluttua rikoksen syyteoi-
keuden vanhentumisesta.

Edellä 1 momentin 1 ja 3—6 kohdassa tar-
koitettujen tietojen edelleen säilyttämisen
tarpeellisuus tutkitaan viimeistään kolmen
vuoden kuluttua edellisestä tarpeellisuuden
tarkastamisesta, ja tietojen uudelleen tarkas-
tamisesta tehdään merkintä.

23 §

Tietojen poistaminen hallintoasiain tietojär- jestelmästä

Hallintoasiain tietojärjestelmästä tiedot
poistetaan seuraavasti:

1) edellä 3 §:n 3 momentin 1 kohdassa tar-
koitetuista aselupatiedoista päätöstä koskevat
tiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua
päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka pää-
töksessä mainitun voimassaoloajan päättymis-
estä, lupatiedot kahdenkymmenen vuoden
kuluttua luvan voimassaoloajan päättymises-
tä, este- tai huomautustiedot ja muut talletet-
ut tiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua
tiedon merkitsemisestä sekä asetiedot kah-
denkymmenen vuoden kuluttua siitä kun ase
muutettiin pysyvästi toimintakyvyttömäksi,
romutettiin tai vietiin pysyvästi maasta;

2) henkilökortti- ja passitiedoista, passin
sormenjälkitiedoista, turvallisuusalan valvon-
tatiedoista sekä rahankeräysten ja arpajaisten
valvontatiedoista päätöstä koskevat tiedot
kymmenen vuoden kuluttua päätöksestä tai
sen raukeamisesta taikka päätöksessä maini-
tun voimassaoloajan päättymisestä, este-
huomautus- ja tarkastustiedot sekä muut tal-
letetut tiedot kymmenen vuoden kuluttua tie-
don merkitsemisestä;

3) kuvatiedot kolmen vuoden kuluttua sen
poliisin, ulkoasiainministeriön, tai Suomen
edustuston myöntämän luvan tai antaman
päätöksen voimassaoloajan päättymisestä,
jonka valmistamiseen henkilön valokuvaa tai
nimikirjoitusnäytettä on viimeksi käytetty;
kuitenkin, jos jollakin aikaisemmalla luvalla
tai päätöksellä on pidempi voimassaoloaika
kuin viimeksi valmistetulla luvalla tai pää-
töksellä, poistetaan tiedot kolmen vuoden ku-
luessa pidempään voimassa olevan luvan tai
päätöksen voimassaoloajan päättymisestä;

4) paikallispoliisin turvallisuus selvitykset
vuoden kuluttua uuden suppean turvallisuus-
selvityksen antamisesta, viimeistään kuiten-
kin kymmenen vuoden kuluttua selvityksen
antamisesta;

5) ulkomaalaisten tunnistamistiedot kym-
menen vuoden kuluttua rekisteröinnistä; jos
rekisteröity on saanut Suomen kansalaisuuden,
tiedot poistetaan kuitenkin yhden vuo-
den kuluttua siitä, kun rekisterinpitäjä on
saanut tiedon kyseisestä kansalaisuuden saa-
misesta.

25 §

Tietojen poistaminen Suojelupoliisin toimin- nallisesta tietojärjestelmästä

Henkilöä koskevat tiedot poistetaan Suoje-
lupoliisin toiminnallisesta tietojärjestelmästä
25 vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkit-
semisestä. Tietojärjestelmässä olevat perus-
muotoiset ja laajat turvallisuus selvitykset
poistetaan vuoden kuluessa vastaavan uuden
selvityksen antamisesta, viimeistään kuiten-
kin kymmenen vuoden kuluttua selvityksen
antamisesta.

27 §

Virheelliseksi todettu tieto

Sen estämättä, mitä henkilötietolaissa sää-
detään rekisterissä olevan virheellisen tiedon
korjaamisesta, virheelliseksi todettu tieto
saadaan säilyttää korjatun tiedon yhteydessä,
jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asian-
osaisen tai poliisin henkilöstöön kuuluvan
oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa
saadaan käyttää vain mainitussa tarkoitukses-
sa.

Virheelliseksi todettua tietoa ei kuitenkaan
saa säilyttää 33 §:ssä tarkoitettussa rekisteris-
sä.

Virheelliseksi todettu tieto, jota 1 momen-
tin nojalla säilytetään, on poistettava heti kun
tiedon säilyttäminen oikeuksien turvaamiseksi
ei enää ole tarpeen, viimeistään kuitenkin
viiden vuoden kuluttua tiedon poistamiselle
säädetyn määräajan päättymisestä.

6 luku

Kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvän henkilötietojen käsittelyn erityissäännöksiä

29 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella ja Euroopan talousalueella

Poliisi saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun poliisin henkilörekisterin tietoja Euroopan unionin jäsenvaltion ja Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion poliisiviranomaiselle ja muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi. Poliisilain 1 §:n 3 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun poliisin henkilörekisterin tietoja saa luovuttaa, jos tiedot ovat välttämättömiä sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Edellä 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille henkilörekisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos tiedot ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;

5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta, jos luvan myöntämisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Edellä 2 §:n 3 momentin 1 kohdan a—d alakohdassa tarkoitettuja tutkinnan ja virkavain tietoja, 11 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja, 4 §:ssä tarkoitettua epäiltyjen tietojärjestelmän tietoja, 5 §:ssä tarkoitettua Suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoja sekä 6 §:ssä tarkoitettua rekisterin tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja saa kuitenkin luovuttaa vain siten kuin 16 a §:ssä säädetään.

Luovutettavien tietojen laatu on varmentettava ja niihin mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

30 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Poliisi saa luovuttaa rikosten torjumista, selvittämistä tai paljastamista varten poliisin henkilörekisterin tietoja kansainväliselle ri-

kospoliisijärjestölle (I.C.P.O. - Interpol) taikka sen muun kuin 29 §:ssä tarkoitetun jäsenvaltion poliisiviranomaiselle tai muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi.

Poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä poliisin henkilörekisterin tietoja muun kuin 1 momentissa tarkoitetun valtion poliisiviranomaiselle tai viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Tietoja saadaan luovuttaa, jos ne ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta.

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja saa kuitenkin luovuttaa vain siten kuin 16 a §:ssä säädetään.

Poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä muun valtion asevalvonnasta vastaavalle viranomaiselle ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimista, hallussapitoa, siirtoa, tuontia ja vientiä koskevia poliisin henkilörekisterin tietoja, jos tietojen luovuttaminen ja saanti on asevalvonnan kannalta välttämättömiä.

Poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä poliisin henkilörekisterin tietoja laittomasti maahan saapuneiden ja maassa oleskelevien henkilöiden takaisinottamisesta tehdyissä sopimuksissa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille sopimuksissa tarkoitettuja tehtäviä varten.

31 §

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittely

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittelyssä on noudatettava, mitä tietojen luovuttajan asettamissa ehdoissa määrätään salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta, tietojen käytön rajoituksista, tietojen edelleen luovutuksesta tai luovutetun aineiston palauttamisesta.

Ellei 1 momentista muuta johdu, poliisi saa käyttää sille luovutettuja tietoja muuhun tarkoitukseen kuin mihin tiedot on luovutettu, jos tiedot ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta; tai
- 4) oikeudellisen tai hallinnollisen menettelyn toteuttamiseksi, joka liittyy suoraan muun rikoksen ennalta estämiseen, selvittämiseen, siitä syyttämiseen tai rikosoikeudellisen seuraamuksen täytäntöönpanoon.

Euroopan unionin jäsenvaltiolta saatuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa edelleen Euroopan unioniin kuulumattomalle valtiolle tai kansainvälisille elimille ilman tiedot luovuttaneen jäsenvaltion suostumusta, paitsi jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä Suomen tai toisen valtion yleistä turvallisuutta taikka Suomen olennaisia etuja koskevan välittömän ja vakavan uhkan estämiseksi eikä suostumusta voida saada ajoissa. Tiedot saadaan luovuttaa ainoastaan, jos asianomainen valtio tai kansainvälinen elin varmistaa riittävän tietosuojan tason. Tiedot luovuttaneelle jäsenvaltiolle on ilmoitettava viipymättä tietojen edelleen luovuttamisesta.

Poliisin on pyynnöstä annettava tiedot luovuttaneelle valtiolle tai kansainväliselle elimelle tietoja sille luovutettujen tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, poliisin on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

Poliisin on kirjattava tiedonvaihdon lainmukaisuuden ja tietoturvallisuuden varmistamiseksi kansainvälisessä yhteistyössä suo-

rittamansa henkilötietojen välitys ja sen perusteet. Tiedonvälitystä ei tarvitse erikseen kirjata siltä osin kuin sitä koskevat tiedot ovat saatavissa muusta järjestelmästä tai rekisteristä.

6 a luku

Schengenin tietojärjestelmä

32 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) Schengenin yleissopimuksella tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehtyä yleissopimusta (SopS 23/2001);

2) Schengen-valtiolla Schengenin tietojärjestelmää käyttävää valtiota;

3) toimivaltaisilla Schengen-viranomaisilla poliisia, rajavartiolaitosta, tullilaitosta, puolustusvoimia, yleistä syyttäjää, Maahanmuuttovirastoa, Liikenteen turvallisuusvirastoa, ulkoasiainministeriötä sekä Suomen edustustoa, jos ulkoasiainministeriö on antanut tarvittavan valtuuden viisumin myöntämiseen siinä palvelevalle nimetylle Suomen kansalaiselle;

4) Schengenin tietojärjestelmällä tietojärjestelmää, joka koostuu kunkin Schengen-valtion alueella olevasta kansallisesta osasta sekä keskustietojärjestelmää ylläpitävästä teknisen tuen yksiköstä; teknisen tuen yksikkö ylläpitää tietokantaa, jolla varmistetaan kansallisten osien tietokantojen sisällöllinen yhtenevyys;

5) Sirene-toimistolla keskusrikospoliisia.

33 §

Schengenin tietojärjestelmän kansallinen järjestelmä

Schengenin tietojärjestelmän kansallinen järjestelmä on poliisin valtakunnalliseen käyttöön tarkoitettu pysyvä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä henki-

lökisteri. Kansallisen järjestelmän osia voivat olla:

1) Sirene-asiankäsittelyjärjestelmä, jonka välityksellä Sirene-toimisto luovuttaa tietoja Schengenin yleissopimuksen mukaisesti ja johon Sirene-toimisto tallettaa tietojenvaihtoon liittyvät lisätiedot ja tiedot tietojenvaihtoon liittyvistä toimenpiteistä;

2) SIS-lokitietokanta, johon rekisteröidään kaikki Schengenin tietojärjestelmässä suoritettu tietojenvaihto Schengenin yleissopimuksen mukaisesti;

3) kopio teknisen tuen yksikön ylläpitämästä tietokannasta.

Schengenin tietojärjestelmän kansallisen järjestelmän käyttötarkoituksesta ja tietosisällöstä määrätään yleissopimuksessa.

Schengenin tietojärjestelmän kansallisen järjestelmän käyttöönnotosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

34 §

Toimivaltaisten Schengen-viranomaisten oikeus saada tietoja Schengenin tietojärjestelmästä

Toimivaltaisten Schengen-viranomaisten oikeudesta saada tietoja Schengenin tietojärjestelmästä määrätään Schengenin yleissopimuksessa.

35 §

Tietojen luovuttaminen Schengenin tietojärjestelmän kansallisesta järjestelmästä

Poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä toimivaltaisille Schengen-viranomaisille 33 §:ssä tarkoitettun Schengenin tietojärjestelmän kansallisen järjestelmän tietoja siten kuin siitä säädetään Schengenin yleissopimuksessa. Poliisi saa luovuttaa tiedot myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

36 §

Tietojen luovuttaminen Schengen-valtiolle ja Schengenin tietojärjestelmään

Toimivaltaiset Schengen-viranomaiset saavat luovuttaa salassapitosäännösten estämättä Schengen-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille sekä Schengenin tietojärjestelmään talletettavaksi Schengenin yleissopimuksessa tarkoitettuja tietoja, jotka ovat tarpeen Schengenin yleissopimuksessa määrättyihin tarkoituksiin. Schengenin yleissopimuksessa tarkoitettujen lisätiedot on luovutettava Sirene-toimiston välityksellä.

Tiedot saa luovuttaa myös teknisen käytöhytyden avulla tai tietojoukkona.

37 §

Tietojen poistaminen Schengenin tietojärjestelmän kansallisesta järjestelmästä

Schengenin tietojärjestelmän kansallisen järjestelmän, Schengenin keskustietojärjestelmän tietokantakopion, Sirene-asiankäsitteilyjärjestelmän tietojen sekä SIS-lokitietojen poistamisesta määrätään Schengenin yleissopimuksen 112 ja 113 artiklassa.

6 b luku

Kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvän henkilötietojen käsittelyn muita erityissäännöksiä

38 §

Europolin tietojärjestelmät

Tietojen käsittelystä Euroopan poliisiviraston kanssa säädetään Europolia koskevan päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annetussa laissa (563/2011).

39 §

Eurodac-järjestelmä

Turvapaikanhakijoiden, ulkorajan luvatta ylittäneiden henkilöiden ja laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden sormenjälkien tallettamisesta säädetään Eurodac-järjestelmän perustamisesta sormenjälkien vertailua varten Dublinin yleissopimuksen tehokkaaksi soveltamiseksi annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2725/2000. Keskusrikospoliisi on Eurodac-järjestelmän kansallinen yksikkö ja kirjaa tiedonvälityksen 19 b §:n mukaisesti.

40 §

Prümin sopimukseen perustuva tietojen käsittely

Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan ja Itävallan tasavallan välillä rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja laittoman muutto liikkeen torjumiseksi tehdyn sopimuksen (SopS 54/2007, Prümin sopimus) nojalla saatujen tietojen poistamisesta määrätään tässä laissa säädetyn lisäksi sopimuksen 14 artiklan 2 kohdassa, 35 artiklan 2 ja 3 kohdassa sekä 37 artiklan 3 kohdassa.

Prümin sopimukseen perustuvaa tietojen käsittelyä koskevien lokitietojen ja valvontatietojen säilyttämisestä ja poistamisesta määrätään sopimuksen 39 artiklan 4 ja 5 kohdassa.

Jokaisella on oikeus muualla tässä laissa säädetyn lisäksi pyytää tietosuojavaltuutettua varmistamaan, että häntä koskevien henkilötietojen Prümin sopimukseen perustuva käsittely tapahtuu lainmukaisesti.

41 §

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisille

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamisesta Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2006/960/YOS nojalla sovelletaan, mitä Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetussa laissa (26/2009) säädetään.

42 §

Euroopan unionin viisumitietojärjestelmä

Poliisilla on oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä poliisille ulkomaa-laislaissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi siten kuin viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta (VIS-asetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 767/2008 säädetään.

Poliisilla on lisäksi oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä tietoja rikoslain 34 a luvussa säädettyjen terrorismirikosten ja rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (1286/2003) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rikosten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi siten kuin jäsenvaltioiden nimeämien viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä (VIS) terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, ha-

vaitsemiseksi ja tutkimiseksi tehdyssä neuvoston päätöksessä 2008/633/YOS säädetään. Tiedot on pyydettävä keskusrikospoliisin tai suojelupoliisin välityksellä.

7 luku

Rekisteröidyn oikeudet

45 §

Tarkastusoikeuden rajoittaminen

Tarkastusoikeutta ei ole lainkaan:

- 1) epäiltyjen tietojärjestelmän tietoihin;
- 2) suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoihin;
- 3) Schengenin tietojärjestelmän salaista tarkkailua ja erityistarkastuksia koskeviin tietoihin;
- 4) poliisin henkilökäyttöön sisältyviin henkilöä tai tekoa koskeviin luokitus-, tarkkailu- tai tietolähdetietoihin taikka rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan käytettäviin tietoihin;
- 5) tietoihin, jotka koskevat poliisilain 30, 31—31 f sekä 36 ja 36 a §:n, pakkokeinolain 5 a luvun sekä sähköisen viestinnän tietosuojalain 36 §:n mukaisia tiedonhankintamenetelmiä;
- 6) 2 §:n 3 momentin 11 kohdassa tarkoitettuihin havaintotietoihin.

—————
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tässä laissa tarkoitettu tietojenkäsittely on toteutettava tämän lain mukaisena neljän vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

2.

Laki**henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 22 §:n 1 momentin 3, 15 ja 16 kohta,

muutetaan 7 §:n 2 ja 3 momentti, 8 §:n 2 ja 3 momentti, 9 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 momentti ja 3 momentin 1 ja 2 kohta, 11 §:n 2 momentti, 12 §:n 2 momentti, 13 §:n 2 momentti, 15 §:n 1 momentti, 22 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1, 2, 10, 14, 17, 18 ja 21 kohta sekä 2 momentti, 23 §:n otsikko ja 1 momentin johdantokappale, 24 §:n otsikko, 25—28 §, 29 §:n 1 momentti, 31 §, 36 §:n 1 momentti, 38 §, 39 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2—4 kohta, 2 momentin 2 kohta sekä 3 momentti ja 41—43 §,

sellaisina kuin niistä ovat 7 §:n 3 momentti osaksi laeissa 479/2010 ja 876/2011, 8 §:n 3 momentti, 26 ja 38 § osaksi laissa 876/2011, 22 §:n 1 momentin 18 kohta laissa 980/2007 ja 2 momentti laissa 750/2011, 28 § osaksi laeissa 980/2007 ja 478/2010 ja 31 § osaksi laissa 479/2010, sekä

lisätään lakiin uusi 28 a §, 23 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 479/2010, uusi 2 momentti, 38 §:n edelle uusi luvun otsikko, lakiin uusi 39 b—39 d § sekä 40 §:n edelle uusi luvun otsikko seuraavasti:

7 §

Tutkinta- ja virka-apurekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa rajavartiolaitoksen tutkittavasta rikoksesta epäillyn tai rajavartiolaitoksen toimesta suoritettavan esitutinnan, rajavartiolaitain 27 §:ssä säädetyn muun tutkinnan, muun toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan, ilmoittajana, todistajana tai asianomistajana esiintyvän tai muutoin asiaan liittyvän henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja

osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva, muut maahantuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

Rekisteriin saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) tutkinta- ja virka-aputehtävien suorittamiseksi, kirjaamiseksi sekä näihin tehtäviin liittyvien tietojen hakemiseksi esitutkintalaisissa (449/1987) tarkoitettussa esitutkinnassa, rajavartiolaitain 27 §:ssä säädettyssä muussa tutkinnassa, rajavartiolaitoksen toimenpiteiden yhteydessä tai virka-aputehtävässä taikka pakkokeinolain (450/1987) soveltamisen yhteydessä saatuja tietoja (*tutkinnan ja virka-avun tiedot*) seuraavasti:

a) rikosilmoituksen tai muuta tapahtumaa koskevan ilmoituksen numero, tapahtumaaika ja -paikka, ilmoitusaika, rikos- ja muut nimikkeet, törkeimmän rikoksen syyteoikeu-

den vanhentumisaika, tutkiva yksikkö, tutkijat, tutkinnan tila, rajavartiolaitoksen asian päättämiseksi tekemät päätökset, tieto syyttäjän ratkaisusta sekä tuomioistuinten ratkaisuista ja niiden lainvoimaisuudesta;

b) tiedot pakkokeinoista, rajavartiolaitoksen toimenpiteistä sekä esitutkinnan ja muun tutkinnan vaiheista;

c) tiedot muista rajavartiolaitoksen tehtävään, toimenpiteeseen ja tapahtumaan liittyvistä tarpeellisista kuvauksista, olosuhteista ja yksilöinneistä;

d) rikosten tekotapojen luokitteluksi ja analysoimiseksi tekijän, tapauksen tai teon luokittelua kuvaavia tietoja sekä rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan tarvittavia tietoja;

2) rajavartiolaitokselle kuuluvassa tehtävässä tarpeellisia yksilöintitietoja rikoksella menetetyistä, rajavartiolaitoksen haltuun otetusta taikka kadonneesta, kadonneella henkilöllä tai tunnistamattomana löytyneellä vainajalla olleesta omaisuudesta omaisuuden löytämiseksi ja omaisuuden omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi, katoamistapauksen selvittämiseksi tarpeellisia tietoja sekä ilmoituksen tunnistetiedot (*omaisuustiedot*);

3) tutkintaa ja rajavalvontaa suorittavien viranomaisten valvonnan suuntaamiseksi tietoja, joista asian kiireellisyyden, vaaratilanteen, rikosten ennalta estämisen, rajaturvallisuuden ylläpitämisen tai tutkinnallisten syiden vuoksi on tarpeen erityisesti tiedottaa (*tiedotustiedot*);

4) rajavartiomiesten havaitsemia tai rajavartiolaitokselle ilmoitettuja tietoja sellaisista tapahtumista tai henkilöistä, joiden voidaan olosuhteiden taikka henkilön esittämien uhkausten tai henkilön muun käyttäytymisen vuoksi perustellusti arvioida liittyvän rikolliseen toimintaan (*havaintotiedot*).

8 §

Poliisiasian tietojärjestelmän käyttäminen rajavartiolaitoksen tehtävissä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa rajavartiolaitoksen tutkittavasta rikoksesta epäillyn tai rajavartiolaitoksen toimesta suoritettavan esitutkinnan, rajavartiolain 27 §:ssä

säädetyin muun tutkinnan, muun toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan, ilmoittajana, todistajana tai asianomistajana esiintyvän tai muutoin asiaan liittyvän henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva, muut maahantuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) henkilöiden tavoittamiseksi, valvomiseksi, tarkkailemiseksi ja suojaamiseksi etsintäkuulutetuista, liiketoiminta-, tapaamis-, lähestymis-, matkustus-, eläintenpito- tai metsästyskieltoon määrättyistä, kansalliseen maahantulokieltoon määrättyistä, valvottua koevapautta tai valvontarangaistusta suorittavista, ehdonalaisessa vapaudessa olevista, lähestymiskiellolla suojattavista taikka tarkkailtavista henkilöistä valokuva, sormenjäljet, muuttumattomat fyysiset erityistuntemerkit sekä tieto siitä, onko kuulutettava henkilö aseistettu, väkivaltainen tai karannut, ilmoituksen tunnistetiedot, toimenpiteen syy, pyydetty toimenpiteet, kuuluttava viranomainen, kuulutuksen vanhentumisajankohta, henkilön vaarallisuus ja muut kuulutusten valvonnassa tarvittavat tiedot sekä tiedot henkilöllisyyttä väärinkäyttäneen ja henkilöllisyyden väärinkäytön kohteeksi joutuneen oikeasta henkilöllisyydestä (*henkilökuulutustiedot*);

2) anastetuista tai muusta syystä etsittävästä ajoneuvoista ja rekisterikilvistä yksilöintitietoja omaisuuden löytämiseksi ja omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi, ilmoi-

tuksen tunnistetiedot sekä moottoriajoneuvoilla liikkuvista etsittäväistä tai tarkkailtavista henkilöistä henkilöiden tavoittamiseksi tarpeellisia tietoja (*etsittävien ajoneuvojen tiedot*);

3) kadonneiksi ilmoitettujen henkilöiden löytämiseksi ja tunnistamattomina löytyneiden vainajien tunnistamiseksi tarpeellisia tietoja, mukaan lukien valokuvat, sormenjäljet, hammaskaaviot, DNA-tunnisteet sekä tiedot proteeseista ja lääketieteellisistä jälkiä jättäneistä toimenpiteistä sekä ilmoituksen tunnistetiedot (*tunnistettavien tiedot*);

4) rikoksesta epäiltyjen henkilöiden tunnistamiseksi, rikoksen selvittämiseksi ja rikoksentekijöiden rekisteröimiseksi rikoksesta epäillyistä tai tuomituista henkilöistä sekä rikokseen liittyvän tuntemattoman tekijän pakokokeinolin 6 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitetut henkilötuntemerkit ja mainitun luvun 5 §:ssä tarkoitetut DNA-tunnisteet, henkilöä koskevat tekniset kuva- ja äänitallenteet ja henkilön jalkineenjäljet, epäilyn kohteena olevaan rikokseen liittyviä tietoja sekä rekisteröintiä ja henkilön luokitusta koskevia tietoja (*tuntemerkitiedot*);

5) henkilön oman turvallisuuden tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuden kannalta välttämättömät tiedot, kuten tieto kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta sekä tiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangastusta tai muuta rikoksen seuraamusta taikka henkilön terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta taikka häneen kohdistettuja hoitotoimenpiteitä tai niihin verrattavia toimia taikka tiedot sosiaalihuollon toimenpiteistä (*turvallisuustiedot*).

9 §

Lupa- ja valvonta-asioiden rekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio,

syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva, muut maahantuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

10 §

Poliisin hallintoasiain tietojärjestelmän käyttäminen rajavartiolaitoksen tehtävissä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva, muut maahantuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

Rajavartiolaitos saa tallettaa tietojärjestelmään lisäksi poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) ampuma-aselaissa (1/1998) säädettyjen rajavartiomiehen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot mainitussa laissa tarkoitettua hakemuksesta, luvasta, toimenpiteestä, päätöksestä, esteestä, huomautuksesta, ilmoituksesta, tarkastuksesta ja soveltuvuustestin suorittamisajankohdasta (*aselupatiedot*);

2) passilaissa (671/2006) rajatarkastusviranomaiselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot passihakemuksesta ja päätöksestä passiasiassa, tiedot passista tai muusta Suomen viranomaisen antamasta

matkustusasiakirjasta, tiedot passin katoamisesta, anastamisesta tai haltuun ottamisesta sekä tiedot passin antamisen esteistä ja pasiasiaan liittyvästä huomautuksesta (*passitiedot*);

11 §

Rikoksista epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, henkilöä koskevat ääni- ja kuvatallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva, muut maahan-tuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

12 §

Turvallisuustietorekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot,

kuva sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

13 §

Turvallisuustietorekisterin käyttöoikeus

Rekisterinpitäjä voi antaa käyttöoikeuden turvallisuustietorekisteriin myös poliisin, tullilaitoksen tai puolustusvoimien palveluksessa oleville rikostiedustelu- ja tarkkailutehtäviin tai rikostietojen analyysitehtäviin määrätuille virkamiehille sekä merenkulun turvatoimilain mukaisiin tehtäviin määrätuille Liikenteen turvallisuusviraston virkamiehille siinä laajuudessa kuin näillä viranomaisilla on oikeus tietojen saamiseen rajavartiolaitokelta.

15 §

Yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittely

Rajavartiolaitoksen yksittäisessä tehtävässä saatuja henkilötietoja, jotka eivät liity kyseiseen tehtävään, mutta ovat tarpeen tulevaisuudessa todennäköisesti syntyvässä muussa tehtävässä, saa rajavartiolaitoksessa kerätä ja tallettaa vain tutkinta- ja virka-apurekisteriin 7 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuna havaintotietona, rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteriin ja turvallisuustietorekisteriin sekä hallintoyksikön tai työryhmän käyttöön sellaista tarkoitusta varten perustettuun tilapäiseen henkilörekisteriin.

22 §

Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä rajavartiolaitoissa tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten sallassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja rekistereistä seuraavasti:

1) ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitetusta ajoneuvoliikennerekisteristä tietoja lain 15—17 §:n mukaisesti;

2) panostajalain (219/2000) 3 §:ssä tarkoitetusta panostajarekisteristä tietoja valvontaja hälytystehtäviä sekä rikosten estämistä, selvittämistä ja paljastamista varten;

10) majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tarpeellisia matkustajatietoja rajavalvontaa, rajatarkastusten suorittamista sekä rajavartiolaitokselle laissa säädetyn muun tehtävän suorittamista varten;

14) poliisin ja tullilaitoksen henkilörekistereistä tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, rikosten estämistä, paljastamista, esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten, muihin rajavartiolaitoksen tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu sekä muuhun tarkoitukseen 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

17) ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä tietoja Suomessa lähettäjävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen ja muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista sekä näiden perheenjäsenistä ja yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä rajavartiolaitokselle ulkomaalaislaissa säädetyn tehtävän suorittamista varten;

18) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä tietoja matkustusasiakirjaa, viisumia, oleskelua, kansainvälistä suojelua, maasta poistamista, maahantulokieltoa ja kansalaisuutta koskevasta asiasta rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä rajavartiolaitokselle ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten;

21) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13—17 §:ssä säädettyistä väestötietojärjestelmän tiedoista.

Rajavartiolaitoksen on pyynnöstä annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tietoja 1

momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, rajavartiolaitoksen on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

23 §

Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitokselle suorakäyttöisesti tallettamalla

Rajavartiolaitos voi antaa oikeuden sille luovutettavien tietojen suorakäyttöisesti rajavartiolaitoksen ylläpitämään henkilörekisteriin tallettamiseen:

Rajavartiolaitoksen on pyynnöstä annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tieto 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, rajavartiolaitoksen on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

24 §

Tietojen käyttäminen tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

25 §

Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja saadaan käyttää muuhun kuin niitä kerätessä tai tallettaessa olleeseen käyttötarkoitukseen, jos se on tarpeellista:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista rajavartiolaitoksen yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;
- 5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan antamisesta tai voimassaolosta, jos luvan

antamisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Rajavartiolaitoksen henkilökisterin tietoja saa käyttää laillisuusvalvonta-, tutkimus-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa. Lisäksi tietoja saa käyttää koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Edellä 7 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja sekä 11 §:ssä tarkoitettua henkilökisterin tietoja ei saa käyttää tämän pykälän 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseen.

26 §

Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitoksen toiselle hallintoyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Hallintoyksikkö saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä toiselle hallintoyksikölle poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi rajavartiolaitoksen valtakunnallista suppeampaan käyttöön perustetun henkilökisterin tietoja, jos ne ovat tarpeen rajavartiolaitokselle kuuluvien kyseisten tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 15 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat tarpeen:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Hallintoyksikkö saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä toiselle hallintoyksikölle poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi rajavartiolaitoksen valtakun-

nallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun henkilökisterin tietoja, jos ne ovat tarpeen sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

27 §

Tietojen luovuttaminen toiselle hallintoyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Hallintoyksikkö saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä toiselle hallintoyksikölle valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun rajavartiolaitoksen henkilökisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen, jos tiedot ovat tarpeen:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista rajavartiolaitoksen yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;
- 5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan antamisesta tai voimassaolosta, jos luvan antamisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Valtakunnallista suppeampaan käyttöön perustetun tilapäisen henkilökisterin 15 §:ssä tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa tämän pykälän 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Rajavartiolaitoksen henkilökisterin tietoja saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä myös laillisuusvalvonta-, tutkimus-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa käytettäväksi. Tietoja saa luovuttaa käytettäväksi myös koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

28 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Rajavartiolaitos saa luovuttaa henkilörekistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen:

1) Liikenteen turvallisuusvirastolle ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain 11 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaisesti, merenkulun turvatoimilaisissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten, ilmailuliikenteen valvontaa varten sekä ilmailulain 48 §:n mukaisesti luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi;

2) Häätäkeskuslaitokselle hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 19 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi, alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitussa laissa säädetään;

3) pelastusviranomaisille pelastustoimintaa varten;

4) Liikennevirastolle meriliikenteen valvontaa varten;

5) poliisille poliisin tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu sekä muuhun tarkoitukseen 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

6) puolustushallinnon viranomaisille Suomen alueen valvontaa ja sen alueellisen koskemattomuuden turvaamista varten;

7) Pääesikunnalle poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa (1251/1995) tarkoitettuja turvallisuus- ja valvontatehtäviä sekä rikostutkintaa varten, turvallisuusselvityksistä annetussa laissa (177/2002) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten ja kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa (588/2004) tarkoitettujen yhteisö- ja henkilö- turvallisuusselvitysten tekemistä varten sekä asevelvollisrekisterin pitäjälle asevelvollisuuslain (1438/2007) 96 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä varten;

8) sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä varten;

9) tullilaitokselle tullivalvontaa, tullirikosten estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten, henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatar- kastuksen suorittamista varten, haasteen ja muun tiedoksiannon suorittamista varten sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

10) työviranomaisille työntekijän oleskelu- luvan tai elinkeinonharjoittajan oleskelulu- van antamista tai työnteon valvontaa koske- van asian käsittelyä varten;

11) ulkoasiainministeriölle ja Suomen edustustolle näiden toimivaltaan kuuluvan passia tai muuta matkustusasiakirjaa, viisu- mia sekä työntekijän oleskelulupaa, elinkei- noharjoittajan oleskelulupaa tai muuta oles- kelulupaa koskevan asian käsittelemistä var- ten;

12) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellais- ten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään Maahanmuuttoviraston tehtäviksi;

13) ulosottomiehelle ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 67 §:n mukaisesti ulosot- toselvitystä tai muuta ulosottoasioiden täy- täntöönpanoa varten;

14) syyttäjille syyttäjälaitoksesta annetun lain (439/2011) 25 §:ssä säädettyssä laajuus- dessa;

15) ympäristöviranomaisille aluksista ai- heutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemistä ja merensuojelun valvontaa koskevia tehtäviä varten;

16) Metsähallituksen erätarkastajalle tämän toimivaltaan kuuluvaa erävalvontaa varten;

17) terveysviranomaisille kansanterveyttä vakavasti vaarantavan tarttuvan taudin le- viämisen ehkäisemiseksi;

18) vähemmistövaltuutetulle etnisen syr- jinnän ehkäisyä, hyvien etnisten suhteiden edistämistä, etnisten vähemmistöjen sekä ul- komaalaisten aseman ja oikeuksien turvaa- mista sekä etnisen syrjimättömyyden periaat- teen valvontaa ja ihmiskauppaan liittyvää ra- portointia varten;

19) ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle rajavartiolaitoksen ja poliisin yhdyshenkilölle siten kuin 26 §:n 1—3 momentissa ja 27 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Rekisterinpitäjä voi salassapitosäännösten estämättä antaa rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteriin ja turvallisuustietorekisteriin teknisen käyttöyhteyden poliisin, puolustusvoimien ja tullilaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille sekä Rikosseuraamuslaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, joilla on poliisilain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet, sekä ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle rajavartiolaitoksen ja poliisin yhdyshenkilölle.

Edellä 1 momentin 5 ja 9 kohdissa mainitusta huolimatta tämän lain 7 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja sekä 11 §:ssä tarkoitettun henkilörekisterin tietoja ei saa käyttää 25 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Luovutettavien tietojen laatu on varmennettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

28 a §

Henkilörekisterien ja niihin talletettujen tietojen käsittelyn valvonta

Tässä laissa tarkoitettun henkilörekisterin ja siihen sisältyvien tietojen salassapito ja muu suoja varmistetaan:

1) antamalla pääsy tietoihin vain niille, jotka tarvitsevat tietoja työtehtäviensä hoitamiseksi;

2) huolehtimalla siitä, että henkilörekisteriin talletettujen tietojen käyttö, luovutus ja muu käsittely sekä luovutuksen perusteet kirjataan sähköiseen lokiin, tietojärjestelmään, asianhallintajärjestelmään, manuaaliseen diariin tai asiakirjaan;

3) estämällä tietojen luvaton muuttaminen ja muu luvaton tai asiaton käsittely käyttöoikeushallinnan, käytön valvonnan sekä tietoverkkojen, tietojärjestelmien ja tietopalvelujen asianmukaisilla ja riittäväillä turvallisuusjärjestelyillä ja muilla toimenpiteillä.

29 §

Tietojen luovuttamisesta päättäminen

Oikeudesta luovuttaa rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona päättää rekisterinpitäjä.

31 §

Tietojen poistaminen tutkinta- ja virka-apurekisteristä sekä poliisiasian tietojärjestelmästä

Tutkinta- ja virka-apurekisterin tiedot sekä rajavartiolaitoksen suoraan käytettävästä poliisiasian tietojärjestelmästä henkilökuulutustiedot, etsittävien ajoneuvojen tiedot, tunnistettavien tiedot, tuntomerkitiedot ja turvallisuustiedot poistetaan siten kuin poliisitoimen henkilötietolain 22 §:ssä säädetään tietojen poistamisesta poliisiasian tietojärjestelmästä.

36 §

Virheelliseksi todettu tieto

Sen estämättä, mitä henkilötietolaissa säädetään rekisterissä olevan virheellisen tiedon korjaamisesta, virheelliseksi todettu tieto saadaan säilyttää korjatun tiedon yhteydessä, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai rajavartiolaitoksen henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saadaan käyttää vain mainitussa tarkoituksessa.

4 a luku

Kansainväliseen yhteistyöhön liittyviä säännöksiä

38 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella ja Euroopan talous-alueella

Jollei muuta säädetä tai Suomea velvoittavasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu, rajavartiolaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa tietoja Euroopan unionin jäsenvaltion alueen ja Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion poliisiviranomaiselle ja muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, seuraavasti:

1) poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi;

2) poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja, jos tiedot ovat välttämättömiä sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja, poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, jotka eivät liity kyseiseen tai muuhun jo suoritettavana olevaan tehtävään, saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos tiedot ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;

5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan antamisesta tai voimassaolosta, jos luvan antamisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteyden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Rajavartiolaitoksen tilapäisen henkilökästerin 15 §:ssä tarkoitettuja tietoja, rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisterin tietoja sekä 7 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja ei saa luovuttaa 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Luovutettavien tietojen laatu on varmennettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

39 §

Tietojen muu luovuttaminen ulkomaille

Rajavartiolaitos saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa henkilökästerinsä tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona:

2) kansainväliselle rikospoliisijärjestölle (I.C.P.O.–Interpol) ja viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharjintaan saattaminen, rikosten torjumista, selvittämistä tai paljastamista varten, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi;

3) Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivalle virastolle siten kuin viraston perustamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2007/2004 säädetään sekä asetuksessa tarkoitettuun viraston koordinoimaan operaatioon ja kokeiluhankkeeseen Suomessa osallistuvalla jäsenvaltion virkamiehelle;

4) laittomasti maahan saapuneiden ja maassa oleskelevien henkilöiden takaisinottamisesta tehdyissä sopimuksissa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille sopimuksissa tarkoitettuja tehtäviä varten;

Tietoja saadaan luovuttaa muuhun kuin rekistereiden käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön, jos ne ovat välttämättömiä:

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä ampuma-aseiden, aseosien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimista, hallussapitoa, siirtoa, tuontia ja vientiä koskevia rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja muun valtion asevalvonnasta vastaavalle viranomaiselle, jos tietojen luovuttaminen on asevalvonnan kannalta välttämätöntä.

39 b §

Euroopan unionin viisumitietojärjestelmä

Rajavartiolaitoksella on oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä sille laissa tai suoraan velvoittavassa Euroopan unionin säädöksessä säädetyn tehtävän suorittamiseksi siten kuin viisumitietojärjestelmästä (VIS)

ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta (VIS-asetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 767/2008 säädetään.

Rajavartiolaitoksella on lisäksi oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä tietoja rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (1286/2003) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen, rajavartiolaitoksen toimivaltaan kuuluvien rikosten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi siten kuin jäsenvaltioiden nimeämien viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä (VIS) terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi tehdyssä neuvoston päätöksessä 2008/633/YOS säädetään. Tiedot on pyydettävä rajavartiolaitoksen esikunnan välityksellä.

39 c §

Eräät kansainväliset tietojärjestelmät

Schengenin tietojärjestelmästä ja Schengenin tietojärjestelmän kansallisesta järjestelmästä säädetään poliisitoimen henkilötietolaissa.

Tietojen käsittelystä Euroopan poliisiviraston kanssa säädetään Europoliaa koskevan päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annetussa laissa (563/2011).

39 d §

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittely

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittelyssä on noudatettava, mitä tietojen luovuttajan asettamissa ehdoissa määrätään salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta, tietojen käytön rajoituksista, tietojen edelleen luovutuksesta ja luovutetun aineiston palauttamisesta.

Ellei 1 momentista muuta johdu, rajavartiolaitos saa käsitellä sille luovutettuja tietoja muuhun tarkoitukseen kuin mihin tiedot on luovutettu, jos tiedot ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta; tai
- 4) oikeudellisen tai hallinnollisen menettelyn toteuttamiseksi, joka liittyy suoraan muun rikoksen ennalta estämiseen, selvittämiseen, siitä syyttämiseen tai rikosoikeudellisen seuraamuksen täytäntöönpanoon.

Euroopan unionin jäsenvaltiolta saatuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa edelleen Euroopan unioniin kuulumattomalle valtiolle eikä kansainväliselle elimelle ilman tiedot luovuttaneen jäsenvaltion suostumusta, paitsi jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä Suomen tai toisen valtion yleistä turvallisuutta taikka Suomen olennaisia etuja koskevan välittömän ja vakavan uhkan estämiseksi eikä suostumusta voida saada ajoissa. Tiedot saadaan luovuttaa ainoastaan, jos asianomainen valtio tai kansainvälinen elin varmistaa riittävän tietosuojan tason. Tiedot luovuttaneelle jäsenvaltiolle on ilmoitettava viipymättä tietojen edelleen luovuttamisesta.

Rajavartiolaitoksen on pyynnöstä annettava tiedot luovuttaneelle valtiolle tai kansainväliselle elimelle tietoja sille luovutettujen tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, rajavartiolaitoksen on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

4 b luku

Rekisteröidyn oikeudet

41 §

Tarkastusoikeus

Tarkastusoikeudesta säädetään henkilötietolain 26 ja 28 §:ssä. Rekisterinpitäjä tai sen määräämä hallintoyksikkö antaa tiedot tarkastamista varten. Rekisterinpitäjän on osoitettava riittävä määrä henkilöitä tarkastusoikeuden toteuttamista ja siihen liittyvää tietojen antamista varten.

Rekisteröidyn on tarkastusoikeutta käyttäessään esitettävä tätä tarkoittava pyyntö henkilökohtaisesti rekisterinpitäjälle tai muulle rajavartiolaitoksen puolesta tietojen antamiseen oikeutetulle viranomaiselle ja todistettava henkilöllisyytensä.

42 §

Tarkastusoikeuden rajoittaminen

Tarkastusoikeutta ei ole lainkaan:

- 1) rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisterin tietoihin;
- 2) turvallisuustietorekisterin tietoihin;
- 3) 7 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuihin havaintotietoihin;
- 4) rajavartiolaitoksen henkilörekistereihin sisältyviin henkilöä tai tekoa koskeviin luokitus-, tarkkailu- tai tekotapatietoihin taikka rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan käytettäviin tietoihin.

Tietosuojavaltuutettu voi rekisteröidyn pyynnöstä tarkastaa 1 momentissa tarkoitettujen rekisteröityä koskevien tietojen lainmukaisuuden. Tarkastusoikeuden rajoituksista säädetään lisäksi henkilötietolain 27 §:ssä.

43 §

Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitokselle teknisen käyttöyhteyden avulla

Tässä laissa tarkoitettut tiedot voidaan rajavartiolaitoksen pyynnöstä luovuttaa rajavartiolaitokselle teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tässä laissa tarkoitettu tietojenkäsittely on toteutettava tämän lain mukaisena neljän vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

3.

Laki**Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain 26/2009 5 §:n 3 momentti ja 6 §:n 3 momentti seuraavasti:

5 §

*Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen
pyynnöstä*

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamista koskevaan päätöksentekoon sovelletaan, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 20 §:ssä, tullilain 26 a §:ssä, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 29 §:ssä sekä muualla laissa säädetään.

6 §

*Oma-aloitteinen tietojen ja tiedustelutietojen
luovuttaminen*

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamista koskevaan päätöksentekoon sovelletaan, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 20 §:ssä, tullilain 26 a §:ssä, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 29 §:ssä sekä muualla laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4.

Laki**arpajaislain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään arpajaislakiin 1047/2001 uusi 42 a § seuraavasti:

42 a §

Arpajaisten valvontatiedosto

Tässä laissa säädettyjen lupa- ja valvonta-
tehtävien suorittamiseksi poliisi pitää rekiste-
riä ilmoituksista, lupahakemuksista, luvista,
lupien peruuttamisista, tilityksistä, ilmoitus-
ten tekijöistä, luvan hakijoista ja saajista, ar-
pajaisten käytännön toimeenpanijoista, tar-
kastustoimenpiteistä sekä kieltöihin ja uh-

kasakkomenettelyyn liittyvistä toimenpiteis-
tä.

Poliisin pitämistä rekistereistä säädetään
henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa
annetussa laissa (761/2003).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 .

5.

Laki**rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 503/2008 2 §:n 1 momentin 14 kohta, 23 §:n 6 momentti ja 37 §:n 1 momentti sekä *lisätään* 37 §:ään uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi ja uusi 6 momentti seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

 14) arpajaislain (1047/2001) 11 §:ssä tarkoitettuihin rahapeliyhteisöihin sekä elinkeinonharjoittajiin ja yhteisöihin, jotka välittävät rahapeleihin liittyviä osallistumisilmoituksia ja -maksuja;

23 §

Velvollisuus tehdä ilmoitus epäilyttävästä liiketoimesta

 Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ilmoituksen tarkemmasta rakenteesta ja sisällöstä.

37 §

Rahanpesun selvittelykeskuksen oikeus saada, käyttää ja luovuttaa tietoa

Rahanpesun selvittelykeskuksella on oikeus saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä sekä ilmoitusvelvollisilta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä ja selvittämisessä tarvittavat tiedot ja asiakirjat maksutta sen estämättä, mitä liike- ja ammattisalaisuutta tai yksilön, yhteisön tai säätiön taloudellisia olosuhteita, taloudellista asemaa tai verotustietoja koskevien tietojen salassapidosta säädetään.

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja saa luovuttaa rahanpesun selvittelykeskukselle tietojoukkona tai teknisen käyttöyhteyden avulla.

Rahanpesun selvittelykeskuksen edellä 1 ja 3 momentin tiedonsaantioikeuden perusteella tehtyä tiedustelua tai sen sisältöä ei saa paljastaa tiedustelun kohteelle. Tiedustelun ja sen johdosta annetun vastauksen säilyttämisestä ja niiden tarkastamisesta on vastaavasti

voimassa, mitä säädetään 23 §:n 4 ja 5 momentissa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20_____ .

Helsingissä 14 päivänä kesäkuuta 2012

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Sisäasiainministeri *Päivi Räsänen*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 761/2003 19 §:n 4 momentti, 22 §:n 6 momentti, 29—33, 35—42, 46—47, 47 a §, sellaisina kuin niistä ovat 29—33, 35—42, 46—47 laissa 761/2003 ja 47 a § laissa 594/2005,

muutetaan 2 §:n 2 ja 3 momentti, 3 §:n 2 ja 3 momentti 4 §:n 3 ja 4 momentti, 5 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 7 §, 8 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 ja 3 momentti, 11—14 §, 16 ja 16 a §, 17 §:n 2 ja 4 momentti, 18—19, 20 §:n 1 momentti, 22 §:n 1—5 momentti, 23 §:n 1 momentti, 25, 27, 45 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 ja 22 § osaksi laeissa 529/2005 ja 851/2006, 3 §:n 3 momentti laissa 457/2009, 4 ja 6 § osaksi laissa 529/2005, 7 ja 8 § laissa 1424/2009, 13 § osaksi laeissa 523/2004, 981/2007 ja 1424/2009 ja 14 § laeissa 594/2005, 256/2006 ja 538/2006 sekä laissa 1424/2009, 16, 37 ja 40 § osaksi laissa 457/2009, 16 a § laissa 457/2009, 19 § osaksi laeissa 529/2005 ja 594/2005, laissa 256/2006 sekä laeissa 538/2006, 981/2007, 457/2009 ja 1424/2009, 23 § osaksi laissa 672/2006 ja laissa 457/2009, sekä

lisätään lakiin uusi 19 a ja 19 b §, 29—31, uusi 6 a luku, 32 § ja sen edelle uusi luvun otsikko, 33, 35—37, uusi 6 b luku, 38—42 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Poliisiasiain tietojärjestelmä

Poliisiasiain tietojärjestelmä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa rikoksesta epäillyn tai esitutinnan, poliisitutinnan, poliisin toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista *täydellinen* nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta, ulkomaalaisen henkilön matkustusasiakirjan tiedot sekä henkilöä koskevat, hänen omaan turvallisuuteensa tai poliisin työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot.

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa rikoksesta epäillyn tai esitutinnan, poliisitutinnan, poliisin toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan, *ilmoittajan, todistajan tai asianomistajana esiintyvän tai muutoin asiaan liittyvän* henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista *tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot* *kuten* henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, *kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio*, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta *tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero*, ulkomaalai-

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

10) tutkinta- ja virka-aputehtävien suorittamiseksi ja kirjaamiseksi esitutkintalaissa tarkoitettussa esitutkinnassa, poliisilaisissa tarkoitettussa poliisitutkinnassa, poliisin toimenpiteiden yhteydessä tai virka-aputehtävissä taikka pakkokeinolain soveltamisen yhteydessä saatuja tietoja (*tutinnan ja virka-avun tiedot*) seuraavasti:

a) rikoksesta epäillyistä henkilöistä sekä ilmoittajina, todistajina ja asianomistajina esiintyvistä tai muutoin ilmoitukseen liittyvistä henkilöistä;

b) rikosilmoitusten ja muiden ilmoitusten nimikkeistä, pakkokeinoista, poliisin toimenpiteistä sekä esitutinnan ja poliisitutinnan vaiheista;

c) muista poliisin tehtävään, toimenpiteeseen ja tapahtumaan liittyvistä tarpeellisista kuvauksista, olosuhteista ja yksilöinneistä;

7) rikosten tekotapojen luokittelumiseksi ja analysoimiseksi *epäilyn kohteena olevista rikoksista rikosilmoitukseen ja tutkintapöytäkirjoihin perustuvia ilmoitustietoja, asianomistajatietoja, rikoksesta epäiltyä koskevia tietoja, rikoksen yksilöintiin ja tapahtumakuvaukseen liittyviä tietoja, rikoksella saatua omaisuutta koskevia tietoja*, tekijän, tapauksen tai teon luokittelua kuvaavia tietoja sekä rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan tarvittavia tietoja (*tekotapatiedot*);

1) henkilöiden tavoittamiseksi, valvomiseksi, tarkkailemiseksi ja suojaamiseksi etsintäkuulutetuista, liiketoiminta-, lähestymis- tai matkustuskieltoon määrättyistä, ehdonalaisessa vapaudessa olevista, lähestymiskiellolla suojattavista taikka tarkkailtavista henkilöistä toimenpiteen syy, pyydyt toimenpiteet, kuuluttava viranomainen, kuulutuksen vanhen-

sen henkilön *vanhempien nimet ja osoite*, matkustusasiakirjan tiedot sekä *muut maahantuloon ja rajanylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot*.

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) tutkinta- ja virka-aputehtävien suorittamiseksi, kirjaamiseksi ja *tietojen hakemiseksi* esitutkintalaissa (449/1987) tarkoitettussa esitutkinnassa, poliisilaisissa tarkoitettussa poliisitutkinnassa, poliisin toimenpiteiden yhteydessä tai virka-aputehtävissä taikka pakkokeinolain (450/1987) soveltamisen yhteydessä saatuja tietoja (*tutinnan- ja virka-avun tiedot*) seuraavasti:

a) rikosilmoituksen tai muuta tapahtumaa koskevan ilmoituksen numero, tapahtum aika ja -paikka, ilmoitusaika, rikos- ja muut nimikkeet, törkeimmän rikoksen syyteoikeuden vanhentumisaika, tutkiva yksikkö, tutkijat, tutinnan tila, poliisin asian päättämiseksi tekemät päätökset, tieto syyttäjän ratkaisusta sekä tuomioistuinten ratkaisuksista ja niiden lainvoimaisuudesta;

b) tiedot pakkokeinoista, poliisin toimenpiteistä sekä esitutinnan ja poliisitutinnan vaiheista;

c) muista poliisin tehtävään, toimenpiteeseen ja tapahtumaan liittyvistä tarpeellisista kuvauksista, olosuhteista ja yksilöinneistä;

d) rikosten tekotapojen luokittelumiseksi ja analysoimiseksi tekijän, tapauksen tai teon luokittelua kuvaavia tietoja sekä rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan tarvittavia tietoja;

2) henkilöiden tavoittamiseksi, valvomiseksi, tarkkailemiseksi ja suojaamiseksi etsintäkuulutetuista, liiketoiminta-, *tapaamis-*, lähestymis-, matkustus-, *eläintenpito- tai metsästyskieltoon* määrättyistä, kansalliseen maahantulokieltoon määrättyistä, valvottua koevapautta tai valvontarangaistusta suorittavista, ehdonalaisessa vapaudessa olevista,

tuminen ja muut kuulutuksen valvonnassa tarvittavat tiedot (*etsintäkuulutustiedot*);

8) kadonneiksi ilmoitettujen henkilöiden löytämiseksi *tarpeellisia tietoja kadonneista henkilöistä* ja tunnistamattomina löytyneiden vainajien tunnistamiseksi tarpeellisia tietoja tunnistamattomista vainajista (*tunnistettavien tiedot*);

2) anastetuista tai muusta syystä etsittävästä ajoneuvoista ja rekisterikilvistä yksilöintitietoja omaisuuden löytämiseksi ja omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi tarpeellisia tietoja sekä moottoriajoneuvoilla liikkuvista etsittävästä tai tarkkailtavista henkilöistä henkilöiden tavoittamiseksi tarpeellisia tietoja (*etsittävien moottoriajoneuvojen tiedot*);

3) rikoksella menetetyistä, poliisin haltuun otetusta taikka kadonneesta tai kadonneella henkilöllä olleesta omaisuudesta yksilöintitietoja omaisuuden löytämiseksi ja omaisuuden omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi tarpeellisia tietoja sekä katoamistapauksen selvittämiseksi tarpeellisia tietoja (*omaisuustiedot*);

9) rikoksesta epäiltyjen henkilöiden tunnistamiseksi, rikoksen selvittämiseksi ja rikok-

lähestymiskiellolla suojattavista taikka tarkkailtavista henkilöistä *valokuva, sormenjäljet, muuttumattomat fyysiset erityistuntemerkit sekä tieto siitä, onko kuulutettava henkilö aseistettu, väkivaltainen tai karannut, ilmoituksen tunnistetiedot*, toimenpiteen syy, pyydetty toimenpiteet, kuuluttava viranomainen, kuulutuksen vanhentumisajankohta, henkilön vaarallisuus ja muut kuulutusten valvonnassa tarvittavat tiedot sekä tiedot henkilöllisyyttä väärinkäyttäneen ja henkilöllisyyden väärinkäytön kohteeksi joutuneen henkilön oikeasta henkilöllisyydestä (**henkilökuulutustiedot**);

3) kadonneiksi ilmoitettujen henkilöiden löytämiseksi ja tunnistamattomina löytyneiden vainajien tunnistamiseksi tarpeellisia tietoja, *mukaan lukien valokuvat, sormenjäljet, hammaskaaviot, DNA-tunnisteet sekä tiedot proteeseista ja lääketieteellisistä jälkiä jättäneistä toimenpiteistä sekä ilmoituksen tunnistetiedot*. (*tunnistettavien tiedot*);

4) anastetuista tai muusta syystä etsittävästä ajoneuvoista ja rekisterikilvistä yksilöintitietoja omaisuuden löytämiseksi ja omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi *ilmoituksen tunnistetiedot* sekä moottoriajoneuvoilla liikkuvista etsittävästä tai tarkkailtavista henkilöistä henkilöiden tavoittamiseksi tarpeellisia tietoja (*etsittävien ajoneuvojen tiedot*);

5) rikoksella menetetyistä, poliisin haltuun otetusta taikka kadonneesta, kadonneella henkilöllä tai tunnistamattomana löytyneenä vainajalla olleesta omaisuudesta yksilöintitietoja omaisuuden löytämiseksi ja omaisuuden omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi, katoamistapauksen selvittämiseksi tarpeellisia tietoja *sekä ilmoituksen tunnistetiedot* (*omaisuustiedot*);

6) henkilön oman turvallisuuden tai viranomaisen työturvallisuuden kannalta välttämättömät tiedot, *kuten tieto kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta sekä tiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaitusta tai muuta rikoksen seuraamusta taikka henkilön terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta taikka häneen kohdistettuja hoito- toimenpiteitä tai niihin verrattavia toimia taikka tiedot sosiaalihuollon toimenpiteistä* (*turvallisuustiedot*);

7) rikoksesta epäiltyjen henkilöiden tunnistamiseksi, rikoksen selvittämiseksi ja rikok-

sentekijöiden rekisteröimiseksi rikoksesta epäillyistä tai tuomituista henkilöistä pakkokeinolain 6 luvun 4 §:n 1 ja 4 momentissa säädetyt henkilötuntemerkit ja mainitun luvun 5 §:ssä säädetyt DNA-tunnisteet, henkilön videokuvat ja jalkineenjäljet, epäilyn kohteena olevaan rikokseen liittyviä tietoja sekä rekisteröintiä ja henkilön luokitusta koskevia tietoja (*tuntemerkkitiedot*);

6) poliisiyksiköiden tietoon saattamiseksi ja valvonnan suuntaamiseksi poliisin tallentamia tietoja, joista asian kiireellisuuden, vaaratilanteen, rikosten ennalta estämisen tai tutkinnallisten syiden vuoksi on tarpeen erityisesti tiedottaa (*sanomanvälitystiedot*);

12) tiedot rikoksen estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi tietolähteenä käytetystä poliisihallinnon ulkopuolisesta henkilöstä sekä tietolähteen käytöstä ja valvonnasta (*tietolähdetiedot*).

4 a) säilytystilan järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi yksilöintitiedot henkilöistä, joille on annettu poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (841/2006) 7 luvun 5 §:n mukainen tapaamiskielto, sekä tiedot tapaamiskiellon sisällöstä ja perusteesta sekä tapaamiskiellon voimassaoloaika (*tapaamiskiellotiedot*);

4) vapaudenmenetysaikojen seuraamiseksi ja valvomiseksi sekä säilytysturvallisuuden varmistamiseksi esitutkintalain (449/1987), pakkokeinolain (450/1987), poliisilain taikka muun säädöksen perusteella kiinniotetuista, pidätetyistä tai vangituista henkilöistä esitutkinnasta ja pakkokeinoista annetun asetuksen (575/1988) 22 §:ssä tarkoitetut pidättämistä koskevat tiedot, rikosilmoituksiin ja kiinniottoon liittyviä tietoja sekä yksittäistapauksissa vapautensa menettäneen säilytysturvallisuuden vaikuttavia tietoja (*pidätettyjen tiedot*);

5) kirjattujen rikosilmoitusten koottua ha-

sentekijöiden rekisteröimiseksi rikoksesta epäillyistä tai tuomituista henkilöistä sekä rikokseen liittyvän tuntemattoman tekijän pakkokeinolain 6 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitetut henkilötuntemerkit ja mainitun luvun 5 §:ssä tarkoitetut DNA-tunnisteet, henkilöä koskevat tekniset kuva- ja äänitallenteet ja henkilön jalkineenjäljet, epäilyn kohteena olevaan rikokseen liittyviä tietoja sekä rekisteröintiä ja henkilön luokitusta koskevia tietoja (*tuntemerkkitiedot*);

8) yleisön tietoon saattamiseksi ja yleisöviuhjeiden saamiseksi tai tutkintaa suorittavien viranomaisten valvonnan suuntaamiseksi poliisin tallettamia tietoja, joista on asian kiireellisuuden, vaaratilanteen, rikosten ennalta estämisen, omaisuuden omistajalleen palauttamisen tai tutkinnallisten syiden vuoksi tarpeen erityisesti tiedottaa (*tiedotustiedot*);

9) tiedot rikoksen estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi tietolähteenä käytetystä poliisilain 36 a §:ssä tarkoitetusta henkilöstä sekä tietolähteen käytöstä ja valvonnasta (*tietolähdetiedot*);

10) säilytystilan järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi yksilöintitiedot henkilöistä, joille on annettu poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (841/2006) 7 luvun 5 §:ssä tarkoitettu tapaamiskielto, sekä tiedot tapaamiskiellon sisällöstä, perusteesta ja voimassaoloajasta (*tapaamiskiellotiedot*);

11) poliisimiesten havaitsemia tai poliisille ilmoitettuja tietoja sellaisista tapahtumista tai henkilöistä, joiden voidaan olosuhteiden taikka henkilön esittämien uhkausten tai henkilön muun käyttäytymisen vuoksi perustellusti arvioida liittyvän rikolliseen toimintaan (*havaintotiedot*).

Voimassa oleva laki

kua varten rikoksista epäillyistä henkilöistä rikosilmoituksen numero, rikoksen tekopäivä ja -paikka, rikosnimike, rikoksen syyteoikeuden vanhentumisaika sekä rikoksesta seuranneet rangaistukset ja muut seuraamukset (rikosilmoitushakemisto- ja seuraamustiedot);

11) asiakirjan poliisin päätearkistosta hakua varten tutkinnan ja virka-avun tiedoista ilmoituksen ja tapauksen tunnistetiedot sekä selostusosan tiivistelmän (tukinnan ja virka-avun arkistotiedot);

3 §

Hallintoasiain tietojärjestelmä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista *täydellinen* nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta sekä ulkomaalaisen henkilön matkustusasiakirjan tiedot.

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 3 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) ampuma-aselaissa (1/1998) säädettyjen poliisin tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot mainitussa laissa tarkoitettusta hakemuksesta, luvasta, poliisin toimenpiteestä, päätöksestä, esteestä, huomautuksesta, ilmoituksesta ja tarkastuksesta (*aselupatiedot*);

3 §

Hallintoasiain tietojärjestelmä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista *tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja kansallisuus, matkustusasiakirjan tiedot sekä muut maahantuloon ja rajanylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot.*

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 3 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) ampuma-aselaissa (1/1998) säädettyjen poliisin tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot mainitussa laissa tarkoitettusta hakemuksesta, luvasta, poliisin toimenpiteestä, päätöksestä, esteestä, huomautuksesta, ilmoituksesta, tarkastuksesta *sekä soveltuvuustestin suorittamisajankohdasta (aselupatiedot)*;

9) *arpajaislaissa (1047/2001) säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot ilmoituksista, lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, tilityksistä, ilmoitusten tekijöistä sekä luvan hakijoista ja saajista, arpajaisten käytännön toimeenpanijoista ja näiden vastuuhenkilöistä, tarkastustoimenpi-*

teistä sekä kieltoihin ja uhkasakkomenettelyyn liittyvistä toimenpiteistä (arpajaislupatiedot).

4 §

Epäiltyjen tietojärjestelmä

Henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista saadaan tallettaa *täydellinen* nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta sekä ulkomaalaisen henkilön matkustusasiakirjan tiedot.

Epäiltyjen tietojärjestelmää saavat käyttää teknisen käyttöyhteyden avulla vain rikostiedustelu-, rikosanalyysi- ja tarkkailutehtäviin määrätty poliisin henkilöstöön kuuluvat.

5 §

Suojelupoliisin toiminnallinen tietojärjestelmä

Henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista saadaan tallettaa *täydellinen* nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta ja ulkomaalaisen henkilön matkustusasiakirjan tiedot.

4 §

Epäiltyjen tietojärjestelmä

Henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista saadaan tallettaa *tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, henkilöä koskevat ääni- ja kuvatallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot*, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, matkustusasiakirjan tiedot sekä muut maahantuloon ja rajanylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot.

Epäiltyjen tietojärjestelmää saavat käyttää teknisen käyttöyhteyden avulla vain rikostiedustelu-, rikosanalyysi- ja tarkkailutehtäviin määrätty poliisin henkilöstöön kuuluvat sekä poliisin ulkomaille lähettämät yhdyshenkilöt.

5 §

Suojelupoliisin toiminnallinen tietojärjestelmä

Henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista saadaan tallettaa *tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansallisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, henkilöä koskevat ääni- ja kuvatallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot*, tieto henkilön kuolemasta

tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, matkustusasiakirjan tiedot sekä muut maahantuloon ja rajanylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot.

6 §

Poliisin muut henkilökisterit

Edellä 2—4 §:ssä sekä 30 ja 31 §:ssä tarkoitettujen pysyvien automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävien valtakunnallisten tietojärjestelmien lisäksi poliisin valtakunnallisessa käytössä voi olla tilapäisiä tai manuaalisesti ylläpidettäviä henkilökistereitä.

Yhden tai useamman poliisiyksikön käyttöön voidaan perustaa myös:

1) muu poliisin henkilökisteri kuin 2—5, 30 tai 31 §:ssä tarkoitettu tietojärjestelmä;

2) sellaisen rikoksen, josta saattaa seurata vankeutta, estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi tarpeellista rikosanalyysia varten tilapäinen rekisteri, jossa saa yhdistää, tallettaa ja muuten käsitellä 2—4 §:ssä tarkoitettujen tietojärjestelmien tietoja, poliisin yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja rikostiedustelu-, tarkkailu- ja havaintotietoja sekä 14 §:n 2 kohdassa mainittuja tietoja.

6 §

Poliisin muut henkilökisterit

Edellä 2—4 ja 33 §:ssä tarkoitettujen pysyvien automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävien valtakunnallisten tietojärjestelmien lisäksi poliisin valtakunnallisessa käytössä voi olla tilapäisiä tai manuaalisesti ylläpidettäviä henkilökistereitä.

Yhden tai useamman poliisiyksikön käyttöön voidaan perustaa myös:

1) muu poliisin henkilökisteri kuin 2—5 tai 33 §:ssä tarkoitettu tietojärjestelmä;

2) sellaisen rikoksen *tai sellaisten rikosten muodostaman rikoskokonaisuuden*, josta saattaa seurata vankeutta estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi tarpeellista rikosanalyysia varten tilapäinen rekisteri, jossa saa yhdistää, tallettaa ja muuten käsitellä 2—4 §:ssä tarkoitettujen tietojärjestelmien tietoja, poliisin yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja rikostiedustelu-, tarkkailu- ja havaintotietoja sekä 14 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohdassa *tarkoitettuja* tietoja.

7 §

Rekisterinpitäjä

Edellä 2—4 §:ssä, 6 §:n 1 momentissa sekä 30 ja 31 §:ssä tarkoitettun henkilökisterin rekisterinpitäjä on Poliisihallitus, 5 §:ssä tarkoitettun henkilökisterin rekisterinpitäjä on suojelupoliisi ja 6 §:n 2 momentissa tarkoitettun henkilökisterin rekisterinpitäjä on toiminnasta vastaava poliisiyksikkö.

7 §

Rekisterinpitäjä

Edellä 2—4 §:ssä ja 6 §:n 1 momentissa sekä 33 §:ssä tarkoitettun henkilökisterin rekisterinpitäjä on Poliisihallitus, 5 §:ssä tarkoitettun henkilökisterin rekisterinpitäjä on suojelupoliisi ja 6 §:n 2 momentissa tarkoitettun henkilökisterin rekisterinpitäjä on toiminnasta vastaava poliisiyksikkö.

8 §

Henkilörekisterin perustaminen

Muiden kuin 2—5 §:ssä sekä 30 ja 31 §:ssä tarkoitettujen henkilörekisterien perustamisesta on tehtävä kirjallinen päätös. Edellä 6 §:ssä tarkoitettujen valtakunnallisessa käytössä olevien tilapäisten ja manuaalisesti ylläpidettävien henkilörekisterien osalta rekisterin perustamista koskevasta päätöksestä ja sen olennaisesta muuttamisesta on ilmoitettava viimeistään kuukautta ennen rekisterin perustamista tai muuttamista tietosuojavaltuutetulle. Perustamispäätöksessä on mainittava henkilörekisterin käyttötarkoitus.

10 §

Arkaluonteisten tietojen käsittely

Henkilötietolain 11 §:n 1, 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa kerätä ja tallettaa poliisin henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä ainoastaan silloin, kun se on poliisin yksittäisen tehtävän suorittamiseksi välttämätöntä. Pykälän 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa lisäksi kerätä ja tallettaa poliisin henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä silloin, kun se on rekisteröidyn oman turvallisuuden tai poliisin työturvallisuuden varmistamiseksi välttämätöntä.

Henkilötietolain 11 §:n 1, 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa kerätä ja tallettaa 31 §:ssä tarkoitettuun henkilörekisteriin.

8 §

Henkilörekisterin perustaminen

Muiden kuin 2—5 ja 33 §:ssä tarkoitettujen henkilörekisterien perustamisesta on tehtävä kirjallinen päätös. Edellä 6 §:ssä tarkoitettujen valtakunnallisessa käytössä olevien tilapäisten ja manuaalisesti ylläpidettävien henkilörekisterien perustamista koskevasta päätöksestä ja sen olennaisesta muuttamisesta on ilmoitettava viimeistään kuukautta ennen rekisterin perustamista tai muuttamista tietosuojavaltuutetulle. Perustamispäätöksessä on mainittava henkilörekisterin käyttötarkoitus.

10 §

Arkaluonteisten tietojen käsittely

Henkilötietolain 11 §:n 1, 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa kerätä ja tallettaa poliisin henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä ainoastaan silloin, kun se on poliisin yksittäisen tehtävän suorittamiseksi välttämätöntä. *Suojelupoliisin toiminnalliseen tietojärjestelmään näitä tietoja saa kerätä, tallettaa ja muutoin käsitellä silloin, kun se on suojelupoliisille laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi välttämätöntä. Mainitun pykälän 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa lisäksi kerätä ja tallettaa poliisin henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä silloin, kun se on rekisteröidyn oman turvallisuuden tai viranomaisen työturvallisuuden varmistamiseksi välttämätöntä.*

Henkilötietolain 11 §:n 1, 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa kerätä ja tallettaa 33 §:ssä tarkoitettuun henkilörekisteriin.

11 §

Kuuntelulla saadut tiedot

Jos poliisilaissa tarkoitettulla teknisellä kuuntelulla saatu tieto koskee muuta rikosta kuin sitä, jonka estämiseksi tai keskeyttämiseksi kuuntelua suoritetaan, tietoa ei saa tallettaa henkilökisteriin, ellei tieto koske sellaista rikosta, jonka estämiseksi tai keskeyttämiseksi kuuntelua voitaisiin suorittaa.

Pakkokeinolaissa tarkoitettulla telekuuntelulla tai teknisellä kuuntelulla saadun tiedon tallettamisesta henkilökisteriin säädetään pakkokeinolaissa.

12 §

Yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittely

Poliisin yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja, poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, jotka eivät liity kyseiseen tai muuhun jo suoritettavana olevaan tehtävään, saa kerätä ja tallettaa vain 4, 5, 30 ja 31 §:ssä tarkoitettuun henkilökisteriin sekä tilapäiseksi tarkoitettuun 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun henkilökisteriin kyseisissä pykälissä säädettyissä talletustarkoituksissa.

Tietoja tallettaessa on niihin *mahdollisuuksien mukaan* liitettävä arvio tietojen antajan luotettavuudesta ja tietojen oikeellisuudesta.

13 §

Poliisin tietojen saanti eräistä rekistereistä

Poliisilla on sen lisäksi, mitä *poliisilaissa*

11 §

Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen käsittely

Poliisilain 3 luvussa tarkoitetuilla salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatu ylimääräinen tieto saadaan tallettaa 2 ja 4–5 §:ssä tarkoitettuihin tietojärjestelmiin tai 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun henkilökisteriin, jos tieto koskee sellaista rikosta, jonka estämisessä tai paljastamisessa olisi saatu käyttää sitä tiedonhankintakeinoja, jolla tieto on saatu, taikka jos tieto on tarpeen rikoslain (39/1889) 15 luvun 10 §:ssä tarkoitettujen rikosten estämiseksi.

Pakkokeinolain 5 a luvussa tarkoitetuilla tiedonhankintakeinoilla saadun ylimääräisen tiedon tallettamisesta henkilökisteriin säädetään pakkokeinolain 5 a luvun 13 §:ssä.

12 §

Yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittely

Poliisin yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja, poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, jotka eivät liity kyseiseen tai muuhun jo suoritettavana olevaan tehtävään, saa kerätä ja tallettaa vain 2 §:ssä tarkoitettuun henkilökisteriin mainitun pykälän 3 momentin 11 kohdassa tarkoitettuna havaintotietona, 4, 5 ja 33 §:ssä tarkoitettuun henkilökisteriin sekä tilapäiseksi tarkoitettuun 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun henkilökisteriin *mainituissa lainkohdissa säädettyin edellytyksin.*

Tietoja tallettaessa niihin on liitettävä arvio tietojen antajan luotettavuudesta ja tietojen oikeellisuudesta, *jos se on mahdollista.*

13 §

Poliisin oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Poliisilla on sen lisäksi, mitä *muualla* laissa

tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilökisteriensä ylläpitämistä varten tarpeellisia tietoja rekistereistä siten kuin 2 momentissa säädetään.

Poliisilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada, siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, teknisten käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa:

1) Ajoneuvohallintokeskuksen tieliikenteen tietojärjestelmästä poliisin etsimiä tai esitutkinna, poliisitutkinna taikka muun tutkinna kohteena olevia ajoneuvoja koskevia tietoja;

2) lääninhallitusten liikennelupatietojärjestelmistä luvanvaraisen liikenteen valvonnassa tarvittavia tietoja ja maistraattien moottorivenerekistereistä veneliikenteen valvonnassa tarvittavia tietoja;

3) oikeushallinnon tietojärjestelmistä syyteharkinnassa olevista tai olleista rikosasioista, syyttäjien päätöksistä, tuomioistuimessa viireillä olevista tai olleista rikosasioista, tuomioistuinten lainvoimaisista ratkaisuksista ja oikeushallintoviranomaisten etsintäkuuluttamista henkilöistä, oikeusrekisterikeskuksen tietojärjestelmästä sakkorangaistuksen täytäntöönpanoa koskevia tietoja sekä tietoja kriminaalihuolto- ja vankeinhoitoviranomaisten tietojärjestelmistä vapautteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä; tietojen saamisesta rikosrekisteristä säädetään kuitenkin rikosrekisterilaissa (770/1993);

säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilökisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä *teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tarpeellisia tietoja* rekistereistä siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, *seuraavasti*:

1) *ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitetusta ajoneuvoliikennerekisteristä sen 15—17 §:ssä mainittuihin tarkoituksiin;*

2) *rikosten estämiseksi, selvittämiseksi ja syyteharkintaan saattamiseksi tai henkilön luotettavuutta edellyttävän poliisin lupaa tai hyväksyntää varten henkilö tietojen käsittelyä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain (422/2002) 16 §:n 1 momentissa säädettyistä Rikosseuraamuslaitoksen tietojärjestelmistä tuomitusta, vangista ja rangaistuslaitokseen otetusta henkilöstä;*

3) *liikenne- ja viestintäministeriön liikenneluparekisteristä, liikennevalvontaa, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä ulkomaalaislain (301/2004) 179 §:ssä tarkoitettua liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä varten;*

4) *majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuja matkustajatietoja majoitustoiminnan harjoittajilta yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä rikosten estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi ja poliisille laissa säädetyn muun tehtävän suorittamiseksi;*

5) *Sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002) tarkoitetusta sakkorekisteristä sen 50 §:ssä mainittuihin tarkoituksiin rikokseen ja rikosoikeudelliseen seuraamukseen liittyviä tietoja sekä lupa-asoiden käsittelyä varten, rikosrekisterilaissa (770/1993) tarkoitetusta rikosrekisteristä sen 4 ja 4 a §:ssä mainittuihin tarkoituksiin henkilöä koskevia tietoja ja oikeushallinnon viranomaisilta tieto niiden etsintäkuuluttamista henkilöistä, oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (372/2010) tarkoitetusta ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuksista ja niiden lainvoimaisuudesta sekä diaari- ja asianhallintatietojen valtakun-*

4) patenti- ja rekisterihallituksen pitämästä kaupparekisteristä elinkeinonharjoittajia koskevia ilmoituksia ja tiedonantoja;

6) ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä tietoja passi-, viisumi- sekä oleskelulupa- ja työlupapäätöksistä;

7) ulkomaalaisviraston tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa tarvittavia tietoja;

5) teleyritykseltä pakkokeinolain 5 a luvun 3 §:ssä, poliisilain 31 c §:ssä tai sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 35 ja 36 §:ssä säädettyjä tietoja;

nallisesta käsittelyjärjestelmästä tietoja syyttäjä-viranomaisessa tai tuomioistuimessa viireillä olevista tai olleista rikosasioista, jos tällainen tieto on saatavissa;

6) patenti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteristä tiedot elinkeinonharjoittajia koskevista ilmoituksista ja tiedonannoista rikosten estämisestä, paljastamista ja selvittämistä varten;

7) rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen henkilörekistereistä poliisiin tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu, sekä muuhun tarkoitukseen 16 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa;

8) ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä Suomessa lähettävävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen ja muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista, näiden perheenjäsenistä ja yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä esitutkintaa, muuta tutkintaa ja poliisille ulkomaalaislaissa säädetyn tehtävän suorittamista varten;

9) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä matkustusasiakirjaa, viisumia, oleskelua, kansainvälistä suojelua, maasta poistamista, maahantulokieltoa ja kansalaisuutta koskavasta asiasta esitutkintaa, muuta tutkintaa ja poliisille ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten;

10) vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa (976/2006) tarkoitettua vesikulkuneuvorekisteristä sekä Ahvenanmaan huvivenerekisteristä veneitä ja niiden omistajia ja haltijoita koskevat tarpeelliset tiedot poliisilain (493/1995) 1 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamiseksi ja eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa (485/2004) tarkoitettua tehtävää sekä ulkomaalaislain (301/2004) 179 §:ssä tarkoitettua liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä varten;

11) teleyritykseltä pakkokeinolain 5 a luvun 3 ja 3 a §:ssä, poliisilain 31 c §:n 1 momentissa ja 36 §:n 2 momentissa sekä sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 35 ja 36 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

12) virka-apua pyytäneeltä viranomaiselta tarpeellisia tietoja virka-avun antamiseksi;

8) väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmästä väestötietolain (507/1993) 4 ja 5 §:ssä säädettyjä tietoja.

13) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennuspalveluista annetun lain (661/2009) 13—17 §:ssä tarkoitettuja tietoista;

14) puolustusvoimien asevelvollisrekisteristä asevelvollisuuslain (1438/2007) 97 a §:ssä tarkoitettuja ampuma-aselain mukaisen luvan hakijan ja haltijan sekä hyväksynnän saajan haettavan ja hyväksynnän saaneen henkilön henkilökohtaisen sopivuuden arviointia varten välttämättömiä tietoja asevelvollisen palveluksesta ja palveluskelpoisuudesta;

15) panostajalain (219/2000) 3 §:ssä tarkoitettua panostajarekisteristä valvonta- ja hälytystehtäviä sekä rikosten estämistä, selvittämistä ja paljastamista varten.

Poliisilla on oikeus saada 1—2 momentissa tarkoitettut tiedot maksutta, ellei laissa toisin säädetä.

Poliisin on pyynnöstä annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tietoja 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, poliisin on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

(kumotaan)

Ennen tietojen luovuttamista poliisille teknisen käyttöyhteyden avulla poliisin on esitettävä selvitys tietojen suojauksesta henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

14 §

Muiden viranomaisten tietojen luovuttaminen poliisille suoraikäyttöisesti tallentamalla tai konekielisessä muodossa tallentamista varten

Poliisin henkilörekistereihin voivat, siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, suoraikäyttöisesti tallettamalla tai konekielisessä muodossa tallettamista varten luovuttaa:

1) oikeushallinto-, kriminaalihuolto- ja vankeinhoitoviranomaiset sekä oikeusrekisterikeskus etsintäkuuluttamiaan henkilöitä koskevia tietoja sekä vankeinhoitoviranomaiset henkilötuntomerkitietoja vapautteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä;

14 §

Muiden viranomaisten tietojen luovuttaminen poliisille suoraikäyttöisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten

Poliisin henkilörekistereihin voivat, siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, suoraikäyttöisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten luovuttaa:

1) oikeushallinto-, kriminaalihuolto- ja vankeinhoitoviranomaiset sekä Oikeusrekisterikeskus etsintäkuuluttamiaan henkilöitä koskevia tietoja, vankeinhoitoviranomaiset tuntomerkitietoja vapautteen kohdistuvaa rangaistusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä sekä Oikeusrekisterikeskus lähestymiskieltoja ja liiketoimintakieltoja koskevia tietoja;

2) tullilaitos ja sotilasviranomaiset etsintäkuuluttamiaan henkilöitä koskevia tietoja, ulkomaalaisia koskevia tietoja, henkilöllisyyttä koskevia tietoja ja henkilötuntemerkkitietoja ulkomaalaisista sekä rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen toimivaltaan kuuluvien rikosten ennalta estämiseksi ja selvittämiseksi tarpeellisia tietoja;

3) ulkoasiainhallintoviranomaiset tietoja passi- ja viisumipäätöksistä sekä oleskelu- ja työ lupapäätöksistä;

4) rajavartiolaitos 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaissa (578/2005) tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle, sekä 3 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaissa tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle;

5) Metsähallituksen erätarkastaja toimivaltaansa kuuluvassa erävalvonnassa kirjattuja tarpeellisia toimenpidetietoja;

2) tullilaitos ja sotilasviranomaiset etsintäkuuluttamiaan henkilöitä koskevia tietoja *sekä tullilaitos ulkomaalaisten tunnistamistietoja* ja rikosten ennalta estämiseksi ja selvittämiseksi tarpeellisia tietoja;

3) *ulkoasiainministeriö ja Suomen edustustot passilaisissa (671/2006) ulkoministeriölle ja Suomen edustustoille säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarvittavia tietoja, ulkoasiainministeriö Suomessa lähettäjävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen, muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista ja näiden perheenjäsenistä ja yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä tarvittavia tietoja;*

4) rajavartiolaitos 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaissa (578/2005) tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle, sekä 3 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaissa tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle;

5) Metsähallituksen erätarkastaja toimivaltaansa kuuluvassa erävalvonnassa kirjattuja tarpeellisia toimenpidetietoja;

6) *häätäkeskusviranomaiset häätäkeskustietojärjestelmään tallettamansa henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja;*

7) *Maahanmuuttovirasto kansallisia maahantulokieltoja sekä käännytys- ja karkotuspäätöksiin ja virka-apuun liittyviä poliisitoimenpiteitä koskevia tietoja.*

Poliisin on pyynnöstä annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tieto 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, poliisin on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

16 §

Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallentamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Poliisilla on oikeus, jollei jäljempänä toisin säädetä, käyttää poliisin henkilörekisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallentamistarkoitusta *vastaavaan tarkoitukseen*, jos tiedot ovat tarpeen:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran *taikka huomattavan omaisuusvahingon* torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista poliisin yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;
- 5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta, jos luvan myöntämisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädettyluvanhakijan tai luvan haltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvan hakijan tai luvan haltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Poliisin henkilörekisterin tietoja saa käyttää myös poliisin tutkimus- ja suunnittelutoiminnassa. Samoin tietoja saa käyttää *poliisin* koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Edellä 4 §:ssä tarkoitettujen epäiltyjen tietojärjestelmän tietoja ei saa käyttää 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Passin sormenjälkitietojen käyttämisestä säädetään 16 a §:ssä.

16 §

Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Poliisilla on oikeus, jollei jäljempänä toisin säädetä, käyttää poliisin henkilörekisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos tiedot ovat tarpeen:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän *ja vakavan yleistä turvallisuutta* uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista poliisin yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;
- 5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta, jos luvan myöntämisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädettyluvanhakijan tai luvan haltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvan hakijan tai luvan haltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Poliisin henkilörekisterin tietoja saa käyttää myös *laillisuusvalvonta*-, tutkimus-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa. *Lisäksi* tietoja saa käyttää koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Edellä 2 §:n 3 momentin 11 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja, 4 §:ssä tarkoitettujen epäiltyjen tietojärjestelmän, 5 §:ssä tarkoitettujen suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tai 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tilapäisen rekisterin tietoja ei saa käyttää *tämän pykälän* 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Passin sormenjälkitietojen *ja* 3 §:n 3 momentin 7 kohdassa tarkoitettujen ulkomaalaisten tunnistamistietoihin kuuluvien sormenjälkitietojen käyttämisestä säädetään 16 a §:ssä.

16 a §

Passin sormenjälkitietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Poliisi saa käyttää 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen vain, jos se on välttämätöntä luonnononnettomuuden, suuronnettomuuden tai muun katastrofin taikka rikoksen kohteeksi joutuneen tai muuten tunnistamattomaksi jääneen uhrin tunnistamiseksi. Oikeus tiedon käyttöön on vain sillä, jonka työtehtävien hoitaminen tiedon käyttöä välttämättä edellyttää.

Poliisilla on 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa oikeus ottaa rekisteröidyltä sormenjäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan, ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

17 §

Tietojen luovuttaminen toiselle poliisiyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Edellä 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat tarpeen:

2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran taikka huomattavan omaisuusvahingon torjumiseksi;

Tiedot saadaan luovuttaa salassapitosäätösten estämättä myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa.

16 a §

Passin sormenjälkitietojen ja ulkomaalaislain perusteella otettujen sormenjälkitietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Poliisi saa käyttää 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja ja 7 kohdassa tarkoitettuja ulkomaalaisten tunnistamistietoihin kuuluvia sormenjälkitietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen vain, jos se on välttämätöntä luonnononnettomuuden, suuronnettomuuden tai muun katastrofin taikka rikoksen kohteeksi joutuneen tai muuten tunnistamattomaksi jääneen uhrin tunnistamiseksi. Oikeus tiedon käyttöön on vain sillä, jonka työtehtävien hoitaminen tiedon käyttöä välttämättä edellyttää.

Poliisilla on 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa oikeus ottaa sormenjäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan, ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

17 §

Tietojen luovuttaminen toiselle poliisiyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Edellä 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat tarpeen:

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

Tiedot saadaan luovuttaa salassapitosäätösten estämättä myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

18 §

Tietojen luovuttaminen toiselle poliisiyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Poliisiyksikkö saa luovuttaa toiselle poliisiyksikölle valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun poliisin henkilökisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen, jos tiedot ovat tarpeen:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran *taikka huomattavan omaisuusvahingon* torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista poliisin yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;
- 5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta, jos luvan myöntämisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Edellä 5 §:ssä tarkoitetun suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoja tai 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun tilapäisen henkilökisterin 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Poliisin henkilökisterin tietoja saa luovuttaa myös poliisin tutkimus- ja suunnittelutoiminnassa käytettäväksi. Samoin tietoja saa luovuttaa käytettäväksi *poliisin* koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Tiedot saadaan luovuttaa salassapitosäätöjen estämättä myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa.

18 §

Tietojen luovuttaminen toiselle poliisiyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Poliisiyksikkö saa luovuttaa toiselle poliisiyksikölle valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun poliisin henkilökisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos tiedot ovat tarpeen:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän *ja vakavan yleistä turvallisuutta* uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista poliisin yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;
- 5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta, jos luvan myöntämisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Edellä 5 §:ssä tarkoitetun suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoja ja 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun tilapäisen henkilökisterin 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Poliisin henkilökisterin tietoja saa luovuttaa *salassapitosäätöjen estämättä käytettäväksi* myös *laillisuusvalvonta*-, tutkimus-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa. *Lisäksi* tietoja saa *käyttää* koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Tiedot saadaan luovuttaa salassapitosäätöjen estämättä myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai *tietojoukkona*.

19 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Poliisi saa luovuttaa muista poliisin henkilörekistereistä kuin 30 §:ssä tarkoitettusta Europol-tietojärjestelmästä ja 31 §:ssä tarkoitettusta kansallisesta Schengen-tietojärjestelmästä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa tietoja, jotka ovat tarpeen:

1) Ajoneuvohallintokeskukselle tieliikenteen tietojärjestelmän ajoneuvorekisterin ylläpitoa ja ajokortin valmistamista varten;

3) rajavartiolaitokselle 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaitossa tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle, ja 3 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaitossa tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle, sekä tietoja, jotka ovat tarpeen rajavalvontaa, rajatarkastuksien toteuttamista sekä henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa varten;

2) puolustusvoimien pääesikunnalle poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa (1251/1995) tarkoitettuja turvallisuus- ja valvontatehtäviä sekä rikostutkintaa varten ja turvallisuus selvityksistä

19 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Poliisi saa luovuttaa henkilörekistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen, seuraavasti:

1) Liikenteen turvallisuusvirastolle ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain 11 §:n 1 momentin 5 kohdassa sekä luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi ilmailulain (1194/2009) 48 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

2) Häätokeskuslaitokselle häätokeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 19 §:ssä 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitun lain 19 §:n 2 momentissa säädetään, sekä tämän lain 2 §:n 3 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja poliisiasiaihin tietojärjestelmän työturvallisuustietoja häätokeskustietojärjestelmään tallettavaksi;

3) pelastusviranomaisille pelastuslain(379/2011) 32 §:ssä tarkoitettua pelastustoimintaa varten;

4) rajavartiolaitokselle tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, rikosten estämistä, paljastamista, esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten, muihin rajavartiolaitoksen tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu sekä muuhun tarkoitukseen 16 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

5) Pääesikunnalle poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa (1251/1995) tarkoitettuja turvallisuus- ja valvontatehtäviä sekä rikostutkintaa varten, turvallisuus selvityksistä annetussa laissa

annetussa laissa (177/2002) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten;

4) tullilaitokselle ulkomaanliikenteen valvontaa, tullirikosten ennalta estämistä ja selvittämistä sekä henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa varten;

8) Maahanmuuttovirastolle Suomen kansalaisuutta, ulkomaalaisten maahantuloa, maassa oleskelua ja työntekoa sekä pakolaisia ja turvapaikkaa koskevien asioiden käsittelyä varten;

5) tuomioistuimille ampuma-aseisiin, aseeseen, patruunoihin tai erityisen vaarallisiin ammuksiin liittyvien asioiden käsittelyä varten;

6) tuomioistuimille etsintäkuulutusten seuraamista varten, kriminaalihuolto- ja vankeinhoitoviranomaisille vapautteen kohdistuvaan rangaistukseen tuomittuja koskevien etsintäkuulutusten ja lähestymiskielltopäätösten seuraamista sekä lupa-asioiden käsittelyä ja lupaehtojen noudattamisen valvontaa varten sekä oikeusministeriölle ja sotilasviranomaiselle näiden omien etsintäkuulutusten seuraamista varten;

(177/2002) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten ja kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa (588/2004) tarkoitettujen yhteisö- ja henkilöturvallisuusselvitysten tekemistä varten, asevelvollisrekisterinpitäjälle asevelvollisuuslain (1438/2007) 96 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä varten ja ampuma-aselain (1/1998) 67 §:ssä tarkoitettua luvan peruuttamisesta sekä lain 8 luvusta tarkoitetuista turvaamistoimenpiteistä sen arvioimiseksi, onko henkilö sopiva palvelemaan puolustusvoimissa;

6) sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä varten;

7) tullilaitokselle tullivalvontaa, tullirikosten estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten sekä muuhun kuin tietojen keräämistä ja tallettamistarkoitukseen 16 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa sekä haasteen ja muun tiedoksiannon suorittamista varten;

8) työviranomaisille työntekijän oleskeluluvan tai elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan antamista tai työnteon valvontaa koskevan asian käsittelyä varten;

9) ulkoasiainministeriölle ja Suomen edustustolle näiden toimivaltaan kuuluvan passia tai muuta matkustusasiakirjaa, viisumia, työntekijän oleskelulupaa, elinkeinonharjoittajan oleskelulupaa tai muuta oleskelulupaa koskevan asian käsittelyä varten;

10) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään Maahanmuuttoviraston tehtäviksi;

11) tuomioistuimille ampuma-aseisiin, aseeseen osiin, patruunoihin tai erityisen vaarallisiin ammuksiin liittyvien asioiden käsittelyä varten;

12) tuomioistuimille ja Oikeusrekisterikeskukselle etsintäkuulutusten seuraamista varten, Rikosseuraamuslaitokselle henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetussa laissa (422/2002) tarkoitettua yhdyskuntaseuraamuksen tuomitsemisen edellytyksistä tuomioistuimelle annettavaa lausuntoa, yhdyskuntaseuraamuksen täytäntöönpanoa, tuomittuja koskevien etsintäkuulutusten ja lähestymiskielltopäätösten seuraamista, tutkintavankien ja vankien sijoitta-

9) yleisille syyttäjille yleisistä syyttäjäistä annetun lain (199/1997) 11 §:ssä säädettyssä laajuudessa;

10) virkamiehelle, jolla on poliisilain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet, poliisilain 1 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi; tietojen luovuttamisesta on voimassa, mitä 17 §:n 1—3 momentissa ja 18 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään;

11) haastemieslain (505/1986) 1 ja 6 §:ssä mainitulle virkamiehelle muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin haastamista varten;

12) Metsähallituksen erätarkastajalle toimivaltaansa kuuluvassa erävalvonnassa;

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja saa poliisi luovuttaa salassapitosäännösten estämättä ainoastaan 1 momentin 3, 4, 7 ja 8 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille henkilöllisyyden varmistamiseksi ja asiakirjan aitouden toteamiseksi silloin, kun se on tarpeen henkilön maahantuloa, maassa oleskelua tai maastalähtöä koskevien asioiden käsittelyä varten. Tie-

mista, tutkintavankeusaikaisen tai vankeusaikaisen rikollisuuden estämistä, seuraamuksen täytäntöönpanoon liittyvien lupa-asioiden käsittelyä ja lupaehtojen noudattamisen valvontaa varten sekä oikeushallintoviranomaisille ja sotilasviranomaisille näiden omien etsintäkuulutusten seuraamista varten;

13) ulosottomiehelle ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 67 §:n mukaisesti ulosotto selvitystä tai muuta ulosottoasiain täytäntöönpanoa varten;

14) syyttäjille syyttäjälaitoksesta annetun lain (439/2011) 25 §:ssä säädettyssä laajuudessa;

15) poliisilain 1 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virkamiehelle, jolla on mainitun lain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet tai joka toimii ulkomailla Suomen sijoittamana poliisin yhdyshenkilön tehtävissä; tietojen luovuttamisesta on voimassa, mitä 17 §:n 1—3 momentissa ja 18 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään;

16) haastemieslain (505/1986) 1 ja 6 §:ssä mainitulle virkamiehelle muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin haastamista varten sekä haastemiehille haasteen toimittamista varten tarpeelliset poliisi-asiointietojärjestelmän henkilötiedot, työturvallisuustiedot ja pidätettyjen tiedot;

17) Metsähallituksen erätarkastajalle tämän toimivaltaan kuuluvaa erävalvontaa varten;

18) tienpitäjinä toimiville kunnille ja Liikennevirastolle liikenneonnettomuustietoja liikenneturvallisuuden edistämistä varten;

19) työsuojeluhallinnolle kuljettajien ajo- ja lepoaikojen valvontaa varten tieliikenteen sosiaalilainsäädännöstä annettujen neuvoston asetusten (ETY) N:o 3820/85 ja (ETY) N:o 3821/85 täytäntöönpanoa koskevista vähimmäisedellytyksistä ja neuvoston direktiivin 88/599/ETY kumoamisesta annetun Euroopan neuvoston ja parlamentin direktiivin (2006/22/EY) mukaiset tiedot;

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä ainoastaan 1 momentin 4, 7, 9 ja 10 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille henkilöllisyyden varmistamiseksi ja asiakirjan aitouden toteamiseksi silloin, kun se on tarpeen henkilön maahantuloa, maassa oleskelua tai maasta lähtöä koskevien asioiden käsittelyä varten.

tojen luovutukseen oikeutetulla on oikeus ottaa rekisteröidyltä sormenjäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan, ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

Rekisterinpitäjä voi erityisestä syystä antaa salassapitosäännösten estämättä 4 §:ssä tarkoitettuun epäiltyjen tietojärjestelmään ja 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun rekisteriin teknisen käyttöyhteyden puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille sekä vankeinhoitolaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, joilla on poliisilain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet.

Ennen tietojen luovuttamista teknisen käyttöyhteyden avulla on tietoja pyytävän esitettävä selvitys tietojen suojauksesta henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Tietojen saamiseen oikeutetulla on oikeus ottaa rekisteröidyltä sormenjäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

Rekisterinpitäjä voi erityisestä syystä antaa salassapitosäännösten estämättä 4 §:ssä tarkoitettuun epäiltyjen tietojärjestelmään ja 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun rekisteriin teknisen käyttöyhteyden puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille sekä *Rikosseuraamuslaitoksen* rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, joilla on poliisilain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet tai ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle poliisin yhdyshenkilölle.

Edellä 1 momentin 4 ja 7 kohdissa mainitusta huolimatta tämän lain 2 §:n 3 momentin 11 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja, 4 §:ssä tarkoitettujen epäiltyjen tietojärjestelmän tietoja tai 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tilapäisen rekisterin tietoja ei saa käyttää 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Luovutettavien tietojen laatu on varmennettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

(kumotaan)

19 a §

Tietojen luovuttaminen yleisölle

Poliisi saa luovuttaa yleisen tietoverkon välityksellä yleisön tietoon saattamiseksi ja yleisövihjeiden saamiseksi 2 §:n 3 momentin 8 kohdassa tarkoitettuja tietoja, jos se on

olennaisen tärkeää poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi, eikä tietojen luovuttaminen ole vastoin rekisteröidyn oikeutettua etua. Toiselta viranomaiselta saatuja tietoja saa luovuttaa vain tiedot luovuttaneen viranomaisen suostumuksella.

19 b §

Henkilörekisterien ja niihin talletettujen tietojen käsittelyn valvonta

Tässä laissa tarkoitetun henkilörekisterin ja siihen sisältyvien tietojen salassapito ja muu suoja varmistetaan:

1) antamalla pääsy tietoihin vain niille, jotka tarvitsevat tietoja työtehtäviensä hoitamiseksi;

2) huolehtimalla siitä, että henkilörekisteriin talletettujen tietojen käyttö, luovutus ja muu käsittely sekä luovutuksen perusteet kirjataan sähköiseen lokiin, tietojärjestelmään, asianhallintajärjestelmään, manuaaliseen diaariin tai asiakirjaan;

3) estämällä tietojen luvaton muuttaminen ja muu luvaton tai asiaton käsittely käyttöoikeushallinnan, käytön valvonnan sekä tietoverkkojen, tietojärjestelmien ja tietopalvelujen asianmukaisilla ja riittävillä turvallisuusjärjestelyillä ja muilla toimenpiteillä.

20 §

Tietojen luovuttamisesta päättäminen

Poliisin henkilörekisterin tietojen luovuttamisesta päättää rekisterinpitäjä tai rekisterinpitäjän tähän tehtävään määräämä muu poliisiyksikkö. Poliisiyksikön on nimettävä riittävä määrä henkilöitä, jotka päättävät henkilörekisteritietojen luovuttamisesta.

20 §

Tietojen luovuttamisesta päättäminen

Oikeudesta luovuttaa poliisin henkilörekisterin tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona päättää rekisterinpitäjä tai rekisterinpitäjän tähän tehtävään määräämä muu poliisiyksikkö.

22 §

Tietojen poistaminen poliisiasiain tietojärjestelmästä

Poliisiasiain tietojärjestelmästä tiedot poistetaan seuraavasti:

9) tutkinnan ja virka-avun tiedoista rikosilmoitustiedot yhden vuoden kuluttua epäillyn rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta ja muut ilmoitustiedot viiden vuoden kuluttua ilmoituksen kirjaamisesta; jos samassa rikosilmoituksessa on useampia rikoksia, tiedot poistetaan yhden vuoden kuluttua viimeisimmän epäillyn rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta; jos rikoksen teko aika on voitu määrittellä vain aikavälillä, tiedon poistamisen määräaika lasketaan myöhäisemmästä ajankohdasta;

1) etsintäkuulutustiedoista liiketoimintakieltoa koskevat tiedot viiden vuoden kuluttua liiketoimintakiellon päättymisestä, lähestymiskieltoa koskevat tiedot kahden vuoden kuluttua lähestymiskiellon päättymisestä ja muut kuulutustiedot kolmen vuoden kuluttua kuulutuksen peruuttamisesta;

8) tunnistettavien tiedot yhden vuoden kuluttua henkilön löytämisestä tai tuntemattoman vainajan tunnistamisesta;

2) etsittävien moottoriajoneuvojen tiedot yhden vuoden kuluttua etsintäkuulutuksen pe-

22 §

Tietojen poistaminen poliisiasiain tietojärjestelmästä

Poliisiasiain tietojärjestelmästä tiedot poistetaan seuraavasti:

1) tutkinnan ja virka-avun tiedoista *poistetaan jolleivät ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn, rekisteröidyn, muun asianosaisen tai poliisin henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi ole tarpeen:*

a) *syyttäjälle siirretyn rikosilmoituksen tiedot viiden vuoden kuluttua ilmoituksen siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmistä epäilyistä rikoksesta voi seurata sakkoa; kymmenen vuoden kuluttua tiedot rikosilmoituksen siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmistä epäilyistä rikoksesta voi seurata enintään viiden vuoden vankeusrangaistus; kahdenkymmenen vuoden kuluttua tiedot rikosilmoituksen siirtämisestä syyttäjälle, kun ilmoituksen törkeimmistä epäilyistä rikoksesta voi seurata yli 5 vuotta vankeutta; tietoja ei kuitenkaan poisteta, jos rikoksen syyteoikeus ei vanhene;*

b) *muiden rikosilmoitusten tiedot yhden vuoden kuluttua viimeisimmän epäillyn rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta, aikaisintaan kuitenkin viiden vuoden kuluttua ilmoituksen kirjaamisesta;*

c) *muiden ilmoitusten tiedot viiden vuoden kuluttua ilmoituksen kirjaamisesta;*

2) *henkilökuulutustiedoista poistetaan liiketoimintakieltoa koskevat tiedot viiden vuoden kuluttua liiketoimintakiellon päättymisestä, lähestymiskieltoa tai tapaamiskieltoa koskevat tiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua lähestymiskiellon tai tapaamiskiellon määräämisestä, valvottua koevapautta tai valvontarangaistusta koskevat tiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua valvotun koevapauden tai valvontarangaistuksen päättymisestä ja muut tiedot poistetaan kolmen vuoden kuluttua kuulutuksen tai kiellon peruuttamisesta tai päättymisestä;*

3) *tunnistettavien tiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua kadonneen henkilön löytämisestä tai tuntemattoman vainajan tunnistamisesta;*

4) *etsittävien ajoneuvojen tiedot poistetaan kun ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn*

ruuttamisesta, viimeistään kuitenkin kymmenen vuoden kuluttua etsintäkuulutuksen merkitsemisestä;

3) omaisuustiedot yhden vuoden kuluttua omaisuuden palauttamisesta omistajalleen tai haltijalleen taikka huutokauppaamisesta tai hävittämisestä, viimeistään kuitenkin kymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä;

7) *tekotapatiedot ja tuntomerkkítiedot* yhden vuoden kuluttua:

a) esitutinnan päättämisestä, kun esitutkinnassa on käynyt ilmi, ettei rikosta ole tehty;

b) *esitutkintaviranomaisen esitutkintalain 2 §:n 2 momentin nojalla tekemästä päätöksestä jättää ryhtymättä toimenpiteisiin rikokseen syyllisen saattamiseksi syyteeseen;*

c) *epäillyn rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta, kun esitutkinnassa on käynyt ilmi, ettei ketään voida saattaa syyteeseen;*

d) siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon syyttäjän oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 1 luvun 7 tai 8 §:n taikka muun vastaavan lainkohdan nojalla tekemästä päätöksestä jättää ryhtymättä toimenpiteisiin rikokseen syyllisen saattamiseksi syyteeseen taikka syyttäjän tekemästä päätöksestä, jonka mukaan asiassa ei ole kyseessä rikos tai näyttöä rikoksesta;

e) siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon tuomioistuimen lainvoimaisesta ratkaisusta, jonka mukaan rekisteröityä vastaan nostettu syyte on hylätty tai nostettu syyte syyteoikeuden vanhentumisen vuoksi hylätty;

6) sanomanvälitystiedot kahden vuoden kuluttua sanoman välittämisestä;

9 a) tietolähdetiedot kymmenen vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä.

taikka asianomistajan oikeuksien vuoksi eivät ole tarpeen;

5) omaisuustiedot *poistetaan kun ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn taikka asianomistajan oikeuksien vuoksi eivät ole tarpeen;*

6) *turvallisuustiedot poistetaan viimeistään yhden vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta;*

7) *tuntomerkkítiedot poistetaan viimeistään kymmenen vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta; tiedot poistetaan kuitenkin yhden vuoden kuluttua:*

a) *siitä, kun on päätetty, että esitutkinta lopetetaan esitutkintalain 4 §:n 3 momentin, 9 §:n 2 momentin tai 43 §:n 2 momentin perusteella tai ettei esitutkintaa toimiteta tai se päätetään esitutkintalain 3 §:n perusteella;*

b) siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon syyttäjän päätöksestä *esitutinnan rajoittamisesta tai syyttämättä jättämisestä taikka syyttäjän tekemästä muusta päätöksestä asian käsittelyn lopettamisesta;*

c) siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon tuomioistuimen lainvoimaisesta ratkaisusta, jonka mukaan rekisteröityä vastaan nostettu syyte on hylätty tai nostettu syyte syyteoikeuden vanhentumisen vuoksi hylätty;

8) *tiedotustiedot poistetaan kahden vuoden kuluttua tiedon julkaisemisesta; omaisuutta, etsittäviä ajoneuvoja ja tunnistettavia henkilöitä koskevat tiedot kuitenkin viimeistään samanaikaisesti niitä koskevien kuulutusten poistamisen kanssa;*

9) *tietolähdetiedot poistetaan kymmenen vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä;*

Pakkokeinolain 6 luvun 5 §:n nojalla poliisin henkilörekisteriin talletettu DNA-tunniste poistetaan rekisteristä yhden vuoden kuluttua siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon syyttäjän tekemästä päätöksestä, jonka mukaan asiassa ei ole kyseessä rikos tai näyttöä rikoksesta, taikka siitä, että rekisteröityä vastaan nostettu syyte on lainvoimaisella tuomiolla hylätty tai rangaistus poistettu. Jollei tunnistetta ole aikaisemmin poistettu, se poistetaan viimeistään 10 vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta. Säilytetyt näytteet tuhoetaan samalla kun niitä vastaavat DNA-tunnisteet poistetaan.

4 a) tapaamiskielto tiedot viiden vuoden kuluttua kiellon päättymisestä;

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, alle 15-vuotiaasta rikoksesta epäiltyä henkilöä tehty merkinnät poistetaan tietojärjestelmästä yhden vuoden kuluttua siitä, kun rekisteröity on täyttänyt 18 vuotta, jolle tietojen poistamiselle ole säädetty tätä lyhyempää aikaa. Tietoja ei kuitenkaan tällä perusteella poisteta, jos:

1) ilmoitukseen liittyy muita syylliseksi epäiltyjä, joiden tietoja ei vielä poisteta;

2) jokin merkinnöistä koskee rikollista tekoa, josta on seuraamukseksi säädetty ainoastaan vankeutta; tai

3) alle 15-vuotiaana rikoksesta epäiltynä rekisteröidystä tehdään uusia merkintöjä rikoksesta epäiltynä ennen kuin hän on täyttänyt 18 vuotta.

Sen estämättä, mitä 1 ja 3 momentissa säädetään, kaikki henkilöä koskevat tiedot pois-

10) tapaamiskielto tiedot poistetaan kahden vuoden kuluttua kiellon päättymisestä;

11) edellä 11 §:ssä tarkoitetut ylimääräiset tiedot viiden vuoden kuluttua siitä, kun asia on lainvoimaisesti ratkaistu tai jätetty sillensä;

12) havaintotiedot poistetaan kuuden kuukauden kuluttua merkinnän tallettamisesta järjestelmään.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään tietojen poistamisesta, rekisteröidyn, joka oli rikoksen tekohetkellä alle 15-vuotias, tiedot poistetaan hänen täytettyään 18 vuotta, ellei hän 15 vuotta täytettyään ole syyllistynyt rikokseen. Tietoja ei kuitenkaan tällä perusteella poisteta, jos ilmoitukseen liittyy muita syylliseksi epäiltyjä, joiden tietoja ei vielä poisteta tai jokin merkinnöistä koskee rikollista tekoa, josta on seuraamukseksi säädetty ainoastaan vankeutta.

Tunnistamattomiksi jääneet rikokseen liittyvän tuntemattoman tekijän taltioidut jäljet poistetaan vuoden kuluttua rikoksen syyteoiden vanhentumisesta.

Edellä 1 momentin 1 ja 3—6 kohdassa tarkoitettujen tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus tutkitaan viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tarpeellisuuden tarkastamisesta, ja tietojen uudelleen tarkastamisesta tehdään merkintä.

Voimassa oleva laki

tetaan järjestelmästä viimeistään yhden vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta.

Sen estämättä, mitä 1—4 momentissa säädetään tutkinta- ja virka-aputiedoista, tunnistettavien tiedoista, omaisuustiedoista ja etsittävien moottoriajoneuvojen tiedoista, tietoja ei kuitenkaan poisteta, jos tietojen edelleen säilyttäminen on kyseiseen ilmoitukseen liittyvän tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn vuoksi tarpeen. Henkilötietoja ei myöskään poisteta, jos henkilön tietoihin on liitetty henkilöä koskevia, hänen omaan turvallisuuteensa tai poliisin työturvallisuuteen liittyviä tietoja. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus tutkitaan viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tietojen tarpeellisuuden tarkastamisesta, ja tietojen uudelleen tarkastamisesta tehdään merkintä.

Edellä 1—5 momentissa säädetystä säilytysajasta huolimatta tutkinnan ja virka-apun arkistotiedot poistetaan kuitenkin 50 vuoden kuluttua ilmoituksen kirjaamisesta.

(kumotaan)

23 §

Tietojen poistaminen hallintoasiain tietojärjestelmästä

Hallintoasiain tietojärjestelmästä tiedot poistetaan seuraavasti:

1) aselupatiedoista päätöstä koskevat tiedot kymmenen vuoden kuluttua päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä, lupatiedot kymmenen vuoden kuluttua luvan voimassaoloajan päättymisestä, este- tai huomautustiedot ja muut talletetut tiedot kymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä;

2) henkilökortti- ja passitiedoista, passin sormenjälkitiedoista, turvallisuusalan valvontatiedoista sekä rahankeräysten valvontatiedoista päätöstä koskevat tiedot kymmenen vuoden kuluttua päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä; este-, huomautus- ja tarkastustiedot sekä muut talletetut tiedot

23 §

Tietojen poistaminen hallintoasiain tietojärjestelmästä

Hallintoasiain tietojärjestelmästä tiedot poistetaan seuraavasti:

1) edellä 3 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista aselupatiedoista päätöstä koskevat tiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä, lupatiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua luvan voimassaoloajan päättymisestä, este- tai huomautustiedot ja muut talletetut tiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä sekä asetiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua siitä kun ase muutettiin pysyvästi toimintakyvyttömäksi, romutettiin tai vietiin pysyvästi maasta;

2) henkilökortti- ja passitiedoista, passin sormenjälkitiedoista, turvallisuusalan valvontatiedoista sekä rahankeräysten ja arpajaisten valvontatiedoista päätöstä koskevat tiedot kymmenen vuoden kuluttua päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä, este-, huomautus- ja tarkastustiedot sekä muut tal-

kymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä;

3) kuvatiedot kolmen vuoden kuluttua sen poliisin tai ulkoasiainhallinnon viranomaisen myöntämän luvan tai antaman päätöksen voimassaoloajan päättymisestä, jonka valmistamiseen henkilön valokuvaa tai nimikirjoitusnäytettä on viimeksi käytetty; kuitenkin, jos jollakin aikaisemmalla luvalla tai päätöksellä on pidempi voimassaoloaika kuin viimeksi valmistetulla luvalla tai päätöksellä, poistetaan tiedot kolmen vuoden kuluessa *tämän aikaisemman valmistetun, mutta pidempään voimassa olevan luvan tai päätöksen voimassaoloajan päättymisestä*;

4) paikallispoliisin turvallisuusselvitystiedot vuoden kuluttua uuden suppean turvallisuusselvityksen antamisesta, viimeistään kuitenkin kymmenen vuoden kuluttua selvityksen antamisesta;

5) ulkomaalaisten tunnistamistiedot kymmenen vuoden kuluttua rekisteröinnistä; jos rekisteröity on saanut Suomen kansalaisuuden, tiedot poistetaan kuitenkin yhden vuoden kuluttua siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon kyseisestä kansalaisuuden saamisesta.

25 §

Tietojen poistaminen suojelupoliisin toiminnallisesta tietojärjestelmästä

Henkilöä koskevat tiedot poistetaan suojelupoliisin toiminnallisesta tietojärjestelmästä 25 vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä. Tietojärjestelmässä olevat tiedot perusmuotoisesta turvallisuusselvityksestä ja laajasta turvallisuusselvityksestä poistetaan vuoden kuluessa vastaavan uuden selvityksen antamisesta, viimeistään kuitenkin kymmenen vuoden kuluttua selvityksen antamisesta.

27 §

Virheelliseksi todettu tieto

Virheelliseksi todettu tieto on merkittävä virheelliseksi ja tiedon saa säilyttää, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai

letetut tiedot kymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä;

3) kuvatiedot kolmen vuoden kuluttua sen poliisin, *ulkoasiainministeriön, tai Suomen edustuston* myöntämän luvan tai antaman päätöksen voimassaoloajan päättymisestä, jonka valmistamiseen henkilön valokuvaa tai nimikirjoitusnäytettä on viimeksi käytetty; kuitenkin, jos jollakin aikaisemmalla luvalla tai päätöksellä on pidempi voimassaoloaika kuin viimeksi valmistetulla luvalla tai päätöksellä, poistetaan tiedot kolmen vuoden kuluessa pidempään voimassa olevan luvan tai päätöksen voimassaoloajan päättymisestä;

4) paikallispoliisin turvallisuusselvitykset vuoden kuluttua uuden suppean turvallisuusselvityksen antamisesta, viimeistään kuitenkin kymmenen vuoden kuluttua selvityksen antamisesta;

5) ulkomaalaisten tunnistamistiedot kymmenen vuoden kuluttua rekisteröinnistä; jos rekisteröity on saanut Suomen kansalaisuuden, tiedot poistetaan kuitenkin yhden vuoden kuluttua siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon kyseisestä kansalaisuuden saamisesta.

25 §

Tietojen poistaminen Suojelupoliisin toiminnallisesta tietojärjestelmästä

Henkilöä koskevat tiedot poistetaan Suojelupoliisin toiminnallisesta tietojärjestelmästä 25 vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä. Tietojärjestelmässä olevat *perusmuotoiset ja laajat turvallisuusselvitykset* poistetaan vuoden kuluessa vastaavan uuden selvityksen antamisesta, viimeistään kuitenkin kymmenen vuoden kuluttua selvityksen antamisesta.

27 §

Virheelliseksi todettu tieto

Sen estämättä, mitä henkilötietolaissa säädetään rekisterissä olevan virheellisen tiedon korjaamisesta, virheelliseksi todettu tieto

poliisin henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saa käyttää ainoastaan mainitussa *oikeuksien turvaamisen* tarkoituksessa.

Virheelliseksi todettua tietoa ei kuitenkaan saa säilyttää 31 §:ssä tarkoitettussa rekisterissä.

Virheelliseksi todettu tieto, jota 1 momentin nojalla säilytetään, on poistettava heti kun tiedon säilyttäminen oikeuksien turvaamiseksi ei enää ole tarpeen, viimeistään kuitenkin viiden vuoden kuluttua tiedon poistamiselle säädetyn määräajan päättymisestä.

saadaan säilyttää korjatun tiedon yhteydessä, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai poliisin henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saadaan käyttää *vain* mainitussa tarkoituksessa.

Virheelliseksi todettua tietoa ei kuitenkaan saa säilyttää 33 §:ssä tarkoitettussa rekisterissä.

Virheelliseksi todettu tieto, jota 1 momentin nojalla säilytetään, on poistettava heti kun tiedon säilyttäminen oikeuksien turvaamiseksi ei enää ole tarpeen, viimeistään kuitenkin viiden vuoden kuluttua tiedon poistamiselle säädetyn määräajan päättymisestä.

6 luku

Kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvän henkilötietojen käsittelyn erityissäännöksiä

29 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella ja Euroopan talousalueella

Poliisi saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun poliisin henkilörekisterin tietoja Euroopan unionin jäsenvaltion ja Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion poliisiviranomaiselle ja muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi. Poliisilain 1 §:n 3 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun poliisin henkilörekisterin tietoja saa luovuttaa, jos tiedot ovat välttämättömiä sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Edellä 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille henkilökisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos tiedot ovat välttämättömiä:

1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;

5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta, jos luvan myöntämisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Edellä 2 §:n 3 momentin 1 kohdan a—d alakohdassa tarkoitettuja tutkinnan ja virkaavun tietoja, 11 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja, 4 §:ssä tarkoitettujen epäiltyjen tietojärjestelmän tietoja, 5 §:ssä tarkoitettujen Suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoja sekä 6 §:ssä tarkoitettujen rekisterin tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja saa kuitenkin luovuttaa vain siten kuin 16 a §:ssä säädetään.

Luovutettavien tietojen laatu on varmennettava ja niihin mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos

ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanotajalle.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

29 §

(kumotaan)

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) Europol-yleissopimuksella Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tehtyä yleissopimusta Euroopan poliisiviraston perustamisesta (SopS 79/1998);

2) Euroopan poliisivirastolla Euroopan unionin jäsenvaltioiden Europol-yleissopimuksella perustamaa poliisivirastoa;

3) toimivaltaisilla Europol-viranomaisilla poliisia, puolustusvoimien pääesikunnan tutkintaosastoa, rajavartiolaitosta sekä tullilaitosta;

4) Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmällä Europol-yleissopimuksen 7 artiklassa tarkoitettua tietojärjestelmää;

5) Schengenin yleissopimuksella tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehtyä yleissopimusta (SopS 23/2001);

6) Schengen-valtiolla Schengenin yleissopimuksen sopimuspuolta sekä Islantia ja Norjaa;

7) toimivaltaisilla Schengen-viranomaisilla Schengenin yleissopimuksen 101 artiklan 4 kohdassa tarkoitettulle toimeenpanevalle komitealle Suomen toimittamassa luettelossa mainittuja Suomen viranomaisia, joilla on oikeus Schengenin yleissopimuksen 101 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaan tehdä hakuja Schengenin tietojärjestelmään liitettuihin tietoihin teknisen käyttöyhteyden avulla;

8) Schengenin tietojärjestelmällä tietojärjestelmää, joka koostuu kunkin Schengenvaltion alueella olevasta kansallisesta osasta sekä teknisen tuen yksiköstä; teknisen tuen yksikkö ylläpitää tiedostoa, jolla varmistetaan kansallisten osien tiedostojen sisällöllinen yhtenevyys; (V: 17.6.2007 M, A: 16.3.2007, SK:

280/2007)

9) Prümin sopimuksella Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan ja Itävallan tasavallan välillä rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja laittoman muuttoliikkeen torjumiseksi tehtyä sopimusta. (16.3.2007/280)

30 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Poliisi saa luovuttaa rikosten torjumista, selvittämistä tai paljastamista varten poliisin henkilörekisterin tietoja kansainväliselle rikospoliisijärjestölle (I.C.P.O. - Interpol) taikka sen muun kuin 29 §:ssä tarkoitetun jäsenvaltion poliisiviranomaiselle tai muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi.

Poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä poliisin henkilörekisterin tietoja muun kuin 1 momentissa tarkoitetun valtion poliisiviranomaiselle tai viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Tietoja saadaan luovuttaa, jos ne ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;*
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;*
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta.*

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja saa kuitenkin luovuttaa vain siten kuin 16 a §:ssä säädetään.

Poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä muun valtion asevalvonnasta vas-

30 §

Europol-tietojärjestelmä

Europol-tietojärjestelmä on poliisin valtakunnalliseen käyttöön tarkoitettu pysyvä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä henkilökisteri.

Europol-tietojärjestelmä voi sisältää sellaisia 2–4 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Europol-tietojärjestelmään saavat toimivaltaiset Europol-viranomaiset kerätä ja tallettaa tietoja, joita on tarpeen luovuttaa Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmään.

Poliisilla on oikeus käyttää Europol-tietojärjestelmän tietoja muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen, jos tiedot ovat tarpeen:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;*
- 2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran taikka huomattavan omaisuusvahingon torjumiseksi;*
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta.*

taavalle viranomaiselle ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimista, hallussapitoa, siirtoa, tuontia ja vientiä koskevia poliisin henkilökisterin tietoja, jos tietojen luovuttaminen ja saanti on asevalvonnan kannalta välttämättömiä.

Poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä poliisin henkilökisterin tietoja laittomasti maahan saapuneiden ja maassa oleskelevien henkilöiden takaisinottamisesta tehdyissä sopimuksissa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille sopimuksissa tarkoitettuja tehtäviä varten.

(kumotan)

31 §

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittely

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittelyssä on noudatettava, mitä tietojen luovuttajan asettamissa ehdoissa määrätään salassapidosta, vaihtolo-

velvollisuudesta, tietojen käytön rajoituksista, tietojen edelleen luovutuksesta tai luovutetun aineiston palauttamisesta.

Ellei 1 momentista muuta johdu, poliisi saa käyttää sille luovutettuja tietoja muuhun tarkoitukseen kuin mihin tiedot on luovutettu, jos tiedot ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta; tai

4) oikeudellisen tai hallinnollisen menettelyn toteuttamiseksi, joka liittyy suoraan muun rikoksen ennalta estämiseen, selvittämiseen, siitä syyttämiseen tai rikosoikeudellisen seuraamuksen täytäntöönpanoon.

Euroopan unionin jäsenvaltiolta saatuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa edelleen Euroopan unioniin kuulumattomalle valtiolle tai kansainvälisille elimille ilman tiedot luovuttaneen jäsenvaltion suostumusta, paitsi jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä Suomen tai toisen valtion yleistä turvallisuutta taikka Suomen olennaisia etuja koskevan välittömän ja vakavan uhkan estämiseksi eikä suostumusta voida saada ajoissa. Tiedot saadaan luovuttaa ainoastaan, jos asianomainen valtio tai kansainvälinen elin varmistaa riittävän tietosuojan tason. Tiedot luovuttaneelle jäsenvaltiolle on ilmoitettava viipymättä tietojen edelleen luovuttamisesta.

Poliisin on pyynnöstä annettava tiedot luovuttaneelle valtiolle tai kansainväliselle elimelle tietoja sille luovutettujen tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, poliisin on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

Poliisin on kirjattava tiedonvaihdon lainmukaisuuden ja tietoturvallisuuden varmistamiseksi kansainvälisessä yhteistyössä suoritettavien henkilötietojen välitys ja sen perusteet. Tiedonvälitystä ei tarvitse erikseen kirjata siltä osin kuin sitä koskevat tiedot ovat saatavissa muusta järjestelmästä tai rekisteristä

31 §

(kumotaan)

Kansallinen Schengen-tietojärjestelmä

Kansallinen Schengen-tietojärjestelmä on poliisin valtakunnalliseen käyttöön tarkoitettu pysyvä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä henkilörekisteri.

Kansallisen Schengen-tietojärjestelmän osarekistereitä voivat olla:

- 1) Schengenin tietojärjestelmän kansallinen osa; ja*
- 2) Schengen-talletusrekisteri.*

Schengenin tietojärjestelmän kansallisen osan käyttötarkoituksesta ja tietosisällöstä määrätään Schengenin yleissopimuksen 92—100 artiklassa.

Schengen-talletusrekisteriin saavat toimivaltaiset Schengen-viranomaiset kerätä ja tallettaa tietoja, joita on tarpeen luovuttaa Schengenin tietojärjestelmään Schengenin yleissopimuksen 95—100 artiklassa määrättyihin tarkoituksiin.

Poliisilla on oikeus käyttää kansallisen Schengen-tietojärjestelmän tietoja muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen siten kuin siitä määrätään Schengenin yleissopimuksen 102 artiklassa.

6 a luku

Schengenin tietojärjestelmä

32 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) Schengenin yleissopimuksella tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehtyä yleissopimusta (SopS 23/2001);

2) Schengen-valtiolla Schengenin tietojärjestelmää käyttävää valtiota;

3) toimivaltaisilla Schengen-viranomaisilla poliisia, rajavartiolaitosta, tullilaitosta, puolustusvoimia, yleistä syyttäjää, Maahanmuut-

tovirastoa, Liikenteen turvallisuusvirastoa, ulkoasiainministeriötä sekä Suomen edustustoa, jos ulkoasiainministeriö on antanut tarvittavan valtuuden viisumin myöntämiseen siinä palvelevalle nimetylle Suomen kansalaiselle;

4) Schengenin tietojärjestelmällä tietojärjestelmää, joka koostuu kunkin Schengenvaltion alueella olevasta kansallisesta osasta sekä keskustietojärjestelmää ylläpitävästä teknisen tuen yksiköstä; teknisen tuen yksikkö ylläpitää tietokantaa, jolla varmistetaan kansallisten osien tietokantojen sisällöllinen yhtenevyys;

5) Sirene-toimistolla keskusrikospoliisia.

32 §

(kumotaan)

Schengenin tietojärjestelmän teknisen tuen yksikön ylläpitämä tiedosto

Schengenin tietojärjestelmän teknisen tuen yksikön ylläpitämästä tiedostosta määrätään Schengenin yleissopimuksen IV ja VI osastossa.

33 §

Schengenin tietojärjestelmän kansallinen järjestelmä

Schengenin tietojärjestelmän kansallinen järjestelmä on poliisin valtakunnalliseen käyttöön tarkoitettu pysyvä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä henkilörekisteri. Kansallisen järjestelmän osia voivat olla:

1) Sirene-asiankäsittelyjärjestelmä, jonka välityksellä Sirene-toimisto luovuttaa tietoja Schengenin yleissopimuksen mukaisesti ja johon Sirene-toimisto tallettaa tietojenvaihtoon liittyvät lisätiedot ja tiedot tietojenvaihtoon liittyvistä toimenpiteistä;

2) SIS-lokitietokanta, johon rekisteröidään kaikki Schengenin tietojärjestelmässä suoritettu tietojenvaihto Schengenin yleissopimuksen mukaisesti;

3) kopio teknisen tuen yksikön ylläpitämästä tietokannasta.

Schengenin tietojärjestelmän kansallisen järjestelmän käyttötarkoituksesta ja tietosi-

sällöstä määrätään yleissopimuksessa.
Schengenin tietojärjestelmän kansallisen järjestelmän käyttöönotosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

33 §

(kumotaan)

Oikeus saada tietoja Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmästä

Poliisin, puolustusvoimien pääesikunnan tutkinta-osaston, rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen oikeudesta saada tietoja Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmästä määrätään Europol-yleissopimuksen 2 ja 17 artiklassa.

Tiedot Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmästä on hankittava keskusrikospoliisin välityksellä.

34 §

34 §

Poliisin oikeus saada tietoja Schengenin tietojärjestelmästä

Toimivaltaisten Schengen-viranomaisten oikeus saada tietoja Schengenin tietojärjestelmästä

Poliisin oikeudesta saada tietoja Schengenin tietojärjestelmästä määrätään Schengenin yleissopimuksen 101 ja 102 artiklassa.

Toimivaltaisten Schengen-viranomaisten oikeudesta saada tietoja Schengenin tietojärjestelmästä määrätään Schengenin yleissopimuksessa.

35 §

Tietojen luovuttaminen Schengenin tietojärjestelmän kansallisesta järjestelmästä

Poliisi saa luovuttaa salassapitosäämösten estämättä toimivaltaisille Schengen-viranomaisille 33 §:ssä tarkoitetun Schengenin tietojärjestelmän kansallisen järjestelmän tietoja siten kuin siitä säädetään Schengenin yleissopimuksessa. Poliisi saa luovuttaa tiedot myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

35 §

(kumotaan)

Tietojen luovuttaminen Europol-tietojärjestelmästä

Poliisi saa luovuttaa toimivaltaisille Euro-

pol-viranomaisille 30 §:ssä tarkoitetun Euro-pol-tietojärjestelmän tietoja Europol-yleissopimuksen 4—9 artiklassa määrättyihin tarkoituksiin.

Poliisi saa luovuttaa toimivaltaisille Euro-pol-viranomaisille Europol-tietojärjestelmän tietoja muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen, jos tiedot ovat tarpeen:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;*
- 2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran taikka huomattavan omaisuusvahingon torjumiseksi;*
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta.*

Poliisi saa luovuttaa tiedot salassapitosäännösten estämättä myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa.

36 §

Tietojen luovuttaminen Schengen-valtiolle ja Schengenin tietojärjestelmään

Toimivaltaiset Schengen-viranomaiset saavat luovuttaa salassapitosäännösten estämättä Schengen-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille sekä Schengenin tietojärjestelmään talletettavaksi Schengenin yleissopimuksessa tarkoitettuja tietoja, jotka ovat tarpeen Schengenin yleissopimuksessa määrättyihin tarkoituksiin. Schengenin yleissopimuksessa tarkoitettut lisätiedot on luovutettava Sirene-toimiston välityksellä.

Tiedot saa luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

36 §

(kumotaan)

Tietojen luovuttaminen kansallisesta Schengen-tietojärjestelmästä

Poliisi saa luovuttaa toimivaltaisille Schengen-viranomaisille 31 §:ssä tarkoitetun kansallisen Schengen-tietojärjestelmän tietoja Schengenin yleissopimuksen 95—100 artiklassa määrättyihin tarkoituksiin. Tietojärjestelmään talletettuja tietoja poliisi saa luovuttaa toimivaltaisille Schengen-viranomaisille muuhun kuin tietojen keräämis- ja talletta-

Voimassa oleva laki

mistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen siten kuin siitä määrätään Schengenin yleissopimuksen 102 artiklassa.

Poliisi saa luovuttaa tiedot salassapitosäätösten estämättä myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa.

37 §

Tietojen poistaminen Schengenin tietojärjestelmän kansallisesta järjestelmästä

Schengenin tietojärjestelmän kansallisen järjestelmän, Schengenin keskustietojärjestelmän tietokantakopion, Sireneasiankäsitelyjärjestelmän tietojen sekä SIS-lokitietojen poistamisesta määrätään Schengenin yleissopimuksen 112 ja 113 artiklassa.

37 §

(kumotaan)

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueelle ja Euroopan talousalueelle

Poliisi saa luovuttaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella ja Euroopan talousalueella poliisiviranomaiselle ja muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun poliisin henkilökäsitelytietojen tietoja, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi. Poliisilain 1 §:n 3 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun poliisin henkilökäsitelytietojen tietoja saa luovuttaa, jos tiedot ovat välttämättömiä sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Edellä 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;*
- 2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran taikka huomattavan omaisuusvahingon torjumiseksi;*
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai*

selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Poliisi saa luovuttaa 1 momentissa mainituille viranomaisille poliisin henkilörekisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallentamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen, jos tiedot ovat välttämättömiä:

1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;

2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran taikka huomattavan omaisuusvahingon torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista poliisin yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;

5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta, jos luvan myöntämisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Edellä 5 §:ssä tarkoitetun suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoja tai tilapäisen 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun rekisterin 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun epäiltyjen tietojärjestelmän tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Ennen tietojen luovuttamista teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja pyytävän on esitettävä selvitys tietojen suojauksesta henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Tiedot saadaan luovuttaa salassapitosääntösten estämättä myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa.

6 b luku

Kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvän henkilötietojen käsittelyn muita erityissäännöksiä

38 §

Europolin tietojärjestelmät

Tietojen käsittelystä Euroopan poliisiviraston kanssa säädetään Europolia koskevan päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annetussa laissa (563/2011).

38 §

(kumotaan)

Tietojen luovuttaminen Euroopan poliisivirastolle

Poliisi saa luovuttaa poliisin henkilörekisterin tietoja Euroopan poliisivirastolle ja Euroopan poliisiviraston kansallisille yksiköille sekä Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmään tallettavaksi Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi. Tiedot on luovutettava keskusrikospoliisin välityksellä.

Keskusrikospoliisi saa luovuttaa tiedot sallassapitosäännösten estämättä Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmään myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa.

39 §

Eurodac-järjestelmä

Turvapaikanhakijoiden, ulkorajan luvatta ylittäneiden henkilöiden ja laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden sormenjälkien tallettamisesta säädetään Eurodac-järjestelmän perustamisesta sormenjälkien vertailua varten Dublinin yleissopimuksen tehokkaaksi soveltamiseksi annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2725/2000. Keskusrikospoliisi on Eurodac-järjestelmän kansallinen yksikkö ja kirjaa tiedonvälityksen 19 b §:n mukaisesti.

39 §

(kumotaan)

Tietojen luovuttaminen Schengen-valtiolle ja Schengenin tietojärjestelmään

Poliisi saa luovuttaa poliisin henkilörekisteristä Schengen-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille ja Schengenin tietojärjestelmään talletettavaksi Schengenin yleissopimuksen 94 artiklassa tarkoitettuja tietoja, jotka ovat tarpeen Schengenin yleissopimuksen 95—100 artiklassa määrättyihin tarkoituksiin. Tiedot on luovutettava keskusrikospoliisin välityksellä.

Keskusrikospoliisi saa luovuttaa tiedot salassapitosäännösten estämättä myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa.

40 §

Prümin sopimukseen perustuva tietojen käsittely

Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan ja Itävallan tasavallan välillä rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja laittoman muutto liikkeen torjumiseksi tehdyn sopimuksen (SopS 54/2007, Prümin sopimus) nojalla saatujen tietojen poistamisesta määrätään tässä laissa säädetyn lisäksi sopimuksen 14 artiklan 2 kohdassa, 35 artiklan 2 ja 3 kohdassa sekä 37 artiklan 3 kohdassa.

Prümin sopimukseen perustuvaa tietojen käsittelyä koskevien lokitietojen ja valvontatietojen säilyttämisestä ja poistamisesta määrätään sopimuksen 39 artiklan 4 ja 5 kohdassa.

Jokaisella on oikeus muualla tässä laissa säädetyn lisäksi pyytää tietosuojavaltuutettua varmistamaan, että häntä koskevien henkilötietojen Prümin sopimukseen perustuva käsittely tapahtuu lainmukaisesti.

40 §

(kumotaan)

Tietojen muu luovuttaminen ulkomaille

Poliisi saa luovuttaa 37 §:n 1—4 momentissa säädetyin edellytyksin poliisin henkilörekisterin tietoja kansainväliselle rikospoliisijärjestölle (I.C.P.O. - Interpol) taikka sen muun kuin 37 §:ssä tarkoitetun jäsenvaltion poliisiviranomaiselle tai muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuu uu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen.

Poliisi saa luovuttaa poliisin henkilörekisterin tietoja muun kuin 1 momentissa tarkoitettun valtion poliisiviranomaiselle tai viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Tietoja saadaan luovuttaa, jos ne ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömästi henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran tai huomattavan omaisuusvahingon torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta.

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja saa kuitenkin luovuttaa vain samoin edellytyksin kuin mitä 16 a §:ssä niiden käyttämisestä säädetään.

Poliisi saa luovuttaa ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimista, hallussapitoa, siirtoa, tuontia ja vientiä koskevia poliisin henkilörekisterin tietoja muun valtion asevalvonnasta vastaavalle viranomaiselle, jos tietojen luovuttaminen on asevalvonnan kannalta välttämätöntä.

41 §

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisille

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamis-

ta Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2006/960/YOS nojalla sovelletaan, mitä Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetussa laissa (26/2009) säädetään.

41 §

(kumotaan)

Tietojen poistaminen Europol-tietojärjestelmästä

Europol-tietojärjestelmästä tiedot poistetaan noudattaen, mitä Europol-yleissopimuksen 21 artiklassa määrätään.

Jos tietojärjestelmästä poistetaan henkilötietoja, joita on luovutettu Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmään, on tietojen poistamisesta ilmoitettava Euroopan poliisivirastolle.

42 §

Euroopan unionin viisumitietojärjestelmä

Poliisilla on oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä poliisille ulkomalaislaissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi siten kuin viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta (VIS-asetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 767/2008 säädetään.

Poliisilla on lisäksi oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä tietoja rikoslain 34 a luvussa säädettyjen terrorismirikosten ja rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (1286/2003) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rikosten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi siten kuin jäsenvaltioiden nimeämien viran-

omaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä (VIS) terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi tehdyssä neuvoston päätöksessä 2008/633/YOS säädetään. Tiedot on pyydetävä keskusrikospoliisin tai suojelupoliisin välityksellä.

42 §

(kumotaan)

Tietojen poistaminen kansallisesta Schengen-tietojärjestelmästä

Kansallisesta Schengen-tietojärjestelmästä tiedot poistetaan noudattaen, mitä Schengenin yleissopimuksen 112 ja 113 artiklassa määrätään.

7 luku

Rekisteröidyn oikeudet

45 §

45 §

Tarkastusoikeuden rajoittaminen

Tarkastusoikeuden rajoittaminen

Tarkastusoikeutta ei ole lainkaan:

- 1) epäiltyjen tietojärjestelmän tietoihin;
- 2) Europol-tietojärjestelmän tietoihin;
- 3) suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoihin;
- 4) kansallisen Schengen-tietojärjestelmän tietoihin Schengenin yleissopimuksen 109 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetuissa tapauksissa;

5) muihin poliisin henkilörekistereihin sisältyviin henkilöä tai tekoa koskeviin luokitus-, tarkkailu-, *tekotapa-* tai tietolähdetietoihin.

Tarkastusoikeutta ei ole lainkaan:

- 1) epäiltyjen tietojärjestelmän tietoihin;
- 2) suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tietoihin;
- 3) Schengenin tietojärjestelmän salaista tarkkailua ja erityistarkastuksia koskeviin tietoihin;

4) poliisin henkilörekistereihin sisältyviin henkilöä tai tekoa koskeviin luokitus-, tarkkailu- tai tietolähdetietoihin *taikka rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan käytettäviin tietoihin;*

5 tietoihin, jotka koskevat poliisilain 30, 31—31 f sekä 36 ja 36 a §:n, pakkokeinolain 5 a luvun sekä sähköisen viestinnän tietosuojalain 36 §:n mukaisia tiedonhankintamenetelmiä;

6) 2 §:n 3 momentin 11 kohdassa tarkoitettuihin havaintotietoihin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tässä laissa tarkoitettu tietojenkäsittely on toteutettava tämän lain mukaisena neljän vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

46 §

(kumotaan)

Tarkastusoikeuden toteuttaminen Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmän tietoihin

Euroopan poliisivirasto antaa Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmästä tiedot tarkastamista varten. Tätä tarkoittava pyyntö on esitettävä kihlakunnan poliisilaitokselle, joka saattaa asian viipymättä Euroopan poliisiviraston käsiteltäväksi. Kihlakunnan poliisilaitoksen on ilmoitettava pyynnön tehneelle henkilölle, että Euroopan poliisivirasto vastaa hänelle suoraan.

Jokaisella on oikeus pyytää tietosuojavaltuutettua varmistamaan, että keskusrikospoliisin häntä koskevien tietojen Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmään tallettaminen ja välittäminen Euroopan poliisivirastoon sekä tietojen käyttö on lainmukaista.

Jokaisella on lisäksi oikeus pyytää Euroopan poliisiviraston yhteistä valvontaviranomaisista varmistamaan, että häntä koskevien henkilötietojen kerääminen, tallettaminen, käsittely ja käyttö Euroopan poliisivirastossa tapahtuu lainmukaisesti ja oikein. Tätä tarkoittava pyyntö on esitettävä tietosuojavaltuutetulle tai kihlakunnan poliisilaitokselle, jonka on saatettava asia viipymättä Euroopan poliisiviraston yhteisen valvontaviranomaisen käsiteltäväksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tarkastuspyyntö ja 3 momentissa tarkoitettu kihlakunnan poliisilaitokselle esitettävä varmistuspyyntö on esitettävä henkilökohtaisesti kihlakunnan poliisilaitokselle ja samalla pyynnön esittäjän on todistettava henkilöllisyytensä.

Tietosuojavaltuutetulla on oikeus päästä Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmään valvoakseen, että Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden estämi-

Voimassa oleva laki

seksi ja selvittämiseksi tarpeellisten henkilötietojen tietojärjestelmään tallettaminen, käyttäminen ja välittäminen Euroopan poliisivirastoon tapahtuu lainmukaisesti ja siten, ettei yksilön oikeuksia loukata.

47 §

(kumotaan)

Tarkastusoikeuden toteuttaminen Schengenin tietojärjestelmän teknisen tuen yksikön ylläpitämisen tiedoston tietoihin

Jokaisella on oikeus pyytää Schengenin yleissopimuksen 115 artiklassa tarkoitettua valvontaviranomaista varmistamaan, että häntä koskevien henkilötietojen kerääminen, tallettaminen, käsittely ja käyttö Schengenin tietojärjestelmän teknisen tuen yksikön ylläpitämässä tiedostossa tapahtuu lainmukaisesti ja oikein. Tätä tarkoitettava pyyntö on esitettävä tietosuojavaltuutetulle tai kihlakunnan poliisilaitokselle. Kihlakunnan poliisilaitokselle esitetty varmistuspyyntö on poliisin viipymättä toimitettava tietosuojavaltuutetulle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kihlakunnan poliisilaitokselle esitettävä varmistuspyyntö on esitettävä henkilökohtaisesti kihlakunnan poliisilaitokselle ja pyynnön esittäjän on samalla todistettava henkilöllisyytensä.

47 a §

(kumotaan)

Rajavartiolaitoksen poliisin tietojärjestelmiin suoraikäyttöisesti tallettamien tietojen tarkastaminen, poistaminen ja luovuttaminen

Rajavartiolaitoksen esikunnalle on varattava tilaisuus lausunnon antamiseen ennen rajavartiolaitoksen suoraikäyttöisesti poliisin tietojärjestelmiin tallettamaan tietoon kohdistuvaa arkistointia, poistamista, luovuttamista, tarkastusoikeuden käyttämisen johdosta selvityksen antamista sekä ennen tietojen käsittelystä informoimista.

2.

Laki**henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 22 §:n 1 momentin 3, 15 ja 16 kohta,

muutetaan 7 §:n 2 ja 3 momentti, 8 §:n 2 ja 3 momentti, 9 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 momentti ja 3 momentin 1 ja 2 kohta, 11 §:n 2 momentti, 12 §:n 2 momentti, 13 §:n 2 momentti, 15 §:n 1 momentti, 22 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1, 2, 10, 14, 17, 18 ja 21 kohta sekä 2 momentti, 23 §:n otsikko ja 1 momentin johdantokappale, 24 §:n otsikko, 25—28 §, 29 §:n 1 momentti, 31 §, 36 §:n 1 momentti, 38 §, 39 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2—4 kohta, 2 momentin 2 kohta sekä 3 momentti ja 41—43 §,

sellaisina kuin niistä ovat 7 §:n 3 momentti osaksi laeissa 479/2010 ja 876/2011, 8 §:n 3 momentti, 26 ja 38 § osaksi laissa 876/2011, 22 §:n 1 momentin 18 kohta laissa 980/2007 ja 2 momentti laissa 750/2011, 28 § osaksi laeissa 980/2007 ja 478/2010 ja 31 § osaksi laissa 479/2010, sekä

lisätään lakiin uusi 28 a §, 23 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 479/2010, uusi 2 momentti, 38 §:n edelle uusi luvun otsikko, lakiin uusi 39 b—39 d § sekä 40 §:n edelle uusi luvun otsikko seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

7 §

Tutkinta- ja virka-apurekisteri

Tutkinta- ja virka-apurekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa rajavartiolaitoksen tutkittavasta rikoksesta epäillyn tai rajavartiolaitoksen toimesta suoritettavan esitutinnan, rajavartiolaitain 27 §:ssä säädetyn muun tutkinnan, muun toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista täydellinen nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva sekä *henkilöä koskevat hänen omaan turvallisuuteensa*

Rekisteriin saadaan tallettaa rajavartiolaitoksen tutkittavasta rikoksesta epäillyn tai rajavartiolaitoksen toimesta suoritettavan esitutinnan, rajavartiolaitain 27 §:ssä säädetyn muun tutkinnan, muun toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan, *ilmoittajana, todistajana tai asianomistajana esiintyvän tai muutoin asiaan liittyvän* henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista *tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja*

tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

Rekisteriin saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitoksissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

5) tutkinta- ja virka-aputehtävien suorittamiseksi ja kirjaamiseksi esitutkintalaissa (449/1987) tarkoitettussa esitutkinnassa, rajavartiolaitain 27 §:ssä säädettyssä muussa tutkinnassa, rajavartiolaitoksen toimenpiteiden yhteydessä tai virka-aputehtävässä taikka pakkokeinolain (450/1987) soveltamisen yhteydessä saatuja tietoja (*tutkinnan ja virka-avun tiedot*) seuraavasti:

a) rikoksesta epäillyistä henkilöistä sekä ilmoittajina, todistajina ja asianomistajina esiintyvistä tai muutoin ilmoitukseen liittyvistä henkilöistä;

b) rikosilmoitusten ja muiden ilmoitusten nimikkeistä, pakkokeinoista, rajavartiolaitoksen toimenpiteistä sekä esitutkinnan ja muun tutkinnan vaiheista;

c) muista rajavartiolaitoksen tehtävään, toimenpiteeseen ja tapahtumaan liittyvistä tarpeellisista kuvauksista, olosuhteista ja yksilöinneistä;

1) rajavartiolaitokselle kuuluvassa tehtävässä tarpeellisia tietoja rikoksella menetetyistä tai rajavartiolaitoksen haltuun otetusta taikka kadonneesta tai kadonneella henkilöllä olleesta omaisuudesta omaisuuden löytämiseksi ja omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi

puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva, muut maahantuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

Rekisteriin saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitoksissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) tutkinta- ja virka-aputehtävien suorittamiseksi, kirjaamiseksi sekä näihin tehtäviin liittyvien tietojen hakemiseksi esitutkintalaissa (449/1987) tarkoitettussa esitutkinnassa, rajavartiolaitain 27 §:ssä säädettyssä muussa tutkinnassa, rajavartiolaitoksen toimenpiteiden yhteydessä tai virka-aputehtävässä taikka pakkokeinolain (450/1987) soveltamisen yhteydessä saatuja tietoja (*tutkinnan ja virka-avun tiedot*) seuraavasti:

a) rikosilmoituksen tai muuta tapahtumaa koskevan ilmoituksen numero, tapahtum aika ja -paikka, ilmoitusaika, rikos- ja muut nimikkeet, törkeimmän rikoksen syyteoiden vanhentumisaika, tutkiva yksikkö, tutkijat, tutkinnan tila, rajavartiolaitoksen asian päättämiseksi tekemät päätökset, tieto syyttäjän ratkaisusta sekä tuomioistuinten ratkaisusta ja niiden lainvoimaisuudesta;

b) tiedot pakkokeinoista, rajavartiolaitoksen toimenpiteistä sekä esitutkinnan ja muun tutkinnan vaiheista;

c) tiedot muista rajavartiolaitoksen tehtävään, toimenpiteeseen ja tapahtumaan liittyvistä tarpeellisista kuvauksista, olosuhteista ja yksilöinneistä;

d) rikosten tekotapojen luokitteluksi ja analysoimiseksi tekijän, tapauksen tai teon luokittelua kuvaavia tietoja sekä rikosten saroittamiseen ja tekniseen tutkintaan tarvittavia tietoja;

2) rajavartiolaitokselle kuuluvassa tehtävässä tarpeellisia yksilöintitietoja rikoksella menetetyistä, rajavartiolaitoksen haltuun otetusta taikka kadonneesta, kadonneella henkilöllä tai tunnistamattomana löytyneellä vainajalla olleesta omaisuudesta omaisuuden

si sekä katoamistapauksen selvittämiseksi (*omaisuustiedot*);

3) rajavartiolaitoksen yksiköiden tietoon saattamiseksi ja valvonnan suuntaamiseksi *rajavartiolaitoksen tallettamia* tietoja, joista asian kiireellisyyden, vaaratilanteen, rikosten ennalta estämisen, rajaturvallisuuden ylläpitämisen tai tutkinnallisten syiden vuoksi on tarpeen erityisesti tiedottaa (*sanomavälitystiedot*);

2) kirjattujen rikosilmoitusten koottua hakua varten rikoksista epäillyistä henkilöistä rikosilmoituksen numero, rikoksen tekopäivä ja -paikka, rikosnimike, rikoksen syyteoikeuden vanhentumisaika sekä rikoksesta seuranneet rangaistukset ja muut seuraamukset (*rikosilmoitushakemisto- ja seuraamustiedot*);

6) asiakirjan päätearkistosta hakua varten tutkinnan ja virka-avun tiedoista ilmoituksen ja tapauksen tunnistetiedot sekä selostusosan tiivistelmä (*tutkinnan ja virka-avun arkistotiedot*).

8 §

Poliisiasiain tietojärjestelmän käyttäminen rajavartiolaitoksen tehtävissä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa rajavartiolaitoksen tutkittavasta rikoksesta epäillyn tai rajavartiolaitoksen toimesta suoritettavan esitutkinnan, rajavartiolaitain 27 §:ssä säädetyn muun tutkinnan, muun toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista täydellinen nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva sekä henki-

löytämiseksi ja omaisuuden omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi, katoamistapauksen selvittämiseksi *tarpeellisia tietoja sekä ilmoituksen tunnistetiedot (omaisuustiedot)*;

3) *tutkintaa ja rajavalvontaa suorittavien viranomaisten* valvonnan suuntaamiseksi tietoja, joista asian kiireellisyyden, vaaratilanteen, rikosten ennalta estämisen, rajaturvallisuuden ylläpitämisen tai tutkinnallisten syiden vuoksi on tarpeen erityisesti tiedottaa (*tiedotustiedot*);

4) *rajavartiomiesten havaitsemia tai rajavartiolaitokselle ilmoitettuja tietoja sellaisista tapahtumista tai henkilöistä, joiden voidaan olosuhteiden taikka henkilön esittämien uhkausten tai henkilön muun käyttäytymisen vuoksi perustellusti arvioida liittyvän rikolliseen toimintaan (havaintotiedot)*.

8 §

Poliisiasiain tietojärjestelmän käyttäminen rajavartiolaitoksen tehtävissä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa rajavartiolaitoksen tutkittavasta rikoksesta epäillyn tai rajavartiolaitoksen toimesta suoritettavan esitutkinnan, rajavartiolaitain 27 §:ssä säädetyn muun tutkinnan, muun toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan, *ilmoittajana, todistajana tai asianomistajana esiintyvän tai muutoin asiaan liittyvän henkilön* henkilöllisyyttä koskevista tiedoista *tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio,*

löä koskevat hänen omaan turvallisuuteensa tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) henkilöiden tavoittamiseksi, valvomiseksi, tarkkailemiseksi ja suojaamiseksi etsintäkuulutetuista, liiketoiminta-, lähestymis- tai matkustuskieltoon määrätystä, ehdonalaisessa vapaudessa olevista, lähestymiskiellolla suojattavista taikka tarkkailtavista henkilöistä toimenpiteen syy, pyydetty toimenpiteet, kuuluttava viranomainen, kuulutuksen vanhentuminen ja muut kuulutusten valvonnassa tarvittavat tiedot (*etsintäkuulutustiedot*);

2) anastetuista tai muusta syystä etsittävästä ajoneuvoista ja rekisterikilvistä yksilöintitietoja omaisuuden löytämiseksi ja omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi *tarpeellisia tietoja* sekä moottoriajoneuvoilla liikkuvista etsittävästä tai tarkkailtavista henkilöistä henkilöiden tavoittamiseksi tarpeellisia tietoja (*etsittävien moottoriajoneuvojen tiedot*);

5) kadonneiksi ilmoitettujen henkilöiden löytämiseksi tarpeellisia tietoja kadonneista henkilöistä ja tunnistamattomina löytyneiden vainajien tunnistamiseksi tarpeellisia tietoja tunnistamattomista vainajista (*tunnistettavien tiedot*);

syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva, muut maahantuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) henkilöiden tavoittamiseksi, valvomiseksi, tarkkailemiseksi ja suojaamiseksi etsintäkuulutetuista, liiketoiminta-, tapaamis-, lähestymis-, matkustus-, eläintenpito- tai metsästyskieltoon määrätystä, kansalliseen maahantulokieltoon määrätystä, valvottua koevapautta tai valvontarangaistusta suorittavista, ehdonalaisessa vapaudessa olevista, lähestymiskiellolla suojattavista taikka tarkkailtavista henkilöistä valokuva, sormenjäljet, muuttumattomat fyysiset erityistuntemerkit sekä tieto siitä, onko kuulutettava henkilö aseistettu, väkivaltainen tai karannut, ilmoituksen tunnistetiedot, toimenpiteen syy, pyydetty toimenpiteet, kuuluttava viranomainen, kuulutuksen vanhentumisajankohta, henkilön vaarallisuus ja muut kuulutusten valvonnassa tarvittavat tiedot sekä tiedot henkilöllisyyttä väärinkäyttäneen ja henkilöllisyyden väärinkäytön kohteeksi joutuneen oikeasta henkilöllisyydestä (*henkilökuulutustiedot*);

2) anastetuista tai muusta syystä etsittävästä ajoneuvoista ja rekisterikilvistä yksilöintitietoja omaisuuden löytämiseksi ja omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi, ilmoituksen tunnistetiedot sekä moottoriajoneuvoilla liikkuvista etsittävästä tai tarkkailtavista henkilöistä henkilöiden tavoittamiseksi tarpeellisia tietoja (*etsittävien ajoneuvojen tiedot*);

3) kadonneiksi ilmoitettujen henkilöiden löytämiseksi ja tunnistamattomina löytyneiden vainajien tunnistamiseksi tarpeellisia tietoja, mukaan lukien valokuvat, sormenjäljet, hammaskaaviot, DNA-tunnisteet sekä tiedot proteeseista ja lääketieteellisistä jälkiä jättäneistä toimenpiteistä sekä ilmoituksen tunnistetiedot (*tunnistettavien tiedot*);

6) rikoksesta epäiltyjen henkilöiden tunnistamiseksi, rikoksen selvittämiseksi ja rikoksentekijöiden rekisteröimiseksi rikoksesta epäillyistä tai tuomituista henkilöistä pakkokeinolain 6 luvun 4 §:n 1 ja 4 momentissa säädettyt henkilötuntemerkit ja mainitun luvun 5 §:ssä säädetty DNA-tunnisteet, henkilön videokuvat ja jalkineenjäljet, epäilyn kohteena olevaan rikokseen liittyviä tietoja sekä rekisteröintiä ja henkilön luokitusta koskevia tietoja (*tuntemerkitiedot*).

4) rikoksesta epäiltyjen henkilöiden tunnistamiseksi, rikoksen selvittämiseksi ja rikoksentekijöiden rekisteröimiseksi rikoksesta epäillyistä tai tuomituista henkilöistä *sekä rikokseen liittyvän tuntemattoman tekijän* pakkokeinolain 6 luvun 4 §:n 1 momentissa *tarkoitett*u henkilötuntemerkit ja mainitun luvun 5 §:ssä *tarkoitett*u DNA-tunnisteet, *henkilöä koskevat tekniset kuva- ja äänitallenteet* ja henkilön jalkineenjäljet, epäilyn kohteena olevaan rikokseen liittyviä tietoja sekä rekisteröintiä ja henkilön luokitusta koskevia tietoja (*tuntemerkitiedot*);

5) *henkilön oman turvallisuuden tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuden kannalta välttämättömät tiedot, kuten tieto kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta sekä tiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta taikka henkilön terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta taikka häneen kohdistettuja hoitotoimenpiteitä tai niihin verrattavia toimia taikka tiedot sosiaalihuollon toimenpiteistä (turvallisuustiedot).*

4) rikosten tekotapojen luokittelemiseksi ja analysoimiseksi epäilyn kohteena olevista rikoksista rikosilmoituksiin ja tutkintapöytäkirjoihin perustuvia ilmoitustietoja, asianomistajatietoja, rikoksesta epäiltyä koskevia tietoja, rikoksen yksilöintiin ja tapahtumakuvaukseen liittyviä tietoja, rikoksella saatua omaisuutta koskevia tietoja, tekijän, tapauksen tai teon luokittelua kuvaavia tietoja sekä rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan tarvittavia tietoja (*tekotapatiedot*);

3) vapaudenmenetysaikojen seuraamiseksi ja valvomiseksi sekä säilytysturvallisuuden varmistamiseksi esitutkintalain, pakkokeinolain, poliisilain taikka muun säädöksen perusteella kiinniotetuista, pidätetyistä tai vangituista henkilöistä esitutkinnasta ja pakkokeinoista annetun asetuksen (575/1988) 22 §:ssä tarkoitettua pidättämistä koskevat tiedot, rikosilmoituksiin ja kiinniottoon liittyviä tietoja sekä yksittäistapauksissa vapautensa menettäneen säilytysturvallisuuteen vaikuttavia tietoja (*pidätettyjen tiedot*);

9 §

Lupa- ja valvonta-asioiden rekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista täydellinen nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva sekä henkilöä koskevat hänen omaan turvallisuuteensa tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

10 §

Poliisin hallintoasiain tietojärjestelmän käyttäminen rajavartiolaitoksen tehtävissä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista täydellinen nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva sekä henkilöä koskevat hänen omaan turvallisuuteensa tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

Rajavartiolaitos saa tallettaa tietojärjestelmään lisäksi poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

9 §

Lupa- ja valvonta-asioiden rekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva, muut maahantuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

10 §

Poliisin hallintoasiain tietojärjestelmän käyttäminen rajavartiolaitoksen tehtävissä

Tietojärjestelmään saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva, muut maahantuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

Rajavartiolaitos saa tallettaa tietojärjestelmään lisäksi poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) ampuma-aselaisissa (1/1998) säädettyjen rajavartiomiehen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot mainitussa laissa tarkoitusta hakemuksesta, luvasta, toimenpiteestä, päätöksestä, esteestä, huomautuksesta, ilmoituksesta ja tarkastuksesta (*aselupatiedot*);

2) passilaisissa (642/1986) rajatarkastusviranomaiselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot passihakemuksesta ja päätöksestä passiasiaassa, tiedot passista tai muusta Suomen viranomaisen antamasta matkustusasiakirjasta, tiedot passin katoamisesta, anastamisesta tai haltuun ottamisesta sekä tiedot passin antamisen esteistä ja passiasiaan liittyvästä huomautuksesta (*passitiedot*);

1) ampuma-aselaisissa (1/1998) säädettyjen rajavartiomiehen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot mainitussa laissa tarkoitusta hakemuksesta, luvasta, toimenpiteestä, päätöksestä, esteestä, huomautuksesta, ilmoituksesta, tarkastuksesta ja soveltuvuustestin suorittamisajankohdasta (*aselupatiedot*);

2) passilaisissa (671/2006) rajatarkastusviranomaiselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot passihakemuksesta ja päätöksestä passiasiaassa, tiedot passista tai muusta Suomen viranomaisen antamasta matkustusasiakirjasta, tiedot passin katoamisesta, anastamisesta tai haltuun ottamisesta sekä tiedot passin antamisen esteistä ja passiasiaan liittyvästä huomautuksesta (*passitiedot*);

11 §

Rikoksista epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista täydellinen nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva sekä henkilöä koskevat, hänen omaan turvallisuuteensa tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

11 §

Rikoksista epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, henkilöä koskevat ääni- ja kuvatallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva, muut maahantuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

12 §

Turvallisuustietorekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista täydellinen nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva sekä henkilöä koskevat hänen omaan turvallisuuteensa tai rajavartiolaitoksen työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

12 §

Turvallisuustietorekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista *tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite*, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

13 §

Turvallisuustietorekisterin käyttöoikeus

Rajavartiolaitoksen esikunta voi antaa käyttöoikeuden turvallisuustietorekisteriin myös poliisin, tullin tai puolustusvoimien palveluksessa oleville rikostiedustelu- ja tarkkailutehtäviin tai rikostietojen analyysitehtäviin määrättyille virkamiehille sekä merenkulun turvatoimilain mukaisiin tehtäviin määrättyille Merenkululaitoksen virkamiehille siinä laajuudessa kuin näillä viranomaisilla on oikeus tietojen saamiseen rajavartiolaitokselta.

13 §

Turvallisuustietorekisterin käyttöoikeus

Rekisterinpitäjä voi antaa käyttöoikeuden turvallisuustietorekisteriin myös poliisin, tullin tai puolustusvoimien palveluksessa oleville rikostiedustelu- ja tarkkailutehtäviin tai rikostietojen analyysitehtäviin määrättyille virkamiehille sekä merenkulun turvatoimilain mukaisiin tehtäviin määrättyille *Liikenteen turvallisuusviraston* virkamiehille siinä laajuudessa kuin näillä viranomaisilla on oikeus tietojen saamiseen rajavartiolaitokselta.

15 §

Yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittely

Rajavartiolaitoksen yksittäisessä tehtävässä saatuja henkilötietoja, jotka eivät liity kyseiseen tehtävään, mutta ovat tarpeen tulevaisuudessa todennäköisesti syntyvässä muussa tehtävässä, saa rajavartiolaitoksessa kerätä ja tallettaa vain rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteriin ja turvallisuustietorekis-

15 §

Yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittely

Rajavartiolaitoksen yksittäisessä tehtävässä saatuja henkilötietoja, jotka eivät liity kyseiseen tehtävään, mutta ovat tarpeen tulevaisuudessa todennäköisesti syntyvässä muussa tehtävässä, saa rajavartiolaitoksessa kerätä ja tallettaa vain *tutkinta- ja virka-apurekisteriin 7 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuna*

teriin sekä hallintoyksikön tai työryhmän käyttöön sellaista tarkoitusta varten perustettuun tilapäiseen henkilörekisteriin.

havaintotietona, rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteriin ja turvallisuustietorekisteriin sekä hallintoyksikön tai työryhmän käyttöön sellaista tarkoitusta varten perustettuun tilapäiseen henkilörekisteriin.

22 §

Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä rajavartiolaitoissa tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja rekistereistä seuraavasti:

1) ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitetusta ajoneuvoliikennerekisteristä rikosta ja siitä seuranneita rangaistuksia ja muita seuraamuksia koskevia tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa ja muuta tutkintaa, etsintää, pelastustehtävää ja ulkomaalaislaissa tarkoitetun liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määrittämistä varten;

2) ajoneuvoliikennerekisteristä pysäköinnin valvomiseksi tarpeellisia tietoja vammaisen pysäköintiluvasta;

3) ajoneuvoliikennerekisteristä henkilön valokuva ja nimikirjoitusnäyte henkilön tunnistamista varten;

10) majoitus- ja ravitsemistoimintaa koskevassa laissa tarkoitettuja tarpeellisia matkustajatietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa ja rajavartiolaitokselle laissa säädetyn muun tehtävän suorittamista varten;

14) poliisin henkilörekistereistä tietoja henkilön sopivuuden arvioimiseksi rajavartiolaitoksessa palvelemiseen samoin kuin tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten;

15) rikosrekisterilaissa (770/1993) tarkoite-

22 §

Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä rajavartiolaitoissa tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja rekistereistä seuraavasti:

1) ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitetusta ajoneuvoliikennerekisteristä *lain 15—17 §:n mukaisesti*;

2) *panostajalain (219/2000) 3 §:ssä tarkoitettua panostajarekisteristä tietoja valvontaja hälytystehtäviä sekä rikosten estämistä, selvittämistä ja paljastamista varten*;

(kumotaan)

10) *majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tarpeellisia matkustajatietoja rajavalvontaa, rajatarkastusten suorittamista sekä rajavartiolaitokselle laissa säädetyn muun tehtävän suorittamista varten*;

14) poliisin ja tullilaitoksen henkilörekistereistä tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, rikosten estämistä, paljastamista, esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten, *muihin rajavartiolaitoksen tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu sekä muuhun tarkoitukseen 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa*;

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

tusta rikosrekisteristä tarpeellisia tietoja ulkomaalaislaissa tarkoitettua viisumia, lupaa tai muuta toimenpidettä varten, luotettavuutta edellyttävän luvan tai hyväksymisen sekä erityistä luotettavuutta edellyttävän koulutukseen valinnan tai tehtävään määräämisen päättämistä varten ja turvallisuusvalvontaa varten;

16) *sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002) tarkoitettua sakkorekisteristä tiedoksiannon tai täytäntöönpanotehtävien suorittamista varten tarpeellisia tietoja seuraamuksesta, sen kohteena olevasta henkilöstä, suoritetuista täytäntöönpanotoimista ja täytäntöönpanon esteistä;*

17) *ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä tarpeellisia tietoja passi-, viisumi- sekä oleskelulupa- ja työlupapäätöksistä rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä rajavartiolaitokselle ulkomaalaislaissa säädetyn tehtävän suorittamista varten;*

18) *Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä tarpeellisia tietoja passi-, viisumi-, oleskelulupa- ja työlupahakemuksista sekä niitä koskevista ratkaisuksista ja käännyttämistä sekä karkottamista koskevista ratkaisuksista rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä rajavartiolaitokselle ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten;*

21) *väestötietojärjestelmästä väestötietolain (507/1993) 4 ja 5 §:ssä säädettyistä tiedoista.*

Oikeudesta rekisteritietojen saamiseen on lisäksi voimassa, mitä säädetään rikosrekisterilaissa, holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999), kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetussa laissa (453/2002), konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annetussa laissa (137/2004), liiketoimintakiellosta annetussa laissa (1059/1985), maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetussa laissa (493/1999), maistraattien

(kumotaan)

17) *ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä tietoja Suomessa lähettäjävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen ja muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista sekä näiden perheenjäsenistä ja yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä rajavartiolaitokselle ulkomaalaislaissa säädetyn tehtävän suorittamista varten;*

18) *Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä tietoja matkustusasiakirjaa, viisumia, oleskelua, kansainvälistä suojelua, maasta poistamista, maahantulokieltoa ja kansalaisuutta koskevasta asiasta rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä rajavartiolaitokselle ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten;*

21) *väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13—17 §:ssä säädettyistä väestötietojärjestelmän tiedoista.*

Rajavartiolaitoksen on pyynnöstä annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tietoja 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsitteystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, rajavartiolaitoksen on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

eräistä henkilörekistereistä annetussa laissa (57/2005), pelastuslaissa (468/2003), poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa (1251/1995), tullilaissa (1466/1994), ulkomaalaisrekisteristä annetussa laissa (1270/1997), ulosottolaissa (37/1895), yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993) ja muualla laissa.

23 §

Rajavartiolaitokselle luovutettavien tietojen suora käyttöinen tai konekielinen tallettaminen

Rajavartiolaitos voi antaa oikeuden sille luovutettavien tietojen suora käyttöisesti tai konekielisessä muodossa rajavartiolaitoksen ylläpitämään henkilörekisteriin tallettamiseen:

23 §

Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitokselle suora käyttöisesti tallettamalla

Rajavartiolaitos voi antaa oikeuden sille luovutettavien tietojen suora käyttöisesti rajavartiolaitoksen ylläpitämään henkilörekisteriin tallettamiseen:

Rajavartiolaitoksen on pyynnöstä annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tieto 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, rajavartiolaitoksen on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

24 §

Tietojen käyttäminen tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

24 §

Tietojen käyttäminen tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

25 §

Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja saadaan käyttää muuhun kuin niitä kerättäessä tai tallettaessa olleeseen käyttötarkoitukseen, jos se on tarpeellista:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan

25 §

Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja saadaan käyttää muuhun kuin niitä kerättäessä tai tallettaessa olleeseen käyttötarkoitukseen, jos se on tarpeellista:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvalli-

vaaran taikka huomattavan omaisuusvahingon torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista rajavartiolaitoksen yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;

5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan antamisesta tai voimassaolosta, jos luvan antamisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Rajavartiolaitoksen henkilökäsitien tietoja saa käyttää *rajavartiolaitoksen* tutkimus- ja suunnittelutoiminnassa sekä *rajavartiolaitoksen sisäisessä* koulutuksessa, jos se on koulutuksen toteuttamiseksi välttämätöntä.

Edellä 11 §:ssä tarkoitettun henkilökäsitien tietoja ei saa käyttää tämän pykälän 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseen.

26 §

Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitoksen toiselle hallintoyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Hallintoyksikkö saa luovuttaa toiselle hallintoyksikölle poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi rajavartiolaitoksen valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustettun henkilökäsitien tietoja, jos ne ovat tarpeen rajavartiolaitokselle kuuluvien kyseisten tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 15 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat tarpeen:

1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;

suutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista rajavartiolaitoksen yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;

5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan antamisesta tai voimassaolosta, jos luvan antamisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Rajavartiolaitoksen henkilökäsitien tietoja saa käyttää *laillisuusvalvonta-*, tutkimus-, suunnittelu- ja *kehittämistoiminnassa*. Lisäksi tietoja saa käyttää *koulutustoiminnassa*, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Edellä 7 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja sekä 11 §:ssä tarkoitettun henkilökäsitien tietoja ei saa käyttää tämän pykälän 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseen.

26 §

Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitoksen toiselle hallintoyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Hallintoyksikkö saa luovuttaa *salassapitosäännösten estämättä* toiselle hallintoyksikölle poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi rajavartiolaitoksen valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustettun henkilökäsitien tietoja, jos ne ovat tarpeen rajavartiolaitokselle kuuluvien kyseisten tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 15 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat tarpeen:

1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;

2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran *taikka huomattavan omaisuusvahingon* torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Hallintoyksikkö saa luovuttaa toiselle hallintoyksikölle poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi rajavartiolaitoksen valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun henkilökisterin tietoja, jos ne ovat tarpeen sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu. Tiedot saadaan *salassapitosäännösten estämättä* luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa.

27 §

Tietojen luovuttaminen toiselle hallintoyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Hallintoyksikkö saa luovuttaa toiselle hallintoyksikölle valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun rajavartiolaitoksen henkilökisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen, jos tiedot ovat tarpeen:

1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran *taikka huomattavan omaisuusvahingon* torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista rajavartiolaitoksen yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;

5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan antamisesta tai voimassaolosta, jos luvan antamisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhaki-

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Hallintoyksikkö saa luovuttaa *salassapitosäännösten estämättä* toiselle hallintoyksikölle poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi rajavartiolaitoksen valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun henkilökisterin tietoja, jos ne ovat tarpeen sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai *tietojoukkona*.

27 §

Tietojen luovuttaminen toiselle hallintoyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Hallintoyksikkö saa luovuttaa *salassapitosäännösten estämättä* toiselle hallintoyksikölle valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun rajavartiolaitoksen henkilökisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen, jos tiedot ovat tarpeen:

1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista rajavartiolaitoksen yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;

5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan antamisesta tai voimassaolosta, jos luvan antamisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhaki-

jan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteen käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Valtakunnallista suppeampaan käyttöön perustetun tilapäisen henkilökäytön 15 §:ssä tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa tämän pykälän 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Rajavartiolaitoksen henkilökäytön tietoja saa luovuttaa myös *rajavartiolaitoksen* tutkimus- ja suunnittelutoiminnassa käytettäväksi. Samoin tietoja saa luovuttaa käytettäväksi *rajavartiolaitoksen sisäisessä* koulutustoiminnassa, jos se on koulutuksen toteuttamiseksi välttämätöntä. Tiedot saadaan *salassapitosäännösten estämättä* luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa.

28 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Rajavartiolaitos saa luovuttaa rajavartiolaitoksen henkilökäytöstä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa tietoja, jotka ovat tarpeen:

1) Ajoneuvohallintokeskukselle ajoneuvon rekisteröintiä ja rekisteröityä ajoneuvoa koskevien asioiden käsittelyä varten;

4) Merenkululaitokselle merenkulun turvatoimilaisissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

3) ilmailuviranomaiselle ilmailukäytön valvontaa varten;

2) hätäkeskuslaitokselle hätäkeskuslaissa (157/2000) säädettyjen tehtävien suorittamiseksi *tarpeellisia tietoja* alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen *lisäksi* huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitussa laissa säädetään;

6) pelastusviranomaisille pelastustoimintaa varten;

5) merenkuluviranomaiselle meriliikenteen valvontaa varten;

jan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteen käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Valtakunnallista suppeampaan käyttöön perustetun tilapäisen henkilökäytön 15 §:ssä tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa tämän pykälän 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Rajavartiolaitoksen henkilökäytön tietoja saa luovuttaa *salassapitosäännösten estämättä* myös *laillisuusvalvonta-*, tutkimus-, suunnittelu- ja *kehittämistoiminnassa* käytettäväksi. Tietoja saa luovuttaa käytettäväksi myös koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai *tietojoukkona*.

28 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Rajavartiolaitos saa luovuttaa henkilökäytöstään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai *tietojoukkona* tietoja, jotka ovat tarpeen:

1) *Liikenteen turvallisuusvirastolle ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain 11 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaisesti, merenkulun turvatoimilaisissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten, ilmailukäytön valvontaa varten sekä ilmailulain 48 §:n mukaisesti luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi;*

2) *Hätäkeskuslaitokselle hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 19 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi, alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitussa laissa säädetään;*

3) pelastusviranomaisille pelastustoimintaa varten;

4) *Liikennevirastolle meriliikenteen valvontaa varten;*

7) poliisille henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista, ulkomaalaisia koskevien säännösten noudattamisen valvontaa sekä rikosten estämistä, paljastamista ja esitutkintaa varten sekä valtion turvallisuuden suojaamiseksi;

8) puolustushallinnon viranomaisille Suomen alueen valvontaa ja sen alueellisen koskemattomuuden turvaamista varten;

9) Pääesikunnalle poliisiin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa tarkoitettuja turvallisuus- ja valvontatehtäviä sekä rikostutkintaa varten, turvallisuusselvityksistä annetussa laissa (177/2002) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten ja kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa (588/2004) tarkoitettujen yhteisöturvallisuusselvitysten tekemistä varten;

10) sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä varten;

11) tullilaitokselle ulkomaanliikenteen valvontaa, tullirikosten *ennalta* estämistä, keskeyttämistä ja selvittämistä sekä henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista varten;

12) työviranomaisille työntekijän oleskeluluvan tai elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan antamista tai työnteon valvontaa koskevan asian käsittelyä varten;

13) ulkoasiainhallinnon viranomaiselle passin tai muun matkustusasiakirjan, viisumin sekä työntekijän oleskeluluvan, elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan tai muun oleskeluluvan antamista varten;

14) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään Maahanmuuttovirastolle;

15) ulosottomiehelle ulosottolain 3 luvun

5) poliisille *poliisin tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu sekä muuhun tarkoitukseen 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;*

6) puolustushallinnon viranomaisille Suomen alueen valvontaa ja sen alueellisen koskemattomuuden turvaamista varten;

7) Pääesikunnalle poliisiin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa (1251/1995) tarkoitettuja turvallisuus- ja valvontatehtäviä sekä rikostutkintaa varten, turvallisuusselvityksistä annetussa laissa (177/2002) tarkoitettujen turvallisuusselvitysten tekemistä varten ja kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa (588/2004) tarkoitettujen yhteisö- ja henkilö- turvallisuusselvitysten tekemistä varten *sekä asevelvollisrekisterin pitäjälle asevelvollisuuslain (1438/2007) 96 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä varten;*

8) sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä varten;

9) tullilaitokselle *tullivalvontaa, tullirikosten estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten, henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista varten, haasteen ja muun tiedoksiannon suorittamista varten sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;*

10) työviranomaisille työntekijän oleskeluluvan tai elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan antamista tai työnteon valvontaa koskevan asian käsittelyä varten;

11) *ulkoasiainministeriölle ja Suomen edustustolle näiden toimivaltaan kuuluvan passia tai muuta matkustusasiakirjaa, viisumia sekä työntekijän oleskelulupaa, elinkeinonharjoittajan oleskelulupaa tai muuta oleskelulupaa koskevan asian käsittelemistä varten;*

12) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään Maahanmuuttoviraston tehtäviksi;

13) ulosottomiehelle *ulosottokaaren*

67 §:ssä säädettyjä tietoja ulosottoasioiden täytäntöönpanoa ja ulosottoeselvityksen laatimista varten;

16) yleisille syyttäjille yleisistä syyttäjistä annetun lain (199/1997) 11 §:ssä säädettyssä laajuudessa;

17) ympäristöviranomaisille aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemistä ja merensuojelun valvontaa koskevia tehtäviä varten;

18) terveysviranomaisille kansanterveyttä vakavasti vaarantavan tarttuvan taudin leviämisen ehkäisemiseksi.

Rajavartiolaitoksen esikunta voi salassapitosäännösten estämättä antaa rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteristä ja turvallisuustietorekisteristä tietoja teknisen käytöthytyden avulla poliisin, puolustusvoimien, *rajavartiolaitoksen* ja tullilaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille sekä Vankeinhoitolaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, joilla on poliisilain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet.

Ennen tietojen luovuttamista teknisen käytöthytyden avulla on tietoja pyytävän esitetävä selvitys tietojen suojauksesta henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla.

(705/2007) 3 luvun 67 §:n mukaisesti ulosottoeselvitystä tai muuta ulosottoasioiden täytäntöönpanoa varten;

14) syyttäjille *syyttäjälaitoksesta* annetun lain (439/2011) 25 §:ssä säädettyssä laajuudessa;

15) ympäristöviranomaisille aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemistä ja merensuojelun valvontaa koskevia tehtäviä varten;

16) *Metsähallituksen erätarkastajalle tämän toimivaltaan kuuluvaa erävalvontaa varten;*

17) terveysviranomaisille kansanterveyttä vakavasti vaarantavan tarttuvan taudin leviämisen ehkäisemiseksi;

18) vähemmistövaltuutetulle *etnisen syrjinnän ehkäisyä, hyvien etnisten suhteiden edistämistä, etnisten vähemmistöjen sekä ulkomaalaisten aseman ja oikeuksien turvaamista sekä etnisen syrjimättömyyden periaatteen valvontaa ja ihmiskauppaan liittyvää raportointia varten;*

19) *ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle rajavartiolaitoksen ja poliisin yhdyshenkilölle siten kuin 26 §:n 1–3 momentissa ja 27 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.*

Rekisterinpitäjä voi salassapitosäännösten estämättä antaa rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteriin ja turvallisuustietorekisteriin teknisen käytöthytyden poliisin, puolustusvoimien ja tullilaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille sekä Rikosseuraamuslaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, joilla on poliisilain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet, sekä ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle rajavartiolaitoksen ja poliisin yhdyshenkilölle.

Edellä 1 momentin 5 ja 9 kohdissa mainitusta huolimatta tämän lain 7 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja sekä 11 §:ssä tarkoitettun henkilörekisterin tietoja ei saa käyttää 25 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Luovutettavien tietojen laatu on varmennettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotetta-

vuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

28 a §

Henkilörekisterien ja niihin talletettujen tietojen käsittelyn valvonta

Tässä laissa tarkoitetun henkilörekisterin ja siihen sisältyvien tietojen salassapito ja muu suoja varmistetaan:

1) antamalla pääsy tietoihin vain niille, jotka tarvitsevat tietoja työtehtäviensä hoitamiseksi;

2) huolehtimalla siitä, että henkilörekisteriin talletettujen tietojen käyttö, luovutus ja muu käsittely sekä luovutuksen perusteet kirjataan sähköiseen lokiin, tietojärjestelmään, asianhallintajärjestelmään, manuaaliseen diaariin tai asiakirjaan;

3) estämällä tietojen luvaton muuttaminen ja muu luvaton tai asiaton käsittely käyttöoikeushallinnan, käytön valvonnan sekä tietoverkkojen, tietojärjestelmien ja tietopalvelujen asianmukaisilla ja riittäväillä turvallisuusjärjestelyillä ja muilla toimenpiteillä.

29 §

Tietojen luovuttamisesta päättäminen

Rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietojen luovuttamisesta päättää rekisterinpitäjä tai rekisterinpitäjän tähän tehtävään määräämä muu hallintoyksikkö. *Hallintoyksikön on nimettävä riittävä määrä henkilöitä, jotka päättävät henkilörekisteritietojen luovuttamisesta.*

31 §

Tietojen poistaminen tutkinta- ja virka-apurekisteristä sekä poliisiasiajn tietojärjestelmästä

Tutkinta- ja virka-apurekisterin tiedot sekä rajavartiolaitoksen suoraan käytettävästä po-

29 §

Tietojen luovuttamisesta päättäminen

Oikeudesta luovuttaa rajavartiolaitoksen tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona päättää rekisterinpitäjä.

31 §

Tietojen poistaminen tutkinta- ja virka-apurekisteristä sekä poliisiasiajn tietojärjestelmästä

Tutkinta- ja virka-apurekisterin tiedot sekä rajavartiolaitoksen suoraan käytettävästä po-

liisiasiain tietojärjestelmästä etsintäkuulutus-tiedot, etsittävien moottoriajoneuvojen tiedot, omaisuustiedot, pidätettyjen tiedot, rikosilmoitushakemisto- ja seuraamustiedot, sanomanvälitystiedot, tekotapatiedot, tunnistettavien tiedot, tuntomerkkitiedot, tutkinnan ja virka-avun tiedot sekä tutkinnan ja virka-avun arkistotiedot poistetaan siten kuin poliisitoimen henkilötietolain 22 §:ssä säädetään tietojen poistamisesta poliisiasiain tietojärjestelmästä.

liisiasiain tietojärjestelmästä henkilökuulutustiedot, etsittävien ajoneuvojen tiedot, tunnistettavien tiedot, tuntomerkkitiedot ja turvallisuus-tiedot poistetaan siten kuin poliisitoimen henkilötietolain 22 §:ssä säädetään tietojen poistamisesta poliisiasiain tietojärjestelmästä.

36 §

Virheelliseksi todettu tieto

Virheelliseksi todettu tieto on merkittävä virheelliseksi. Tiedon saa säilyttää, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai rajavartiolaitoksen henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saa käyttää ainoastaan mainitussa oikeuksien turvaamisen tarkoituksessa.

36 §

Virheelliseksi todettu tieto

Sen estämättä, mitä henkilötietolaissa säädetään rekisterissä olevan virheellisen tiedon korjaamisesta, virheelliseksi todettua tietoa saadaan säilyttää korjatun tiedon yhteydessä, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai rajavartiolaitoksen henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saadaan käyttää vain mainitussa tarkoituksessa.

4 a luku

Kansainväliseen yhteistyöhön liittyviä säännöksiä

38 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueelle ja Euroopan talousalueelle

Jollei muuta säädetä tai Suomea velvoittavasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu, rajavartiolaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa henkilörekistereistään tietoja Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella ja Euroopan talousalueella poliisiviranomaiselle ja muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, seuraavasti:

38 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella ja Euroopan talousalueella

Jollei muuta säädetä tai Suomea velvoittavasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu, rajavartiolaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa tietoja Euroopan unionin jäsenvaltion alueen ja Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion poliisiviranomaiselle ja muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, seuraavasti:

1) poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitoksella säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja *saa luovuttaa*, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi;

2) poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitoksella säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja *saa luovuttaa*, jos tiedot ovat välttämättömiä sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja, poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitoksella säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, jotka eivät liity kyseiseen tai muuhun jo suoritettavana olevaan tehtävään, saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran *taikka huomattavan omaisuusvahingon* torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Rajavartiolaitos saa luovuttaa 1 momentissa mainituille viranomaisille rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen, jos tiedot ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran *taikka huomattavan omaisuusvahingon* torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista *rajavartiolaitoksen* yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;
- 5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan antamisesta tai voimassaolosta, jos luvan

1) poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitoksella säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi;

2) poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitoksella säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja, jos tiedot ovat välttämättömiä sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja, poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitoksella säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, jotka eivät liity kyseiseen tai muuhun jo suoritettavana olevaan tehtävään, saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän *ja vakavan yleistä turvallisuutta* uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Rajavartiolaitos saa *luovuttaa salassapitosäännösten estämättä* 1 momentissa *tarkoitetuille* viranomaisille rajavartiolaitoksen henkilökästerin tietoja muuhun kuin niiden *keräämis- ja tallettamistarkoitukseen*, jos tiedot ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän *ja vakavan yleistä turvallisuutta* uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;
- 4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;
- 5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan antamisesta tai voimassaolosta, jos luvan

antamisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Rajavartiolaitoksen tilapäisen henkilökäsitin 15 §:ssä tarkoitettuja tietoja tai rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisterin tietoja ei saa luovuttaa tämän pykälän 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

antamisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Rajavartiolaitoksen tilapäisen henkilökäsitin 15 §:ssä tarkoitettuja tietoja, rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisterin tietoja sekä 7 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja ei saa luovuttaa 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Luovutettavien tietojen laatu on varmentettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

39 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan poliisivirastolle ja muulle ulkomaiselle viranomaiselle

Rajavartiolaitos saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa henkilökäsitininsä tietoja:

2) kansainväliselle rikospoliisijärjestölle (I.C.P.O.–Interpol) ja viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, 38 §:ssä säädettyin edellytyksin;

3) keskusrikospoliisille luovutettavaksi edelleen Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn yleissopimuksen (SopS 79/1998) mukaisesti Euroopan poliisivirastolle;

39 §

Tietojen muu luovuttaminen ulkomaille

Rajavartiolaitos saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa henkilökäsitininsä tietoja *teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona:*

2) kansainväliselle rikospoliisijärjestölle (I.C.P.O.–Interpol) ja viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, *rikosten torjumista, selvittämistä tai paljastamista varten, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi;*

3) *Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivalle virastolle siten kuin viraston perustamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2007/2004 säädetään sekä asetuksessa tarkoitettuun viraston koordinoimaan operati-*

4) laittomasti maahan saapuneiden ja maassa oleskelevien henkilöiden takaisinottamisesta tehdyissä sopimuksissa tarkoitetuille rajavalvontaa ja rajatarkastuksia suorittaville viranomaisille sopimuksissa tarkoitettuja tehtäviä varten;

Tietoja saadaan luovuttaa muuhun kuin rekistereiden käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön, jos ne ovat välttämättömiä:

2) välittömästi henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran tai huomattavan omaisuusvahingon torjumiseksi;

Rajavartiolaitos saa luovuttaa ampumaseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimista, hallussapitoa, siirtoa, tuontia ja vientiä koskevia rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja muun valtion asevalvonnasta vastaavalle viranomaiselle, jos tietojen luovuttaminen on asevalvonnan kannalta välttämätöntä.

oon ja kokeiluhankkeeseen Suomessa osallistuvalla jäsenvaltion virkamiehelle;

4) laittomasti maahan saapuneiden ja maassa oleskelevien henkilöiden takaisinottamisesta tehdyissä sopimuksissa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille sopimuksissa tarkoitettuja tehtäviä varten;

Tietoja saadaan luovuttaa muuhun kuin rekistereiden käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön, jos ne ovat välttämättömiä:

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä ampumaseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimista, hallussapitoa, siirtoa, tuontia ja vientiä koskevia rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja muun valtion asevalvonnasta vastaavalle viranomaiselle, jos tietojen luovuttaminen on asevalvonnan kannalta välttämätöntä.

39 b §

Euroopan unionin viisumitietojärjestelmä

Rajavartiolaitoksella on oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä sille laissa tai suoraan velvoittavassa Euroopan unionin säädöksessä säädetyn tehtävän suorittamiseksi siten kuin viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta (VIS-asetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 767/2008 säädetään.

Rajavartiolaitoksella on lisäksi oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä tietoja rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (1286/2003) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen, rajavartiolaitoksen toimivaltaan kuuluvien rikosten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi.

si siten kuin jäsenvaltioiden nimeämien viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä (VIS) terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi tehdyssä neuvoston päätöksessä 2008/633/YOS säädetään. Tiedot on pyydetävä rajavartiolaitoksen esikunnan välityksellä.

39 c §

Eräät kansainväliset tietojärjestelmät

Schengenin tietojärjestelmästä ja Schengenin tietojärjestelmän kansallisesta järjestelmästä säädetään poliisitoimen henkilötiedoissa.

Tietojen käsittelystä Euroopan poliisiviraston kanssa säädetään Europolia koskevan päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annetussa laissa (563/2011).

39 d §

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittely

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittelyssä on noudatettava, mitä tietojen luovuttajan asettamissa ehdoissa määrätään salassapidosta, vaitiolo-velvollisuudesta, tietojen käytön rajoituksista, tietojen edelleen luovutuksesta ja luovutetun aineiston palauttamisesta.

Ellei 1 momentista muuta johdu, rajavartiolaitos saa käsitellä sille luovutettuja tietoja muuhun tarkoitukseen kuin mihin tiedot on luovutettu, jos tiedot ovat välttämättömiä:

- 1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;
- 3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta; tai
- 4) oikeudellisen tai hallinnollisen menettelyn toteuttamiseksi, joka liittyy suoraan muun rikoksen ennalta estämiseen, selvittämiseen, siitä syyttämiseen tai rikosoikeudellisen seu-

raamuksen täytäntöönpanoon.

Euroopan unionin jäsenvaltiolta saatuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa edelleen Euroopan unioniin kuulumattomalle valtiolle eikä kansainväliselle elimelle ilman tiedot luovuttaneen jäsenvaltion suostumusta, paitsi jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä Suomen tai toisen valtion yleistä turvallisuutta taikka Suomen olennaisia etuja koskevan välittömän ja vakavan uhkan estämiseksi eikä suostumusta voida saada ajoissa. Tiedot saadaan luovuttaa ainoastaan, jos asianomainen valtio tai kansainvälinen elin varmistaa riittävän tietosuojan tason. Tiedot luovuttaneelle jäsenvaltiolle on ilmoitettava viipymättä tietojen edelleen luovuttamisesta.

Rajavartiolaitoksen on pyynnöstä annettava tiedot luovuttaneelle valtiolle tai kansainväliselle elimelle tietoja sille luovutettujen tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, rajavartiolaitoksen on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

4 b luku

Rekisteröidyn oikeudet

41 §

Tarkastusoikeuden käyttäminen

Tarkastusoikeuden toteuttamiseen sovelletaan henkilötietolain 26 ja 28 §:ää. Rekisterinpitäjä tai sen määräämä hallintoyksikkö antaa tiedot tarkastamista varten. Rekisterinpitäjän on osoitettava riittävä määrä henkilöitä tarkastusoikeuden toteuttamista ja siihen liittyvää tietojen antamista varten.

41 §

Tarkastusoikeus

Tarkastusoikeudesta säädetään henkilötietolain 26 ja 28 §:ssä. Rekisterinpitäjä tai sen määräämä hallintoyksikkö antaa tiedot tarkastamista varten. Rekisterinpitäjän on osoitettava riittävä määrä henkilöitä tarkastusoikeuden toteuttamista ja siihen liittyvää tietojen antamista varten.

Rekisteröidyn on tarkastusoikeutta käyttäessään esitettävä tätä tarkoittava pyyntö henkilökohtaisesti rekisterinpitäjälle tai muulle rajavartiolaitoksen puolesta tietojen antamiseen oikeutetulle viranomaiselle ja todistettava henkilöllisyytensä.

42 §

Tarkastusmenettely

Rekisteröidyn on tarkastusoikeutta käyttäessään esitettävä tätä tarkoittava pyyntö henkilökohtaisesti rekisterinpitäjälle tai muulle rajavartiolaitoksen puolesta tietojen antamiseen oikeutetulle viranomaiselle ja todistettava henkilöllisyytensä.

Tarkastusoikeutta ei ole lainkaan:

1) rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisterin tietoihin;

2) turvallisuustietorekisterin tietoihin;

3) muihin rajavartiolaitoksen henkilörekistereihin sisältyviin henkilöä tai tekoa koskeviin luokitus-, tarkkailu- tai tekotapatietoihin.

Tietosuojavaltuutettu voi rekisteröidyn pyynnöstä tarkastaa 2 momentissa tarkoitettujen rekisteröityä koskevien tietojen lainmukaisuuden. Tarkastusoikeuden rajoituksista on lisäksi voimassa, mitä henkilötietolain 27 §:ssä säädetään.

43 §

Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitokselle teknisen käyttöyhteyden avulla

Tässä laissa tarkoitettut tiedot voidaan rajavartiolaitoksen pyynnöstä luovuttaa rajavartiolaitokselle teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa. Ennen tietojen luovuttamista rajavartiolaitoksen on esitettävä selvitys tietojen suojauksesta henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

42 §

Tarkastusoikeuden rajoittaminen

Tarkastusoikeutta ei ole lainkaan:

1) rajavartiolaitoksen rekisterin tietoihin rikoksesta epäiltyjä koskevan;

2) turvallisuustietorekisterin tietoihin;

3) 7 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuihin havaintotietoihin;

4) muihin rajavartiolaitoksen henkilörekistereihin sisältyviin henkilöä tai tekoa koskeviin luokitus-, tarkkailu- tai tekotapatietoihin taikka rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan käytettäviin tietoihin.

Tietosuojavaltuutettu voi rekisteröidyn pyynnöstä tarkastaa 1 momentissa tarkoitettujen rekisteröityä koskevien tietojen lainmukaisuuden. Tarkastusoikeuden rajoituksista säädetään lisäksi henkilötietolain 27 §:ssä.

43 §

Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitokselle teknisen käyttöyhteyden avulla

Tässä laissa tarkoitettut tiedot voidaan rajavartiolaitoksen pyynnöstä luovuttaa rajavartiolaitokselle teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tässä laissa tarkoitettu tietojenkäsittely on toteutettava tämän lain mukaisena neljän vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

3.

Laki

Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain 26/2009 5 §:n 3 momentti ja 6 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

*Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen
pyynnöstä*

*Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen
pyynnöstä*

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamista koskevaan päätöksentekoon sovelletaan, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 20 §:ssä ja 47 a §:ssä, tullilain 26 a §:ssä, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 29 §:ssä sekä muualla laissa säädetään.

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamista koskevaan päätöksentekoon sovelletaan, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 20 §:ssä, tullilain 26 a §:ssä, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 29 §:ssä sekä muualla laissa säädetään.

6 §

6 §

*Oma-aloitteinen tietojen ja tiedustelutietojen
luovuttaminen*

*Oma-aloitteinen tietojen ja tiedustelutietojen
luovuttaminen*

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamista koskevaan päätöksentekoon sovelletaan, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 20 ja 47 a §:ssä, tullilain 26 a §:ssä, henkilötietojen käsittelystä rajavartio-

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamista koskevaan päätöksentekoon sovelletaan, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 20, tullilain 26 a §:ssä, henkilö-
tietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa an-

Voimassa oleva laki

laitoksessa annetun lain 29 §:ssä sekä muualla laissa säädetään.

netun lain 29 §:ssä sekä muualla laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4.

Laki**arpajaislain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään arpajaislakiin 1047/2001 uusi 42 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

42 a §

Arpajaisten valvontatiedosto

Tässä laissa säädettyjen lupa- ja valvonta-tehtävien suorittamiseksi poliisi pitää rekisteriä ilmoituksista, lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, tilityksistä, ilmoitusten tekijöistä, luvan hakijoista ja saajista, arpajaisten käytännön toimeenpanijoista, tarkastustoimenpiteistä sekä kieltoihin ja uhkasakkomenettelyyn liittyvistä toimenpiteistä.

Poliisin pitämistä rekistereistä säädetään henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa (761/2003).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

5.

Laki**rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 503/2008 2 §:n 1 momentin 14 kohta, 23 §:n 6 momentti ja 37 §:n 1 momentti sekä *lisätään* 37 §:ään uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi ja uusi 6 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

2 §

*Lain soveltamisala**Lain soveltamisala*

Tätä lakia sovelletaan:

Tätä lakia sovelletaan:

14) arpajaislain (1047/2001) 12 §:n 1 momentissa tarkoitettuun rahapeliyhteisöön sekä elinkeinonharjoittajaan ja yhteisöön, joka välittää rahapeleihin liittyviä osallistumisilmoituksia ja -maksuja;

14) arpajaislain (1047/2001) 11 §:ssä tarkoitettuihin rahapeliyhteisöihin sekä elinkeinonharjoittajiin ja yhteisöihin, jotka välittävät rahapeleihin liittyviä osallistumisilmoituksia ja -maksuja;

23 §

23 §

*Velvollisuus tehdä ilmoitus epäilyttävästä liiketoimesta**Velvollisuus tehdä ilmoitus epäilyttävästä liiketoimesta*

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ilmoituksen tarkemmasta sisällöstä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ilmoituksen tarkemmasta rakenteesta ja sisällöstä.

37 §

37 §

*Rahanpesun selvittelykeskuksen oikeus saada, käyttää ja luovuttaa tietoa**Rahanpesun selvittelykeskuksen oikeus saada, käyttää ja luovuttaa tietoa*

Rahanpesun selvittelykeskuksella on oikeus saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoi-

Rahanpesun selvittelykeskuksella on oikeus saada viranomaiselta ja julkista tehtävää

tamaan asetetulta yhteisöltä sekä ilmoitusvelvollisilta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä ja selvittämisessä tarvittavat tiedot ja asiakirjat maksutta sen estämättä, mitä liike- ja ammattisalaisuutta tai yksilön, yhteisön tai säätiön taloudellisia olosuhteita tai taloudellista asemaa koskevien tietojen salassapidosta säädetään.

hoitamaan asetetulta yhteisöltä sekä ilmoitusvelvollisilta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä ja selvittämisessä tarvittavat tiedot ja asiakirjat maksutta sen estämättä, mitä liike- ja ammattisalaisuutta tai yksilön, yhteisön tai säätiön taloudellisia olosuhteita, taloudellista asemaa tai *verotustietoja* koskevien tietojen salassapidosta säädetään.

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja saa luovuttaa rahanpesun selvittelykeskukselle tietojoukkona tai teknisen käyttöyhteyden avulla.

Rahanpesun selvittelykeskuksen edellä 1 ja 3 momentin tiedonsaantioikeuden perusteella tehtyä tiedustelua tai sen sisältöä ei saa paljastaa tiedustelun kohteelle. Tiedustelun ja sen johdosta annetun vastauksen säilyttämisestä ja niiden tarkastamisesta on vastaavasti voimassa, mitä säädetään 23 §:n 4 ja 5 momentissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
